

V Lonjerju se je začel Artedem

Iris prodal energetske sektor podjetjema Eni in Acegas-APS

Naš pogovor s slovensko oblikovalko Dajano Ljubičič, zmagovalko nagrade Levi's

25

Šport
TORKOVA PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
OD 11. DO 18. STRANI

Primorski dnevnik

TOREK, 6. JULIJA 2010

št. 158 (19.865) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Vlada pred ozkim grlom

MARTIN BRECELJ

Premier Silvio Berlusconi si je nekoliko oddahnil po včerajšnjem odstopu ministra Alda Branchera. Zahteva po njegovi odstavitvi, ki sta jo v parlamentu vložili Demokratska stranka in Italija vrednot, bi namreč lahko razbila vladno večino, saj so privrženci predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija napovedali, da bi na morebitnem glasovanju težko podprli ministra, ki se je takoj po prevzemu položaja skušal izogniti sodnemu procesu s sklicevanjem na sporno zakonsko določilo o upravičeni zadržanosti, tako da si je nakopal jezo samega državnega poglavarja Giorgia Napolitana.

Vendar se s tem nikakor niso končale težave za desno sredino in njeno vlado. V ospredju so predvsem trije vozli, ki se med seboj mestoma prepletajo, in sicer rebalans državnega proračuna z varčevalnimi ukrepi, zakonski osnutek o prisluškovanjih ter politični status Finijevih privržencev.

Varčevalni ukrepi so izzvali kopico protestov, in to tudi v vrstah vladne večine, saj so na bojno nogo proti njim stopili tudi desnosredinski krajevni upravitelji, večino popravkov v parlamentu pa so vložili senatorji iz vrst Ljudstva svobode in Severne lige. Premier se je včeraj sestel z gospodarskim ministrom Giuliom Tremontijem, da bi poiskala sprejemljivejšo rešitev, a vse kaže, da bo to težko doseči, saj se že govori o tem, da bo vlada zahtevala zaupnico.

Za Berlusconi in njegovo vlado predstavlja veliko preizkušnjo tudi osnutek o prisluškovanjih. Desna sredina ga skuša prikazati kot ukrep za zaščito pravice do zasebnosti, v javnosti pa se vse bolj uveljavlja prepričanje, da gre za pravi napad na sodne preiskave in na pravico do informiranosti. Svoj kritični glas je v tem smislu dvignil sam predsednik republike, v vladni večini pa so se tudi v tem primeru od spornega ukrepa ogradili predvsem Finijevi privrženci.

Jutri bo Berlusconi predvidoma obiskal Napolitana na Kvirinalu. Nekateri pravijo, da bo ob tej priložnosti napovedal odložitve obravnave osnutka o prisluškovanjih na september. Tako bi pridobil nekaj časa, a znova bi pustil svojemu zavezniku-nasprotniku Finiju, s katerim bi v resnici rad čim prej dokončno obracunil z izključitvijo iz stranke, če ne celo iz vladne večine. Fini v Berlusconijevih očeh očitno prerašča v najzahtevnejši politični izziv, pač v skladu z znanim italijanskim rekom: »Bog me varuj "prijatelj"ev, sovražnikov se bom že sam!«.

ITALIJA - Zaradi vpletenosti v korupcijski aferi je minister po 17 dneh vrgel puško v koruzo

Brancher odstopil, napetost v vladni večini

Opozicija slavi zmago - Vlada naj bi zahtevala zaupnico za varčevalne ukrepe

SKGZ - Sinoči zasedal razširjeni deželni svet

Tržaško srečanje predsednikov treh držav izjemna priložnost

OPČINE - SKGZ podpira pobudo za tržaško srečanje predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške, zamisel o njihovem skupnem obisku Narodnega doma in obeležja, ki spominja na eksodus Italijanov iz Istre. V vsakem primeru se bo slo-

venska manjšina 13. julija na mestu spomnila 90-letnice požiga Narodnega doma, je na sinočnji seji deželnega sveta SKGZ dejal predsednik Rudi Pavšič.

Na zasedanju je vodstvo SKGZ predstavilo načrt za nov način financi-

ranja manjšine, ki, kot je poudaril Pavšič, ne sme več temeljiti na preživelih načelih, ki so se uveljavila z rojstvom samostojne Slovenije. Pavšič pričakuje, da bo načrt zbudil odkrito razpravo.

Na 3. strani

MILAN - Tesen zaveznik premiera Silvia Berlusconija Aldo Brancher, prvi italijanski minister, pristojen za uveljavitev davčnega federalizma oz. za decentralizacijo, je včeraj po slabih treh tednih odstopil s položaja. Kot je pojasnil, želi na ta način omogočiti razjasnitev korupcijske afe-re, ki že ogroža stabilnost desnosredinske vlade.

Do Brancherjevega odstopa je prišlo v dogovoru s premierjem Berlusconiem. Opozicija, ki je zahtevala zanj nezaupnico, je včeraj slavila zmago. Berlusconi pa je napovedal, da bo vlada verjetno zahtevala zaupnico za varčevalni manevar.

Na 4. strani

Notranji minister

Maroni včeraj v Trstu

Na 2. strani

V Kopru predsedniki pristanišč mreže NAPA

Na 2. strani

Tigrasti komarji - sitna poletna nadloga

Na 9. strani

V Gorici narašča socialna stiska

Na 19. strani

Na Goriškem dvajset oseb hlinilo revščino

Na 19. strani

ŠTEVERJAN - Finalni del izpeljali kljub naliveu

Iskrice zmagovalke jubilejnega festivala

gioielli - dragulji
malalan

Nova kolekcija **Fope Flex'it Solo**.
Čakamo Vas od 6. do 11. julija!
Samo za Vas v naši draguljarni.

Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Opčine, www.malalan.com

TRST - Podpis drugega protokola o integriranih varnostnih politikah

Notranji minister Roberto Maroni spodbuja »federalistično varnost«

Prvi protokol podpisal prejšnji minister Amato leta 2007 - V FJK letos zasegli 80 »mafijskih« nepremičnin

TRST - Italijanski notranji minister Roberto Maroni in predsednik Dežele FJK Renzo Tondo sta včeraj na tržaški prefekturi podpisala drugi protokol o integriranih varnostnih politikah, ki posodablja dogovor iz leta 2007. Slednjega sta podpisala tedanji notranji minister Giuliano Amato in Riccardo Illy. Ukrepi za federalistično varnostno politiko spodbujajo sodelovanje med državnimi varnostnimi organi, deželami in krajevnimi upravami.

Drugi triletni protokol obnavlja cilje iz leta 2007: organizirati izobraževalne programe za policijsko osebje, združiti moči na področju preventive, izboljšati izmenjavo informacij med organi pregona, predvsem s povezavo med različnimi operativnimi centri (v načrtu je enotna telefonska številka za klice v sili, ki naj bi jo v FJK uvedli med prvimi v Italiji). Novost je točka, ki predvideva preučitev racionalne prerazporeditve sil javnega reda po deželnem ozemlju, pri čemer omenjajo možnost gradnje novih ali obnove starih objektov.

Goste je najprej nagovoril tržaški prefekt Alessandro Giacchetti, ki je izpostavil odlično sodelovanje z javnimi upravami. Predsednik FJK Renzo Tondo je pohvalil deželno odborico Federico Seganti, ki ohranja svoje pristojnosti na področju varnosti, odslej pa bo skrbela tudi za proizvodne dejavnosti. Področji sta med seboj povezani, meni Tondo, saj je razvoj podjetij odvisen tudi od varnostnih razmer in nepovezanosti s kriminalom.

Minister Roberto Maroni je v dveh letih podpisal že 42 tovrstnih protokolov, v FJK so rezultati pozitivni. Priznal je, da je postopek sprožil predhodnik Amato (»Tudi leva sredina naredi včasih kaj dobrega,« je komentiral Maroni). S federalističnim pristopom želijo zmanjšati število kaznivih dejanj (v prvi polovici tega leta so v FJK zabeležili 11% kaznivih dejanj manj kot lani) in učinkovito nadzorovati ozemlje. Maroni je še povedal, da so letos v deželi FJK zasegli že 80 »mafijških« nepremičnin (v skupni vrednosti 15 milijonov evrov), medtem ko bodo avgusta na Siciliji predali zaseženo hišo mafijca Bernarda Provenzana. Ob robu srečanja je Maroni zagotovil, da novih centrov za identifikacijo in izgon (CIE) v naši deželi ne bo, na vprašanje, ali bo odborica Seganti kandidirala za tržaško županjo, pa je odgovoril, da bi jo gotovo podprl. »Ko sodelujem v volilnih kampanjah, navadno zmagamo,« je pristavil.

Pred prefekturo so demonstrirali Krožek Miani, združenje Servola respira in sorodna gibanja. S transparenti, piščalkami in ropotuljami je okrog 20 protestnikov opozarjalo predstavnike oblasti na prazne obljube in nedoslednost deželne, pokrajinske in tržaške občinske uprave pri obravnavanju škedenjske železarnice. (af)

Z leve prefekt Alessandro Giacchetti, notranji minister Roberto Maroni, predsednik Dežele FJK Renzo Tondo in deželna odborica za varnost Federica Seganti

KROMA

KOROŠKA - Srečanje Gerhard Dörfler - Valentin Inzko

Dodatnih dvojezičnih tabel ob letošnjem jubileju ni pričakovati

CELOVEC/SARAJEVO - V vprašanju postavitev dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem v letošnjem jubilejnem letu 90. obletnice plebiscita (še) ni pričakovati rešitve. To je sporočil koroški deželni glavar Gerhard Dörfler (FPK) ob srečanju z visokim predstavnikom mednarodne skupnosti in posebnim odposlancem Evropske unije v Bosni in Hercegovini ter novoizvoljenem predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Valentinom Inzkom. Deželni glavar Koroške je ob tem označil napoved zveznega kanclerja Wernerja Faymanna (SPO), da naj bi poglavje zaključili (najkasneje) leta 2012, za »pametno odločitev«.

Inzko kot novoizvoljeni predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev o konkretnem časovnem roku sicer ni spregovoril, dejal pa je, »da mora most stati na dobrih temeljih, to pa da ne gre od danes na jutri!« Za dobro rešitev je potrebno dobro ozračje, je še dejal Inzko, ki je obenem pred-

KOROŠKI DEŽELNI GLAVAR GERHARD DÖRFLER

PREDSEDNIK NSKS VALENTIN INZKO

lagal ustanovitev »močne« delovne skupine, ki bi izdelala predlog za rešitev tega problema. Za izboljšanje klime na Koroškem pa si pričakuje do 10. oktobra, dneva 90. obletnice plebiscita leta 1920, »mali tsunami«, je še pristavil Inzko in dejal, da pri rešitvi topografskega vprašanja po njegovem vsekakor ne bo poražencev.

Do srečanja med Inzkom in Dörflerjem je prišlo konec tedna v Sarajevu, kjer se je mudila delegacija koroških gospodarstvenikov, katero je spremljal tudi deželni glavar Gerhard Dörfler

(FPK). Slednji je še poudaril, da je njegovo prvo srečanje z novim predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev potekalo v odprtem vzdušju.

Konec tedna pa je ugledni diplomat v pogovoru za koroški (slovenski in nemški) radio vnovič poudaril, da bo najprej treba urediti notranje manjšinske odnose in nato dobro klimo prenesti med deželane večinskega naroda. V dobrem ozračju, tako Inzko, bo mogoče odprta manjšinska vprašanja reševati lažje.

Ivan Lukan

SREČANJE

Josipović in Türk danes v Buzetu

LJUBLJANA - Prvič po uradnem obisku hrvaškega predsednika Iva Josipovića v Sloveniji 12. marca in torej tudi prvič po junijskem referendumu o arbitražnem sporazumu se bo predsednik republike Danilo Türk danes v Buzetu znova srečal s hrvaškim kolegom. Oba predsednika bosta namreč pokrovitelja srečanja slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov. Torkovo srečanje predstavnikov najuglednejših gospodarskih družb iz Slovenije in Hrvaške, ki se jim bodo pridružili še istrski in primorski župani ter poslanci z obeh strani meje, organizirajo Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva, občina Buzet ter Društvo za slovensko-hrvaško čezmejno sodelovanje in druženje na območju Eko parka Kras. Osebnost se ga bosta udeležila oba predsednika, ki bosta s tem tudi potrdila krepitev dobrih odnosov med državama na ravni vlad.

V prihodnjih dneh se sicer poleg torkovega obeta še eno, morda pa celo dve srečanja slovenskega in hrvaškega predsednika - ob sobotnem odprtju 61.

Dubrovnjskih poletnih iger, ki se ga bo na povabilo Josipovića udeležil Türk, in morda še 13. julija v Trstu, ko naj bi se Türk skupaj z Josipovičem in italijanskim predsednikom Giorgiom Napolitanom udeležil Concerta prijateljstva, ki ga prireja združenje Ravenna Festival, vodil pa ga bo znani italijanski dirigent Riccardo Muti.

Türk sicer svojega prihoda v Trst še ni potrdil, saj želi, da ob tej priložnosti trije predsedniki skupaj obiščejo Narodni dom, nekdanje središče Slovencev na Tržaškem, ki so ga fašisti zažgali 13. julija 1920. Kot so poudarili v Türkovem uradu, je namreč 90-letnica požiga Narodnega doma pomembna obletnica, saj spominja na začetek mnogih oblik nasilja, ki so zaznamovale 20. stoletje. Kot so včeraj povedali v uradu predsednika, pogovori o udeležbi še vedno potekajo. (STA)

V TREH DNEH Sedem reševalnih akcij s helikopterjem

LJUBLJANA - Dežurna posadka helikopterja Slovenske vojske je od petka do nedelje izvedla sedem reševalnih akcij. Pri tem je naletela 10 ur in 17 minut ter prepeljala sedem ponesrečencev, 16 reševalcev in 100 kilogramov medicinske opreme, so sporočili z ministrstva za obrambo. Sodelovanje v sistemu zaščite, reševanja in pomoči je ena izmed osnovnih nalog 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske. Za potrebe reševanja v gorah in težko dostopnih predelih je na vojaškem delu letališča Jožeta Pučnika na Brniku vsak dan v vidnem delu dneva v pripravljenosti helikopter.

Helikopter je opremljen z elektromotornim vitlom, ki omogoča dvig poškodovancev in reševalcev v helikopter, in z osnovno opremo za oživljanje, tričlanska posadka pa je v 15-minutni pripravljenosti na polet, so še navedli na ministrstvu.

PRISTANIŠČA - Včeraj v Koprju na sestanku štirih pristanišč mreže NAPA

Pisna zaveza za medsebojno podporo pri sprejemanju prostorskih razvojnih načrtov

KOPER - Štiri severnojadranska pristanišča, združena v mrežo NAPA, so včeraj v Koprju podpisala pismo o medsebojni podpori za potrditev in uresničitev prostorskih razvojnih načrtov posamičnih pristanišč. Predsedniki pristanišč so se strinjali, da bodo povečane pretovorne zmogljivosti pristanišč pozitivno vplivale na konkurenčnost severnojadranskega prostora. Združenje NAPA, v katerega so poleg koprškega (na arhivskem posnetku) vključena še pristanišča v Trstu, Benetkah in Ravenni, je včeraj dobilo novega predsednika. Po predsedniku uprave Luke Koper Gregorju Veselku bo naslednjih šest mesecev to funkcijo opravljal predsednik pristaniške oblasti v Ravenni Giuseppe Parrello.

Štirje predsedniki pristanišč so si na sestanku v Koprju poleg tega izmenjali informacije o prostorskih načrtih posameznega pristanišča. Po navedbah iz Luke Koper so vsa štiri

pristanišča trenutno v fazi potrjevanja prostorskih aktov, ki so podlaga za uresničitev obsežnih infrastrukturnih investicij. Strateški dokument, ki so ga predstavniki štirih pristanišč podpisali včeraj, bodo predstavili na sestanku o pristaniščih in njihovih zalednih povezavah jutri v Bruslju. Na sestanku, katerega pobudnik je generalna direkcija za mobilnost in transport pri Evropski komisiji, bo združenje NAPA predstavilo prednosti severnojadranske poti in svojo vlogo pri kreiranju evropske pristaniške politike.

Oktober lani predstavljen osnutek državnega prostorskega načrta za koprsko pristanišče predvideva gradnjo tretjega pomola in podaljšanje prvega in drugega pomola. Širitve načrtujeta tudi tržaško in beneško pristanišče, vse bolj otipljiva pa postajata tudi zamisel o povezovanju tržaškega in tržiškega pristanišča v skupno logistično platformo.

OPČINE - S sinočnjega zasedanja razširjenega deželnega sveta SKGZ

Ustanove nj se financirajo na podlagi vloge in delovanja

Predlog daje SKGZ v razpravo SSO in pričakuje odziv vseh dejavnikov v manjšini

OPČINE – Sistem javnega financiranja slovenske manjšine (iz Rima, Ljubljane in Dežele FJK), ki se je uveljavil ob rojstvu samostojne Slovenije leta 1991, je dotrajan in nevzdržen, zato ga je treba korenito spremeniti. V to je prepričana Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki je na včerajšnji seji svojega deželnega sveta ponudila manjšini v razmišljanje predloge (objavljamo jih v izvlečku) za spremembo financiranja manjšine. Predlog so že poslali Svetu slovenskih organizacij, pričakujejo pa odziv političnih strank in vseh dejavnikov pisane manjšinske skupnosti. »Predlog je drzen, ampak ne predrzen«, ga je ocenil predsednik goriške SKGZ Livio Semolič.

Za Rudija Pavšiča je skrajni čas, da se manjšinske ustanove financirajo na osnovi delovanja in njihove vloge v naši skupnosti in ne več po pripadnosti v t.i. rdeči ali beli tabor. Sedanji »status quo« je ne samo nepravičen, ampak tudi spričo splošne finančne krize za manjšino škodljiv. To ni nobena revolucija, temveč politika malih in konkretnih korakov, neke vrste predlog zdrave pameti, je dejal Pavšič. Ne gre samo za potrebo po finančnih, temveč tudi po vsebinskih spremembah v manjšini. Glavni sogovornik SKGZ bo tudi pri teh zadevah SSO, ob ugotovitvi, da nakazani predlogi niso proti temu ali onemu, temveč koristni za vse. Zato Pavšič pričakuje, da bo soočenje po eni strani odkrito, po drugi

Predsedujoče omizje na sinočnjem zasedanju

KROMA

pa tvorno in vsebinsko, »saj je danes težko zagovarjati sklepe, ki so bili sprejeti pred skoraj dvajsetimi leti. In v tem času se je marsikaj spremenilo v Italiji, Sloveniji in v našem okolju.«

Senatorica Tamara Blažina je pozdravila pobudo krovnne zveze in izrazila upanje, da bodo javni razpravi resni-

čno sledila dejanja. Več pozornosti bo treba po njenem mnenju posvetiti prihodnosti kulturnih domov po naših vaseh, kjer imamo preveč dvojnikov. Deželni svetnik Igor Gabrovec je napovedal, da tudi SSO snuje svoje predloge o financiranju manjšine, končni rezultat vsega tega pa naj bi bila sinteza stališč

obeh krovnih organizacij. Dialog podpira tudi Igor Kocijančič, ki pa se boji takšnih kompromisov, ki bi dejansko izjalovili potrebo po spremembah. Po njegovem se lahko težnja po združevanju v naši kulturni stvarnosti že takoj uveljavljajo na področju glasbenega šolstva.

S.7.

KVIRINAL Mirošič predal poverilno pismo

Veleposlanik Iztok Mirošič

RIM - Novoimenovani slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošič je včeraj predal akreditivna pisma italijanskemu predsedniku Giorgiu Napolitanu. Veleposlanik Mirošič je poudaril, da si bo prizadeval za nadaljnjo poglobitev in krepitev sodelovanja na vseh področjih, posebej pa je izpostavil problematiko izvajanja zaščitnega zakona in financiranja slovenske manjšine v Italiji. Izpostavil je potrebo, da slovenska manjšina dobi sistemsko dorečen in stabilen vir financiranja.

Napolitano in Mirošič sta v krajšem pogovoru izpostavila dobre odnose med sosednjima državama ter sodelovanje na gospodarskem področju. Pohvalila sta tudi dobro in v prihodnost usmerjeno sodelovanje na področju teritorialnega povezovanja Nove Gorice in Gorice ter se strinjala, da imata državni skupen interes za širitev Evropske unije na države Zahodnega Balkana. Veleposlanik Mirošič je v pogovoru izpostavil tudi nekatera odprta vprašanja v zvezi z zaščito okolja v Tržaškem zalivu ter pozval k koordinirani presoji vplivov na okolje v skladu z mednarodnimi konvencijami.

Mirošič se bo udeležil petkovskega skupnega srečanja slovenskega ministra Boštjana Žekša in italijanskega vladnega podtajnika Alfreda Mantico s predstavnikoma Italijanov v Sloveniji in Slovencev v Italiji.

MANJŠINA - Dokument Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Predlogi za nov sistem javnega financiranja manjšinskih ustanov in kulturnih organizacij

- Dosedanji finančni sistem je bil določen leta 1991 in je v bistvu uveljavil logiko prispevkov po načelu »pol-pol« (z izjemo skupnih organizacij). To načelo se je v obsejni meri uveljavilo v Sloveniji in doberšni tudi na Deželi FJK.
- V poosamosvojitvenem obdobju Slovenije je obveljal princip, da se osrednje manjšinske ustanove (SSG, NŠK, GM, SLORI) v celoti ali skoraj financirajo iz italijanskih sredstev, ostale organizacije pa iz slovenskih. Tekom let (zaradi občasnih kriz in drugih zapletov) se je pričel tak sistem financiranja delno spreminjati. Tudi ustanove so pričele prejemati subvencije iz Slovenije, obveljal pa je princip uravnovešenja. Gre za to, da kdor prejme več iz italijanskih fondov, dobi manj iz Slovenije in obratno.
- Pri porazdelitvi sredstev velja naglasiti dejstvo, da krovni organizaciji nimata pravice obvezujočega mnenja ne na Deželi in niti v Sloveniji. Na Deželi sta članici posebne komisije, v Sloveniji delujeta kot posvetovalna subjekta. V obeh primerih se je uveljavilo načelo dogovorjenih in torej skupnih predlogov, ki imajo veliko večjo težo od ločenih. Brez soglasja je težko kaj spremeniti, razen če tega ne odloči državni finančni dejavnik.
- Kljub jasno opredeljenim podporam se je pogostoma zgodilo, da so določene organizacije in ustanove porabile več, kot so imele na razpolago, v prepričanju, da se bo itak našla rešitev. Zgodilo se je tudi to, da so bile pri mašenju primanjkljavev manj pozornih penalizirane tiste organizacije, ki so se držale načela dobrega gospodarjenja.
- Dodatni problem pomenijo vzdrževanje, popravila in obnove kulturnih in športnih sedežev in središč. Ne zaščitni zakon in niti Slovenija ne predvidevata finančne podpore za popravila in obnovo sedežev oziroma stavb namenjenih družbenim uporabim. Teh je v naši manjšini veliko. V začetku devetdesetih let so bila za obnove namenjena precejšnja sredstva iz zakona za obmejna področja, potem pa ne več.
- V naših ustanovah in organizacijah se je z leti uveljavil sistem, ki včasih zavi-

ra potrebno rast. Naše osrednje organizacije in ustanove so zvečina (razen SSG) zasebnega značaja. Sodobnost jih sili v večjo fleksibilnost in v iskanje najprimernejših vsebinsko, finančnih in kadrovskih rešitev. Predsedniki ustanov in organizacij morajo biti izvoljeni na osnovi konkretnih programov in vizij. Njihovo delo in odgovornost morata biti primerno nagrajena. Ravnatelj posamezne ustanove ali organizacije naj bo zaposlen terminsko in s pogodbo za določen čas, ki se mu lahko (pogodba) obnovi. Za uslužbenca je treba skrbeti in jih spodbujati, da se stalno izpopolnjujejo. Naša bodočnost je v smeri kakovostnega kadra!

- Zgodovinsko so kulturne ustanove in nekatere večje organizacije (SSG, GM, SLORI, NŠK, ZSSDI, SDGZ, Kmečka zveza, in druge) sodile v okvir SKGZ. Leta 1992 so dobile status dvojnega članstva. Nov status pa v bistvu ni bil dovolj natančno definiran. »Dvojnost« organizaciji povzroča večkrat zmedo in jemlje posameznim subjektom jasne referenčne točke. Opazili smo tudi, da dvojnost rahlja odnose ustanove ali organizacije s krovnicima organizacijama, obenem pa beležimo nejasnosti tudi v obratni smeri, skratka, v odnosu krovnic organizacij do dvojnih članic. Problem zahteva nov razmislek.
- Določijo naj se kriteriji vrednotenja dejavnosti v smislu utrjevanja slovenskega jezika, razpoznavnosti, znanja, inovativnosti, ustvarjalnosti, razvojne vizije, presežanja krajevnih okvirov, čezmejnega povezovanja in medkulturnega dialoga.

PORAZDELITEV PO SKUPINAH IN SKLOPIH

SKUPINA A

Poklicne ustanove in organizacije, ki imajo pomembno vlogo pri širjenju in razvoju slovenskega jezika in kulture, pri potrditvi in ozaveščanju slovenske identitete med Slovenci v Italiji: SSG, NŠK, SLORI, Glasbena matica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Komel,

Primorski dnevnik (P.R.A.E. - Zadruga Primorski dnevnik) in Inštitut za slovensko kulturo V sklopu tega seznama je potrebno pospesiti procese tesnega sodelovanja tudi s srednjeročnim ciljem »uravnovešenega združevanja« med Glasbeno matico in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo E. Komel ter med Narodno in študijsko knjižnico in Slorijem. Med te ustanove sodi tudi Inštitut za slovensko kulturo, zaradi svojega izjemnega poslanstva pri ohranjanju in razvoju slovenske kulture na Videmskem in na deželni ravni. Primorski dnevnik in Slovensko stalno gledališče prejemata glavno sredstvo iz specifičnih vsedržavnih zakonov, ostale omenjene ustanove črpajo finančna sredstva, predvsem iz državnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

SKUPINA B

Referenčne organizacije in ustanove, ki delujejo na ljubiteljski ravni v deželni ali pokrajinski ravni. Posebno pozornost imajo pomembne organizacije v videmski pokrajini in zveze, ki se združujejo na deželni ravni.

ZVEZE-FEDERACIJE
ZSKD, Slovenska prosveta, ZSKP;ZSSDI, ZCPZ TS, ZCPZ GO, KD Ivan Trinko in SKS Planika.

Ob sredstvih za svoje delovanje, naj bi zveze prejemale tudi sredstva za potrebe svojih članic. Okrepiti je treba združevalno moč omenjenih zvez med obstoječimi kulturnimi dejavniki na deželni ravni.

SKLOPI - dejavnosti

A) Vzgojna in izobraževalna dejavnost v slovenskem jeziku: Dijaški domovi in mladinski centri, Zavod za slovensko izobraževanje v Špetru, Združenje staršev osnovne šole in vrtca v Romjanu, Slovenski raziskovalni konzorcij SLOVIK in drugi

B) Založništvo in mediji:
Novi Matajur, Most-Dom, Goriška Mohorjeva-Novi glas, Mladika Založništvo tržaškega tiska in drugi
C) Kulturni centri in namenska središča: Kulturni dom Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž Gorica, Kinoateljje in Narodni dom v Trstu.

- Socialne dejavnosti: Sklad Mitja Čuk, Krut in drugi.
- Posebne izredne pobude in projekti namenjeni k utrjevanju in razvoju slovenske narodne skupnosti. Podpora pomembnejšim iniciativam, ki predstavljajo zanimive novosti oziroma so postale tradicionalni pomembni dogodki v mednarodnem merilu. Popravila, vzdrževanje in gradnja kulturnih, športnih in drugih sedežev, kjer se razvija organizirana dejavnost Slovencev v Italiji.
- Krovne organizacije: Krovne organizacije prejmejo vsaka vsaj 5 odst. celotnega razpoložljivega finančnega budžeta, ki je namenjen organiziranosti Slovencev v Italiji.

RONKE - Jutri skupščina delničarjev

Na dnevnem redu dokapitalizacija letališča

RONKE - Jutri bo na letališču v Ronkah prva letna skupščina družbe Aeroporto FVG Spa, odkar je njeno lastništvo v celoti prevzela Dežela Furlanija-Juljska krajina. Kot je za agencijo ANSA napovedal predsednik letališke družbe Sergio Dressi, bo letošnji poslovni obračun po letih izgub predvidoma pozitiven.

Na dnevnem redu jutrišnje skupščine delničarjev bo poleg odobritve poslovnega obračuna za leto 2009 tudi predlog za dokapitalizacijo, poročilo nadzorne odbora in točka, ki zadeva nagrajevanje upraviteljev na osnovi novih predpisov vladnega proračunskega manevra (zakonski odlok št. 78/2010).

Lanski poslovni obračun letališke družbe se je zaključil s 450 tisoč evrov izgube, na skupščini pa bodo delničarji odločali o predlogu za dokapitalizacijo v višini treh milijonov evrov. To bo v celoti vplačala Dežela FJK, kar je že odobril deželni svet, čeprav družba Aeroporto FVG Spa formalno še ni v 100-odstotni deželni lasti. Manjkajo namreč še podpisi pristojnih oseb pri notarju, kar je potrebno za dokončni prenos 51-odstotnega lastniškega deleža letališke družbe od konzorcija javnih uprav in ustanov, ki bo razpuščen, na Deželo FJK. Kot se je izvedelo, bi morali te zadnje birokratske korake opraviti še pred sredino skupščine delničarjev, tako da bo lahko o dokapitalizaciji družbe Aeroporto FVG Spa odločal edini delničar, ki je zdaj Dežela Furlanija-Juljska krajina.

Kot je včeraj za agencijo ANSA povedal predsednik letališke družbe Sergio Dressi, bo še pred iztekom meseca pripravljen strateški načrt, na osnovi katerega naj bi letališče dobilo nov zagon. V načrtu bo tudi predvideno, da bo deželno letališče v letu 2011 doseglo cilj milijon potnikov.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKA POKRAJINA - Zaradi obstrukcije desnosredinske opozicije

Pokrajinski pravilnik: počasi z amandmaji

Nov pravilnik naj bi dokončno odobrili na dveh seja prihodnji teden

Pokrajinski svet je sinoči začel z glasovanjem amandmajev, ki so jih svetniki desnosredinske opozicije vložili k novemu pravilniku pokrajinske skupščine. Že na začetku seje pa se je že spet zapletlo. Ob izključitvi prisotnosti se je znašlo v sejni dvorani le 12 svetnikov levosredinske večine, kar je opozicija izkoristila, zapustila dvorano in seja je bila nesklepčna. Predsednik Boris Pangerc je bil - po veljavem pravilniku - sejo prekiniti za deset minut.

Predsednica pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat je bila opravičeno odsotna, svetnik Demokratske stranke Paolo Salucci se je zakasnil. Še dobro, da je v času prisopihal v dvorano, sicer bi morali, po ponovno prekinutvi, sejo preložiti.

Na dnevnem redu je bilo glasova-

nje amandmajev k novemu pravilniku. Levosredinska uprava je o vseh izrekla negativno mnenje, kar je bilo pričakovati. Prav tako pa je bilo pričakovati obstrukcijo, za katero se je opozicija že spet odločila. Že glasovanje podamandmajev je - na zahtevo opozicijskih svetnikov - potekalo poimensko. A trije podamandmaji so bili v nekaj minutah zavrnjeni. Drugače je bilo s 110 predloženimi amandmaji. Upravni uradi so pri sestavi seznama upoštevali datum vložitev. Svetniki Nacionalnega zaveznitva pa so zahtevali, naj glasovanje poteka tako, kot predvideva veljavni pravilnik. Najprej bi se morali izreči o ukinitvenih amandmajih, nato o amandmajih, ki vnašajo spremembo v prvotno besedilo, šele zatem o dopolnilnih. Tako je potekalo glasovanje amandmajev ob odobritvi sta-

tuta, tako bi moralo potekati tudi ob odobritvi pravilnika.

Pokrajinska tajnica Rita Benini se je brž znašla in izluščila sedem ukinitvenih amandmajev. Tako je glasovanje lahko steklo. Seveda počasi, spet poimensko. Po četrtni uri so bili tudi ukinitveni amandmaji »ad acta«. Sledila je druga serija amandmajev, ki se je zavlekla v noč.

Levosredinska koalicija se je odločila, da »izsili« hitro odobritev novega pravilnika. V ta namen je po prvi predstavitveni seji pravilnika (bila je pretekli četrtek) in po sinočnji (ko so bili na vrsti amandmaji in podamandmaji) »rezervirala« še tri seje, ki naj bi bile potrebne za dokončno odobritev dokumenta. Prva, večerna, bo ta četrtek, naslednji dve pa v ponedeljek in naslednji četrtek. Ponedeljkova in druga četrtekova seja se bosta začeli že do-

polodne in bosta trajali - če bo zaradi obstrukcije to potrebno - vse do noči.

Na teh sejah bi morali najprej odobriti posamezne člene, zatem pa še celotno besedilo pravilnika. Opozicija je že na prvi seji nakazala, kaj namerava. Zahtevala bo glasovanje posameznih členov novega pravilnika po delih. Pravilnik šteje 84 členov. Pomeni: najmanj prav toliko glasovanj. V primeru glasovanja po delih, pa bi se število glasovanj podeseterilo. Na primer: samo 13. člen (o svetniških skupinah) šteje 12 odstavkov, 17. člen (o pristojnostih konference načelnikov skupin) jih šteje štirinajst, 20. člen (o delovanju stalnih komisij) pa kar 15 odstavkov.

Pokrajinski svet čaka torej ... maratonsko glasovanje.

M.K.

VEČERNO NAKUPOVANJE - Od četrta do sobote

Openski poletni večer

Pobudo že tretje leto zapored pripravlja konzorcij Skupaj na Opčinah

V četrtek, petek, soboto in nedeljo se nam tudi na Opčinah obeta pribojšek mestnemu življenju. Tu bodo namreč osrednje ulice zavzeli glasbeniki in drugi umetniki, v poznih večernih urah pa bo mogoče tudi nakupovati v različnih openskih trgovinah. Celotno dogajanje bo uokvirjeno v prireditve Openski poletni večer (Ri...scopriamo Opicina - una serata d'estate), ki jo že tretje leto zapored pripravlja konzorcij Skupaj na Opčinah, ki vidi bistvo prireditve predvsem v združevanju predmestnega okolja in prebivalcev. Dotični konzorcij bo tudi letošnje pobudo izvedel v sodelovanju z občinskim odborništvom za trgovino in kmetijstvo, več o prireditvi pa je na včerajšnji novinarski konferenci na sedežu omenjenega občinskega odbornišтва povedala predsednica konzorcija Skupaj na Opčinah Laura Stojkovič.

Izvedli smo, da se bo na Opčinah dogajalo od četrta do sobote, sklepni del letošnje prireditve pa bo na sporedu v nedeljo, in sicer v dopoldanskem času. Uvod v prireditev Openski poletni večer bosta predstavljali dve slikarski razstavi; prvo bodo odprli v četrtek, 8. julija, ob 19.30 v konferenčni dvorani ZKB, drugo pa bodo uradno odprli v petek, 9. julija, in sicer ob 17.30 v Bambičevi galeriji. Osrednje dogajanje bo na sporedu v petek in soboto zvečer, ko bodo za promet zaprte glavne openske ulice, na katerih bo mogoče prisluhniti tudi žanrsko različnim glasbenim skupinam. V petek bodo na svoj račun prišli tudi ljubitelji psov, ki si bodo ob 19.30 lahko ogledali pasjo razstavo, med 19.30 in 22.30 pa bo dobro poskrbljeno tudi za otroke, ki bodo priča svojevrstnim akrobatikam in performansom. Najmlajši se bodo tega dne lahko preizkusili tudi v vožnji električnih avtomobilov, ki jih bo na razpolago dala Avtošola Bizjak, za lačne pa bo poskrbela ribarnica Il Brigantino, ki bo za to priložnost pripravila degustacijo ribjih jedi. Dogajanja bo precej tudi v soboto zvečer, ko bodo ob 19.30 ponovno zaprli openske ulice za vse jeklene konjičke. Poleg že omenjene pasje razstave bo mogoče uživati tudi ob pravi karibski atmosferi pri baru Canarin, po 20.30 ne gre zamuditi nastopa skupine Berimbava, še prej (ob 18.30), bodo gasilci v dvorani ZKB predavali na temo Varnost doma.

Osrednji protagonist celotne prireditve pa bodo tudi tokrat trgovci, ki bodo tako v petek kot tudi v soboto trgovine zaprli šele ob 22.30. Ljubitelji ugod-

nosti bodo tako poletne posezonske razprodaje lahko izkoristili v prijetnih večernih urah, ko popustita vročina in sopro. In navsezadnje moramo omeniti tudi sklepni del štiridnevne prireditve, ki se bo zgodil v nedeljo, ko bo na sporedu srečanje starodobnih avtomobilov. Tako imenovani oldtimerji se bodo v središču Opčin zbrali ob 10. uri, razstava starodobnih avtomobilov pa se bo sklenila ob 14. uri pri restavraciji Daneu. (šč)

Prejšnja leta je bilo na Opčinah dogajanje zelo pestro

KROMA

DOLINSKA OBČINA - Poseg svetnice Rossane Petaros (Demokratska stranka)

Odškodnine za neurje v Boljuncu?

Zamašeni odtočni kanali botrovali k poplavi dvorišč in kletnih prostorov - Resoluciji svetnikov Novaka in Savrona (SSK)

V noči na soboto, 19. junija, je nevihta povzročila veliko škodo v Boljuncu in velike težave tamkajšnjim prebivalcem. Prizadeto je bilo predvsem območje vasi ob občinski cesti v Gabrnjah - tisti, ki pelje s križišča pred pokrajinsko cesto in trgom Gorica v smeri proti pokopališču - in v Zaboljuncu. Obilica dežja je zaradi zamašenih cestnih vodnih zbiralnikov preplavila zasebna dvorišča ter podzemne kletne prostore. Te podzemne kleti so bile deloma poplavljene z odpadkami kanalizacije, tako so morali lastniki z vedri odstraniti umazano vodo, ki jih me zasmradila prostore.

Na ta za prizadete Boljuncane ne ljub dogodek je na zadnji dolinski občinski seji spomnila občinska svetnica Demokratske stranke Rossana Petaros. Nakazala je tudi vzrok za nastalo škodo: zamašene cestne vodne zbiralnike. Ob tem je opozorila na nepravilno ravnanje občanov, ki se ne zmenijo, če listje z njihovih dreves konča v odtočne kanale in jih zamaši, pa tudi na neredno čiščenje cestnih odpadkov, na primer peska, kame-

Rossana Petaros

nja, papirja in drugega materiala, ki tudi prispeva k zapolnitvi obcestnih jaškov.

Svetnica Petaros je zato pozvala občinsko upravo, naj izdela pravilnik o rednem čiščenju in vzdrževanju cestnih vodnih zbiralnikov in odtočnih kanalov. S periodičnim čiščenjem bi se lahko izognili nevarnostim, kot je bila vremenska

na 19. junija, je dodala.

Županja Fulvia Premolin zadevo zelo resno vzela. Če je imel kdo od občanov večje stroške zaradi junijske poplave, naj se obrne na občinske urade. Ti bodo uredili dokumentacijo, da bi zavarovalnica krila morebitne stroške.

Na seji je svetnik Slovenske skupnosti Aljoša Novak opozoril na vse bolj zgoče vprašanje prekomerne hitrosti vozil v nekaterih vaških jedrih. Podrobno je opisal, kaj se dogaja v vasi Križpot. Po padcu meje se vse večje število voznikov iz Slovenije vozi proti Trsti preko nekdanjega mejnega prehoda pri Ospu. Tako pridejo prej v mesto. Večina vozil prihaja iz Hrvaške, nekaj je tudi slovenskih. Dokler je deloval mejni prehod, se je promet odvijal počasi in urejeno. Po odstranitvi te zapreke izkoristijo avtomobilisti dolgo ravno cesto, da pritisnejo na plin, kar predstavlja za domačine veliko nevarnost. Na cestnem odseku sicer tabla opozarja na omejitve hitrosti na 30 km/h, vozniki pa jo kratkoma spregledajo.

Novak je pozval občinsko upravo,

naj poišče primerno rešitev za omejitve hitrosti. Morda bi bila najbolj primerna namestitvev ležečih policajev ob vstopu v vas iz slovenske strani in s strani miljske občine v vasi Oreh (saj tudi po tej cesti privozijo vozila v vas s prekomerno hitrostjo), je predlagal svetnik Slovenske skupnosti.

Aljoša Novak je nadalje s strankarskim kolegom Markom Savronom predložil resoluciji o zvočnem onesnaženju v Frankovcu, Lakotišču, Krmenki, Boljuncu in Ricmanjih, to je na območju hitre ceste in predvsem novega odseka od Lakotišča proti Miljam. V resoluciji sta svetnika Slovenske skupnosti pozvala županjo, da poseže pri cestnem podjetju Anas, da bi postavila »manjkajoče zvočne pregrade na odsekih hitre ceste, ki prečkajo vasi dolinske občine.« Resolucija je bila odobrena soglasno, prav tako soglasno pa je bila odobrena tudi druga resolucija svetnikov SSK, ki poziva županja, naj poseže pri predsednici Pokrajine Trst za redno vzdrževanje pokrajinskih cest.

M.K.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI - Stališče združenja Agricoltura biodinamica

»Ni dovolj dokazov, da GSO ne škodijo človeku«

Pogovor s tajnikom združenja Giannijem Bratolicem ter članoma Sočo Hafner in Michelejem Codogno

Gensko spremenjeni organizmi so lahko nevarni tudi za človeka. To ni dokazano, toda ni dokazano niti nasprotno. To je v bistvu eden izmed tolikih primerov, ko nad znanostjo prevlada tehnologija oziroma uporaba tehnologije v druge namene. Znanost skratka po eni strani nudi upanje, multinacionalke pa to upanje izkoriščajo. Toda glede na dejstvo, da je še vse v eksperimentalni fazi, bi morali nadaljevati z znanstvenim raziskovanjem, uporabo gensko spremenjenih organizmov pa preprečiti.

To je stališče tržaškega združenja Agricoltura biodinamica s sedežem v mestnem središču, ki širijo in spodbujajo informacije o biodinamiki. O problematiki uporabe GSO smo se pogovorili s tajnikom združenja Giannijem Bratolicem ter članoma Sočo Hafner Košuta in Michelejem Codogno, sicer raziskovalcem na tržaški univerzi.

Biodinamika je poseben način gojenja rastlin in živali, pri katerem privrženci upoštevajo vlogo rastline v kozmosu, so nam povedali. Namen biodinamike je pridobivati najkvalitetnejšo hrano za prehrano človeka in istočasno skrbeti za ohranjanje zdrave plodne zemlje. Temelje biodinamične metode pridelovanja na kmetijah je postavil Rudolf Steiner na znamenitem Poljedelskem tečaju leta 1924. Predstavil je povezavo med materialnim in živim principom, ki se odraža v sistemu življenja na zemlji. Temeljni poudarki bioško-dinamične metode so v tem, da je treba pri pridelavi rastlin in tudi pri delu z živalmi upoštevati vpliv kozmosa: Sonce določa ritem dneva, Luna ritem meseca. Upoštevati je treba tudi vplive klasičnih planetov (Merkur, Venera, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton) in vplive 12 ozvezdij. Vsaka rastlina torej zase pomeni celoto med kozmosom in tlemi in se razvija v sozvočju z zemljo in drugimi planeti in sploh vesoljem, so povedali člani združenja, saj se vsi biološki procesi rastlin harmonično razvijajo v skladu z okoljem, ki jih obdaja.

V tem okviru so gensko spremenjeni organizmi za člane združenja seveda nesprejemljivi, ker so po njihovem mnenju med drugim lahko nevarni. Vsaj premalo dokazov je, da niso nevarni, so poudarili. Soča Hafner je kot primer citirala članek iz revije Avra, v katerem so bile zapisane posledice uživanja hrane z GSO v neka-

Z leve: Michele Codogno, Soča Hafner Košuta in Gianni Bratolic

terih hrčkah. Ustrezen preizkus so opravili v nekem centru pri Skolkovem blizu Moskve. Druga generacija hrčkov je imela težave pri razvijanju in je bila manj plodna, člani tretje generacije pa so se razvijali zelo počasi in so postali neplodni, je poudarila.

Pri združenju so vsekakor brez predsodkov, je naglasil Codogno. Problem je v tem, da »sloni vse na zastarelih teorijah, primanjkuje pa eksperimentiranje v praksi«, je naglasil Codogno, po mnenju katerega imajo lahko genske informacije rastlin drugačne pomene, saj »lahko proizvajajo dve ali tri različne proteine«. Za uporabo GSO v kmetijstvu bi morali torej zanesljivo vedeti, kakšne so te informacije, je povedal Codogno. To kar v resnici primanjkuje, je dodal, so dokazi: nekatere posledice so znane, toda niso znane »vse« posledice in torej ni znano oziroma ni dokazano, ali so GSO v resnici škodljivi ali ne.

Gensko spremenjenih organizmov in njihove uporabe torej ni mogoče prepovedati, ugotavljajo pri združenju za biodinamiko. Toda morali bi nadaljevati s preizkusi in eksperimentiranjem ter poglobiti študije in raziskave. Vprašanja gensko spremenjenih organizmov se je treba skratka lotiti s strogo znanstvenega vidika, so še poudarili, kot se to dogaja z medicino.

A.G.

ŠOLSTVO - Včeraj zjutraj

Maturanti odpotovali

Po napornem šolskem letu, ki se je zaključilo z državnim izpitom, je nagrada-maturantski izlet, več kot dobrodošla

Na Opčinah so se nastavili našemu fotografu

KROMA

GASILCI - Sindikat UIL opozarja na pomanjkanje sredstev in osebja Gasilsko vozilo zgorelo med akcijo, potapljaška ekipa začasno ukinjena

V nedeljo zvečer se je tržaškim gasilcem v Ulici San Marco pri Sv. Jakobu pripetilo nekaj nenavadnega. Tokrat je zaradi kratkega stika med posegom zgorelo njihovo vozilo z rezervoarjem za vodo (na sliki). Gasilska sekcija sindikata UIL opozarja, da so gasilska vozila na Tržaškem dotrajana, pomanjkanje sredstev in delovne sile pa je zlasti v času poletnih dopustov več kot očitno. Nazadnje je pokrajinsko poveljstvo zaradi preskromnega števila gasilcev začasno ukinilo potapljaški oddelek.

»Tržaškemu pokrajinskemu poveljstvu primanjkuje delovne sile in učinkovitost ni zagotovljena, saj se včasih odpravi v akcijo premalo gasilcev,« piše v tiskovnem sporočilu sindikata. Slednji je včeraj razglasil stanje pripravljenosti. UIL še omenja, da je koncentracija industrijskih in morebitno nevarnih objektov na obrobju Trsta odločno previsoka, kar naj bi bilo v nasprotju z evropsko direktivo Seveso III, Trst pa naj bi bil zaradi tega prava »tempirana bomba«.

SODSTVO - Odvetniki in tožilec na delu Predhodna preiskava o dogodku v Zabrežcu

Predhodna preiskava o dogodku, ki je v dneh okrog 1. maja letos skalil praznično ozračje v Zabrežcu, je v teku. V noči na petek, 30. aprila, je prišlo do avtomobilskega zasedovanja, prerakanja in pretepa, ko so karabinjerji miljskega poveljstva ukazali 26-letnemu domačinu Ivu Kosmaču, naj stopi s svojega dvorišča na cesto in opravi alkotest. Bilo je okrog 3. ure, Kosmač je zahtevo zavrnil, po njegovih besedah pa sta ga karabinjerja zatem s silo zvelkla na cesto, ga udarila z baterijsko svetilko po glavi in ga telesno poškodovala. Pred odhodom v pripor se je moral zdraviti v katinarski bolnišnici. Karabinjerja pa trdita, da ju je Kosmač, ki si je prislužil kazensko ovadbo, na dvorišču fizično napadel in ju lažje poškodoval, potem ko se ni ustavil na cestni kontroli.

Mladenič iz Zabrežca zastopa odvetnik Andrea Frassini. Le-ta je včeraj povedal, da je državnemu tožilstvu predstavil stališča svoje stranke, preiskavo pa je opravil tudi sam. Na podlagi trditve treh prič in strokovnega mnenja sodnega zdravnika je nekatere trditve karabinjerjev postavil pod vprašaj, tožilec pa bo moral ugotoviti, kaj se je dejansko zgodilo. Tožbe proti karabinjerjem zaenkrat niso vložili. Položaj Kosmačevega prijatelja, ki naj bi mu tisto noč pomagal se upirati karabinjerjem, še ni jasen. S. S.-ja iz Gropade zastopa odvetnik Grisoni: v začetku maja je fanta doletela ovadba zaradi sodelovanja, v dokumentih državnega tožilstva pa njegovo ime zaenkrat ni omenjeno. (af)

Reševanji v Tržaškem zalivu

V soboto in nedeljo je obalna straža opravila v Tržaškem zalivu dve reševalni akciji. V soboto ob 18.15 je prejela radijsko obvestilo v zvezi s poškodovano osebo na jadrnici z motornim pogonom pri Tankem rtiču, kakih sedem milj od obale. Čoln obalne straže je kmalu dohitel jadrnico. 50-letnico iz Benetk, ki si je pri padcu poškodovala roko in ramo, so prepeljali na Katinaro. V nedeljo pa so dvesto metrov od barkovljanske obale rešili skupino mladih, ki so najeli plovilo na nožni pogon, slednje pa se je potopilo.

ARTEDEN - Včeraj se je začela mednarodna likovna kolonija

Mali umetniki ustvarjajo svojevrsten portret Lonjerja

Vodi jih španski umetnik Jorge Raedo - Letošnji gostje že pridno ustvarjajo - Drevo plesna delavnica

Malčki v telovadnici Športno-kulturnega centra v Lonjerju

KROMA

Lonjer je od včerajšnjega dne v rokah umetnikov. Tistih pravih oziroma mednarodnih gostov letošnjega Artedna, ki so se v nedeljo pripeljali v Lonjer in tistih, ki si nadejajo, da bi se v okviru te že uveljavljene

mednarodne likovne telovadnice umetnosti čim bolj približali. V mislih imamo kakih dvajset osnovnošolcev, ki se je včeraj prvič zbralo na dopoldanski likovni delavnici, ki jo letos vodi španski umetnik Jorge

Raedo iz Zaragoze.

Jorge je bil pred tremi leti med protagonisti Artedna, tokrat pa se vrača kot mentor. Na svoji dosedanjih ustvarjalni poti se je preizkusil v marsičem: študiral je arhitekturo,

posvetil se je dramaturgiji in režiji, ustvaril številne scenografije in gledališke kostume, preizkusil se je v slikarstvu, ilustraciji in fotografiji, nazadnje pa je član barcelonskega združenja *What is A?*, ki se posveča likovni vzgoji najmlajših. Za lonjersko delavnico, pri kateri mu pomagajo člani domačega mladinskega združenja, si je zamislil uresničitve *Portreta Lonjerja*. Jorgeju je namreč najbolj pri srcu delo na teritoriju oz. delo, ki bi vključilo vso vas. Nadebudni umetniki bodo v teh dneh skušali spoznati vas, njene skrivne kotičke in znamenitosti, prebivalce in njihove značilnosti. Rezultat njihovega dela pa bo naposled uresničitve takega Lonjerja, v katerem bi se prepletalo risanje, arhitektura, kreativnost, domišljija in še marsikaj.

Večer je minil v znamenju petja in umetniškega branja. Za dobrodošlico letošnjim gostom - Valizanki Megan Broadmeadow, Benečanki Eleni Guglielmotti, Celovčanu Mirku Malleju, Nizozemki Femke Van Gent, Srbu Viktorju Randjeloviću in Italijanu Giorgio Degasperiju (članu skupine Zeroteatro) - je poskrbela mladinska lonjerska skupina Tončka Čok, ki jo vodi domačin Manuel Purger, takoj za tem pa sta svoje verzje ob glasbeni spremljavi ponudila Andrej Kralj in Tomaž Scarcia.

Ustvarjanje se bo danes seveda nadaljevalo, zvečer pa ga bo ob 20. uri dopolnila še plesna delavnica za vse z Dašo Grgič.

V knjigarni Lovat spoznavamo angleščino

V knjigarni Lovat (nad trgovino Oviessa na Drevoredu XX. septembra) bo drevi ob 18. uri srečanje z angleščino Capo in Books, pri čemer sodeluje inštitut za angleški jezik Wall Street Institute. Tokrat bodo udeleženci slišali za barve, okuse in vonjave toskanske dežele Valdichiana, ki jih v knjigi *Under the tuscan sun* opisuje Frances Mayes. Pred srečanjem bo poskrbljeno za manjšo družabnost, vstop pa je prost.

Na nabrežju odpri razstavo Replay

Včeraj so v dvorani Giubileo na Nabrežju III. Novembra 9 odpri razstavo *Replay*, ki jo je uredilo združenje *Carpe Artem* v sodelovanju z občinskim odborništvom za kulturo. Do 26. julija bodo na ogled slike tržaških umetnikov Bianca Di Jasio in Federica Fumola - figure v gibanju, romantični akti, pa tudi pogledi na deževne dneve in čarobne pisave.

Koncert na Tartiniju

Na tržaškem konservatoriju Tartini bo jutri na sporedu tradicionalno sredino glasbeno srečanje. Ob 20.30 bo na oder stopil glasbenik, orglar Jacopo Brusa, ki bo občinstvu postregel s skladbami Keeja, Sweelincka, Bacha in številnih drugih. Vstop je prost, svojo prisotnost pa je potrebno predhodno najaviti na tel 040/6724911.

RICMANJE - Koncert

Pihalni orkester zaključil sezono

Topotanje v ritmu, bučni aplavzi in številni "bravo": s tem je številno občinstvo na četrtkovem koncertu razveselila godbenike in dirigenta Pihalnega orkestra Ricmanje. Dosegli so svoj cilj: zabavati ljudi. Koncertu na dvorišču hotela La Fontana v Ricmanjih je sledila številna publika. Pester program je lahko zadovoljil vsakega poslušalca, saj so se na zaključnem koncertu ricmanjske godbe vrstile filmska glasba, kot npr. skladbi *The pink panther* in *The magnificent seven*, Morriconejeve melodije in skladbe iz zadnje Disneyjeve uspešnice *Pirati s Karibov*. Zadovoljni so lahko bili tudi ljubitelji swinga in latino-ameriških ritmov, saj so jim postregli s pesmimi, kot so Benny Goodman *the king of swing*, *Moonlight serenade*, *La cucaracha*. Na koncertu je bilo slišati tudi klasično glasbo, npr. z uvodom iz dela Tako je govoril Zarathustra in tradicionalne koračnice, kot je naša Lojtrca. Prav vsak je odšel z ricmanjskega dvorišča z lepim občutkom v srcu, ki ga lahko daje glasba.

Ob tem gre omeniti tudi glasbeno šolo, ki je sicer za letošnje šolsko leto že zaprla svoja vrata junija in je že pripravljena sprejemati mlade upe med svoje učence. Zaključni nastop gojenec je dokazal, da otroci in mladi zelo hitro napredujejo v svoji glasbeni izobrazbi. Malčki iz pripravljalnega razreda so predstavili različne pesmi ob spremljavi klavirja, palčk in glockenspiela, kot *Moj očka ima konička dva*. Mladi instrumentisti pa so se predstavili v skupinah v duetih, tercetih, kvintetih ali ob spremljavi klavirja. Izvedli so znane pesmi in arije, kot so "Nessun dorma", "Panova piščal" in Šoštakovičev "Waltz št. 2", pa tudi prijetne, manj znane pesmi. Letos so se vsi zelo dobro izkazali. Večer je zaključil šolski mladinski orkester, ki je še dodatno poživljal ambient s svojimi zvoki. V Babni hiši je kar močno odmevalo. Vse to dokazuje, da so pri ricmanjskem Pihalnem orkestru in v šoli letos potrudili in lepo zaključili sezono. (MP)

ŠOLSTVO - Zaključni izlet učiteljev osnovnih šol na Tržaškem

Bralna značka in rudarji

Ogledali so si med drugim Prežihovo bajto s spominskim muzejem Prežihovega Voranca

Skupinska slika pred Prežihovo bajto

Letošnji zaključni izlet učiteljev osnovnih šol na Tržaškem, ki nam ga je kot že vrsto let ob posredovanju pedagoške svetovalke prof. Andreje Duhovnik omogočilo Ministrstvo za šolstvo Republike Slovenije, nas je vodil na Koroško v Mežiško dolino.

Tam kjer se Mežiška dolina najbolj razširi, na Prevaljah na osnovni šoli Frana Goloba bodo v naslednjem šolskem letu slovesno proslavljali 50. obletnico gibanja *Bralna značka*, ki sta si ga zamislila takratni prof. slovenskega jezika Stanko Kotnik in ravnatelj Leopold Suhodolčan. Naš prvi cilj je bila tako prevaljska osnovna šola, kjer imajo, v spomin na oba ustanovitelja bralnega gibanja, manjši muzej. Prva bralna značka, ki jo je 10 prevaljskim učencem 22. maja leta 1962 podelil pisatelj France Bevk, je bila poimenovana po koroškem pisatelju Prežihovemu Vrancu, Lovru Kuharju, zato smo svojo pot nadaljevali do Podgore, kjer smo si ogledali Prežihovo bajto s spominskim muzejem Prežihovega Voranca.

Mežiška dolina pod goro Peco in Uršjo goro pa je znana tudi po svojih rudnikih svinca in cinka. Naše potepanje po Koroški smo zato zaključili z obiskom rudnika v Mežicah. Spoznali smo življenje in delo rudarjev ali knapov, kot jim tudi pravijo. S pravim rudarskim vlakom smo se popeljali po sledeh rudarjenja v osrčje Pece. Po 3,5 kilometra dolgi vožnji po Glačnikovem rovu smo se peš sprehodili po rovih, kjer smo se ob razstavljenih eksponatih seznanili z zgodovino rudarjenja od začetka do zadnjih dni.

Polni lepih občutkov smo se v poznih večernih urah vrnili domov z obljubo, da se bomo v prihodnjem šolskem letu, ko bomo od časa do časa mogoče obupovali nad delom v razredu, pomislili na rudarje, ki so si morali vsakdanji kruh služiti v globini zemlje s krampom v roki in majhno karbitno svetilko na čeladi. (o.t.)

NARODNI DOM - Zanimiv projekt Zanimajo jih vaše družinske fotografije

Veliko ljudi hrani doma številne albume in škatle, polne fotografij. Najpogosteje gre za družinske fotografije, posnetke z izletov, domačih praznovanj, šolskih prireditev, a tudi iz vsakodnevnega življenja.

Družinske fotografije so lahko koristen pripomoček, ko želimo zarisati podobo in razvoj neke skupnosti. Tako razmišljajo tudi v Slovenskem informativnem centru, ki ga v Narodnem domu upravlja Narodna in študijska knjižnica. Zato so se odločili za projekt z delovnim naslovom *Družinska fotografija*, v sklopu katerega želijo zbrati družinske fotografije, ki so nastale na Tržaškem v obdobju 1950 - 1980.

Cilj projekta je, da s pomočjo družinske fotografije prikazemo družbene spremembe, ki so se dogajale na Tržaškem med 50. in 80. leti prejšnjega stoletja. Kako se je spreminjalo življenje tržaških Slovencev, kako vidni so bili zunanji vplivi (na primer tudi mode).

Na podlagi zbranih podob želijo urediti publikacijo, ki jo bo izdalo Založništvo tržaškega tiska.

Gradivo zbirajo v Slovenskem informativnem centru v Narodnem domu, od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30. Vse fotografije bodo takoj preslikali in vrnili.

Za informacije lahko pokličete na telefonsko številko 040 3481248 (ponedeljek - petek 9.30-11.30, torek in četrtek 15.30-18.30) ali pišete na elektronski naslov info@infonardnidom.eu.

OPČINE - Zveza cerkvenih pevskih zborov

Zborovske duhovne pesmi Slovencev v Italiji

Predstavili posthumni založniški projekt Zorka Hareja - Nastop štirih organistov

Sourednica notne zbirke je bila Nadja Kralj

KROMA

Ob zaključku letnega orgelskega tečaja je Zveza cerkvenih pevskih zborov povezala s tradicionalnim koncertom udeležencev tudi predstavitev notne zbirke, ki je izšla v samozaložbi s prispevki Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Javnega sklada za kulturne dejavnosti in Dežele FJK.

»Zborovske duhovne pesmi Slovencev v Italiji« je zadnji založniški projekt nekdanjega predsednika ZCPZ, letos preminulega Zorka Hareja, ki je s to publikacijo zaobjel slovensko glasbeno ustvarjalnost na deželnem območju s skladbami avtorjev tržaške, goriške in videmske pokrajine. Z njim je zbirko uredila Nadja Kralj, ki je na prvi uradni predstavitvi v cerkvi na Opčinah govorila o dolgoletnem sodelovanju s Harejem, s katerim sta bila več let kolega na deželnem sedežu RAI in sta tudi po njegovi upokojitvi realizirala več glasbenih projektov in snemanj. Njemu je Kraljeva posvetila tu-

di niz osemindvajsetih radijskih oddaj, v katerih je Harej pripovedoval o svoji življenjski zgodbi in o večstranskem kulturnem angažmaju.

Načrt za novo notno zbirko ZCPZ je nastal pred tremi leti, ko jo je skladatelj in kulturnik povabil k sodelovanju, saj mu je vid že močno pešal. Ob skladbah uveljavljenih skladateljev (Adi Danev, Nino Špehonja, Antonio Qualizza, Dina Slama, Aleksander Vodopivec, a tudi Zorko Harej, Stanko Jeričijo, Stane Malič, Ubald Vrabec, Lojze Bratuž in drugi) sta urednika želela ovrednotiti tudi mlajše generacije in sta zato naročila nekaj skladb avtorjem kot so Marko Sancin, David Clodig in Aljoša Tavčar. Slednji je zbirko tudi računalniško oblikoval in notografski skupaj z Martino Feri.

Zbirka odraža ne samo Harejevo pozornost do mladih, a tudi njegovo globoko upoštevanje besedil, ki morajo biti po kvaliteti v enakovrednem razmerju z

glasbo. Zato zbirka vsebuje 21 skladb zamejskih avtorjev po besedilih zamejskih pesnikov (z izjemo dveh skladb po ljudskem besedilu). Akvarelno ilustracijo ovojnice je poklonil Edi Žerjal, za uredniško tajništvo pa sta poskrbela Alenka Hrovatin in Marko Tavčar. Sedanji predsednik ZCPZ je ob založniški dejavnosti, ki ponuja krajevnim zborom marsikatero spodbudo za obogatitev programov, poudaril tudi skrb za izpopolnjevanje kadrov, na primer z vsakoletnim tečajem za organiste. S sodelovanjem openskega župnika, ki omogoča odvijanje lekcij v cerkvi sv. Jerneja, so letošnji udeleženci vadili vsak teden na velikih Jenkovih orglah pod mentorstvom organista Mateja Lazarja.

Štirje openski organisti so nastopili na zaključnem koncertu, na katerem so prejeli diplome za letošnji trud. Mali Rok Dolenc očitno že kandidira za vlogo bodočega protagonista krajevnega glasbenega utripa, saj se z uspehom udeležuje v resni glasbi v vlogi pianista, v zabavnem repertoarju z igranjem na sintesajzer in še v cerkveni glasbi z dodatnim študijem orglarske umetnosti. Da je dolgoročna skrb za kvaliteto glasbe na tržaških korih utemeljena investicija je potrdil tudi Niko Trento, ki je prav tako doživel navdušujočo izkušnjo soočanja z mogočnim zvokom kraljice glasbil. Veličastni toni so od nekdanj najljubša zvočna razsežnost izkušenega organista Vinka Škerlavaja, ki je potrdil svoj temperament z izbiro registrov, s katerimi je obarval skladbe Tomca in Langlaisa. David Lenisa pa je za najdaljši program v četverici nastopajočih izbral večglasno meditacijo in koral Johanna Sebastiana Bacha.

Večer se je zaključil še s prijetnim presenečenjem, ko je mentor Matej Lazar, organist in vodja cerkvenega zbora v Dekaniji, dopolnil poklon in spomin na pobudnika notne zbirke in mnogih drugih konstruktivnih glasbenih in izpopolnjevalnih projektov ZCPZ z izvedbo treh orgelskih preludijev, ki jih je Zorko Harej napisal po motivih znanih cerkvenih pesmi.

ROP

TRG GIOTTI - Nastopil je Giora Feidman

Kralj klezmer glasbe navdušil

Edinstven koncert judovske glasbe

Sugestivno prizorišče na Trgu Giotti pri sinagogi je v nedeljo zvečer gostilo čudovit koncert, ki je spadal v niz Erev/Laila. Na že deveti izvedbi tega festivala judovske kulture se je predstavil svetovno znani klarinetist Giora Feidman v spremstvu kitarista Jensa-Uwe Poppa ter kontrabasista Guida Jägerja.

Giora Feidman, poznan kot kralj klezmer glasbe, izhaja iz glasbene družine ukrajinsko-moldavskih pribežnikov v Argentini, kjer se je tudi rodil pred štiriinšestdesetimi leti. Opravil je klasično glasbeno izobrazbo in je dolgo let igral v telavivskem simfoničnem orkestru. Bogat v izkušnjah, z lahkoto prehaja iz enega žanra v drugega, iz klezmer v klasično, jazz in swing glasbo, tako da so ga mnogi režiserji prosili za sodelovanje, denimo

Spielberg za glasbeno kuliso filma Schindler's list. Prav tako ga obožuje režiser-klarinetist Woody Allen, ki je večkrat izjavil, da »je Feidman edini človek, kateremu zavidam«.

Feidman s svojim klarinetom govori, šepeta in iz njega izvljaba plesne korake. Tako je na odru, s prav tako skrbnimi in čutnimi glasbenikoma, izvedel edinstven, intimistični koncert. Z občinstvom je znal vzpostaviti pravo vez, tako da je publika očarana sledila dinamičnemu nastopu, kjer je zadonela tradicionalna klezmer glasba, med temi Hava nagyla, Happy nigun, Dona dona idr., kot tudi klasične skladbe. Zaslilo pa se je tudi namige na jazz glasbo z deli Gershwinia in Charlyja Parkerja, znano Cumparsito Rodrigueza in pa avtorska dela Guida Jägerja.

PAN

SKUPNA POBUDA - Pohod na Lipnik

Spomin in druženje

Pohod organizirata turistično društvo Porton iz Zazida in KD Primorsko iz Mačkolj

Tradicionalni pohod na Lipnik, ki ga organizirata člani domačega turističnega društva Porton iz Zazida in Kulturnega društva Primorsko iz Mačkolj je v nedeljo, 27. junija, doživel svojo šesto izvedbo. Ob krasnem sončnem vremenu se je prireditve udeležilo približno petdeset pohodnikov iz domačega kraja - Zazida - in vseh okoliških vasi. Mnogo je bilo seveda udeležencev iz dolinske občine, ki so s svojo udeležbo dali prireditvi poseben pečat. Med pohodniki je bilo kar nekaj novih obrazov, kar potrjuje, da je zamisel zanimiva tudi za posameznike, ki niso izrecno vezani na omenjena društva.

Ob tradicionalnem polaganju ven-

ca je nekaj misli podal predsednik SKD Primorsko Miloš Tul, ki je ob tej priložnosti poudaril predvsem pristnost in pomenljivost pobude, ki se je pred leti rodila iz naravne želje po skupnem spominu na dogodke, ki so v medvojnem času zapečatile usodo skupine mačkoljanskih mož in na tak način neizbrisljivo povezali majhni vasi, kot sta Mačkolje in Zazid. Pohvalil je tudi trud in zagnanost vseh tistih posameznikov, ki se vsa ta leta trudijo za neoporečno organizacijo in pripravo dogodkov.

Prireditve se je kot po običaju nadaljevala na zažiški športni ploščadi, kjer so glavno besedo imeli kuharji. (LS)

DIJAŠKI DOM - Izlet družin otrok iz jasli

Prvomajske počitnice v znamenju prijetnega oddiha in zabave v Zrečah

Ob prvomajskem prazniku se je naša družina z malim Victorjem in Giulio odpravila na nekajdnevni izlet v bližino termalnega središča Zreče, ki ga že več let organizirajo jasli Dijaškega doma Srečko Kosovel iz Trsta. V centru C.Š.O.D v Gorenu smo se pridružili osmim družinam, ki so se tako kot mi odločile za bivanje v Zrečah.

Medtem ko so vzgojiteljice iz jasli poskrbele za Victorja, Giulio in ostale malčke, smo imeli starši na razpolago vse jutro za oddih. Ker je bil lep, prijeten, topel, sončen dan, se nas je večina odpravila na sprehod po okolici Rogle, nekaj pa jih je šlo v terme Zreče. Popoldne pa smo vsi skupaj obiskali bližnjo kmetijo, kjer smo okusili vrsto domačih dobrot (med, salamo, kruh, gobe, vino, žganja ...), otroci pa so spoznavali domače živali, in sicer kokoši, piščančke, purane, race, krave, prašiče, ovce, koze in zajce.

V centru smo nato otroci in starši s pomočjo vzgojiteljic na skupni delavnici izdelali ljubke luči iz riževega papirja. Z njimi smo si razsvetljevali pot, ko smo se zvečer napotili do mlaja v bližini centra, kjer je bilo že vse pripravljeno za prvomajski kres. Pogled na plamene in na druge kresove, ki so goreli po bližnjih vzpetinah, je bil vznemirljivo lep.

Vreme v soboto, 1. maja, ni bilo tako lepo kot prejšnji dan - bilo je bolj primerno za toplice kot pa za sprehode v naravi, kljub temu smo se odločili za sprehod na Roglo. Tu smo doživeli razburljiv spust po strmini z bobom, ki je drvel po nastavljenih tirnicah. Popoldan pa smo se

vsil udeleženci prvomajskih počitnic v Zrečah zbrali v parku v bližini centra in se z vodenimi gibalnimi igrami zabavali in tekmovali. Vsi malčki so bili na koncu nagradjeni s posebnimi medaljami. Zabave pa še ni bilo konec, saj so po večerji mami- ce iz barvane lepenke izdelale kape v obliki živalskih glav, očetje pa so z njimi na glavi za otroke zaigrali »živalsko predstavo«.

Zadnji dan je bil posvečen pospravljanju in še krajši sprostitvi, medtem ko so bili malčki na sprehodu. Prvomajske počitnice v Zrečah so bile res prijetne in sproščujoče tako zaradi lepote kraja in pokrajine, kot tudi zaradi dobre organizacije bivanja. Dejstvo, da malčki preživijo jutro in del popoldneva z vzgojiteljicami pod

vodstvom katerih se sproščeno, a organizirano igrajo na prostem, dovoli potreben odih tudi za starše, ki si svobodno organizirajo ta del dneva. Popoldanske in večerne ure, ki jih udeleženci izleta preživijo skupaj, pod vodstvom izjemno pripravljenih in simpatičnih vzgojiteljic, v znamenju iger in raznoraznih pobud, omogočajo staršem boljše medsebojne stike, povežejo se med seboj in se spoprijateljijo. Pri tem spoznajo, da so problemi, ki jih imajo pri vzgoji svojih otrok, skupni vsem - to spoznanje jih seveda olajša, sprosti in vlije nekaj več samozavesti.

Živio Zreče! Na svidenje prihodnje leto!

Družina Cosma

STRELCI

5 - Villa (Španija); 4 - Higuain (Argentina); Vittek (Slovaška); Sneijder (Nizozemska); Müller in Klose (Nemčija); 3 - Suarez (Urugvaj), Gyan (Gana), Donovan (ZDA), Fabiano (Brazilija) in Forlan (Urugvaj)

ZDRUŽEVANJE

Dve najprestižnejši nagradi na svetu, evropska zlata žoga francoskega magazina France Football in Fifin izbor nogometaša leta bosta združeni v eno - zlata žoga Fife. Prvič bodo novo zlato žogo podelili že januarja

MADŽAR IN UZBEK

Uzbek Ravšan Irmatov (32 let), ki je do zdaj odsodil štiri tekme tega SP, bo delil pravico na današnji tekmi Nizozemska - Urugvaj, 34-letni Madžar Viktor Kassai, ki je do zdaj odsodil tri tekme, pa bo »žvižgal« v Durbanu na evropskem obračunu Nemčija - Španija. Kassai je sodil tudi v finalu Ol v Pekingu

JOACHIM LÖW

Nemški modno osvešeni selektor je dejal, da bo tudi na polfinalni tekmi proti Španiji nosil modri pulover z V-izrezom, saj naj bi mu prav ta prinesel srečo. »Nisem vraževeren, a me k temu silijo igralci«, je poudaril

BRAZILIJA - Kljub podpori državnega poglavarja je nogometna zveza razrešila selektorja Dunga

Rešil ga ni niti Lula

RIO DE JANEIRO - Brazilska nogometna reprezentanca je zaradi prezgodnjega slovesa s svetovnega prvenstva odpustila selektorja reprezentance Dunga ter vse članke strokovnega štaba. Odločitev je bila pričakovana, čeprav se je po začetnem šoku zaradi izločitve na četrtfinalni tekmi proti Nizozemski nasprotovanje selektorju v domovini vendarle poglelo. Nemudoma po izpadu s svetovnega prvenstva je Dunga prevzel največji del odgovornosti za neuspeh brazilske reprezentance in napovedal, da se bo poslovil s selektorskega mesta, vendar je nato zatrdil, da se mora še pogovoriti s svojimi delodajalci. Ob povratku v domovino so bili možje v vrhu nogometne zveze »hitrejši« od njega in so mu pokazali vrata.

Zanimivo je, da je Dunga tudi po izločitvi užival podporo predsednika Lule, ki je igro reprezentance hvalil še v dneh po izločitvi. Do tekme proti Nizozemski je imel Dunga 69-odstotno podporo javnega mnjenja, po njej se je število kritikov, kajpak, povečalo, vendar ne toliko, kolikor bi lahko pričakovali. Športni dnevnik Lance je celo zapisal, da je Brazilija sicer izgubila, vendar bi lahko proti Nizozemski tudi gladko zmaga. »Dunga je vcepil igralcem občutek za kolektivno igro in identifikacijo z narodom, v reprezentanco je povabil na pol pozabljene in poštrevne igralce, prav to pa je tisto, kar je moštvo najbolj povežalo z ljudmi. Veliko bolj so imeli ljudi radi to ekipo, kot pa tisto iz leta 2006, ko se je parada zvezdnikov spremenila v farso,« je zapisal Lance.

Novoga selektorja bodo po napovedih imenovali do konca meseca. Brazilski mediji že ugibajo o nasledniku Dunge. Na seznamu možnih kandidatov so se znašli trener brazilskega moštva Corinthians Mano Menezes, nekdanji reprezentant in prejšnji trener Milana Leonardo ter trener brazilskega kluba Atletico Mineiro Vanderlei Luxemburgo. V ospredju zanimanja je tudi slovit Luiz Felipe Scolari, ki je brazilsko izbrano vrsto popeljal do petega naslova svetovnega nogometnega prvaka leta 2002. Vendar pa Scolarija selektorski stolček za zdaj še ne zanima, ker ne želi prekiniti sodelovanja z brazilskim klubom Palmeiras.

Dunga je šele po vrnitvi v domovino izvedel, da ni več trener Brazilije

ANSA

MIMOGREDE

Dve Italiji

Nogometne reprezentance so - tako trdijo mnogi - zrcalo svojega okolja. Vroči Latinci, marljivi Azijci, naivni Afričani, togi Severnjaki, brezbrizni Balkanci in tako naprej.

Kdo pa danes najbolj markantno širi podobo neke države? Televizija vendar!

Vzemimo za primer oddaje, ki jih nogometnemu SP namenja državna mreža RAI. V njih se oglašja dobesedno kar leze in gre, podoba o Italijanih pa je vedno ena in ista, rekli bi že oguljena: so glasni, smešni, kontradiktorni, površni, neobjektivni, včasih spoštljivi. Vse res, toda če imate sate-

litsko anteno, dekođer in naročnino za Sky, se vam bo odprl drug svet. Svet, v katerem je nogometno SP pač nogometno SP oziroma šov, ki je dovolj zanimiv, da ga ni treba začiniti še z praznim besedičenjem. O njem razpravljajo strokovnjaki in novinarji: so mirni, resni, dosledni, natančni, objektivni, včasih še preveč spoštljivi. Oboji so Italijani!

WWW.PRIMORSKI.EU

Fotogalerija vsak dan na spletni strani

PRIČEVANJA - Naši športniki nad 1.500 m

Jaz in nadmorska višina

Med raznimi faktorji, ki so na letošnjem prvenstvu imeli bolj ali manj pomembno vlogo, je tudi nadmorska višina. Nekatere tekme so odigrali na 1400 metrih nadmorske višine. Seveda to sploh ni primerljivo s prestolnico Bolivije La Pazom, ki je s 3.600 metri nadmorske višine »najvišja« prestolnica na svetu. Mednarodna nogometna zveza Fifa je prepovedala igranje na več kot 3.000 metrih, Bolivija pa se bo morala začeti držati tega pravila od leta 2012 dalje, to se pravi, da domačih tekem ne bodo več igrali v prestolnici. A ima nadmorska višina res tak vpliv na človeško telo? O tem smo se pogovorili s tremi našimi športniki, ki so imeli opravka s takimi nadmorskimi višinami.

Hitrohodec **Fabio Ruzzier** je pred kratkim nastopil na svetovnem prvenstvu v mehiškem mestu Chihuahua, na nadmorski višini približno 1.500 metrov: »Prišel sem v Chihuahua zadnji trenutek in prvi dan, ko sem odšel na trening, sem takoj občutil razredčen zrak. Prvih pet dni, ko sem se zjutraj prebudil, mi je vsakič krvavel nos, kar se mi prej nikoli ni dogajalo. Najbrž je bilo odvisno ravno od nadmorske višine. Tudi med treningom sem imel večje težave z dihanjem. Zadihan sem bil že po nekaj kilometrih. Se-

veda, če si več časa na taki višini, se nanjo privadiš. Mislim, da je za 1.500 metrov dovolj teden dni aklimatizacije. Seveda se obdobje podaljša, bolj kot se vzpenjaš. Prvi dnevi so najtežji, če pa gre za višine od 800 do 1.000 metrov pa razlike skoraj ne zaznaš.

Mislim, da je huje, ko moraš delati sprinte, ko se moraš hitro pomikati, kot se nogometaši med tekmo. Na vzdržljivost pa ima višina manjši vpliv, ker se po mojem na nek način prilagodiš in delaš vse s počasnejšim ritmom. Ne izključujem, da so južnoameriške ekipe bile tako uspešne tudi zato, ker so tam vajeni na take višine in so se torej bolje prilagodili razmeram v Južni Afriki.

Jaz v Mehiki sem imel dodatne težave z vročino. Trenutno je v JAR zima, a to naj ne vara. Ko sem bil na svetovnem prvenstvu v Durbanu v JAR, je bilo podnevi kar 30 stopinj. Precej pa se je ohladilo proti večeru, ko je bilo 10 do 12 stopinj.

Tadej Pivk se v hribih počuti kot doma. Čez manj kot mesec dni bo na svetovnem prvenstvu v Premani v gorskem teku na zelo zahtevni trasi (32 kilometrov in 2.700 m višinske razlike) naskakoval vrstitev med prvo deseterico: »Normalno je, da višje greš, težje je, a pri tem

Fabio Ruzzier

so lahko razlike od posameznika do posameznika zelo velike. Človeško telo ne reagira vedno na enak način. Nekateri skorajda ne občutijo ničesar. Rezultati se nedvomno spremenijo. Obstaja maraton, ki ga tečejo na 2.000 metrih in čas zmagovalca je precej višji kot na drugih maratonih. 1.500 metrov višine ni veliko: morda nogometaš, ki je vaju vedno igrati ob morju, bi lahko občutil to višinsko razliko, a po dveh dneh se nanjo že privadiš. Bistvenega pomena je tudi prespati

Tadej Pivk

na višini, tako da se telo ponoči privadi na novo okolje. Višino začenaš resnično občutiti pri 3.000 metrih. Nekaj čisto drugega je, ko poskušaš preplezati osemtisočaka.

Odbojkar **Tibor Drassich** se je povzpel na najvišji vrh Evrope, Mont Blanc, v gorah pa se je preizkusil tudi v turnem smučanju, s Pivkom pa se strinja, da so posledice nadmorske višine lahko zelo subjektivne: »Moram priznati, da sam nisem imel večjih težav z višino, a ni

Tibor Drassich

nujno, da vsako človeško telo reagira na enak način. Sicer sem imel rahel glavobol, a nekaj je hoditi, drugo pa je igrati nogomet, ko moraš teči ali celo delati sprinte. Zmanjka ti kisika, ker zaradi redkosti zraka težje pride do izmenjave kisika. Čudi pa me, da bi lahko 1.500 metrov nadmorske višine lahko občutno vplivalo na igralce. Utrujenost gotovo hitreje nastopi nad 2.000 metri, medtem ko je pri 1.500 dovolj krajše obdobje aklimatizacije in potem ni razlik.« (I.F.)

ME(NE) ZANIMA

Vuvuzela mi gre na živce

Pevka **Martina Feri** je na vprašanja odgovarjala v šalivem tonu in potrdila pravilo, da ženski spol in nogomet ne pojeta v en glas.

Spremljaš svetovno prvenstvo?

Nekaj malega.

Kaj bi to pomenilo?

Sem, dokler je še igrala Slovenija.

Kaj pa zdaj, ko se začena polfinale? Sploh veš, kdo igra?

Argentina?

Ne, tudi nje ni več.

Ah, je res. Nemčija gotovo je!

Nemčija bo igrala proti Španiji in Nizozemska proti Urugvaj. Kdo bo tvojem svetovni prvaku?

Nemčija.

Kaj pa kot glasbenica meni o velikem protagonistu tega prvenstva, vuvuzeli?

Vuvuzele mi grejo na živce. Jih ne prenesem. Nekaj sem jih že videla tudi po Trstu.

Ali oddajajo vedno isto noto?

Oddajajo samo eno noto, katero je pa odvisno od tega, kako močno piháš. Sem tudi poskusila z eno ...

Aha, bi lahko to robato glasbilo v prihodnje spremljalo tvoj blagi glas?

Da bi jaz pela s kakšno vuvzelo zraven? Imam občutljiv posluš, zato težko. Morda za kakšno pesem v afro verziji ...

Morda bi lahko tako neobičajna poteza prinesla uspeh na EMI ...

Bomo videli. Vsekakor ne verjamem. (p. v.)

POZABLJENA OSEBNOST - Izvrstna plavalka iz Barkovelj je bila v tridesetih letih članica državne reprezentance

Slika ob sliki - zgodba

15. novembra 1960 se je v našem dnevniku pojavila osmrtnica, ki je oznanjala smrt Ivica Škerlj por. Jelušič. Do smrti je prišlo tri dni prej v Brooklynu, torej v New Yorku. Kdo je bila Ivica Škerlj?

Zajeten zavoj slik, ki je pred kratkim prispel iz New Yorka s prošnjo za osvetlitev njene dejavnosti pri nas, je bil precejšen izziv. Ivica je bila namreč izvrstna plavalka, večkrat državna prvakinja in članica italijanske državne reprezentance. Rodila se je v Trstu 12. julija 1915, družina pa je imela svoje korenine v Škrbini na Krasu. V družini je bilo pet sester in dva brata.

Slike vsebujejo različne tematike. Nekaj jih je bilo posnetih z družinskimi člani, nekatere ostajajo skrivnost, večina pa upodablja okolja, ki so vezana na delovanje te plavalke. Družina je gotovo nekaj časa živela v Barkovljah, kasneje pa na št. 2 Videmske ulice, torej prav na njenem začetku.

Iz večine slik izhaja, da je bila Ivica lepotica in se je svojega šarma tudi zavedala, čeprav je njena drža dostojna in resna.

Velika sreča za razkrivanje zanimive zgodbe se je skrivala kar v njeni vrstnici. Bianca Lokar, ki se je pri 95 letih še zelo dobro spominja: »Živela je v ul. Udine«, je povedala g.a Lokar (stari oče je bil iz Ajdovščine). »Bila je dobra šivilja in je tudi meni pripravila več oblek.«

Bianca Lokar je bila skupaj s številnimi Tržačankami in z Ivico Škerlj tudi sama odlična plavalka. Prednjačila je na 100 in 400 m prosto, kjer je osvojila veliko državnih naslovov in postavila številne rekorde. Tekla so leta med 1934 in 1938. Posebno v obdobju 1937-38 je Trst razpolagal s prvim »dream teamom« plavalck.

Dejstvo, da je družina živela v Barkovljah, je bilo odločilno, da se je Ivica hitro srečala z morjem. Kopalci so se v portiču, v bunkerju so imeli slačilnico, plavanje kot športno udejstvovanje pa vadili v tedanjem kopalnišču Excelsior. Aktivna društva so bila Edera, Societa' Ginnastica Triestina in Triestina nuoto. Prva in zadnja sta aktivni še danes, SGT pa je že v tistih letih opustila plavanje v korist drugih panog. Vsekakor je bila Ivica v prvih treh letih športnega udejstvovanja (1932 do 1934) članica Ginnastice, kasneje pa prestopila k Triestini. Bila je izrazita specialistka hrbtnega sloga, ki je tedaj predvideval le razdaljo 100 metrov. Stafete so plavali 3 x 100 m, brez delfina ali metuljčka, ki je bil na tekmovanjih še »off limits«, čeprav so ga tu pa tam izvajali demonstrativno in je bil vedno v središču velikega zanimanja strokovnjakov in gledalcev. Kronike navajajo samo moške izvajalce.

Celoten plavalni opus te plavalke, ki na novo vstopa v galerijo domačih »azzurrov«, bi lahko opredeli v tri sklope. Najprej so nastopi na italijanskih državnih prvenstvih, ki so se odvijala v poletnih mesecih, ker so imeli pokrita bazena samo v Milanu in Genovi. Drugo poglavje vsebuje članstvo v državni reprezentanci, katere je bila

Ivica Škerlj stalna članica in nastopala tako na 100 m hrbtno kot v štafetah. Ne gre prezreti, da je imela prav v Trstu zelo močno konkurentko v Grazi Ruzzier. Pretežno (še) neraziskano je delovanje ob Jadranu. Triestina je gojila tesne stike z društvi iz Jugoslavije. Ustanovili so to, kar bi bila danes »jadranska liga« in redno tekmovali v meddruštvenih srečanjih. Poleg Triestine so nastopale še Fiumana nuoto (tedaj v Italiji), Viktorija iz Sušaka, Jadran iz Splita, plavalno društvo iz Dubrovnika in Ilirija iz Ljubljane.

Pomorskih vezi z Dalmacijo iz Trsta ni bilo. Gostovanja v Splitu in Dubrovniku je Triestina opravljala na način, ki bi ga danes ocenili za nemoogočega. Do Reke so potovali z avtobusom, prestopili mejo in iz Sušaka odpluli proti jugu. Vsakič je ob avtobusni vožnji nastopilo tudi prenočevanje na ladji, kjer so plavalke in plavalci našli mesto kar na palubi ali v prostih koticah. Slik iz teh potovanj je precej in nasmejani obrazi udeležencev dokazujejo, da so bile izkušnje zabavne.

Iz zapisov na hrbtnih strani slik izhaja, da so bile tržaške plavalke 7. in 8. septembra 1936 v Splitu. 9. septembra so odplule proti Dubrovniku z ladjo »Kumanovo« in tam opravile drugo tekmovalje. Iz dne 12. septembra obstajata dve sliki posneti na parniku »Prestolonaslednik Petar« med plovo proti Sušaku. Naslednje leto so plavalke 23. julija odplule iz Sušaka proti Splitu in se tam mudile štiri dni, morda pa opravile tudi srečanje z dubrovniškimi vrstnicami. Ekipa se je med 1. in 6. septembrom 1938 znova mudila v Dubrovniku.

Na državnem prvenstvu je Ivica Škerlj prvič nastopila leta 1932 in na 100 m hrbtno osvojila državni naslov s časom 1:42,6. Leta 1933 najbrž ni nastopala, naslov pa je spet osvojila leta 1934. Leta 1935 se je morala zadovoljiti z drugim mestom, znova pa je bila prvakinja v letih 1936, 1937, 1939 in 1941. Ob šestih posamičnih prvih mestih je osvojila tudi osem zmag v štafetah, zadnjega leta 1941. V obdobju 1932-1941 je njen najboljši dosežek 1:28,0.

Iz meddržavnih srečanj gre izluščiti dva dvoboja med Italijo in Jugo-

Z italijansko reprezentanco na srečanju v Celovcu (Ivica je točno nad št. 8). V ozadju nacistične zastave

slavijo. Prvo so izvedli v Ljubljani v kopalnišču Ilirije 14. in 15. avgusta 1935. Šlo je za velik dogodek, kot je zapisal športni kronist »Jutra«. Najprej obvestilo, da so jugoslovanske železnice za obiskovalce dvoboja iz cele Jugoslavije nudile polovično ceno, očitno pa je gledalce pritegnila tudi novost o »brezžični postaji«, ki bi tekmovalje oddajala. Ivica, zapisana kot Škerl, medtem ko je bila uradno Scherl, se je uvrstila na tretje mesto. Tekmovalje je bilo zvečer ob hladnem vremenu in tudi dežju.

Po pričevanju Biance Lokar je bila Ivica Škerlj zelo »patriotična« in klicati so jo morale Ivico in ne Giovanni. Plavalna zveza je imela tedaj za predsednika zelo »nevarno« osebnost. Vodil jo je general Lemetre, ki je bil kar predsednik fašističnega posebnega sodišča. Leta 1938 je jugoslovanska ekipa vrnila obisk in se z Italijo 12. septembra srečala v Trstu. V svojem poročilu »il Piccolo« omenja

veliko število Slovencev, ki so prišli navijati za svojo ekipo. Ni jasno ali so bili ti Slovenci iz Jugoslavije (kdo bi se leta 1938 zaradi plavalnega tekmovanja podal v Trst?) ali tržaški Slovenci, ki so v hudih časih prišli navijati za Jugoslavijo in hkrati izražati narodnostno pripadnost. Ljubljansko »Jutra« omenja krasno kopalnišče (Ausonia) in občinstvo »...med katerimi je bilo izredno število naših rojakov«. Pri navajanju rezultatov (4. mesto s časom 1:33) je Ivica napisana kot Škerlj.

Tistega večera je bil v »Ausonii« tudi filmar Aljoša Žerjal, ki je potrdil, da so bili prisotni Slovenci Tržačani: »Na plavalno srečanje me je peljal oče,« je povedal Aljoša Žerjal. »Spominim se, da so igrali državni himni in očeta sem vprašal za kaj gre. Močno me je vščipnil in mi pritajeno povedal, da se med igranjem himn ne sme govoriti.« V Ausonii se je v okviru jadranske plavalne lige nekoč mudila tudi ljubljanska Ilirija. V tej priliki je Ivica zmagala, »Piccolo« pa je pisal, da »...tra gli spettatori si trovava oltre un centinaio di lubianesi giunti espressamente nella nostra città...«. Tudi v tem primeru sklepamo, da je šlo za v Trstu živeče Slovence. Podobno pri-

Sirena, ki je omamila Umberta Sabo, desno spodaj Ivica Škerlj (levo) s sestro Zofko v narodni noši

12.9. 1936 na parniku »Prestolonaslednik Petar« med Dubrovnikom in Sušakom

POZIV AVTORJA:

Za popolno sliko o delovanju Ivica Škerlj je na voljo še nekaj možnih virov, ki pa še niso dali stvarnih rezultatov. Bralce, ki bi vedeli karkoli o njej, naprošam, da bi to sporočili uredništvu ali na elektronski naslov: bruno.krizman@tin.it.

Italijanski dnevnik »L'Unione« iz Tunisa je poročal triumfalistično

Ivica Škerlj

Iz zbirke ULTIME COSE
(1935-1943)

CAMPIONESSA di NUOTO

Chi t'ha veduta nel mare ti dice
Sirena

Trionfatrice di gare allo schermo
della mia vita umiliata appari
dispari.
A te mi lega un filo, tenue cosa
infrangibile, mentre tu sorridi,
e passi avanti, e non mi vedi. Intorno
ti vanno amiche numerose, amici
giovani come te; fate gran chiasso
tra voi nel bar che vi raccoglie. E un giorno
un'ombra mesta ti scendeva - oh, un attimo! -
dalle ciglia, materna ombra che gli angoli
t'incurvò della bella bocca altera,
che sposò la tua aurora alla mia sera

Umberto Saba

sotnost tržaških Slovencev so v Trstu zabeležili dve leti prej, ko je gostovala ljubljanska opera. Gledališče je bilo polno Slovencev.

Poleg gostovanja v Ljubljani je Ivica Škerlj za reprezentanco leta 1935 plavala še v Milanu proti Češkoslovaški in v Genovi proti Španiji (3. mesto v 1:32). V tej priložnosti so italijansko štafeto sestavljale tri Tržačanke: Lokar, Strukel in Škerlj! V Neaplju je proti Avstriji Ivica zmagala s časom 1:30,6, sodelovala pa tudi v mešani štafeti, kjer so bile znova vse plavalke iz Trsta.

Za leto 1936 ni znano, zakaj se nobena od tržaških plavalk ni udele-

žila olimpijskih iger. Raziskava pa je odkrila, da je šlo verjetno samo za stvar kakovosti. Na 100 m hrbtno, kjer je nastopala Ivica Škerlj, se je svetovna elita že vrtela okoli časa 1:18, torej bistveno bolje od njenih običajnih časov.

Čisto posebno je bilo gostovanje v Tunisu konec julija leta 1936. Bianca Lokar se ga dobro spominja: »Bile smo v Rimu in pot do Tunisa bi morale opraviti s hidroplanom. Nevihte na morju pa niso omogočale poleta. Ker je bilo v Rimu zelo toplo in soparno so nas poslali v planinsko kočino na Gran Sasso. Po treh dneh smo se vrnile v Rim in iz Ostie odletele.« V ekipi je bila tudi Ivica Škerlj.

Nadaljevanje se lahko razbere iz triumfalističnih reportaž, ki jih je objavljala italijanski dnevnik iz Tunisa »L'Unione« in dnevnik »Le petit matin« v francoskem jeziku. Italijanski list je dogodku posvečal cele strani. »Le ondine italiane, superba espressione di dinamismo femminile« (naslov čez celo širino strani), »La balda compagna delle migliori ondine italiane«, »Come le azzurre d'Italia hanno trascorso la giornata«, itd. Ivica Škerlj (»la piccola e compita Scherr«) nastopa na več slikah. Navedeno je celo njeno vprašanje o kakovosti domačih plavalk, od kronista pa je zapisana kot »Ivizza«, torej kot mu je odgovorila. Francoski list je pisal o »Les grands galas nautiques« in o »des nageuses tombent du ciel« (plavalke padejo iz neba). Prihod hidroplana (letel je skoraj tri ure!) je pričakala velika množica. Oba časopisa sta prispela v Trst in se čudežno ohranila vse do danes.

24. avgusta 1941 je v Sanremu Ivica Škerlj dosegla svoj najboljši čas, vsaj med tistimi, ki so ostali zabeleženi. Na srečanju Italije proti Madžarski je sicer osvojila samo četrto mesto, vendar s časom 1:28,0. Ob tisti priložnosti je že izpadla večina nekdanjih vrhunskih tržaških plavalk iz 30. let. Pojavila pa se je nova velesila Etta Radivo-Ballaben, ki je postavila kar tri državne rekorde v prostem slogu. Lani preminula Ballaben je bila državna reprezentantka v plavanju, atletiki in košarki!

Zadnji nastop za državno reprezentanco je Ivica Škerlj opravila proti Madžarski v Budimpešti 8. in 9. avgusta 1942.

Iz kopice slik je izšel tudi dokument, ki priča o zgodovinskih dogodkih tistih let. 29. julija 1939 je Italija gostovala v Celovcu proti Avstriji, katero si je z »Anschlussom« že prisvojila Nemčija. Očitno je imela Avstrija v športnem smislu nekaj avtonomije, zastave ob bazenu pa so samo nacistične.

Redka pričevanja o plavalci omenjajo možnost, da se je zaradi svoje domoljubnosti in narodne zavesti nekajkrat znašla kar v Coroneu. Morda bo čas razkril tudi to zagonetko. Vsekakor je bila cela družina znana kot zelo zavedna. Na eni od slik iz njene dediščine nastopa dekle v partizanski uniformi in s titovko med dvema partizanoma, od katerih je eden ranjen. Žal ni bilo mogoče določiti, če je dekle ena od sester Škerlj. Podobnost bi nas lahko le usmerjala v to možnost.

Do zanimive ugotovitve je prišlo med intervjuvanjem daljne sorodnice v Škrbini. 79-letna Vera Fakin je na sliki iz leta 1942 spoznala Ivico in sestro Vido...še prej pa »...ah, ta kapot mi je dala Ivica. Mižerija, saj veste. Nič se ni vrglo proč...« Kapot, ali bolje jopič, je tisti z leopardovim vzorcem, ki ga Ivica nosi med sprehodom v Barkovljah.

Ivica je nekega dne očitno očarala tržaškega pesnika Umberto Saba. Ta je bil lastnik še danes obstoječe antikvarne knjigarne v ul. s. Nicolo'. Nasproti knjigarne je bil bar, v katerega so zahajali plavalci in plavalke Trie-

»Kapot« z leopardovim vzorcem, ki je osvežil spomin Vere Fakin iz Škrbine

ORT
Questa sera alle ore 21, adunata dei ferrovieri del nostro alla Piazza Municipale

SUGGERIMENTO DELLA PISCINA
dinamismo femminile
tante notturna odierna

Le matrici italiane all'Unione.
Nel nostro paese...

DOPO I CAMPIONATI ITALIANI DI NUOTO

KOLESTARSTVO - 2. etapa Toura v znamenju padcev

Krvavi Armstrong, Schleck s poškodovanim komolcem

Etapo osvojil Francoz Chavanel, ki je tudi oblekle rumeno majico

BRUSELJ - Francoz Sylvain Chavanel (Quick Step) je zmagovalec druge etape kolesarske dirke po Franciji, po kateri je oblekel tudi rumeno majico vodilnega na Touru. Enaintridesetletnik je skupaj s še sedmimi kolesarji pobegnul že kmalu po startu, nato pa se kakšnih 20 km do cilja odlepil od zasledovalcev in po 201 km prvi prikolesaril v belgijski Spa. Prejšnji vodilni Švicar Fabian Cancellara ni »potegnil« za Chavanelom, saj so drugi člani njegove ekipe Saxo Bank čakali na moštvenega kolega Andyja Schlecka, ki je grdo padel na spolzkem pločniku in si poškodoval komolec. Eden od favoritov za končno zmago Luksemburčan Schleck je imel po padcu že več kot štiri minute zaostanka za najboljšimi, vendar so njegovi moštveni kolegi trdo garali, da so ga spet spravili nazaj «v igro».

Cancellara je drugo etapo, tako kot lanski zmagovalec Španec Alberto Contador in sedemkratni zmagovalec francoske pentlje Američan Lance Armstrong (tudi ta je padel v težkih razmerah, a brez posledic), končal v glavnini s 3:56 minute zaostanka za zmagovalcem in ima v skupni razvrstitvi zdaj 2:57 zaostanka za Chavanelom, tretji je Nemec Tony Martin (+ 3:10).

»Skoraj polovica glavnine je danes 'popadala' in kaj takega je nesprijemljivo,« je dodal vodja Armstrongove ekipe Johan Bruyneel.

»K sreči nisem vedel, kaj se dogaja za mano, čeprav sem nekaj slišal o padcih. Vse, kar lahko rečem, je, da sem dal danes vse od sebe,« je po zmagi dejal Chavanel, ki si je na istih cestah na letošnji aprilski dirki Liege-Bastogne-Liege poškodoval lobanjo.

Danes kolesarje čaka 213 km dolga etapa od Wanzeja do francoskega Arenberg Pte. du Hainaut.

Vrstni red 2. etape (Bruseljski - Spa, 201 km): 1. Sylvain Chavanel (Fra/Quick Step) 4:40:48 ure; 2. Maxime Bouet (Fra/Ag2r) + 3:56; 3. Fabian Wegmann (Nem/Milram); 26. Kristijan

Koren (Slo/Liquigas); 43. Ivan Basso (Ita/Liquigas); 51. Janez Brajkovič (Slo/Radioshack) vsi isti čas; 171. Simon Špilak (Slo/Lampre) + 13:38; 193. Grega Bole (Slo/Lampre) 19:03

Skupno: 1. Sylvain Chavanel (Fra/Quick Step) 10:01:25; 2. Fabian Cancellara (Švi/Saxo Bank) + 2:57; 3. Tony Martin (Nem/Columbia) 3:07; 4. David Millar (VBr/Garmin) 3:17; 5. Lance Armstrong (ZDA/Radioshack) 3:19; 6. Geraint Thomas (VBr/Sky) 3:20; 7. Alberto Contador (Špa/Astana) 3:24; 8. Levi Leipheimer (ZDA/Radioshack) 3:25; 9. Edvald Boasson Hagen (Nor/Sky) 3:29; 10. Linus Gerdemann (Nem/Milram) 3:32 ..; 12. Janez Brajkovič (Slo/Radioshack) isti čas; 19. Cadel Evans (Avs/BMC) 3:36; 23. Kristijan Koren (Slo/Liquigas) 3:39; 53. Ivan Basso (Ita/Liquigas) 3:52; 167. Simon Špilak (Slo/Lampre) 13:49; 188. Grega Bole (Slo/Lampre) 19:18 ..

»K sreči nisem vedel, kaj se dogaja za mano, čeprav sem nekaj slišal o padcih,« je dejal Sylvain Chavanel po včerajšnji etapi

ANSA

MOTOCIKLIZEM - Prvenstvo Yamaha

Emili 4. v Misanu

Po napaki v prvem krogu nadoknadil sedem mest - Četrty tudi na skupni lestvici

Na 4. dirki prvenstva Yamaha v Misanu Adriaticu je slovenski motociklist Mitja Emili osvojil 4. mesto. Na rezultat gleda z mešanimi občutki. Dirko je začel s 5. mesta, vendar se je zaradi napake na tretjem zavoju pred začetkom drugega kroga znašel na 11. mestu. S požrtvovalno in pogumno vožnjo se je v nadaljevanju povzpela na 4. mesto, pokazalo pa se je, da bi se brez začetne težave lahko mirno potegoval za končno 2. mesto. Po nedeljski dirki se je Emili na skupni lestvici s 5. povzpela na 4. mesto, vendar je njegov zaostanek za vodilnimi zdaj večji, kar pomeni, da mora na zadnjih dveh preizkušnjah odločno meriti na zmago.

V DOLINI - »24 ur športa« v okviru 45-letnice ŠD Breg

Nogomet in ne samo

Pri moških zmagal Živ Teksas, pri ženskah Gorjansko - Zbijali so žeblje, metali skrle in jedli lubenico

V dolinskem športnem centru Silvano Klabian je bilo v soboto in v nedeljo živahno celih 24 ur. V okviru Bregove pobude »24 ur športa«, ob 45-letnici dolinskega društva, so se nastopajoči pomerili v raznih športnih panogah. Osrednji dogodek pa je bil ženski in moški malonogometni turnir Bum Bum Cup 2010 (6. Memorial Mario Lupidi), na katerem je nastopilo 6 ženskih in 6 moških ekip. V ženski konkurenci so slavile zmago nogometarice z Gorjanskega, v moški pa igralci ekipe Živ Teksas. Ekipa s slovenskega Krasa je v finalu z 2:1 premagala Izolo, Živ Teksas pa je bil v finalu s 3:2 boljši od domačih Bum Bum Boysov.

Najboljši/a vratar/ka: Gregor Košuta, Tanja Barbieri; najboljši igralec/ka: Kevin Segulin, Nikol Stojanovič; najboljši strelca/ka: Matej Bernetič (9), Tea Grutschreber (11); najbolj simpatici/a: Miha Gaberč, Petra Terčon; miss/mister turnirja: Martina Milič, Dean Avdič; pokal kiosk: Bum Bum Lady; največ doseženih golov: Gorjansko moški.

V namiznoteniški preizkušnji sta slavila zmago Nicolas Privileggi in Lina Čepak, v zbijanju žeblje sta bila najbolj spretna oba Martina Jarca, starejši iz Doberdoba in mlajši, ki ima tudi po očetu doberdobske korenine, ampak stanuje na Opčinah. Pri metanju skrl sta se izkazala Gianni Bove in Jessica Jarc, najhitreje pa je pojedla lubenico družina Pettirosso.

V Dolini so tekmovali tudi, kdo bo prvi, brez pomoči rok, pojedel lubenico. Na sliki spodaj zmagovalci moškega malonogometnega turnirja ekipa Živ Teksas

KROMA

NOGOMET - 2. Memorial Matej Lachi-Lah

V Križu še drugič zapored Gorjansko

Na 2. memorialu (nogomet 7:7 za neregistrirane igralce) v spomin na domačina Mateja Lachi-Laha je v Križu drugič zapored zmagala ekipa z Gorjanskega, ki je v finalu prepričljivo premagala Real Kras s 4:1. Na tretje mesto se je uvrstilo moštvo Dijaškega doma Srečko Kosovel, ki je bilo boljše od kriških Plavih. Končni izid je bil 3:2. Na turnirju je nastopilo osem ekip.

Za najboljšega igralca tur-

UM. KOTALKANJE Na DP poletovki 32. in 40.

V Bormiu se je končalo državno prvenstvo v umetniškem kotalkanju za mlajše kategorije. O nastopu poletovk smo že poročali, danes objavljamo končne izide. V kategoriji juniorek je Valentina Scamperle pristała na končnem 32. mestu, Martina Debernardi pa je bila štirideseta. Obe sta tekmovali tudi za kombinacijski naslov. Scamperlejeva je bila med 22 tekmovalkami 13., Debernardi je pa dvajseta. Prvakinja je postala Silvia Lambrusca.

Konc meseca, točneje od 22. do 25. julija, bo v Roccarasu državno prvenstvo za mladinke in članice, na njem bodo nastopile tudi Tanja Romano, Francesca Roncelli in Martina Pecchiar.

SKIROLL

Nekaj dobrih uvrstitev ŠD Mladina

Po sobotnem nastopu v šprintu so člani ŠD Mladina na 8. preizkušnji za italijanski pokal za skiro na nedeljo nastopili še v tekmah v strmini. Kljub temu, da jim ta zvrst ne leži, so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Bolj pomembno bo konec tega tedna, ko jih v Montebelluni čaka državno prvenstvo v ravnini.

Najmlajše (1.000 m): 3. Tairin Tence 8:16,5. Začetniki (2.000 m): 2. Thomas Poletto 13:15,7. Začetnice (2.000 m): 3. Dana Tenze; 5. Maja Chenda. Dečki (3.000 m): 4. Luka Ghira 18:12,3. Deklice (3.000 m): 1. Jasna Vitez 23:40,0, 2. Jana Prašelj 27:20,6. Mladinci (4.000 m): 7. Niki Hrovatin 24:15. Člani (6.500): 17. Andrea Silverio 34:24,7; 20. Paolo Munari 35:23,6; 26. Eno Cossaro 37:49,5; 34. Pierino Di Leonardo 39:25,6; 41. Luigi Crosilla 42:54,1. Članice (4.000): 7. Patrizia Turchet 28:01,5; 8. Chiara Di Leonardo 30:40,3.

Pri Juventini nogomet, druženje in bazeni

Na nogometnem igrišču v Štandrežu je na desetdnevem taboru Juventine letos sodelovalo kar 44 otrok. Vaditelji Juventine so torej imeli polne roke dela. Otroci, veliko je bilo novincev, so v glavnem vadili nogometno tehniko, so med seboj tekmovali in se zabavali. Kot se v poletnem času spodobijo, so imeli ob igrišču na razpolago bazen, v katerem so se lahko ohladili. Zadnji dan je bila na sporedu prijateljska tekma med Juventininimi odborniki in starši.

V Dolini športni teden

Prejšnji teden se je v Dolini zaključil dvotedenski občinski poletni center v sodelovanju s ŠD Breg, kjer se je vsak dan zbiralo približno 50 otrok. Udeleženci športnega tedna so lahko vsak dan izbirali športno panogo: preizkušali so se lahko v odbojki, nogometu in košarki. V jutranjih urah so se učili osnov ekipnih športov, popoldnevi pa so bili namenjeni predvsem igri. Tedenski program sta popestrila tudi dva izleta na kopanje v Sesljan. Otroci so vadili pod vodstvom Giorgio Stojkoviča (nogomet), Boruta Sile (košarka) in Samoe Mauro (odbojka).

Val v Doberdolu

Športni kamp s sodelovanjem ZSŠDI je privabil kar 43 otrok iz Doberdola, Poljan, Jamelj, Dola, Štandreža, Sovodnj, Peči in iz Gorice. Vodil ga je Leon Hrovat ob pomoči prof. Renata Srebrničarja ter mladih odbojkaric Giulie Bressan, Giade Giuntoli in Mateje Zavadlav. Za prevoz je poskrbel Jurij Plesničar. Poleg odbojke so se otroci zabavali z nogometom, košarko, igro med dvema ognjema, vsak dan pa so potekale tudi atletske in gimnastične vaje ter igre. Popoldne so dejavnosti potekale v sprejemnem centru Gradina.

Čupa: osnovnošolci ...

Poletni meseci privabijo k Čupi vselej veliko otrok. Včeraj se je začela že tretja izmena jadrnega tečaja za osnovnošolce, 19. julija pa bo še četrta dvotedenska tečaj. V prvem in drugem tečaju se je jadrnih veččin učilo 18 otrok: naučeno znanje na kopnem so tečajniki pod vodstvom društvenih trenerjev in asistentov (Andreja Farneti, Veronike Milič, Lare Spinazzole, Ingrid Peric, Luke Sacher, Johane Milič, Olafa Samuleja in Janoša Jurinčiča) preizkušali vsak dan tudi na morju. Vsekozi je tečajnikom pomagala tudi ekipa, ki tekmuje v razredu 420.

... in srednješolci

»Zabave na morju« je ime tečaju Čupe, ki je namenjen izključno srednješolcem. V popoldanskem času so prejšnji teden štirje tečajniki učili veščin jadrnanja na deski, na razpolago pa so imeli tudi jadrnico open bic in FIV555 (jadrnica za pet odraslih). Prvo izmenjo je vodila Veronika Milič, na drugi (začne se 19. julija) pa bo glavna trenerka Andreja Farneti. Prejšnji teden so v jutranjih urah priredili tečaj tudi za gojence Dijaškega doma v Gorici pod vodstvom Lare Spinazzole. Pri Čupi prirajajo po dogovoru tudi tečaje za odrasle na jadrnicah FIV555.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Karitas mesečno podpiše dvesto čekov

V Gorici več družin v stiski kot na Tržiškem

Zuttion: »Mesto težav niti ne opazi« - Lani nudili pomoč 1.000 Goričanom

V zadnjih tednih je nadškofijska Karitas nudila denarno pomoč 200 družinam iz raznih krajev goriške pokrajine, ki zaradi izgube delovnega mesta, mobilnosti ali dopolnilne blagajne drugače ne bi uspele priti do konca meseca; skoraj polovica jih je iz Gorice, kjer so negativni učinki gospodarske krize nepričakovani močni.

»Aprila lani je nadškofijska ustanovila solidarnostni sklad, iz katerega Karitas deli pomoč med socialno ogroženimi družinami. Trenutno jih imamo v oskrbi približno dvesto, od katerih jih je polovica iz Gorice, kar dokazuje, da je revščina vedno večji problem tudi v glavnem mestu pokrajine,« pojasnjuje direktor nadškofijske Karitas g. Paolo Zuttion. Po njegovih besedah so med prisilici pomoči tako tujci kot domačini, saj gospodarska kriza nikogar ne gleda v oči. »Začetno smo nudili pomoč predvsem priseljencem, v zadnjih časih pa se je do nas obrnilo tudi več domačinov, ki zdaj predstavljajo polovico naših oskrbovancev,« razlaga Zuttion in pravi, da družine v oskrbi mesečno prejema od 100 do 200 evrov.

»Prejemniki pomoči so se moralno obvezali, da nam bodo vrnilni denar, komaj bodo našli novo zaposlitev. Seveda za številne družine to ne bo nikakor lahko, saj se težave bodo nadaljevale tudi po zaposlitvi; ne glede na to zaenkrat delimo denar, ko bo čas za njegovo vračanja, pa bomo preverili, koliko družin dejansko tega ne zmore narediti,« razlaga Zuttion in opozarja, da poleg solidarnostnega sklada vodijo tudi druge projekte socialne pomoči. »Med ljudmi delimo hrano, razne osnovne dobrine in oblačila; skupaj z bankami zagotavljamo še mikrokredite do 3.000 evrov, ki jih prejemniki vračajo z nižjimi obrestmi. Lani smo na ta način skupno nudili pomoč približno 1.000 družinam iz Gorice, h katerim je treba pridružiti še vse družine iz drugih krajev pokrajine, tako da je v goriški pokrajini prejemnikov pomoči kar nekaj,« pravi Zuttion in glede solidarnostnega sklada pravi, da so pričakovali več prošelj s Tržiškega. »Ker je tržiško mesto okrožje izrazito industrijsko območje, smo bili prepričani, da v mestu ladjedelnih in okolici bo naša pobuda sprožila veliko zanimanja. V resnici

GORICA - Od začetka leta finančna straža prijavila dvajset oseb S ponarejenimi podatki do cele vrste socialnih olajšav

Osebe pokrajinskega poveljstva finančne straže je v prvih šestih mesecih letošnjega leta zasačilo dvajset oseb, ki so se z navajanjem ponarejenih podatkov o dohodkih dokopali do cele vrste socialnih olajšav in javnih prispevkov, namenjenih socialno ogroženim občanom.

Finančni stražniki so skupno preverili 71 prošelj za prispevke in razne vrste olajšav. Z navzkrižnim primerjanjem podatkovnih baz so preverili, kakšno je dejansko finančno stanje

družin, ki so bile deležne olajšav. Ugotovili so, da je dvajset oseb ponaredilo svoja potrdila o dohodkih z lažnimi podatki; s ponarejeno dokumentacijo so nato izjavile, da imajo nizke dohodke in da sodijo med upravičence za olajšave. Na ta način so si zagotovile brezplačne zdravstvene usluge, znižano najemnino bivanje v ljudskih stanovanjih, prispevke za materinstvo in razne oblike denarne pomoči. Največ kršitev je bilo pri prispevkih za nakup šolskih učbenikov, pri plačevanju šolnine na

univerzi in stroškov za šolske menze, s čimer so goljufi prihranili lepo vsoto denarja, saj pravice do popustov niso imeli. Finančni stražniki so vseh dvajset oseb prijavili zaradi lažnih izjav in goljufije na račun države. S poveljstva finančne straže pojasnjujejo, da je pojav iz socialnega vidika zelo škodljiv, saj tovrstni goljufi s svojim početjem oškodujejo tako državo kot socialno ogrožene družine in posameznike, ki bi resnično potrebovali socialno pomoč. (dr)

V vrsti za tople obroke pred menzo Karitas v Gorici

BUMBACA

se je izkazalo, da smo večino prošelj prejeli iz Gorice, kar pomeni, da je kriza močno udarila ravno v glavnem mestu pokrajine, čeprav tega na ulicah ni mogoče opaziti; številne družine so se znašle v težavah, ki so večinoma znane le socialnim službam, mesto njihove stiske pa na žalost sploh ne opazi,« razlaga Zuttion, ki se je pred dnevi srečal z direktorjem goriškega zdravstvenega podjetja Gianniem Cortiulo.

»Skupaj z zdravstvenim podjetjem sodelujemo že več let; v glavnem nudimo pomoč osebam s psihičnimi težavami. Prizadevamo si, da bi jih družba sprejela in da bi dobili priložnost za zaposli-

te v integracijo,« pravi Zuttion in nazadnje pojasnjuje, da Karitas že veliko let nudi pomoč tudi priseljencem. »V raznih stanovanjih v Gorici trenutno gostimo 15 priseljencev, ki so vložili prošnjo za azil, drugih 25 pa jih je nastanjenih v našem poslopju na Trgu Tommaseo,« zaključuje Paolo Zuttion. (dr)

GORICA - Opozicija utemeljuje zavrnitev proračunske spremembe

Za socialo in trgovce drobiž

Portelli napoveduje obstrukcijo in peticijo v bran Telemare - Marinčič: Občinskemu svetu onemogočili izvajanje njegovih kompetenc

Portelli na zadnji seji mestnega sveta

BUMBACA

»Mestna uprava je fondu za blažitev stiske brezposelnih in njihovih družin namenila le nekaj več kot 60 tisoč evrov, torej slab odstotek zneska proračunske spremembe, ravno toliko tudi odškodninam in pomoči za trgovce, ki so utrpeli hude udarce zaradi krize in gradbišč. Dobili bodo drobiž, uprava pa bi rada javnost opeharila z vestjo, da bo zanje naredila veliko.« S to izjavo je načelnik svetniške skupine Demokratske stranke v goriškem občinskem svetu Federico Portelli včeraj utemeljil, zakaj je levosredinska opozicija na zadnji seji glasovala proti rebalansu. »Vsi smo bili proti, edino svetnik Aleš Waltritsch je pristal na igrice okrog proračuna, tako da ga je ob koncu župan označil za predstavnika dobre opozicije, medtem ko smo vsi ostali slabi,« je polemčno pristavil. Opozicija je na vseh občinskih sejah, kjer je bil govor o razporejanju proračunskih sredstev, odigrala konstruktivno vlogo, je še poudaril: »Trdili smo, da v času naraščajoče socialne stiske ni primerno zavreči ves zakladek v obnovno pločnikov. Vse naše predloge so zavrnili. Danes pa ugotavljamo, da so si jih prilastili - česar nam seveda ne priznavajo - in jim namenili nekaj denarja, vendar premalo. Kar je torej dobrega v proračunski spremembi, prihaja od nas. Ker pa smo v zameno za predloge prejeli klofute, bomo odslej ravnali drugače. Reagirali bomo z obstrukcijo v občinskem svetu.«

Ob Portelliju je včeraj bil Livio Bianchini za Levico in svobodo, ki je opozoril, da je večina v občinskem svetu izglasovala rebalans, ko pa je minila polnoč in so svetniki dobili dodatno sejnino, je izglasovala še prekinitev seje, čeprav so bile na dnevnem redu še nekatere pomembne točke. »Večina je naredila vse sama. Ker pa še vedno ni znano, katere posege bodo izvedli z denarjem iz zakladka, menimo, da je bila županova prisotnost v dvorani občinskega sveta nekoristna, odveč. Glasovali so, ne da bi sploh vedeli, kaj glasujejo,« je Bianchiniju pritrdil Portelli. »Očitno je, da so sejo pred tem odložili samo zato, da so poravnali politična razhajanja v večini,« je pojasnil Marko Marinčič iz Foruma za Gorico: »Proračunsko spremembo mora izglasovati občinski svet, ki ima dolžnost, da jo izboljša, ne pa občinski odbor. S tem, da so razpravo o vsebini ukrepov prenesli in bo odvisna od naknadnega dogovarjanja z rajoni, so občinskemu svetu onemogočili izvajanje njegovih kompetenc.«

Bianchini je še povedal, da je večina zavrnila zahtevo po finančni podpori za Telemare, ki snema potek občinskih sej, zato da jih občani lahko spremljajo. »Gre za nekaj tisoč evrov letno, z zavrnitvijo tega predloga pa so še enkrat dokazali, da odklanjajo nepristransko, korektno in formiranje,« je izjavil Marinčič, Portelli pa napovedal, da bodo v ta namen sprožili med ljudmi nabirko podpisov.

NOVA GORICA

Župan: »Zahteva sindikata neresna«

MIRKO BRULC

FOTO K.M.

Župani šestih goriških občin so soglasno zavrnili predlog Sindikata delavcev igralniške dejavnosti (SIDS) po katerem naj bi se občine začasno odrekle delu koncesijske dajatve v korist podjetja HIT. »Gre za neresno zahtevo in za nerazumevanje finančnih tokov. Njihova ponudba je nesprejemljiva, v veliko hujšjih težavah je bila, denimo, Iskra Avtoelektrika in druga podjetja, v katerih sindikati oziroma delavci niso nikoli zaposlili lokalne skupnosti, da bi reševale njihov gospodarski položaj, tukaj pa z nesodelovanjem z upravo peljejo družbo v brezizhodno položaj. Lokalne skupnosti pa so že prikrajšane zaradi slabega poslovanja družbe Hit,« je zadevo komentiral novogoriški župan Mirko Brulc.

Na rednem srečanju so se župani, odsoten je bil le Aleš Bucik, župan občine Renče-Vogrsko, v ponedeljek seznanili tudi z dejstvom, da še vedno niso znani rezultati ocenjevanja prijavljenih projektov v okviru Interrega - Cilj III, saj ustrezne službe že tretjič niso uspeli sprejeti končnih sklepov. Ker se s tem povzroča velika škoda, bodo o tem seznanili Ministrstvo za lokalno samoupravo ter zahtevali obravnavo na svetu regije.

V nadaljevanju so podprli sporazum o socialnem dialogu v regiji in se dogovorili, da znotraj projekta »S partnerskim sodelovanjem do socialnega dialoga« vzpostavijo stalno točko dogovarjanja med občinami, delodajalci in delojemalci, ob sodelovanju zavoda za zaposlovanje in centra za socialno delo. V jeseni naj bi dokument podpisali ter predstavili izvedbeni program. Župani so podprli sklepe novogoriškega mestnega sveta glede odliva sredstev Soških elektrarn izven območja regije, saj so nujno potrebna za nadaljnji razvoj območja, kjer so bila ustvarjena. Zadevo so obsodili toliko bolj, ker gre za podobne odlive, kot se je že večkrat zgodilo v primerih bank in zavovalnic, nenazadnje tudi Hita.

Predlog SIDS-a, po katerem naj bi se občine začasno odrekle delu koncesijske dajatve v korist podjetja Hit, so župani, kot rečeno, zavrnili kot nerealne, saj ne gre za dajatev, ki bi jo družba plačala občinam, pač pa za delež na dajatvi, ki jo Hit plačuje državi. Če bi se jim občine odpovedale, bi pač ostala v državnem proračunu. Pa tudi sicer se župani ne strinjajo s takim načinom reševanja. Za sanacijo je zadolžena uprava in kakršnikoli predlogi lastnikom morajo biti del sanacijskega programa uprave, pri čemer morajo imeti dovolj pretehtane in utemeljene izračune. »Znotraj le-teh so seveda tudi stroški dela oziroma zahteve sindikatov, ki pa se morajo zavediti, da so delavci del gospodarske družbe in da delijo njeno usodo, ne pa nekaj ločenega od nje. Neuspehe sanacije bodo najprej začutili oni sami,« so se strinjali župani, ki so izrazili tudi skrb nad nastalo situacijo v Hitu. »Prizadevali pa si bomo, da v novi strategiji pridemo do tega, da bodo obremenitve te dejavnosti nižje in da bo dejavnost delovala naprej z uspehi, ne glede na to, kdo bodo delavci tam,« dodaja Brulc, ki je kolege obvestil tudi o predstavitvi pripomb na strategijo razvoja igralništva v Sloveniji, ki naj bi bila dokončno oblikovana v jesenskem času. Meni, da so zahteve, ki so jih postavili na finančnem ministrstvu tudi prispevek k uspešni sanaciji, predvsem tista o zmanjševanju števila občin, ki so del t.i. zaokroženega turističnega območja, ki je deležen sredstev iz koncesijske dajatve. (km)

ŠTEVERJAN - V nedeljo se je zaključil 40. festival narodnozabavne glasbe

Iskrice najbolj »vžgale«, nagradi za openski Taims

Finalni del izpeljali kljub nalivu - Zamejstvo uspešno predstavljalo tudi koroški ansambel Korenine

Iskrice, povsem ženska zasedba iz Laškega pri Celju, so zmagovale 40. festivala narodnozabavne glasbe, ki se je v nedeljo zaključil v Števerjanu in na katerem sta se zelo dobro odrezala tudi ansambla iz zamejstva. Nagrado občinstva so namreč prejeli člani koroškega ansambla Korenika s pevci iz Šmihela nad Pliberkom, po drugi strani pa se openski Taimsu lahko pohvali z nagradama za melodijo in za najboljše besedilo.

Prosvetnemu društvu Frančišek Borgia Sedej, prireditelju tridnevnega festivala, je v nedeljo nekoliko ponagajalo vreme, saj se je v popoldanskih urah v Števerjanu ulil dež. Kljub nalivu so prireditelji uspeli izpeljati ves predvideni program, saj je festival potekal pod šotorom v Formentinijevem parku. Na letošnji festival, ki sta ga povezovala Jasna Kuljaj in Janez Dolinar, se je prijaviло 40 glasbenih sestavov; v petek in soboto se jih je na odru zvrstilo le 38, 17 pa jih je bilo pripuščeno na nedeljski finalni del prireditve, na katerem je med številnimi uglednimi gosti izstopal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš. Uvodoma je prisotne pozdravil predsednik društva F.B. Sedej Matej Pintar, ki je poudaril, da je števerjanski festival postal pomembna glasbena prireditev za ves slovenski prostor ne glede na državno mejo.

Ob zaključku nedeljskih nastopov je komisija za glasbo, ki so jo sestavljali Jože Burnik, Mihael Corsi, Danilo Čadež, Jan Leopoli, Bertl Lipusch, Tullio Možina, Denis Novato, Slavko Avsenik ml. in Matej Pintar, nagrado za najboljši ansambel in trofejo društva F.B. Sedej podelila Iskricam iz Laškega, ki so zapele skladbo Sedem let sva se ljubila in Šepni mi prav tiho. Nagrado občinstva so si priborili člani ansambla Korenika s pevci iz Šmihela nad Pliberkom, ki so zaigrali skladbo iz narodne zbirke Ob reki Dravci. Nagrado za najboljši kvintet je komisija podelila ansamblu Čepon s Horjula, za najboljši trio pa ansamblu lastnosti sodobni elektronskih in materialov. Ansambel Taims z Opčin je prejel nagrado za najboljšo melodijo, nagrado za

Iskrice se veselijo zmage s predsednikom društva F.B. Sedej Matejem Pintarjem (desno); pri nagrajevanju zmagovalec je sodeloval tudi minister Žekš (spodaj)

BUMBACA

najboljšega debitanta pa ansambel Vikend iz Velenja. Komisija za besedilo, ki so jo sestavljali Milan Jež, Leonard Katz, Franka Padovan

in Martina Valentinčič, je nagradila Sašo Martelanca za skladbo Spomin na majnice, ki jo je uglasbil Janez Beličič, izvajal pa ansambel Taims. Posebno

priznanje za najbolj karizmatičen nastop je prejela Barbara Žerjal, klarinetistka in pevka ansambla Donačka.

Nedeljski popoldan je posnel tržaški sedež slovenskega programa Rai, ki bo finale posredoval tudi RTV Slovenija. Obiskovalcem festivala je bil na voljo obširen bilten o prireditvi in njeni štiri-

ridesetletni zgodovini, ki ga je izdala Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, njeno naslovno stran pa je pripravil David Pintar. Odrsko sceno si je zamislil in izdelal priznani slovenski umetnik Jože Napotnik, za ozvočenje sta nazadnje poskrbela Mice Karov in Niko Klanjšček.

V hiši našli truplo

Novogoriški gasilci so včeraj v stanovanjski hiši v Šmihelu našli mrtvo 80-letno žensko. Zdravnica, ki je bila na kraju dogodka, na truplu ni našla znakov nasilja, je pa odredila sanitarno obdukcijo. Tujka krivda je v zvezi z obravnavanim primerom izključena, zato bodo novogoriški policisti v zvezi s tem napisali poročilo pristojnemu okrožnemu državnemu tožilstvu. (km)

Ponesrečenec okreva

Zdravstveno stanje 29-letnega Raffaeleja Sansona se izboljšuje. Mladenič, ki je v noči med petkom in soboto padel z grajskega obzidja v Gorici, je pri zavesti, koliko bo dolgo njegovo okrevanje, pa še ni znano, saj je v nesreči utrpel številne poškodbe. Dinamika padca ni še povsem jasna; zdi se, da se je mladenič ponesrečil sam in da njegovi prijatelji padca niso opazili.

Avto se je vnel na hitri cesti

Goriški gasilci so včeraj nekaj po 16. uri posredovali na hitri cesti Gorica-Vileš. Pri Gradšču se je namreč vnel avtomobil; iz motorja so se ognjeni zublji razširili na gume in na sprednji del vozila. Gasilci so ogenj pogasili, vsekakor pa je avto zdaj primeren le za odpad. K sreči se med požarom ni nihče poškodoval.

Vinjena v avtu z otrokoma

V nedeljskih zgodnjih dopoldanskih urah je v križišču za šempetrsko bolnišnico 31-letna domačinka z avtomobilom zapeljala preveč desno; njen avtomobil je zato zavozil preko žive meje in obstal na brežini. V avtomobilu sta bila tudi voznici otroka, stara okoli 6 let. Voznico, ki se je lažje telesno poškodovala, so odpeljali v bolnišnico, alkotest pa je pokazal, da je imela v času vožnje v organizmu 1,22 miligramov alkohola na liter krvi. (km)

V Foljanu kmalu krožišče

Med državno cesto št. 305 in pokrajinsko cesto št. 1 v Foljanu bodo pred koncem leta zgradili novo krožišče. Občina je namreč že razlatala potrebna zemljišča, tako da podjetje FVG Strade bo lahko v kratkem objavilo razpis za izbiro izvajalca del.

Pesnica in novinarka

Na Trgu Falcone e Borsellino v Tržiču bo nocoj ob 21. uri pesnica Mary Barbara Tolusso predstavila svojo zbirko pesmi »L'imbalsamatrice«, novinarka Barbara Schiaivullu pa svojo knjigo »Guerra e guerra«.

NOVA GORICA - Univerza Medregijski center za realizacijo visoko inovativnih laserjev

V okviru pobude Interreg Slovenija-Italija 2007-2013 je skupina partnerjev, ki jo vodi Univerza v Novi Gorici, uspela pridobiti financiranje projekta CITIUS. Ta predvideva postavitev medregijskega centra za ultrahitro fotonske tehnike v spektroskopiji. Aktivnosti so namenjene vzpostavitvi in delovanju čezmejnega grozda za realizacijo visoko inovativnih svetlobnih virov ter z namenom njihove uporabe pri raziskavah in razvoju na različnih področjih, izjemno pomembnih z vidika znanosti in tehnologije, zlasti pri študiju lastnosti sodobni elektronskih in materialov.

V prostorih Univerze v Novi Gorici bo tako nastal medregijski center za karakterizacijo sodobnih materialov, ki bo privabljal raziskovalce in inženirje iz celotnega območja, ki ga pokriva program Interreg, deloval pa bo tudi širše, saj bo edini tovrstni center v tem delu Evrope. Proračun projekta CITIUS znaša okrog 2,8 milijona evrov. Poleg Univerze v Novi Gorici predvideva financiranje aktivnosti še sinhrotrona v Trstu, CNR-INFN Luxor v Padovi, CNR-ISOF v Ferrari, Instrumentation technologies v Solkanu, Kontrolnega Sistema iz Sežane in biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Jedro projekta predstavlja izdelava laserskega izvora najnovejšega generacije in pripadajoče ultravisokovakuumske komore, v kateri bodo nameščeni vsi potrebni merilni instrumenti, ki bodo omogočali karakterizacijo optičnih in elektronskih lastnosti posameznih molekul in tankih slojev.

Projekt, ki bo trajal tri leta, bo predstavljal tudi pomemben prispevek k programu ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures), saj se bodo eksperimentalne metode, ki jih bo skupina partnerjev razvila, neposredno navezovala na iniciativo EUROFEL, ki v okviru ESFRI povezuje vse laserje na proste elektrone in med njimi tudi na novo nastajajočega v bližini tržaškega sinhrotrona. Slovesen začetek projekta bo jutri v prostorih Univerze v Novi Gorici v Ajdovščini, ob prisotnosti Danila Zavrtanika, predsednik univerze, in ministra Henrika Gjerkeša. (km)

NOVA GORICA - Nekdaj javno parkirišče prešlo v zasebno last

»Hud udarec za Kulturni dom, prostorska katastrofa za mesto«

Do nedavnega javno parkirišče, danes zasebno BUMBACA

Javno parkirišče za novogoriškim Kulturnim domom je pred nekaj tedni prešlo v last turškega lastnika bližnjega igralnega salona, kar je med nekaterimi novogoriškimi mestnimi svetniki na eni izmed zadnjih sej vzbudilo nemalo začudenja in ogorčenja. »Še posebej hud udarec to predstavlja za Kulturni dom, saj je s tem dokončno onemogočena načrtovana širitev odra te osrednje kulturne glasbene ustanove v občinski lasti, ki nima več niti svojega dostopa do odra,« je povedal svetnik Mitja Trtnik, ki je v imenu Liste Roberta Goloba in svetniške skupine LDS občinsko upravo vprašal, kdo je sprejel odločitev, da novogoriška mestna občina ne odkupi tako pomembnega zemljišča, ki je imela možnost uveljavljati predkupno pravico zanj. »To je prostorska katastrofa za mestno jedro, saj se to ne bi smelo zgoditi,« se je strinjala tudi svetnica Nada Gortnar Gorjan iz Liste za kakovost življenja.

V Novi Gorici je parkiranje že tako ali tako velik problem, dejstvo, da je parkirišče v mestnem jedru, ki je veljalo za javno, prešlo v zasebne roke, pa je dvignilo nemalo prahu. Še nedavno so ga lahko uporabljali tudi meščani, za parkiranje je bilo sicer treba plačati. »Nasproti tega parkirišča sta zdravstveni dom in lekarna brez enega lastnega parkirnega mesta. S tem posegom se je dostopnost do teh javnih ustanov tudi pomembno poslabšala, da ne govorim o Kulturnem domu - ka-

ko bodo nastopajoči in gostje sploh še lahko prišli do njega?« je izpostavila Gortnar Gorjanova. Občinski oddelek za splošne zadeve in oddelek za infrastrukturo in gospodarske javne službe sta svetnikom obrazložila, da se je občinska uprava o omenjenem parkirišču dolgo časa pogajala s prvotnim lastnikom, družbo Projekt, o tem, da občina dobi v svojo last, lastnik pa se je omeščal šele, ko je dobil na mizo predlog menjave zemljišč: parkirišče za Kulturnim domom bi zamenjali za zemljišče ob Projektu in Kidričevo ulico. Zamenjava zemljišč je bila nato dvakrat zapovrstjo na dnevnem redu sej mestnega sveta, in obakrat na predlog nekaterih svetnikov umaknjena. V tretje je bila umaknjena na predlog župana, saj Projekt ni bil več zainteresiran za menjavo. Občina je nato uveljavljala predkupno pravico, lastnik pa je na sestanku s predstavniki mestne občine izrecno zardil, da posel ne bo sklenjen, če bo kot kupec nastopala občina. »Po dvakratni zavrnitvi menjave na mestnem svetu, kar je razumel kot čisto nagajanje, mu tega niti ne gre zameriti,« sporočajo iz omenjenih občinskih oddelkov. Direktor podjetja, ki upravlja bližnje igralnico in novi lastnik parkirišča, Metin Gökdemir, pa je v dopisu občinski upravi zagotovil, da bo še naprej podpiral dejavnosti Kulturnega doma in omogočal nemoten dostop dostavnih vozil in potek vseh kulturnih prireditev v njem. (km)

GORICA - Včeraj na županstvu podpisali pogodbo

Za 73 milijonov evrov Iris prodal energetske sektor

Eni utrjuje svojo prisotnost v deželi, Acegas-APS cilja na združitev njenih komunalnih služb

Podjetje za javne storitve Iris je včeraj za 73 milijonov evrov prodalo svoj energetske sektor navezi med družbama Eni in Acegas-APS. Na goriškem županstvu so dopoldne pogodbo podpisali predsednik podjetja Iris Armando Querin, predsednik družbe Acegas-APS Massimo Paniccia in Enijev direktor trženja Angelo Zaccari.

»Družbi Eni in Acegas-APS sta novi lastnici - prva sedemdesetih odstotkov, druga tridesetih odstotkov - energetskega sektorja družbe Iris; prevzeli sta dejavnosti podjetja Isogas, distribucijo energije na območju goriške občine, dalje bosta odslej odgovorni za javno razsvetljavo in za oskrbo s plinom v raznih občinah goriške pokrajine, kjer bosta imeli približno 60.000 uporabnikov. Kar se po drugi strani tiče oskrbe z energijo, družbi prevzemata okrog 20.000 uporabnikov, za katere je doslej skrbelo naše podjetje,« pravi Querin in pojasnjuje, da je pri operaciji kot finančni »advisor« sodelovalo podjetje Arthur D. Little, kot pravni »advisor« pa odvetniški pisarni Pavia in Ansaldo.

»Naveza s tako pomembnim partnerjem, kot je Eni, bo nedvomno omogočila izboljšanje dosedanjih storitev. Zdaj si bomo prizadevali, da bi tudi na področju okoljskih storitev prišlo do združitve vseh komunalnih služb iz dežele Furlanije-Juljske krajine. Upamo, da bomo tudi s Pordenonom in Vidmom uspeli najti skupni jezik, kot smo to storili v Gorici, saj bi z združitvijo moči na področju komunalnih služb izboljšali storitve, poleg tega pa bi bili tudi bolj konkurenčni,« pravi predsednik družbe Acegas-APS Paniccia, Enijev direktor trženja Zaccari pa poudarja, da s prevzemom energetskega sektorja podjetja Iris utrjuje svojo prisotnost

in vlogo v Furlaniji-Juljski krajini. »Servo vzhodna Italija je za Eni strateško območje, v katerem je cela vrsta razvojnih možnosti,« razlaga Zaccari in opozarja, da Eni oskrbuje z energijo 6.500.000 družin iz vse Italije, kar naj bi zagotavljalo visoko raven storitev. Bančni partner naveze med Enijem in družbo Acegas-APS je bila skupina Unicredit.

Na podpisu pogodbe o prevzemu energetskega sektorja so bili prisotni župani iz Gorice Ettore Romoli, Krmina Luciano Patat, Romansa Alessandro Zanella in Moša Elisabetta Feresin. »Zaključila se je operacija, ki jo je bilo še pred nekaj leti nemogoče predvideti. Ko sem bil leta 2007 izvoljen za župana, je bil položaj podjetja Iris precej zaskrbljujoč. Od takrat naprej pa so župani iz občin goriške pokrajine premostili ideološka razhajanja in dosegli enotnost glede dogovora, ki so ga podprli tudi sindikati, čeprav so bili nad njim začetno skeptični. Tudi osebje energetskega sektorja družbe Iris je nazadnje razumelo težaven položaj in dokazalo veliko mero zrelosti,« je ob robu včerajšnjega podpisa poudaril goriški župan Romoli, ki je opozoril, da je Eni med najpomembnejšimi podjetji na državni ravni. Zaradi tega bo po njegovih besedah skupaj z družbo Acegas-APS nedvomno poskrbel za izboljšanje energetskega sektorja na območju goriške pokrajine. Po mnenju Romolija je bila prodaja energetskega sektorja družbe Iris zelo zrela in pametna odločitev, sploh pa je bil včeraj župan vidno zadovoljen nad pozitivnim zaključkom zadeve. Kako ne bi bil, saj bo dogovor o prodaji energetskega sektorja prinesel v blagajno goriške občine okrog 17 milijonov evrov. (dr)

Z leve Zaccari, Querin in Paniccia

BUMBACA

GORICA - Poletna ponudba Slovika

Ekstra tudi z intenzivnima tečajema angleščine in grščine

Mladi pred odhodom na poletno šolo v Ljubljano

BUMBACA

DOBERDOB - Demokratska stranka Fabio Vizintin novi tajnik doberdobskega krožka

V pokrajinsko skupščino je bila izvoljena tudi podžupanja Luisa Gergolet

Fabio Vizintin je novi tajnik doberdobskega krožka Demokratske stranke (DS). V okviru zadnje faze kongresa DS so 26. in 27. junija tudi v Doberdobo - kot drugod po goriški pokrajini - potekale volitve pokrajinskega tajnika in skupščine ter tajnika in vodstva krajevnega krožka. Kot smo že poročali, je bil na mestu pokrajinskega tajnika potrjen Omar Greco, ki ga je stranka enotno podpirala. V Doberdobo pa je prišlo do zamenjave: za tajnika tamkajšnjega krožka je bil namreč izvoljen Fabio Vizintin.

FABIO VIZINTIN

ljudje prinašali na površje,« zagotavljajo v goriških vrstah stranke.

Z izvolitvijo pokrajinskega tajnika in tajnikov krožkov se je na Goriškem zaključila zadnja faza kongresa DS, v okviru katerega je prišlo do razčlenjene notranje razprave in do prenove strankinih kadrov. DS so je tako dala nove smernice: zavzemala se bo za vzdržljiv razvoj teritorija v duhu Gotenburške in Lizbonske strategije ter za reševanje državnih in lokalnih problemov; ostro se bo zoperstavljala gradnji jedrske elektrarne v FJK in privatizaciji upravljanja vodovodnega omrežja; še naprej se bo zavzemala za pravice Slovencev v Italiji. Glede slednjega velja poudariti pomembno vlogo, ki jo odigrava koordinacija Slovencev in DS.

V Doberdobo, kjer DS sodeluje pri upravi občine, si bodo njeni predstavniki prizadevali v korist občanov in za skupni blagor. S tem v zvezi krajevni krožek napoveduje, da bodo organizirali niz javnih srečanj in sorodnih pobud z namenom, da prislusneje potrebam in pričakovanjem domačinov ter tako prispevajo k lokalnemu razvoju.

29-letni Fabio Vizintin iz Dola, doktor sociologije političnih pojavov, magister evropskih ved in odnosov z javnostmi, je lanskega junija postal politično aktiven, ko je bil izvoljen v občinski svet z najvišjim številom osebnih preferenc med kandidati liste Občinske enotnosti. Po volitvah je postal član DS in vstopil v vodstvo domačega krožka. Fabio Vizintin, ki je na tajniškem mestu nasledil Andreja Gergoleta, je postal tudi član novoizvoljene pokrajinske skupščine stranke, v katero je bila ob njem izvoljena še doberdobska podžupanja Luisa Gergolet.

»V Italiji in deželi Furlaniji-Juljski krajini je v zadnjih letih prišlo do težkih socialnih, ekonomskih in političnih razmer zaradi neodgovornega upravljanja desnosredinskih vlad. Demokratska stranka si je zato prevzela odgovornost, da bo gradila verodostojno politično alternativo v nelahkem obdobju. Na območjih, kjer je na vladi, pa bo naprej vestno in odgovorno upravljala ter namenjala pozornost tamam, ki jih bodo

Na pobudo izobraževanega konzorcija Slovika in združenja Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča je v nedeljo skupina mladih Goričanov odpotovala na mladinsko poletno šolo slovenskega jezika, ki jo organizira center za slovenščino kot drugi - tuji jezik.

Mladinska poletna šola slovenskega jezika, ki deluje v okviru filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je namenjena dijakom, starih od 13 do 17 let, ki se želijo naučiti slovensčine ali izpopolniti že pridobljeno znanje. Šolo obiskujejo predvsem mladostniki iz zamejstva in zdomstva, pa tudi sinovi in hčere tujih državljanov, ki se zaradi službenih ali drugih obveznosti preselijo v Slovenijo. Pouk poteka v dopoldanskem času, v popoldanskem času so organizirane dodatne dejavnosti, ogledi in ekskurzije. Dijaki so nastanjeni v dijaškem domu v Ljubljani in zanje skrbijo vzgojitelji.

»V okviru programa Ekstra, ki ga na Sloviku izvajamo v sodelovanju z združenjem Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča iz Gorice, smo pred-

videli vrsto poletnih dejavnosti: prejšnjo nedeljo so naši dijaki odpotovali v Ljubljano, kjer bodo dva tedna obiskovali poletno šolo slovenskega jezika. V nedeljo, 18. julija, pa bodo šli na Malto, kjer se bodo posvetili učenju angleščine. V prejšnjih dneh smo med drugim objavili razpis z opisom dejavnosti in pogoji za pristop k programu Ekstra; dijake in njihove starše vabimo, da nas obiščejo na našem sedežu v KB Centru in si ogledajo našo spletno stran za dodatne informacije,« pravi Matejka Grgič, znanstvena direktorica na Sloviku.

»Ekstra je obšolski program za dijake slovenskih višjih srednjih šol v Italiji, ki mladim ponuja možnost učenja, dodatnega in dopolnilnega izobraževanja, študijskega usmerjanja in druženja. S programom želimo prispevati k celoviti izobrazbi posameznikov, k spodbujanju osebne rasti in študijske uspešnosti, predvsem pa k poglobitvi šolske izobrazbe in spoznavanjem z dodatnimi študijskimi področji, med katerimi so jeziki bistvenega pomena. Temeljno po-

TRŽIČ - Maroni Med ministrov obiskom delili protestne letake

»Nočemo privilegijev in zahtevamo enakopravnost za tuje delavce.« Tako je pisalo na letakih, ki so jih včeraj popoldne delili v središču Trziča predstavniki sindikatov kovinarjev FIOM, FIM in UILM. Sindikalisti so se za mobilizacijo odločili zaradi obiska notranjega ministra Roberta Maronija, ki se je sinoči mudil na kratkem zasebnem obisku na Trziškem. Njegov prihod je sprožil val negodovanja in protestov, zato pa so krajevni veljaki Severne lige, ki je Maronija gostila, nekoliko spremenili program obiska. Odpadel je ogled središča Trziča, tako da so obisk omejili zgolj na večerjo v restavraciji Contando, ki so jo odprli nalašč za uglednega gosta. Ribje specialitete je tako skupaj z Maronijem okusilo približno sto izbrancev, med katerimi so bili župana iz Trziča in Ronk ter razni krajevni upravitelji.

Med mobilizacijo v središču Trziča so sindikalisti opozorili, da tujci s svojim delom prispevajo 10 odstotkov bruto domačega proizvoda, v naši deželi pa bivajo le v 3,2 odstotkih stanovanj ATER. Poleg tega so opozorili, da italijanska podjetja ne bi uspela shajati brez priseljencev, ki so v njih zaposleni. Zato so se sindikalisti odločno izrekli proti vsaki obliki diskriminacije tujcev ter proti njihovega izsiljevanju in izkoriščanju. »Priseljenci opravljajo tudi najtežja dela, pogosto pa so njihovi življenjski pogoji nečloveški, o čemer pričajo tudi nedavni dogodki iz kalabrijskega kraja Rosarno,« poudarjajo sindikalisti.

BUMBACA

NAŠ POGOVOR - Dajana Ljubičič po uspehu na goriškem tekmovanju Mittelmoda

»Kolekcija je nastajala na lutki: počutila sem se kot kipar ...«

Osemindvajsetletna oblikovalka je predstavila ročno sešite obleke iz recikliranega džinsa

Dajana Ljubičič pravi, da je dizajn za njo sinonim za pametne rešitve. Pametne rešitve, ki slonijo na dobrem konceptu.

»Mislim, da je prav to prepričalo žirijo Mittelmode, da je med zelo dobrimi kolekcijami izbrala ravno mojo iz recikliranega džinsa.«

Osemindvajsetletna slovenska oblikovalka je bila prvega julija na goriškem Trgu svetega Antona med nagrajenkami letošnjega tekmovanja Mittelmoda. Osvojila je nagrado Levi's, ki jo je slovita ameriška znamka namenila najbolj inovativni kolekciji iz denim materiala.

Kako dolgo se že premikate v svetu mode?

Začela sem pred skoraj desetimi leti kot model in delala za milansko agencijo. Gledanje vsega lepega, kar spada v svet mode, predvsem pa posebne energije in naboja, ki zaznamuje stiliste, me je še bolj privleklo vanj. Ob študiju na likovni akademiji sem se odločila še za Naravoslovnotehniško fakulteto, kjer študiram oblikovanje z Natašo Peršuh. Ona je bila moja mentorica tudi pri projektu Mittelmoda, ki se je pravzaprav začel kot šolski projekt: sešila sem prvo obleko in jo poslala v Gorico. Presenečena sem bila, da je bila izbrana ...zato pa sem morala sešiti še dodatnih pet.

Koliko časa ste potrebovali za izdelavo kolekcije?

Dva meseca pa pol, skoraj tri. Dejansko je to ročno delo. Vse sem sama sešila, kolekcija je narejena v celoti na roko. Zato je bilo delo tudi tako dolgotrajno. Res sem zelo garala: na to sem še najbolj ponosna.

Trud je bil poplačan z nagrado v višini 5.000 evrov: v kaj jih boste vložili?

Z njimi bom pokrila nekaj stroškov, ki so nastali med šivanjem, večino pa vložila v boljši šivalni stroj. Potem res ne bo veliko ostalo, morda le za kratke počitnice kje v bližini ...

Kako pa je potekal postopek oblikovanja modne kolekcije?

Tokrat ni bilo veliko tehničnega dela, na primer krojenja, ampak sem predvsem kreirala. Vse obleke so namreč sešite iz kavbojk. Odločila sem se za reciklažo. Danes veliko oblek mečemo stran, v resnici pa se lahko iz njih veliko naredi. Pri delu zato nisem uporabila novega denim blaga, temveč stare kavbojke. Raziskovala sem feeling džinsa, skušala sem razumeti, kako lahko džins, ki je nekoč pomenil delovno uniformo, spremeni v visoko modo.

Vsa kolekcija je nastajala na lutki: počutila sem se kot kipar, opazovala, kaj se rojeva, kako se obleka spreminja. Džins ima namreč svoje elemente, gumbe, sive, ki so vplivali na končno podobo obleke.

Uspeh na goriškem tekmovanju Mittelmoda ni bil prvi. Konec maja so vaše obleke predstavili tudi na ljubljanskem gradu.

To je bila kolekcija črnih večernih oblek, ampak težko rečem, da je res moja. Organizatorji so izbirali na podlagi skic ...obleke pa sem videla šele na modni reviji. Nujno se mi zdi, da oblikovalec sodeluje vsaj pri izbiri blaga, če že ne pri šivanju.

V čem pa bi se radi specializirali?

Levi's mi ponuja internship (staž; op. nov.) v Bruslju, kjer ima glavni sedež za evropski trg. Tam naj bi pripravila pol leta, čeprav se še dogovarjamo ...in ni še vse na papirju.

Kratkoročni cilji ostajajo torej usmerjeni v džins ...

Nedvomno, saj imam veliko novih idej. Na Mittelmodi sem predstavila tudi torbo iz džinsa, za katero sem dobila veliko ponudb. Mislim, da bom pripravila kolekcijo torb in dodatkov iz džinsa, kar se mi zdi lep zaključek projekta.

Kaj pa dolgoročni načrti in skrite sanje?

Sanje so vedno. Moja prva izobrazba je na področju industrijskega dizajna, zato si definitivno predstavljam, da bom nekega dne imela svoj studio. Ne vem, če bo to studio modnega dizajna, saj rada oblikujem tako rekoč vse: od stola do lutke ali obleke. Ko govorim o dizajnu, mislim namreč na vse: zame je dizajn sinonim za pametne rešitve, za katerimi stoji dober koncept.

Poljanka Dolhar

Posnetka z goriške modne revije: Dajana Ljubičič s svojim modelom, spodaj pa zmagovita kolekcija

FABIO TORTUL

NA VES GLAS

Further

The Chemical Brothers
Elektronika
Virgin Records

V današnji glasbeni rubriki bo ponovno na vrsti nova plošča, to je Further angleškega dueta The Chemical Brothers.

The Chemical Brothers sestavljata Tom Rowlands in Ed Simons, glasbenika in glasbena producenta iz Londona. Svojo glasbeno kariero sta »kemična brata« začela na univerzi v Manchesteru (mesto je v tistih letih veljalo za zelo ino-

vativno na glasbenem področju, tako da si je zaslužilo vzdevek Mad-chester), kjer sta se spoznala. Z imenom Dust Brothers sta začela z ustvarjanjem nove zvrsti elektronske glasbe, to je big beatom. S skupino Prodigy in Fatboy Slimom sta v naslednjih letih postala pionirja te glasbene zvrsti, ki je mešanica dance, tehno, acid-house, elektro, funky in rock ritmov. Leta 1995 sta fanta spremenila ime v Chemical Brothers in izdala svojo prvo ploščo Exit Planet Dust.

Further je naslov sedmega glasbenega izdelka dvojice, izdala sta ga junija letos in vsebuje osem komadov. Mnenja glasbenih kritikov so tokrat različna, nekateri menijo, da sta glasbenika izčrpala glasbeno iniciativo, drugi pa podpirajo glasbene izbire teh dveh angleških zvezdnikov ... Seveda bo najbolje, da si nabavite ploščo in kar sami presodite!

Rowlands in Simons sta se tokrat prvič odločila, da pri snemanju plošče sodelujejo redki gosti. Zraven sta povabila le ameriško pevko Stephanie Dosen, za ostale vokale pa je poskrbel Rowlands. Album uvaja umirjen »intro« Snow, v katerem pridejo takoj do izraza vokalne sposobnosti ameriške pevke. Takoj za tem je na vrsti celih dvanajst minut dolg prvi single Escape Velocity, tipičen »chemical« komad s stalnim povečanjem napetosti in nenehnim, hitrim beatom. Naslednji pesmi Another World in Dissolve sta nekoliko bolj elektro-pop obarvani, v komadu Dissolve pa se ponovno prikaže tipična »chemical« psihedeličnost. Horse Power spada med najboljše komade na plošči, tehno ritmi se prepletajo za celih šest minut; glasbeni potencial tega komada se prav gotovo približuje največji uspešnici »kemičnih bratov« Hey Boy, Hey Girl! Naslednji na vrsti je drugi single Swoon, bolj elektro komad, ki spominja na francoski duo Daft Punk. Ploščo zaključujeta še pesmi K+B in psihedelična Wonders of the Deep, ki spominja na ravno tako poslovilni komad albuma The Test (Come With Us).

Further je nekoliko manj komercialna plošča, ki verjetno ne bo žela vidnih uspehov na glasbenih lestvicah (kar nima negativnega prizvoka), predstavlja pa odličen nakup za ljubitelje štiridesetletnih »kemičnih bratov«.

Rajko Dolhar

Festival Ljubljana 2010

V Križankah se je s koncertom Mahlerja v Ljubljani sinoči pričel Festival Ljubljana 2010. Ob tem so v predverju Križank predstavili tudi kip Bojana Kunaverja Pesem o zemlji, ki je nastal pod vplivom Mahlerjeve umetnosti. Koncert v Križankah je posvečen 150. obletnici rojstva Gustava Mahlerja in bo zaznamoval tudi začetek Mahlerjevega leta v Ljubljani. Drugo Mahlerjevo simfonijo Vstajenje bodo pod taktirko dirigenta Emmanuela Villaumeja izvedli orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor, zbor Consortium musicum, orkester Slovenske vojske ter solistki Sabina Cvilak in Martina Gojčeta Silić.

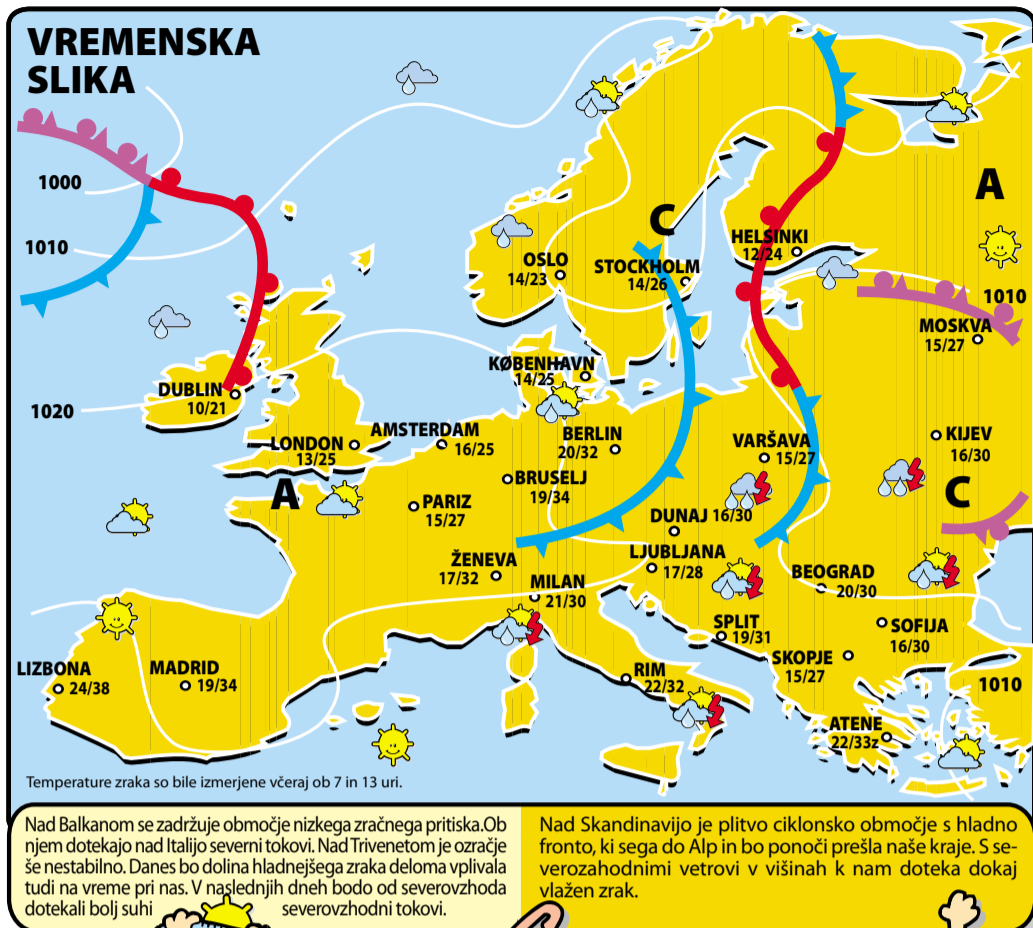
Pod okriljem Festivala Ljubljana in v sklopu LSPK je bila v Kazematah na ljubljanskem gradu še predstava in prostorska video inštalacija Ristanc. Projekt sta ustvarila romunska gledališka režiserka Nona Ciobanu in Peter Košir, ki je poskrbel za scenografijo in odkriva paradokse, ki tičijo predvsem v dojemanju razlik med vzhodnjaško in zahodnjaško kulturo. Glasbo za predstavo je napisal iranski skladatelj Kayhan Kalhor. V živo jo izvaja na kamancheh, perzijskem godalu, ki je predhodnik violine. V predstavo so vključeni še turški plešalec Ziya Azazi, pripovedovalec Igor Samobor, lutke Barbare Bulatović in poezija Juliana Tanase. Po besedah direktorja in umetniškega vodje Festivala Ljubljana Darka Brleka zaradi nižje kupne moči v času recesije za nakup šestih ali več festivalskih vstopnic velja 40-odstoten popust. Festival se bo zaključil 26. avgusta. (STA)

Drago Jančar tudi v nemščini in hrvaščini

Roman slovenskega pisatelja, dramatika in esejista Draga Jančarja Drevo brez imena bo kmalu izšel tudi v nemškem in hrvaškem prevodu. Izid nemške različice romana pri založbi Folio Verlag napovedujejo za september. Takrat bo pri založbi Modrijan izšel še najnovejši Jančarjev roman z naslovom To noč sem jo videl. V nemščino je Drevo brez imena (Der Baum ohne Namen) prevedla Daniela Kocmut. Pri založbi Modrijan so knjigo v zbirki Euroman izdali pred dvema letoma, v hrvaškem prevodu pa bo izšla pri založbi Meandar. Drevo brez imena je pripoved o možu, ki ga posrka preteklost. Arhivar Janez Lipnik nekega dne naleti na spomine serijskega ljubimca, čigar mednarodna »donjuanska« karijera se je začela med drugo svetovno vojno v Sloveniji. Lipnikovo zanimanje se kmalu razraste čez običajne meje. Zaradi erotičnih memoarov začne iskati: najprej po arhivu, nato po svojem spominu. Najde strašne stvari in se pusti zmesti. Jančar (1948) sodi med najpogostejše prevajane slovenske pisatelje. Piše novele, drame, eseje ter scenarije za televizijske igre in filme. Za svoje delo je prejel tri mednarodne in številne domače literarne nagrade. (STA)

Festival Maribor

Dogajanje v Mariboru bo septembra že tretje leto zapored zaznamoval Festival Maribor. Za letos je umetniški vodja Richard Tognetti pripravil 17 koncertnih sporedov in številne spremljevalne prireditve, ki jih tudi tokrat ne povezuje kakšna posebna tematska rdeča nit, se pa z njimi nadaljuje tradicija zadnjih treh let. Festival klasične glasbe bo od 3. do 12. septembra. Kot je povedal avstralski violinist, dirigent in skladatelj Tognetti, so v treh letih organiziranja festivala ustvarili neke tradicije, ki so se izkazale za uspešne in jim sledijo tudi letos. »Ponosen sem, da je na festivalu tudi letos veliko slovenskih glasbenikov in skladateljev, hkrati pa je veliko nastopajočih iz tujine, tudi od tako oddaljenih, kot je Avstralija,« je dejal. (STA)

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.22 in zatone ob 20.57 Dolžina dneva 15.35

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 0.43 in zatone ob 14.30

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.30 najnižje -19 cm, ob 6.52 najvišje -6 cm, ob 10.40 najnižje -11 cm, ob 18.16 najvišje 34 cm
Jutri: ob 2.01 najnižje -297 cm, ob 8.15 najvišje 1 cm, ob 12.07 najnižje -8 cm, ob 18.59 najvišje 39 cm.

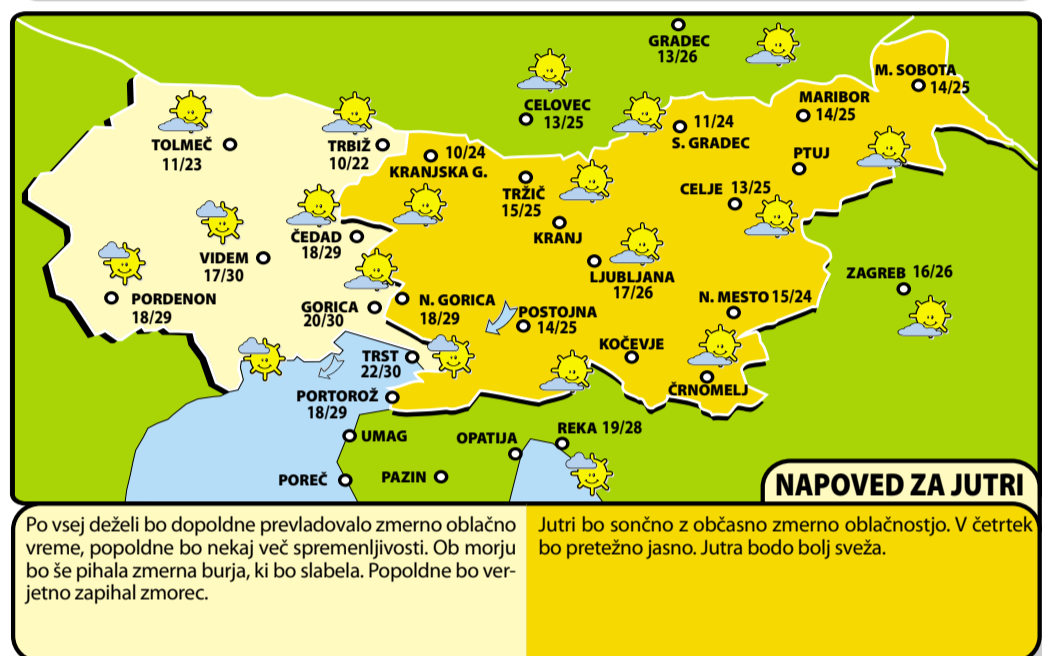
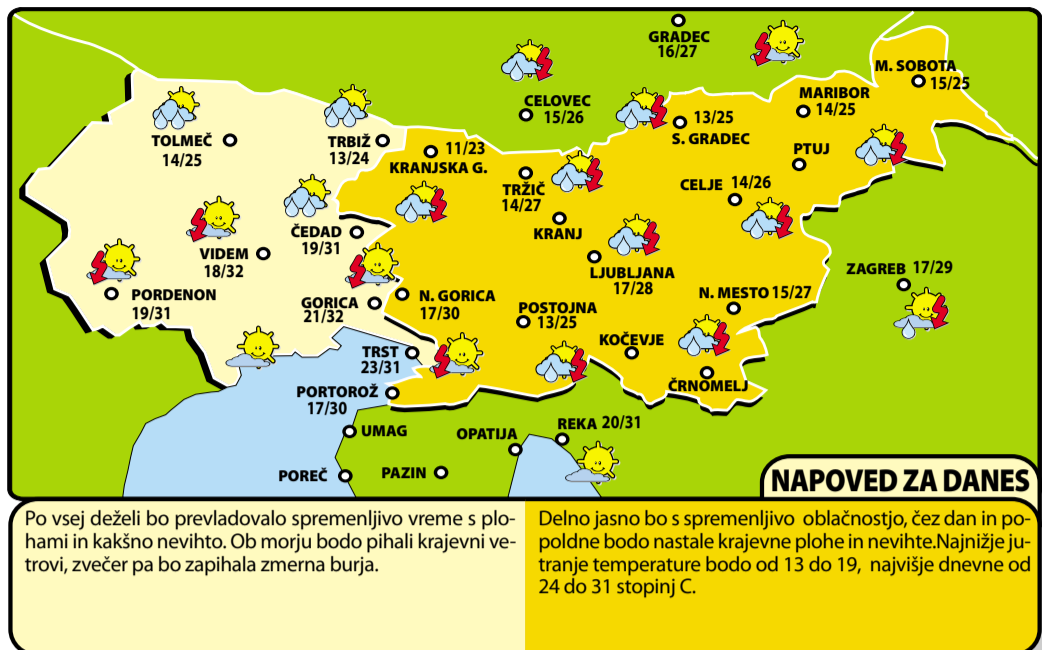
BIOPROGNOZA
 Občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Čez dan bo po nižinah počutje poslabšala tudi soparnost. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
 Morje je skoraj mirno, temperatura morja 25,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
 500 m 2 5 2000 m 12
 1000 m 21 2500 m 9
 1500 m 16 2864 m 5

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 8,5 in v gorah 9,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

DOPIS IZ PARIZA - Za razpravo o nošenju burk se skrivajo manj znane resnice

Od kod diskriminacija

V Franciji se zadnja leta veliko razpravlja o tancih in burkah: religiozni znaki so od leta 2007 prepovedani v šolah, že nekaj mesecev pa je govora, da bi prepovedali burko v javnosti. Mediji in politiki te vsak dan prepričujejo, kako so ta pokrivala vedno bolj številna, tako da če se nisi s tem belil glave, se ti nato le postavi dvom, ali morda nimajo prav, ali nas morda te burke in tančice res ogrožajo. Rezultat? Lov na čarovnice je odprto! Pred kratkim me je na ulici nadrl možič, da smo v laični državi in naj se vrnem, od koder sem prišla. Zakaj? Ker sem imela okoli glave ruto. Mimo tega, da sem si dala ruto zaradi vetra, mislim da v svobodni državi imamo pravico do modnih izbir! Ne nazadnje moja ruta še zdaleč ni izgledala kot muslimanska tančica ali katerikoli religiozni znak, saj so bili lasje vidni! Po začetnem šoku - tako me je presenetilo, da sploh nisem razumela, kaj hoče - sem mu odvrnila, da prihajam iz Italije. Gospod me je samo debelo pogledal, nekaj zagodrnjal in nadaljeval svojo pot.

Čestitam, Sarkozy! To je dokaz, kako lahko razvijemo netoleranco, fobijo in rasizem; to je tudi rezultat »križarskih vojn«, ki jih je začel bivši ameriški predsednik Bush. Tako pritiskajo na ljudi, da sploh ne vidijo več realnosti, ampak samo strahove! Drugi razlog naraščanja diskriminacij je kriza identitete, ki že leta mori Francoze: ko je prevladovala politika »en narod, ena država«, je bilo vse jasno in enostavno; ko so odprli okno v realnost, se je vse pokazalo bolj pisano ter zapleteno. Nekateri, namesto da bi se odprli bogastvu multietnične družbe, se zatekajo v stare nerealne kategorije. Kajti multietnično še ne pomeni brez identitete: vsakdo ve, kaj je, in se ne boji sosedov. Toda vrni mo se k burki, ki zadnje čase tako buri duhove. Burka je morda res moteča, ker je oseba nerazpoznavna in torej se tu postavlja tudi problem varnosti; v Italiji je npr. prekrivanje obraza prepovedano z zakonom. Sicer pa je tu treba upoštevati nekatera dejstva: ta pokrivala niso tako številna, kot pravijo mediji, in večkrat jih nosijo spreobrnjene Francozinje! Zanimivo dejstvo, ker burka, nikab in druga tovrstna pokrivala so kulturni elementi, vezani na

Bodo burke res preplavile Pariz? Na spodnji sliki bolj ironičen pogled na zadevo

določena plemena in ne na religijo; koran predpisuje le dostojna oblačila, kar ekstremisti interpretirajo po svoje. Zakaj torej jih prevzemajo spreobrnjeni? Ker sledijo ekstremistom, ki s politiko strahu pridobivajo moč, ker iščejo izgubljeno identiteto, ker se zaradi negotovosti zatekajo k strogim predpisom; tu gre za kulturne, družbene in psihološke razloge. Pri vsem tem imajo pomembno vlogo tudi mediji. Naj vzamem kot primer drugo tematiko: letos je bilo veliko govora o napadih v Veliki Britaniji s hladnim orožjem. Mediji so o tem toliko govorili, da je izgledalo, da je bil prej mir in je danes iznenada izbruhnil problem. Ali res? Statistike kažejo obratno: napadov s hladnim orožjem je veliko manj, razlika je v tem, da jim mediji prej niso posvetili pozornosti. Včasih gre tudi za preusmerjanje pozornosti: ko se govori o burki ali napadih, se ne govori o drugih, predvsem ekonomskih problemih.

V Parizu so četrti, v katerih različne narodnosti živijo skupaj brez večjih težav. Sožitje bi bilo možno, ko ne bi politični interesi vodili v obratno smer.

Jana Radovič

ZDA - Tradicija od leta 1916 Tekmo v goljanju hot dogov zasenčila aretacija prvaka

NEW YORK - Četrto zmago Joeya Chestnuta v tekmovalni goljanju hot dogov na Coney Islandu v New Yorku je zasenčila aretacija njegovega večletnega tekmeca, Japonca Takeruja Kobajašija. 26-letni Chestnut je kljub prepričljivi zmagi ob proslavi praznika neodvisnosti zmogel le 54 hot dogov v desetih minutah, kar je 14 manj kot lani.

Naslov svetovnega prvaka v goljanju hot dogov je četrtič zapored osvojil Američan Joey Chestnut z vzdevkom Žrelo, ki je v desetih minutah vase popravil 54 hot dogov in prepričljivo zmagal, saj je drugouvrščeni tekmovalc Tim Janus pogoltnil 43 hot dogov. Pred samo tekmo se je Chestnut bahal, da lahko preseže mejo 70 hot dogov v desetih minutah. Ta dosežek mu je preprečila vročina, saj se je živo srebro v nedeljo povzpelo prek 30 stopinj Celzija.

Samo tekmovalje je zasenčila aretacija šestkratnega svetovnega prvaka v goljanju hot dogov, Japonca Takeruja Kobajašija, ki je nazadnje zmagal leta 2006. Kobajaši letos ni tekmoval, ker se je sprl z organizatorji tekmovalja. Kljub temu je poskušal prekiniti samo podelitev nagrad, kar pa mu je preprečila newyorška policija in ga aretirala. Chestnut je vseeno slavil svojo zmago, s katero si je priboril pas gorčične barve, ki velja za sveti gral tekmovalcev, ter 20.000 dolarjev denarne nagrade.

Priljubljeno tekmovalje v goljanju vročih hrenovk poteka že od leta 1916, ko so štirje migranti na dan neodvisnosti skušali rešiti spor o tem, kdo od njih je najbolj domoljuben. Odločili so se, da se pomerijo v goljanju hot dogov, zmagovalc pa je takrat pogoltnil 13 hot dogov.

Boj za dediščino Bobbyja Fischerja

REYKJAVIK - Ameriški šahist Bobby Fischer nima miru niti po smrti. Islandske oblasti so namreč dovolile izkop njegovih posmrtnih ostankov ter odvzem vzorca, da bi se ugotovilo, ali je pokojni oče devetletne filipinske deklice Jinky Young. Izkop je zahtevala njena mati Marilyn, ki trdi, da je imela z velemojstrom intimno razmerje.

V ZDA rojeni nekdanji šahovski svetovni prvak je umrl po daljši bolezni v bolnišnici v Reykjaviku 17. januarja 2008 v 64. letu starosti. Svetovno slavo mu je prinesel najslavnejši šahovski dvoboj, ki ga je odigral leta 1972 v Reykjaviku proti Borisu Spaskemu iz Sovjetske zveze in z zmago osvojil tudi naslov svetovnega prvaka.

Po Fischerjevi smrti, veljal je za enega najbolj nadarjenih šahistov vseh časov ter obenem slovel po zelo nenavadnem obnašanju in številnih kapricah, se je začel boj za njegovo zapuščino. Fischer namreč ni zapustil oporoke. Za zapuščino se bori tudi Filipinka, ki je dosegla izkop posmrtnih ostankov bivšega ljubimca. Vrhovno sodišče na tem otoku na severu Atlantika je minuli mesec dovolilo ekshumacijo trupla ter odvzem vzorca DNK zaradi testa očetovstva, s katerim bodo ugotovili, ali je resnično Jinkyin oče, kot trdi dekličina mati. Izkop so opravili v nedeljo na pokopališču v bližini Selfossa na jugu otoka v navzočnosti zdravnika, duhovnika in lokalnega šerifa, ki je potrdil, da so po odvzemu vzorca Fischerjeve posmrtno ostanke znova pokopali. (STA)

V Lonjerju se je začel Artedem

Iris prodal energetske sektor podjetjema Eni in Acegas-APS

Naš pogovor s slovensko oblikovalko Dajano Ljubičič, zmagovalko nagrade Levi's

25

Šport
TORKOVA PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
OD 11. DO 18. STRANI

Primorski dnevnik

TOREK, 6. JULIJA 2010

št. 158 (19.865) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Vlada pred ozkim grlom

MARTIN BRECELJ

Premier Silvio Berlusconi si je nekoliko oddahnil po včerajšnjem odstopu ministra Alda Branchera. Zahteva po njegovi odstavitvi, ki sta jo v parlamentu vložili Demokratska stranka in Italija vrednot, bi namreč lahko razbila vladno večino, saj so privrženci predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija napovedali, da bi na morebitnem glasovanju težko podprli ministra, ki se je takoj po prevzemu položaja skušal izogniti sodnemu procesu s sklicevanjem na sporno zakonsko določilo o upravičeni zadržanosti, tako da si je nakopal jezo samega državnega poglavarja Giorgio Napolitana.

Vendar se s tem nikakor niso končale težave za desno sredino in njeno vlado. V ospredju so predvsem trije vozli, ki se med seboj mestoma prepletajo, in sicer rebalans državnega proračuna z varčevalnimi ukrepi, zakonski osnutek o prisluškovanjih ter politični status Finijevih privržencev.

Varčevalni ukrepi so izzvali kopico protestov, in to tudi v vrstah vladne večine, saj so na bojno nogo proti njim stopili tudi desnosredinski krajevni upravitelji, večino popravkov v parlamentu pa so vložili senatorji iz vrst Ljudstva svobode in Severne lige. Premier se je včeraj sestel z gospodarskim ministrom Giuliom Tremontijem, da bi poiskala sprejemljivejšo rešitev, a vse kaže, da bo to težko doseči, saj se že govori o tem, da bo vlada zahtevala zaupnico.

Za Berlusconi in njegovo vlado predstavlja veliko preizkušnjo tudi osnutek o prisluškovanjih. Desna sredina ga skuša prikazati kot ukrep za zaščito pravice do zasebnosti, v javnosti pa se vse bolj uveljavlja prepričanje, da gre za pravi napad na sodne preiskave in na pravico do informiranosti. Svoj kritični glas je v tem smislu dvignil sam predsednik republike, v vladni večini pa so se tudi v tem primeru od spornega ukrepa ogradili predvsem Finijevi privrženci.

Jutri bo Berlusconi predvidoma obiskal Napolitana na Kvirinalu. Nekateri pravijo, da bo ob tej priložnosti napovedal odložitve obravnave osnutka o prisluškovanjih na september. Tako bi pridobil nekaj časa, a znova bi pustil svojemu zavezniku-nasprotniku Finiju, s katerim bi v resnici rad čim prej dokončno obracunjal z izključitvijo iz stranke, če ne celo iz vladne večine. Fini v Berlusconijevih očeh očitno prerašča v najzahtevnejši politični izziv, pač v skladu z znanim italijanskim rekom: »Bog me varuj "prijatelj"ev; sovražnikov se bom že sam!«.

ITALIJA - Zaradi vpletenosti v korupcijski aferi je minister po 17 dneh vrgel puško v koruzo

Brancher odstopil, napetost v vladni večini

Opozicija slavi zmago - Vlada naj bi zahtevala zaupnico za varčevalne ukrepe

SKGZ - Sinoči zasedal razširjeni deželni svet

Tržaško srečanje predsednikov treh držav izjemna priložnost

OPČINE - SKGZ podpira pobudo za tržaško srečanje predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške, zamisel o njihovem skupnem obisku Narodnega doma in obeležja, ki spominja na eksodus Italijanov iz Istre. V vsakem primeru se bo slo-

venska manjšina 13. julija na mestu spomnila 90-letnice požiga Narodnega doma, je na sinočnji seji deželnega sveta SKGZ dejal predsednik Rudi Pavšič.

Na zasedanju je vodstvo SKGZ predstavilo načrt za nov način financi-

ranja manjšine, ki, kot je poudaril Pavšič, ne sme več temeljiti na preživelih načelih, ki so se uveljavila z rojstvom samostojne Slovenije. Pavšič pričakuje, da bo načrt zbudil odkrito razpravo.

Na 3. strani

MILAN - Tesen zaveznik premiera Silvia Berlusconija Aldo Brancher, prvi italijanski minister, pristojen za uveljavitev davčnega federalizma oz. za decentralizacijo, je včeraj po slabih treh tednih odstopil s položaja. Kot je pojasnil, želi na ta način omogočiti razjasnitev korupcijske afe-re, ki že ogroža stabilnost desnosredinske vlade.

Do Brancherjevega odstopa je prišlo v dogovoru s premierjem Berlusconiem. Opozicija, ki je zahtevala zanj nezaupnico, je včeraj slavila zmago. Berlusconi pa je napovedal, da bo vlada verjetno zahtevala zaupnico za varčevalni manevar.

Na 4. strani

Notranji minister

Maroni včeraj v Trstu

Na 2. strani

V Kopru predsedniki pristanišč mreže NAPA

Na 2. strani

Tigrasti komarji - sitna poletna nadloga

Na 9. strani

V Gorici narašča socialna stiska

Na 19. strani

Na Goriškem dvajset oseb hlinilo revščino

Na 19. strani

ŠTEVERJAN - Finalni del izpeljali kljub nalivu

Iskrice zmagovalke jubilejnega festivala

gioielli - dragulji
malalan

Nova kolekcija **Fope Flex'it Solo**.
Čakamo Vas od 6. do 11. julija!
Samo za Vas v naši draguljarni.

Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Opčine, www.malalan.com

TRST - Podpis drugega protokola o integriranih varnostnih politikah

Notranji minister Roberto Maroni spodbuja »federalistično varnost«

Prvi protokol podpisal prejšnji minister Amato leta 2007 - V FJK letos zasegli 80 »mafijških« nepremičnin

TRST - Italijanski notranji minister Roberto Maroni in predsednik Dežele FJK Renzo Tondo sta včeraj na tržaški prefekturi podpisala drugi protokol o integriranih varnostnih politikah, ki posodablja dogovor iz leta 2007. Slednjega sta podpisala tedanji notranji minister Giuliano Amato in Riccardo Illy. Ukrepi za federalistično varnostno politiko spodbujajo sodelovanje med državnimi varnostnimi organi, deželami in krajevnimi upravami.

Drugi triletni protokol obnavlja cilje iz leta 2007: organizirati izobraževalne programe za policijsko osebje, združiti moči na področju preventive, izboljšati izmenjavo informacij med organi pregona, predvsem s povezavo med različnimi operativnimi centri (v načrtu je enotna telefonska številka za klice v sili, ki naj bi jo v FJK uvedli med prvimi v Italiji). Novost je točka, ki predvideva preučitev racionalne prerazporeditve sil javnega reda po deželnem ozemlju, pri čemer omenjajo možnost gradnje novih ali obnove starih objektov.

Goste je najprej nagovoril tržaški prefekt Alessandro Giacchetti, ki je izpostavil odlično sodelovanje z javnimi upravami. Predsednik FJK Renzo Tondo je pohvalil deželno odborico Federico Seganti, ki ohranja svoje pristojnosti na področju varnosti, odslej pa bo skrbela tudi za proizvodne dejavnosti. Področji sta med seboj povezani, meni Tondo, saj je razvoj podjetij odvisen tudi od varnostnih razmer in nepovezanosti s kriminalom.

Minister Roberto Maroni je v dveh letih podpisal že 42 tovrstnih protokolov, v FJK so rezultati pozitivni. Priznal je, da je postopek sprožil predhodnik Amato (»Tudi leva sredina naredi včasih kaj dobrega,« je komentiral Maroni). S federalističnim pristopom želijo zmanjšati število kaznivih dejanj (v prvi polovici tega leta so v FJK zabeležili 11% kaznivih dejanj manj kot lani) in učinkovito nadzorovati ozemlje. Maroni je še povedal, da so letos v deželi FJK zasegli že 80 »mafijških« nepremičnin (v skupni vrednosti 15 milijonov evrov), medtem ko bodo avgusta na Siciliji predali zaseženo hišo mafijca Bernarda Provenzana. Ob robu srečanja je Maroni zagotovil, da novih centrov za identifikacijo in izgon (CIE) v naši deželi ne bo, na vprašanje, ali bo odborica Seganti kandidirala za tržaško županjo, pa je odgovoril, da bi jo gotovo podprl. »Ko sodelujem v volilnih kampanjah, navadno zmagamo,« je pristavil.

Pred prefekturo so demonstrirali Krožek Miani, združenje Servola respira in sorodna gibanja. S transparenti, piščalkami in ropotuljami je okrog 20 protestnikov opozarjalo predstavnike oblasti na prazne obljube in nedoslednost deželne, pokrajinske in tržaške občinske uprave pri obravnavanju škedenjske železarnice. (af)

Z leve prefekt Alessandro Giacchetti, notranji minister Roberto Maroni, predsednik Dežele FJK Renzo Tondo in deželna odborica za varnost Federica Seganti

KROMA

KOROŠKA - Srečanje Gerhard Dörfler - Valentin Inzko

Dodatnih dvojezični tabel ob letošnjem jubileju ni pričakovati

CELOVEC/SARAJEVO - V vprašanju postavitev dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem v letošnjem jubilejnem letu 90. obletnice plebiscita (še) ni pričakovati rešitve. To je sporočil koroški deželni glavar Gerhard Dörfler (FPK) ob srečanju z visokim predstavnikom mednarodne skupnosti in posebnim odposlancem Evropske unije v Bosni in Hercegovini ter novoizvoljenem predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Valentinom Inzkom. Deželni glavar Koroške je ob tem označil napoved zveznega kanclerja Wernerja Faymanna (SPO), da naj bi poglavje zaključili (najkasneje) leta 2012, za »pametno odločitev«.

Inzko kot novoizvoljeni predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev o konkretnem časovnem roku sicer ni spregovoril, dejal pa je, »da mora most stati na dobrih temeljih, to pa da ne gre od danes na jutri!« Za dobro rešitev je potrebno dobro ozračje, je še dejal Inzko, ki je obenem pred-

KOROŠKI DEŽELNI GLAVAR GERHARD DÖRFLER

PREDSEDNIK NSKS VALENTIN INZKO

lagal ustanovitev »močne« delovne skupine, ki bi izdelala predlog za rešitev tega problema. Za izboljšanje klime na Koroškem pa si pričakuje do 10. oktobra, dneva 90. obletnice plebiscita leta 1920, »mali tsunami«, je še pristavil Inzko in dejal, da pri rešitvi topografskega vprašanja po njegovem vsekakor ne bo poražencev.

Do srečanja med Inzkom in Dörflerjem je prišlo konec tedna v Sarajevu, kjer se je mudila delegacija koroških gospodarstvenikov, katero je spremljal tudi deželni glavar Gerhard Dörfler

(FPK). Slednji je še poudaril, da je njegovo prvo srečanje z novim predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev potekalo v odprtem vzdušju.

Konec tedna pa je ugledni diplomat v pogovoru za koroški (slovenski in nemški) radio vnovič poudaril, da bo najprej treba urediti notranje manjšinske odnose in nato dobro klimo prenesti med deželane večinskega naroda. V dobrem ozračju, tako Inzko, bo mogoče odprta manjšinska vprašanja reševati lažje.

Ivan Lukan

SREČANJE

Josipović in Türk danes v Buzetu

LJUBLJANA - Prvič po uradnem obisku hrvaškega predsednika Iva Josipovića v Sloveniji 12. marca in torej tudi prvič po junijskem referendumu o arbitražnem sporazumu se bo predsednik republike Danilo Türk danes v Buzetu znova srečal s hrvaškim kolegom. Oba predsednika bosta namreč pokrovitelja srečanja slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov. Torkovo srečanje predstavnikov najuglednejših gospodarskih družb iz Slovenije in Hrvaške, ki se jim bodo pridružili še istrski in primorski župani ter poslanci z obeh strani meje, organizirajo Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva, občina Buzet ter Društvo za slovensko-hrvaško čezmejno sodelovanje in druženje na območju Eko parka Kras. Osebnost se ga bosta udeležila oba predsednika, ki bosta s tem tudi potrdila krepitev dobrih odnosov med državama na ravni vlad.

V prihodnjih dneh se sicer poleg torkovega obeta še eno, morda pa celo dve srečanja slovenskega in hrvaškega predsednika - ob sobotnem odprtju 61.

Dubrovniških poletnih iger, ki se ga bo na povabilo Josipovića udeležil Türk, in morda še 13. julija v Trstu, ko naj bi se Türk skupaj z Josipovičem in italijanskim predsednikom Giorgiom Napolitanom udeležil Concerta prijateljstva, ki ga prireja združenje Ravenna Festival, vodil pa ga bo znani italijanski dirigent Riccardo Muti.

Türk sicer svojega prihoda v Trst še ni potrdil, saj želi, da ob tej priložnosti trije predsedniki skupaj obišejo Narodni dom, nekdanje središče Slovencev na Tržaškem, ki so ga fašisti zažgali 13. julija 1920. Kot so poudarili v Türkovem uradu, je namreč 90-letnica požiga Narodnega doma pomembna obletnica, saj spominja na začetek mnogih oblik nasilja, ki so zaznamovale 20. stoletje. Kot so včeraj povedali v uradu predsednika, pogovori o udeležbi še vedno potekajo. (STA)

V TREH DNEH Sedem reševalnih akcij s helikopterjem

LJUBLJANA - Dežurna posadka helikopterja Slovenske vojske je od petka do nedelje izvedla sedem reševalnih akcij. Pri tem je naletela 10 ur in 17 minut ter prepeljala sedem ponesrečencev, 16 reševalcev in 100 kilogramov medicinske opreme, so sporočili z ministrstva za obrambo. Sodelovanje v sistemu zaščite, reševanja in pomoči je ena izmed osnovnih nalog 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske. Za potrebe reševanja v gorah in težko dostopnih predelih je na vojaškem delu letališča Jožeta Pučnika na Brniku vsak dan v vidnem delu dneva v pripravljenosti helikopter.

Helikopter je opremljen z elektromotornim vitlom, ki omogoča dvig poškodovancev in reševalcev v helikopter, in z osnovno opremo za oživljanje, tričlanska posadka pa je v 15-minutni pripravljenosti na polet, so še navedli na ministrstvu.

PRISTANIŠČA - Včeraj v Koprju na sestanku štirih pristanišč mreže NAPA

Pisna zaveza za medsebojno podporo pri sprejemanju prostorskih razvojnih načrtov

KOPER - Štiri severnojadranska pristanišča, združena v mrežo NAPA, so včeraj v Koprju podpisala pismo o medsebojni podpori za potrditev in uresničitev prostorskih razvojnih načrtov posamičnih pristanišč. Predsedniki pristanišč so se strinjali, da bodo povečane pretovorne zmogljivosti pristanišč pozitivno vplivale na konkurenčnost severnojadranskega prostora. Združenje NAPA, v katerega so poleg koprškega (na arhivskem posnetku) vključena še pristanišča v Trstu, Benetkah in Ravenni, je včeraj dobilo novega predsednika. Po predsedniku uprave Luke Koper Gregorju Veselku bo naslednjih šest mesecev to funkcijo opravljal predsednik pristaniške oblasti v Ravenni Giuseppe Parrello.

Štirje predsedniki pristanišč so si na sestanku v Koprju poleg tega izmenjali informacije o prostorskih načrtih posameznega pristanišča. Po navedbah iz Luke Koper so vsa štiri

pristanišča trenutno v fazi potrjevanja prostorskih aktov, ki so podlaga za uresničitev obsežnih infrastrukturnih investicij. Strateški dokument, ki so ga predstavniki štirih pristanišč podpisali včeraj, bodo predstavili na sestanku o pristaniščih in njihovih zalednih povezavah jutri v Bruslju. Na sestanku, katerega pobudnik je generalna direkcija za mobilnost in transport pri Evropski komisiji, bo združenje NAPA predstavilo prednosti severnojadranske poti in svojo vlogo pri kreiranju evropske pristaniške politike.

Oktober lani predstavljen osnutek državnega prostorskega načrta za koprsko pristanišče predvideva gradnjo tretjega pomola in podaljšanje prvega in drugega pomola. Širitve načrtujeta tudi tržaško in beneško pristanišče, vse bolj otipljiva pa postajata tudi zamisel o povezovanju tržaškega in tržiškega pristanišča v skupno logistično platformo.

OPČINE - S sinočnjega zasedanja razširjenega deželnega sveta SKGZ

Ustanove nj se financirajo na podlagi vloge in delovanja

Predlog daje SKGZ v razpravo SSO in pričakuje odziv vseh dejavnikov v manjšini

OPČINE – Sistem javnega financiranja slovenske manjšine (iz Rima, Ljubljane in Dežele FJK), ki se je uveljavil ob rojstvu samostojne Slovenije leta 1991, je dotrajan in nevzdržen, zato ga je treba korenito spremeniti. V to je prepričana Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki je na včerajšnji seji svojega deželnega sveta ponudila manjšini v razmišljanje predloge (objavljamo jih v izvlečku) za spremembo financiranja manjšine. Predlog so že poslali Svetu slovenskih organizacij, pričakujejo pa odziv političnih strank in vseh dejavnikov pisane manjšinske skupnosti. »Predlog je drzen, ampak ne predrzen«, ga je ocenil predsednik goriške SKGZ Livio Semolič.

Za Rudija Pavšiča je skrajni čas, da se manjšinske ustanove financirajo na osnovi delovanja in njihove vloge v naši skupnosti in ne več po pripadnosti v t.i. rdeči ali beli tabor. Sedanji »status quo« je ne samo nepravilčen, ampak tudi spričo splošne finančne krize za manjšino škodljiv. To ni nobena revolucija, temveč politika malih in konkretnih korakov, neke vrste predlog zdrave pameti, je dejal Pavšič. Ne gre samo za potrebo po finančnih, temveč tudi po vsebinskih spremembah v manjšini. Glavni sogovornik SKGZ bo tudi pri teh zadevah SSO, ob ugotovitvi, da nakazani predlogi niso proti temu ali onemu, temveč koristni za vse. Zato Pavšič pričakuje, da bo soočenje po eni strani odkrito, po drugi

Predsedujoče omizje na sinočnjem zasedanju

KROMA

pa tvorno in vsebinsko, »saj je danes težko zagovarjati sklepe, ki so bili sprejeti pred skoraj dvajsetimi leti. In v tem času se je marsikaj spremenilo v Italiji, Sloveniji in v našem okolju.«

Senatorica Tamara Blažina je pozdravila pobudo krovnih zveze in izrazila upanje, da bodo javni razpravi resni-

čno sledila dejanja. Več pozornosti bo treba po njenem mnenju posvetiti prihodnosti kulturnih domov po naših vaseh, kjer imamo preveč dvojnikov. Deželni svetnik Igor Gabrovec je napovedal, da tudi SSO snuje svoje predloge o financiranju manjšine, končni rezultat vsega tega pa naj bi bila sinteza stališč

obeh krovnih organizacij. Dialog podpira tudi Igor Kocijančič, ki pa se boji takšnih kompromisov, ki bi dejansko izjalovili potrebo po spremembah. Po njegovem se lahko težnja po združevanju v naši kulturni stvarnosti že takoj uveljavi na področju glasbenega šolstva.

S.T.

KVIRINAL Mirošič predal poverilno pismo

Veleposlanik Iztok Mirošič

RIM - Novoimenovani slovenski veleposlanik v Rimu Iztok Mirošič je včeraj predal akreditivna pisma italijanskemu predsedniku Giorgiu Napolitanu. Veleposlanik Mirošič je poudaril, da si bo prizadeval za nadaljnjo poglobitev in krepitev sodelovanja na vseh področjih, posebej pa je izpostavil problematiko izvajanja zaščitnega zakona in financiranja slovenske manjšine v Italiji. Izpostavil je potrebo, da slovenska manjšina dobi sistemsko dorečen in stabilen vir financiranja.

Napolitano in Mirošič sta v krajšem pogovoru izpostavila dobre odnose med sosednjima državama ter sodelovanje na gospodarskem področju. Pohvalila sta tudi dobro in v prihodnost usmerjeno sodelovanje na področju teritorialnega povezovanja Nove Gorice in Gorice ter se strinjala, da imata državni skupen interes za širitev Evropske unije na države Zahodne Balkane. Veleposlanik Mirošič je v pogovoru izpostavil tudi nekatera odprta vprašanja v zvezi z zaščito okolja v Tržaškem zalivu ter pozval k koordinirani presoji vplivov na okolje v skladu z mednarodnimi konvencijami.

Mirošič se bo udeležil petkovskega skupnega srečanja slovenskega ministra Boštjana Žekša in italijanskega vladnega podtajnika Alfreda Mantico s predstavnikoma Italijanov v Sloveniji in Slovencev v Italiji.

MANJŠINA - Dokument Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Predlogi za nov sistem javnega financiranja manjšinskih ustanov in kulturnih organizacij

- Dosedanji finančni sistem je bil določen leta 1991 in je v bistvu uveljavil logiko prispevkov po načelu »pol-pol« (z izjemo skupnih organizacij). To načelo se je v obsejni meri uveljavilo v Sloveniji in doberšni tudi na Deželi FJK.
- V poosamosvojitvenem obdobju Slovenije je obveljal princip, da se osrednje manjšinske ustanove (SSG, NŠK, GM, SLORI) v celoti ali skoraj financirajo iz italijanskih sredstev, ostale organizacije pa iz slovenskih. Tekom let (zaradi občasnih kriz in drugih zapletov) se je pričel tak sistem financiranja delno spreminjati. Tudi ustanove so pričele prejemati subvencije iz Slovenije, obveljal pa je princip uravnovešenja. Gre za to, da kdor prejme več iz italijanskih fondov, dobi manj iz Slovenije in obratno.
- Pri porazdelitvi sredstev velja naglasiti dejstvo, da krovni organizaciji nimata pravice obvezujočega mnenja ne na Deželi in niti v Sloveniji. Na Deželi sta članici posebne komisije, v Sloveniji delujeta kot posvetovalna subjekta. V obeh primerih se je uveljavilo načelo dogovorjenih in torej skupnih predlogov, ki imajo veliko večjo težo od ločenih. Brez soglasja je težko kaj spremeniti, razen če tega ne odloči državni finančni dejavnik.
- Kljub jasno opredeljenim podporam se je pogostoma zgodilo, da so določene organizacije in ustanove porabile več, kot so imele na razpolago, v prepričanju, da se bo itak našla rešitev. Zgodilo se je tudi to, da so bile pri mašenju primanjkljavev manj pozorni penalizirane tiste organizacije, ki so se držale načela dobrega gospodarjenja.
- Dodatni problem pomenijo vzdrževanje, popravila in obnove kulturnih in športnih sedežev in središč. Ne zaščitni zakon in niti Slovenija ne predvidevata finančne podpore za popravila in obnovo sedežev oziroma stavb namenjenih družbenim uporabim. Teh je v naši manjšini veliko. V začetku devetdesetih let so bila za obnove namenjena precejšnja sredstva iz zakona za obmejna področja, potem pa ne več.
- V naših ustanovah in organizacijah se je z leti uveljavil sistem, ki včasih zavi-

ra potrebno rast. Naše osrednje organizacije in ustanove so zvečina (razen SSG) zasebnega značaja. Sodobnost jih sili v večjo fleksibilnost in v iskanje najprimernejših vsebinsko, finančnih in kadrovskih rešitev. Predsedniki ustanov in organizacij morajo biti izvoljeni na osnovi konkretnih programov in vizij. Njihovo delo in odgovornost morata biti primerno nagrajena. Ravnatelj posamezne ustanove ali organizacije naj bo zaposlen terminsko in s pogodbo za določen čas, ki se mu lahko (pogodba) obnovi. Za uslužbenca je treba skrbeti in jih spodbujati, da se stalno izpopolnjujejo. Naša bodočnost je v smeri kakovostnega kadra!

- Zgodovinsko so kulturne ustanove in nekatere večje organizacije (SSG, GM, SLORI, NŠK, ZSSDI, SDGZ, Kmečka zveza, in druge) sodile v okvir SKGZ. Leta 1992 so dobile status dvojnega članstva. Nov status pa v bistvu ni bil dovolj natančno definiran. »Dvojnost« organizaciji povzroča večkrat zmedo in jemlje posameznim subjektom jasne referenčne točke. Opazili smo tudi, da dvojnost rahlja odnose ustanove ali organizacije s krovnim organizacijama, obenem pa beležimo nejasnosti tudi v obratni smeri, skratka, v odnosu krovnih organizacij do dvojnih članic. Problem zahteva nov razmislek.
- Določijo naj se kriteriji vrednotenja dejavnosti v smislu utrjevanja slovenskega jezika, razpoznavnosti, znanja, inovativnosti, ustvarjalnosti, razvojne vizije, presežanja krajevnih okvirov, čezmejnega povezovanja in medkulturnega dialoga.

PORAZDELITEV PO SKUPINAH IN SKLOPIH

SKUPINA A

Poklicne ustanove in organizacije, ki imajo pomembno vlogo pri širjenju in razvoju slovenskega jezika in kulture, pri potrditvi in ozaveščanju slovenske identitete med Slovenci v Italiji: SSG, NŠK, SLORI, Glasbena matica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Komel,

Primorski dnevnik (P.R.A.E. - Zadruga Primorski dnevnik) in Inštitut za slovensko kulturo V sklopu tega seznama je potrebno pospešiti procese tesnega sodelovanja tudi s srednjeročnim ciljem »uravnovešenega združevanja« med Glasbeno matico in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo E. Komel ter med Narodno in študijsko knjižnico in Slorijem. Med te ustanove sodi tudi Inštitut za slovensko kulturo, zaradi svojega izjemnega poslanstva pri ohranjanju in razvoju slovenske kulture na Videmskem in na deželni ravni. Primorski dnevnik in Slovensko stalno gledališče prejemata glavno sredstvo iz specifičnih vsedržavnih zakonov, ostale omenjene ustanove črpajo finančna sredstva, predvsem iz državnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

SKUPINA B

Referenčne organizacije in ustanove, ki delujejo na ljubiteljski ravni v deželnem ali pokrajinskem merilu. Posebno pozornost imajo pomembne organizacije v videmski pokrajini in zveze, ki se združujejo na deželni ravni. ZVEZE-FEDERACIJE ZSKD, Slovenska prosveta, ZSKP;ZSSDI, ZCPZ TS, ZCPZ GO, KD Ivan Trinko in SKS Planika. Ob sredstvih za svoje delovanje, naj bi zveze prejemale tudi sredstva za potrebe svojih članic. Okrepiti je treba združevalno moč omenjenih zvez med obstoječimi kulturnimi dejavniki na deželni ravni.

SKLOPI - dejavnosti

- Vzgojna in izobraževalna dejavnost v slovenskem jeziku: Dijaški domovi in mladinski centri, Zavod za slovensko izobraževanje v Špetru, Združenje staršev osnovne šole in vrtca v Romjanu, Slovenski raziskovalni konzorcij SLOVIK in drugi
- Založništvo in mediji: Novi Matajur, Most-Dom, Goriška Mohorjeva-Novi glas, Mladika Založništvo tržaškega tiska in drugi
- Kulturni centri in namenska središča: Kulturni dom Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž Gorica, Kinoatelj in Narodni dom v Trstu.

- Socialne dejavnosti: Sklad Mitja Čuk, Krut in drugi.
- Posebne izredne pobude in projekti namenjeni k utrjevanju in razvoju slovenske narodne skupnosti. Podpora pomembnejšim iniciativam, ki predstavljajo zanimive novosti oziroma so postale tradicionalni pomembni dogodki v mednarodnem merilu. Popravila, vzdrževanje in gradnja kulturnih, športnih in drugih sedežev, kjer se razvija organizirana dejavnost Slovencev v Italiji.
- Krovne organizacije: Krovne organizacije prejmejo vsaka vsaj 5 odst. celotnega razpoložljivega finančnega budžeta, ki je namenjen organiziranosti Slovencev v Italiji.

RONKE - Jutri skupščina delničarjev

Na dnevnem redu dokapitalizacija letališča

RONKE - Jutri bo na letališču v Ronkah prva letna skupščina družbe Aeroporto FVG Spa, odkar je njeno lastništvo v celoti prevzela Dežela Furlanija-Juljska krajina. Kot je za agencijo ANSA napovedal predsednik letališke družbe Sergio Dressi, bo letošnji poslovni obračun po letih izgub predvidoma pozitiven.

Na dnevnem redu jutrišnje skupščine delničarjev bo poleg odobritve poslovnega obračuna za leto 2009 tudi predlog za dokapitalizacijo, poročilo nadzorne odbora in točka, ki zadeva nagrajevanje upraviteljev na osnovi novih predpisov vladnega proračunskega manevra (zakonski odlok št. 78/2010).

Lanski poslovni obračun letališke družbe se je zaključil s 450 tisoč evrov izgube, na skupščini pa bodo delničarji odločali o predlogu za dokapitalizacijo v višini treh milijonov evrov. To bo v celoti vplačala Dežela FJK, kar je že odobril deželni svet, čeprav družba Aeroporto FVG Spa formalno še ni v 100-odstotni deželni lasti. Manjkajo namreč še podpisi pristojnih oseb pri notarju, kar je potrebno za dokončni prenos 51-odstotnega lastniškega deleža letališke družbe od konzorcija javnih uprav in ustanov, ki bo razpuščen, na Deželo FJK. Kot se je izvedelo, bi morali te zadnje birokratske korake opraviti še pred sredino skupščine delničarjev, tako da bo lahko o dokapitalizaciji družbe Aeroporto FVG Spa odločal edini delničar, ki je zdaj Dežela Furlanija-Juljska krajina.

Kot je včeraj za agencijo ANSA povedal predsednik letališke družbe Sergio Dressi, bo še pred iztekom meseca pripravljen strateški načrt, na osnovi katerega naj bi letališče dobilo nov zagon. V načrtu bo tudi predvideno, da bo deželno letališče v letu 2011 doseglo cilj milijon potnikov.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKA POKRAJINA - Zaradi obstrukcije desnosredinske opozicije

Pokrajinski pravilnik: počasi z amandmaji

Nov pravilnik naj bi dokončno odobrili na dveh seja prihodnji teden

Pokrajinski svet je sinoči začel z glasovanjem amandmajev, ki so jih svetniki desnosredinske opozicije vložili k novemu pravilniku pokrajinske skupščine. Že na začetku seje pa se je že spet zapletlo. Ob izklicu prisotnosti se je znašlo v sejni dvorani le 12 svetnikov levosredinske večine, kar je opozicija izkoristila, zapustila dvorano in seja je bila nesklepčna. Predsednik Boris Pangerc je bil - po veljavem pravilniku - sejo prekiniti za deset minut.

Predsednica pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat je bila opravičeno odsotna, svetnik Demokratske stranke Paolo Salucci se je zakasnil. Še dobro, da je v času prisopihal v dvorano, sicer bi morali, po ponovno prekinutvi, sejo preložiti.

Na dnevnem redu je bilo glasova-

nje amandmajev k novemu pravilniku. Levosredinska uprava je o vseh izrekla negativno mnenje, kar je bilo pričakovati. Prav tako pa je bilo pričakovati obstrukcijo, za katero se je opozicija že spet odločila. Že glasovanje podamandmajev je - na zahtevo opozicijskih svetnikov - potekalo poimensko. A trije podamandmaji so bili v nekaj minutah zavrnjeni. Drugače je bilo s 110 predloženimi amandmaji. Upravni uradi so pri sestavi seznama upoštevali datum vložitev. Svetniki Nacionalnega zaveznitva pa so zahtevali, naj glasovanje poteka tako, kot predvideva veljavni pravilnik. Najprej bi se morali izreči o ukinitvenih amandmajih, nato o amandmajih, ki vnašajo spremembo v prvotno besedilo, šele zatem o dopolnilnih. Tako je potekalo glasovanje amandmajev ob odobritvi sta-

tuta, tako bi moralo potekati tudi ob odobritvi pravilnika.

Pokrajinska tajnica Rita Benini se je brž znašla in izluščila sedem ukinitvenih amandmajev. Tako je glasovanje lahko steklo. Seveda počasi, spet poimensko. Po četr ure so bili tudi ukinitveni amandmaji »ad acta«. Sledila je druga serija amandmajev, ki se je zavlekla v noč.

Levosredinska koalicija se je odločila, da »izsili« hitro odobritev novega pravilnika. V ta namen je po prvi predstavitveni seji pravilnika (bila je pretekli četrtek) in po sinočnji (ko so bili na vrsti amandmaji in podamandmaji) »rezervirala« še tri seje, ki naj bi bile potrebne za dokončno odobritev dokumenta. Prva, večerna, bo ta četrtek, naslednji dve pa v ponedeljek in naslednji četrtek. Ponedeljkova in druga četrtekova seja se bosta začeli že do-

polodne in bosta trajali - če bo zaradi obstrukcije to potrebno - vse do noči.

Na teh sejah bi morali najprej odobriti posamezne člene, zatem pa še celotno besedilo pravilnika. Opozicija je že na prvi seji nakazala, kaj namerava. Zahtevala bo glasovanje posameznih členov novega pravilnika po delih. Pravilnik šteje 84 členov. Pomeni: najmanj prav toliko glasovanj. V primeru glasovanja po delih, pa bi se število glasovanj podeseterilo. Na primer: samo 13. člen (o svetniških skupinah) šteje 12 odstavkov, 17. člen (o pristojnostih konference načelnikov skupin) jih šteje štirinajst, 20. člen (o delovanju stalnih komisij) pa kar 15 odstavkov.

Pokrajinski svet čaka torej ... maratonsko glasovanje.

M.K.

VEČERNO NAKUPOVANJE - Od četrta do sobote

Openski poletni večer

Pobudo že tretje leto zapored pripravlja konzorcij Skupaj na Opčinah

V četrtek, petek, soboto in nedeljo se nam tudi na Opčinah obeta približek mestnemu življenju. Tu bodo namreč osrednje ulice zavzeli glasbeniki in drugi umetniki, v poznih večernih urah pa bo mogoče tudi nakupovati v različnih openskih trgovinah. Celotno dogajanje bo uokvirjeno v prireditve Openski poletni večer (Ri...scopriamo Opicina - una serata d'estate), ki jo že tretje leto zapored pripravlja konzorcij Skupaj na Opčinah, ki vidi bistvo prireditve predvsem v združevanju predmestnega okolja in prebivalcev. Dotični konzorcij bo tudi letošnje pobudo izvedel v sodelovanju z občinskim odborništvom za trgovino in kmetijstvo, več o prireditvi pa je na včerajšnji novinarski konferenci na sedežu omenjenega občinskega odborništvom povedala predsednica konzorcija Skupaj na Opčinah Laura Stojkovič.

Izvedli smo, da se bo na Opčinah dogajalo od četrta do sobote, sklepni del letošnje prireditve pa bo na sporedu v nedeljo, in sicer v dopoldanskem času. Uvod v prireditev Openski poletni večer bosta predstavljali dve slikarski razstavi; prvo bodo odprli v četrtek, 8. julija, ob 19.30 v konferenčni dvorani ZKB, drugo pa bodo uradno odprli v petek, 9. julija, in sicer ob 17.30 v Bambičevi galeriji. Osrednje dogajanje bo na sporedu v petek in soboto zvečer, ko bodo za promet zaprte glavne openske ulice, na katerih bo mogoče prisluhniti tudi žanrsko različnim glasbenim skupinam. V petek bodo na svoj račun prišli tudi ljubitelji psov, ki si bodo ob 19.30 lahko ogledali pasjo razstavo, med 19.30 in 22.30 pa bo dobro poskrbljeno tudi za otroke, ki bodo priča svojevrstnim akrobatikam in performansom. Najmlajši se bodo tega dne lahko preizkusili tudi v vožnji električnih avtomobilov, ki jih bo na razpolago dala Avtošola Bizjak, za lačne pa bo poskrbela ribarnica Il Brigantino, ki bo za to priložnost pripravila degustacijo ribjih jedi. Dogajanja bo precej tudi v soboto zvečer, ko bodo ob 19.30 ponovno zaprli openske ulice za vse jeklene konjičke. Poleg že omenjene pasje razstave bo mogoče uživati tudi ob pravi karibski atmosferi pri baru Canarin, po 20.30 ne gre zamuditi nastopa skupine Berimbava, še prej (ob 18.30), bodo gasilci v dvorani ZKB predavali na temo Varnost doma.

Osrednji protagonist celotne prireditve pa bodo tudi tokrat trgovci, ki bodo tako v petek kot tudi v soboto trgovine zaprli šele ob 22.30. Ljubitelji ugod-

nosti bodo tako poletne posezonske razprodaje lahko izkoristili v prijetnih večernih urah, ko popustita vročina in sopro. In navsezadnje moramo omeniti tudi sklepni del štiridnevne prireditve, ki se bo zgodil v nedeljo, ko bo na sporedu srečanje starodobnih avtomobilov. Tako imenovani oldtimerji se bodo v središču Opčin zbrali ob 10. uri, razstava starodobnih avtomobilov pa se bo sklenila ob 14. uri pri restavraciji Daneu. (šč)

Prejšnja leta je bilo na Opčinah dogajanje zelo pestro

KROMA

DOLINSKA OBČINA - Poseg svetnice Rossane Petaros (Demokratska stranka)

Odškodnine za neurje v Boljuncu?

Zamašeni odtočni kanali botrovali k poplavi dvorišč in kletnih prostorov - Resoluciji svetnikov Novaka in Savrona (SSk)

V noči na soboto, 19. junija, je nevihta povzročila veliko škodo v Boljuncu in velike težave tamkajšnjim prebivalcem. Prizadeto je bilo predvsem območje vasi ob občinski cesti v Gabrnjah - tisti, ki pelje s križišča pred pokrajinsko cesto in trgom Gorica v smeri proti pokopališču - in v Zaboljuncu. Obilica dežja je zaradi zamašenih cestnih vodnih zbiralnikov preplavila zasebna dvorišča ter podzemne kletne prostore. Te podzemne kleti so bile deloma poplavljene z odpadkami kanalizacije, tako so morali lastniki z vedri odstraniti umazano vodo, ki jih me zasmradila prostore.

Na ta za prizadete Boljuncane ne ljub dogodek je na zadnji dolinski občinski seji spomnila občinska svetnica Demokratske stranke Rossana Petaros. Nakazala je tudi vzrok za nastalo škodo: zamašene cestne vodne zbiralnike. Ob tem je opozorila na nepravilno ravnanje občanov, ki se ne zmenijo, če listje z njihovih dreves konča v odtočne kanale in jih zamaši, pa tudi na neredno čiščenje cestnih odpadkov, na primer peska, kame-

Rossana Petaros

nja, papirja in drugega materiala, ki tudi prispeva k zapolnitvi obcestnih jaškov.

Svetnica Petaros je zato pozvala občinsko upravo, naj izdela pravilnik o rednem čiščenju in vzdrževanju cestnih vodnih zbiralnikov in odtočnih kanalov. S periodičnim čiščenjem bi se lahko izognili nevarnostim, kot je bila vremenska

na 19. junija, je dodala.

Županja Fulvia Premolin zadevo zelo resno vzela. Če je imel kdo od občanov večje stroške zaradi junijske poplave, naj se obrne na občinske urade. Ti bodo uredili dokumentacijo, da bi zavarovalnica krila morebitne stroške.

Na seji je svetnik Slovenske skupnosti Aljoša Novak opozoril na vse bolj zgoče vprašanje prekomerne hitrosti vozil v nekaterih vaških jedrih. Podrobno je opisal, kaj se dogaja v vasi Križpot. Po padcu meje se vse večje število voznikov iz Slovenije vozi proti Trsti preko nekdanjega mejnega prehoda pri Ospu. Tako pridejo prej v mesto. Večina vozil prihaja iz Hrvaške, nekaj je tudi slovenskih. Dokler je deloval mejni prehod, se je promet odvijal počasi in urejeno. Po odstranitvi te zapreke izkoristijo avtomobilisti dolgo ravno cesto, da pritisnejo na plin, kar predstavlja za domačine veliko nevarnost. Na cestnem odseku sicer tabla opozarja na omejitve hitrosti na 30 km/h, vozniki pa jo kratkoma spregledajo.

Novak je pozval občinsko upravo,

naj poišče primerno rešitev za omejitve hitrosti. Morda bi bila najbolj primerna namestitvev ležečih policajev ob vstopu v vas iz slovenske strani in s strani miljske občine v vasi Oreh (saj tudi po tej cesti privozijo vozila v vas s prekomerno hitrostjo), je predlagal svetnik Slovenske skupnosti.

Aljoša Novak je nadalje s strankarskim kolegom Markom Savronom predložil resoluciji o zvočnem onesnaženju v Frankovcu, Lakotiču, Krmenki, Boljuncu in Ricmanjih, to je na območju hitre ceste in predvsem novega odseka od Lakotiča proti Miljam. V resoluciji sta svetnika Slovenske skupnosti pozvala županjo, da poseže pri cestnem podjetju Anas, da bi postavila »manjkajoče zvočne pregrade na odsekih hitre ceste, ki prečkajo vasi dolinske občine.« Resolucija je bila odobrena soglasno, prav tako soglasno pa je bila odobrena tudi druga resolucija svetnikov SSK, ki poziva županja, naj poseže pri predsednici Pokrajine Trst za redno vzdrževanje pokrajinskih cest.

M.K.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI - Stališče združenja Agricoltura biodinamica

»Ni dovolj dokazov, da GSO ne škodijo človeku«

Pogovor s tajnikom združenja Giannijem Bratolicem ter članoma Sočo Hafner in Michelejem Codogno

Gensko spremenjeni organizmi so lahko nevarni tudi za človeka. To ni dokazano, toda ni dokazano niti nasprotno. To je v bistvu eden izmed tolikih primerov, ko nad znanostjo prevlada tehnologija oziroma uporaba tehnologije v druge namene. Znanost skratka po eni strani nudi upanje, multinacionalke pa to upanje izkoriščajo. Toda glede na dejstvo, da je še vse v eksperimentalni fazi, bi morali nadaljevati z znanstvenim raziskovanjem, uporabo gensko spremenjenih organizmov pa preprečiti.

To je stališče tržaškega združenja Agricoltura biodinamica s sedežem v mestnem središču, ki širijo in spodbujajo informacije o biodinamiki. O problematiki uporabe GSO smo se pogovorili s tajnikom združenja Giannijem Bratolicem ter članoma Sočo Hafner Košuta in Michelejem Codogno, sicer raziskovalcem na tržaški univerzi.

Biodinamika je poseben način gojenja rastlin in živali, pri katerem privrženci upoštevajo vlogo rastline v kozmosu, so nam povedali. Namen biodinamike je pridobivati najkvalitetnejšo hrano za prehrano človeka in istočasno skrbeti za ohranjanje zdrave plodne zemlje. Temelje biodinamične metode pridelovanja na kmetijah je postavil Rudolf Steiner na znamenitem Poljedelskem tečaju leta 1924. Predstavil je povezavo med materialnim in živim principom, ki se odraža v sistemu življenja na zemlji. Temeljni poudarki bioško-dinamične metode so v tem, da je treba pri pridelavi rastlin in tudi pri delu z živalmi upoštevati vpliv kozmosa: Sonce določa ritem dneva, Luna ritem meseca. Upoštevati je treba tudi vplive klasičnih planetov (Merkur, Venera, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton) in vplive 12 ozvezdij. Vsaka rastlina torej zase pomeni celoto med kozmosom in tlemi in se razvija v sozvočju z zemljo in drugimi planeti in sploh vesoljem, so povedali člani združenja, saj se vsi biološki procesi rastlin harmonično razvijajo v skladu z okoljem, ki jih obdaja.

V tem okviru so gensko spremenjeni organizmi za člane združenja seveda nesprejemljivi, ker so po njihovem mnenju med drugim lahko nevarni. Vsaj premalo dokazov je, da niso nevarni, so poudarili. Soča Hafner je kot primer citirala članek iz revije Avra, v katerem so bile zapisane posledice uživanja hrane z GSO v neka-

Z leve: Michele Codogno, Soča Hafner Košuta in Gianni Bratolic

terih hrčkah. Ustrezen preizkus so opravili v nekem centru pri Skolkovem blizu Moskve. Druga generacija hrčkov je imela težave pri razvijanju in je bila manj plodna, člani tretje generacije pa so se razvijali zelo počasi in so postali neplodni, je poudarila.

Pri združenju so vsekakor brez predsodkov, je naglasil Codogno. Problem je v tem, da »sloni vse na zastarelih teorijah, primanjkuje pa eksperimentiranje v praksi«, je naglasil Codogno, po mnenju katerega imajo lahko genske informacije rastlin drugačne pomene, saj »lahko proizvajajo dve ali tri različne proteine«. Za uporabo GSO v kmetijstvu bi morali torej zanesljivo vedeti, kakšne so te informacije, je povedal Codogno. To kar v resnici primanjkuje, je dodal, so dokazi: nekatere posledice so znane, toda niso znane »vse« posledice in torej ni znano oziroma ni dokazano, ali so GSO v resnici škodljivi ali ne.

Gensko spremenjenih organizmov in njihove uporabe torej ni mogoče prepovedati, ugotavljajo pri združenju za biodinamiko. Toda morali bi nadaljevati s preizkusi in eksperimentiranjem ter poglobiti študije in raziskave. Vprašanja gensko spremenjenih organizmov se je treba skratka lotiti s strogo znanstvenega vidika, so še poudarili, kot se to dogaja z medicino.

A.G.

ŠOLSTVO - Včeraj zjutraj

Maturanti odpotovali

Po napornem šolskem letu, ki se je zaključilo z državnim izpitom, je nagrada-maturantski izlet, več kot dobrodošla

Na Opčinah so se nastavili našemu fotografu

KROMA

GASILCI - Sindikat UIL opozarja na pomanjkanje sredstev in osebja Gasilsko vozilo zgorelo med akcijo, potapljaška ekipa začasno ukinjena

V nedeljo zvečer se je tržaškim gasilcem v Ulici San Marco pri Sv. Jakobu pripetilo nekaj nenavadnega. Tokrat je zaradi kratkega stika med posegom zgorelo njihovo vozilo z rezervoarjem za vodo (na sliki). Gasilska sekcija sindikata UIL opozarja, da so gasilska vozila na Tržaškem dotrajana, pomanjkanje sredstev in delovne sile pa je zlasti v času poletnih dopustov več kot očitno. Nazadnje je pokrajinsko poveljstvo zaradi preskromnega števila gasilcev začasno ukinilo potapljaški oddelek.

»Tržaškemu pokrajinskemu poveljstvu primanjkuje delovne sile in učinkovitost ni zagotovljena, saj se včasih odpravi v akcijo premalo gasilcev,« piše v tiskovnem sporočilu sindikata. Slednji je včeraj razglasil stanje pripravljenosti. UIL še omenja, da je koncentracija industrijskih in morebitno nevarnih objektov na obrobju Trsta odločno previsoka, kar naj bi bilo v nasprotju z evropsko direktivo Seveso III, Trst pa naj bi bil zaradi tega prava »tempirana bomba«.

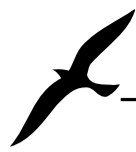
SODSTVO - Odvetniki in tožilec na delu Predhodna preiskava o dogodku v Zabrežcu

Predhodna preiskava o dogodku, ki je v dneh okrog 1. maja letos skalil praznično ozračje v Zabrežcu, je v teku. V noči na petek, 30. aprila, je prišlo do avtomobilskega zasedovanja, prerakanja in pretepa, ko so karabinjerji miljskega poveljstva ukazali 26-letnemu domačinu Ivu Kosmaču, naj stopi s svojega dvorišča na cesto in opravi alkotest. Bilo je okrog 3. ure, Kosmač je zahtevo zavrnil, po njegovih besedah pa sta ga karabinjerja zatem s silo zvelkla na cesto, ga udarila z baterijsko svetilko po glavi in ga telesno poškodovala. Pred odhodom v pripor se je moral zdraviti v katinarski bolnišnici. Karabinjerja pa trdita, da ju je Kosmač, ki si je prislužil kazensko ovadbo, na dvorišču fizično napadel in ju lažje poškodoval, potem ko se ni ustavil na cestni kontroli.

Mladenica iz Zabrežca zastopa odvetnik Andrea Frassini. Le-ta je včeraj povedal, da je državnemu tožilstvu predstavil stališča svoje stranke, preiskavo pa je opravil tudi sam. Na podlagi trditve treh prič in strokovnega mnenja sodnega zdravnika je nekatere trditve karabinjerjev postavil pod vprašaj, tožilec pa bo moral ugotoviti, kaj se je dejansko zgodilo. Tožbe proti karabinjerjem zaenkrat niso vložili. Položaj Kosmačevega prijatelja, ki naj bi mu tisto noč pomagal se upirati karabinjerjem, še ni jasen. S. S.-ja iz Gropade zastopa odvetnik Grisoni: v začetku maja je fanta doletela ovadba zaradi sodelovanja, v dokumentih državnega tožilstva pa njegovo ime zaenkrat ni omenjeno. (af)

Reševanji v Tržaškem zalivu

V soboto in nedeljo je obalna straža opravila v Tržaškem zalivu dve reševalni akciji. V soboto ob 18.15 je prejela radijsko obvestilo v zvezi s poškodovano osebo na jadrnici z motornim pogonom pri Tankem rtiču, kakih sedem milj od obale. Čoln obalne straže je kmalu dohitel jadrnico. 50-letnico iz Benetk, ki si je pri padcu poškodovala roko in ramo, so prepeljali na Katinaro. V nedeljo pa so dvesto metrov od barkovljanske obale rešili skupino mladih, ki so najeli plovilo na nožni pogon, slednje pa se je potopilo.

ARTE DEN - Včeraj se je začela mednarodna likovna kolonija

Mali umetniki ustvarjajo svojevrsten portret Lonjerja

Vodi jih španski umetnik Jorge Raedo - Letošnji gostje že pridno ustvarjajo - Drevo plesna delavnica

Malčki v telovadnici Športno-kulturnega centra v Lonjerju

KROMA

Lonjer je od včerajšnjega dne v rokah umetnikov. Tistih pravih oziroma mednarodnih gostov letošnjega Artedna, ki so se v nedeljo pripeljali v Lonjer in tistih, ki si nadejajo, da bi se v okviru te že uveljavljene

mednarodne likovne telovadnice umetnosti čim bolj približali. V mislih imamo kakih dvajset osnovnošolcev, ki se je včeraj prvič zbralo na dopoldanski likovni delavnici, ki jo letos vodi španski umetnik Jorge

Raedo iz Zaragoze.

Jorge je bil pred tremi leti med protagonisti Artedna, tokrat pa se vrača kot mentor. Na svoji dosedanjih ustvarjalni poti se je preizkusil v marsičem: študiral je arhitekturo,

posvetil se je dramaturgiji in režiji, ustvaril številne scenografije in gledališke kostume, preizkusil se je v slikarstvu, ilustraciji in fotografiji, nazadnje pa je član barcelonskega združenja *What is A?*, ki se posveča likovni vzgoji najmlajših. Za lonjersko delavnico, pri kateri mu pomagajo člani domačega mladinskega združenja, si je zamislil uresničitve *Portreta Lonjerja*. Jorgeju je namreč najbolj pri srcu delo na teritoriju oz. delo, ki bi vključilo vso vas. Nadebudni umetniki bodo v teh dneh skušali spoznati vas, njene skrivne kotičke in znamenitosti, prebivalce in njihove značilnosti. Rezultat njihovega dela pa bo naposled uresničitve takega Lonjerja, v katerem bi se prepletalo risanje, arhitektura, kreativnost, domišljija in še marsikaj.

Večer je minil v znamenju petja in umetniškega branja. Za dobrodošlico letošnjim gostom - Valižanki Megan Broadmeadow, Benečanki Eleni Guglielmotti, Celovčanu Mirku Malleju, Nizozemki Femke Van Gent, Srbu Viktorju Randjeloviću in Italijanu Giorgio Degasperiju (članu skupine Zeroteatro) - je poskrbela mladinska lonjerska skupina Tončka Čok, ki jo vodi domačin Manuel Purger, takoj za tem pa sta svoje verze ob glasbeni spremljavi ponudila Andrej Kralj in Tomaž Scarcia.

Ustvarjanje se bo danes seveda nadaljevalo, zvečer pa ga bo ob 20. uri dopolnila še plesna delavnica za vse z Dašo Grgič.

V knjigarni Lovat spoznavamo angleščino

V knjigarni Lovat (nad trgovino Oviessa na Drevoredu XX. Septembra) bo drevi ob 18. uri srečanje z angleščino Capo in Books, pri čemer sodeluje inštitut za angleški jezik Wall Street Institute. Tokrat bodo udeleženci slišali za barve, okuse in vonjave toskanske dežele Valdichiana, ki jih v knjigi *Under the tuscan sun* opisuje Frances Mayes. Pred srečanjem bo poskrbljeno za manjšo družabnost, vstop pa je prost.

Na nabrežju odpri razstavo Replay

Včeraj so v dvorani Giubileo na Nabrežju III. Novembra 9 odpri razstavo Replay, ki jo je uredilo združenje Carpe Artem v sodelovanju z občinskim odborništvom za kulturo. Do 26. julija bodo na ogled slike tržaških umetnikov Bianca Di Jasio in Federica Fumola - figure v gibanju, romantični akti, pa tudi pogledi na deževne dneve in čarobne pisave.

Koncert na Tartiniju

Na tržaškem konservatoriju Tartini bo jutri na sporedu tradicionalno sredino glasbeno srečanje. Ob 20.30 bo na oder stopil glasbenik, orglar Jacopo Brusa, ki bo občinstvu postregel s skladbami Keeja, Sweelincka, Bacha in številnih drugih. Vstop je prost, svojo prisotnost pa je potrebno predhodno najaviti na tel 040/6724911.

RICMANJE - Koncert

Pihalni orkester zaključil sezono

Topotanje v ritmu, bučni aplavzi in številni "bravo": s tem je številno občinstvo na četrtkovem koncertu razveselila godbenike in dirigenta Pihalnega orkestra Ricmanje. Dosegli so svoj cilj: zabavati ljudi. Koncertu na dvorišču hotela La Fontana v Ricmanjih je sledila številna publika. Pester program je lahko zadovoljil vsakega poslušalca, saj so se na zaključnem koncertu ricmanjske godbe vrstile filmska glasba, kot npr. skladbi *The pink panther* in *The magnificent seven*, Morriconejeve melodije in skladbe iz zadnje Disneyjeve uspešnice *Pirati s Karibov*. Zadovoljni so lahko bili tudi ljubitelji swinga in latino-ameriških ritmov, saj so jim postregli s pesmimi, kot so Benny Goodman *the king of swing*, *Moonlight serenade*, *La cucaracha*. Na koncertu je bilo slišati tudi klasično glasbo, npr. z uvodom iz dela Tako je govoril Zarathustra in tradicionalne koračnice, kot je naša Lojtrca. Prav vsak je odšel z ricmanjskega dvorišča z lepim občutkom v srcu, ki ga lahko daje glasba.

Ob tem gre omeniti tudi glasbeno šolo, ki je sicer za letošnje šolsko leto že zaprla svoja vrata junija in je že pripravljena sprejemati mlade upe med svoje učence. Zaključni nastop gojenec je dokazal, da otroci in mladi zelo hitro napredujejo v svoji glasbeni izobrazbi. Malčki iz pripravljalnega razreda so predstavili različne pesmi ob spremljavi klavirja, palčk in glockenspiela, kot *Moj očka ima konička dva*. Mladi instrumentisti pa so se predstavili v skupinah v duetih, tercetih, kvintetih ali ob spremljavi klavirja. Izvedli so znane pesmi in arije, kot so "Nessun dorma", "Panova piščal" in Šoštakovičev "Waltz št. 2", pa tudi prijetne, manj znane pesmi. Letos so se vsi zelo dobro izkazali. Večer je zaključil šolski mladinski orkester, ki je še dodatno poživljal ambient s svojimi zvoki. V Babni hiši je kar močno odmevalo. Vse to dokazuje, da so pri ricmanjskem Pihalnem orkestru in v šoli letos potrudili in lepo zaključili sezono. (MP)

ŠOLSTVO - Zaključni izlet učiteljev osnovnih šol na Tržaškem

Bralna značka in rudarji

Ogledali so si med drugim Prežihovo bajto s spominskim muzejem Prežihovega Voranca

Skupinska slika pred Prežihovo bajto

Letošnji zaključni izlet učiteljev osnovnih šol na Tržaškem, ki nam ga je kot že vrsto let ob posredovanju pedagoške svetovalke prof. Andreje Duhovnik omogočilo Ministrstvo za šolstvo Republike Slovenije, nas je vodil na Koroško v Mežiško dolino.

Tam kjer se Mežiška dolina najbolj razširi, na Prevaljah na osnovni šoli Frana Goloba bodo v naslednjem šolskem letu slovesno proslavljali 50. obletnico gibanja Bralna značka, ki sta si ga zamislila takratni prof. slovenskega jezika Stanko Kotnik in ravnatelj Leopold Suhodolčan. Naš prvi cilj je bila tako prevaljska osnovna šola, kjer imajo, v spomin na oba ustanovitelja bralnega gibanja, manjši muzej. Prva bralna značka, ki jo je 10 prevaljskim učencem 22. maja leta 1962 podelil pisatelj France Bevk, je bila poimenovana po koroškem pisatelju Prežihovemu Vrancu, Lovru Kuharju, zato smo svojo pot nadaljevali do Podgore, kjer smo si ogledali Prežihovo bajto s spominskim muzejem Prežihovega Voranca.

Mežiška dolina pod goro Peco in Uršjo goro pa je znana tudi po svojih rudnikih svinca in cinka. Naše potepanje po Koroški smo zato zaključili z obiskom rudnika v Mežicah. Spoznali smo življenje in delo rudarjev ali knapov, kot jim tudi pravijo. S prvim rudarskim vlakom smo se popeljali po sledeh rudarjenja v osrčje Pece. Po 3,5 kilometra dolgi vožnji po Glačnikovem rovu smo se peš sprehodili po rovih, kjer smo se ob razstavljenih eksponatih seznanili z zgodovino rudarjenja od začetka do zadnjih dni.

Polni lepih občutkov smo se v poznih večernih urah vrnili domov z obljubo, da se bomo v prihodnjem šolskem letu, ko bomo od časa do časa mogoče obupovali nad delom v razredu, pomislili na rudarje, ki so si morali vsakdanji kruh služiti v globini zemlje s krampom v roki in majhno karbitno svetilko na čeladi. (o.t.)

NARODNI DOM - Zanimiv projekt Zanimajo jih vaše družinske fotografije

Veliko ljudi hrani doma številne albume in škatle, polne fotografij. Najpogosteje gre za družinske fotografije, posnetke z izletov, domačih praznovanj, šolskih prireditev, a tudi iz vsakodnevnega življenja.

Družinske fotografije so lahko koristen pripomoček, ko želimo zarisati podobo in razvoj neke skupnosti. Tako razmišljajo tudi v Slovenskem informativnem centru, ki ga v Narodnem domu upravlja Narodna in študijska knjižnica. Zato so se odločili za projekt z delovnim naslovom Družinska fotografija, v sklopu katerega želijo zbrati družinske fotografije, ki so nastale na Tržaškem v obdobju 1950 - 1980.

Cilj projekta je, da s pomočjo družinske fotografije prikazemo družbene spremembe, ki so se dogajale na Tržaškem med 50. in 80. leti prejšnjega stoletja. Kako se je spreminjalo življenje tržaških Slovencev, kako vidni so bili zunanji vplivi (na primer tudi mode).

Na podlagi zbranih podob želijo urediti publikacijo, ki jo bo izdalo Založništvo tržaškega tiska.

Gradivo zbirajo v Slovenskem informativnem centru v Narodnem domu, od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30. Vse fotografije bodo takoj preslikali in vrnili.

Za informacije lahko pokličete na telefonsko številko 040 3481248 (ponedeljek - petek 9.30-11.30, torek in četrtek 15.30-18.30) ali pišete na elektronski naslov info@infonardnidom.eu.

OPČINE - Zveza cerkvenih pevskih zborov

Zborovske duhovne pesmi Slovencev v Italiji

Predstavili posthumni založniški projekt Zorka Hareja - Nastop štirih organistov

Sourednica notne zbirke je bila Nadja Kralj

KROMA

Ob zaključku letnega orgelskega tečaja je Zveza cerkvenih pevskih zborov povezala s tradicionalnim koncertom udeležencev tudi predstavitev notne zbirke, ki je izšla v samozaložbi s prispevki Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Javnega sklada za kulturne dejavnosti in Dežele FJK.

»Zborovske duhovne pesmi Slovencev v Italiji« je zadnji založniški projekt nekdanjega predsednika ZCPZ, letos preminulega Zorka Hareja, ki je s to publikacijo zaobjel slovensko glasbeno ustvarjalnost na deželnem območju s skladbami avtorjev tržaške, goriške in videmske pokrajine. Z njim je zbirko uredila Nadja Kralj, ki je na prvi uradni predstavitvi v cerkvi na Opčinah govorila o dolgoletnem sodelovanju s Harejem, s katerim sta bila več let kolega na deželnem sedežu RAI in sta tudi po njegovi upokojitvi realizirala več glasbenih projektov in snemanj. Njemu je Kraljeva posvetila tu-

di niz osemindvajsetih radijskih oddaj, v katerih je Harej pripovedoval o svoji življenjski zgodbi in o večtranskem kulturnem angažmaju.

Načrt za novo notno zbirko ZCPZ je nastal pred tremi leti, ko jo je skladatelj in kulturnik povabil k sodelovanju, saj mu je vid že močno pešal. Ob skladbah uveljavljenih skladateljev (Adi Danev, Nino Špehonja, Antonio Qualizza, Dina Slama, Aleksander Vodopivec, a tudi Zorko Harej, Stanko Jeričijo, Stane Malič, Ubaldo Vrabec, Lojze Bratuž in drugi) sta urednika želela ovrednotiti tudi mlajše generacije in sta zato naročila nekaj skladb avtorjem kot so Marko Sancin, David Clodig in Aljoša Tavčar. Slednji je zbirko tudi računalniško oblikoval in notografil skupaj z Martino Feri.

Zbirka odraža ne samo Harejevo pozornost do mladih, a tudi njegovo globoko upoštevanje besedil, ki morajo biti po kvaliteti v enakovrednem razmerju z

glasbo. Zato zbirka vsebuje 21 skladb zamejskih avtorjev po besedilih zamejskih pesnikov (z izjemo dveh skladb po ljudskem besedilu). Akvarelno ilustracijo ovojnice je poklonil Edi Žerjal, za uredniško tajništvo pa sta poskrbela Alenka Hrovatin in Marko Tavčar. Sedanji predsednik ZCPZ je ob založniški dejavnosti, ki ponuja krajevnim zborom marsikatero spodbudo za obogatitev programov, udaril tudi skrb za izpopolnjevanje kadrov, na primer z vsakoletnim tečajem za organiste. S sodelovanjem openskega župnika, ki omogoča odvijanje lekcij v cerkvi sv. Jerneja, so letošnji udeleženci vadili vsak teden na velikih Jenkovih orglah pod mentorstvom organista Mateja Lazarja.

Štirje openski organisti so nastopili na zaključnem koncertu, na katerem so prejeli diplome za letošnji trud. Mali Rok Dolenc očitno že kandidira za vlogo bodočega protagonista krajevnega glasbenega utripa, saj se z uspehom udeležuje v resni glasbi v vlogi pianista, v zabavnem repertoarju z igranjem na sintesajzer in še v cerkveni glasbi z dodatnim študijem orglarske umetnosti. Da je dolgoročna skrb za kvaliteto glasbe na tržaških korih utemeljena investicija je potrdil tudi Niko Trento, ki je prav tako doživel navdušujočo izkušnjo soočanja z mogočnim zvokom kraljice glasbil. Veličastni toni so od nekdanj najljubša zvočna razsežnost izkušenega organista Vinka Škerlavaja, ki je potrdil svoj temperament z izbiro registrov, s katerimi je obarval skladbe Tomca in Langlaisa. David Lenisa pa je za najdaljši program v četverici nastopajočih izbral večglasno meditacijo in koral Johanna Sebastiana Bacha.

Večer se je zaključil še s prijetnim presenečenjem, ko je mentor Matej Lazar, organist in vodja cerkvenega zbora v Dekanih, dopolnil poklon in spomin na pobudnika notne zbirke in mnogih drugih konstruktivnih glasbenih in izpopolnjevalnih projektov ZCPZ z izvedbo treh orgelskih preludijev, ki jih je Zorko Harej napisal po motivih znanih cerkvenih pesmi.

ROP

TRG GIOTTI - Nastopil je Giora Feidman

Kralj klezmer glasbe navdušil

Edinstven koncert judovske glasbe

Sugestivno prizorišče na Trgu Giotti pri sinagogi je v nedeljo zvečer gostilo čudovit koncert, ki je spadal v niz Erev/Laila. Na že deveti izvedbi tega festivala judovske kulture se je predstavil svetovno znani klarinetist Giora Feidman v spremstvu kitarista Jensa-Uwe Poppa ter kontrabasista Guida Jägerja.

Giora Feidman, poznan kot kralj klezmer glasbe, izhaja iz glasbene družine ukrajinsko-moldavskih pribežnikov v Argentino, kjer se je tudi rodil pred štiriinšestdesetimi leti. Opravljal je klasično glasbeno izobrazbo in je dolgo let igral v telavivskem simfoničnem orkestru. Bogat v izkušnjah, z lahkoto prehaja iz enega žanra v drugega, iz klezmer v klasično, jazz in swing glasbo, tako da so ga mnogi režiserji prosili za sodelovanje, denimo

Spielberg za glasbeno kuliso filma Schindler's list. Prav tako ga obožuje režiser-klarinetist Woody Allen, ki je večkrat izjavil, da »je Feidman edini človek, kateremu zavidam.«

Feidman s svojim klarinetom govori, šepeta in iz njega izablja plesne korake. Tako je na odru, s prav tako skrbinima in čutnima glasbenikoma, izvedel edinstven, intimistični koncert. Z občinstvom je znal vzpostaviti pravo vez, tako da je publika očarana sledila dinamičnemu nastopu, kjer je zadonela tradicionalna klezmer glasba, med temi Hava nagyla, Happy nigun, Dona dona idr., kot tudi klasične skladbe. Zaslišalo pa se je tudi namige na jazz glasbo z deli Gershwina in Charlyja Parkerja, znano Cumparsito Rodrigueza in pa avtorska dela Guida Jägerja.

PAN

SKUPNA POBUDA - Pohod na Lipnik

Spomin in druženje

Pohod organizirata turistično društvo Porton iz Zazida in KD Primorsko iz Mačkolj

Tradicionalni pohod na Lipnik, ki ga organizirata člani domačega turističnega društva Porton iz Zazida in Kulturnega društva Primorsko iz Mačkolj je v nedeljo, 27. junija, doživel svojo šesto izvedbo. Ob krasnem sončnem vremenu se je prireditve udeležilo približno petdeset pohodnikov iz domačega kraja - Zazida - in vseh okoliških vasi. Mnogo je bilo seveda udeležencev iz dolinske občine, ki so s svojo udeležbo dali prireditvi poseben pečat. Med pohodniki je bilo kar nekaj novih obrazov, kar potrjuje, da je zamisel zanimiva tudi za posameznike, ki niso izrecno vezani na omenjena društva.

Ob tradicionalnem polaganju ven-

ca je nekaj misli podal predsednik SKD Primorsko Miloš Tul, ki je ob tej priložnosti poudaril predvsem pristnost in pomenljivost pobude, ki se je pred leti rodila iz naravne želje po skupnem spominu na dogodke, ki so v medvojnem času zapečatile usodo skupine mačkoljanskih mož in na tak način neizbrisljivo povezali majhni vasi, kot sta Mačkolje in Zazid. Pohvilil je tudi trud in zagnanost vseh tistih posameznikov, ki se vsa ta leta trudijo za neoporečno organizacijo in pripravo dogodka.

Prireditve se je kot po običaju nadaljevala na zažiški športni ploščadi, kjer so glavno besedo imeli kuharji. (LS)

DIJAŠKI DOM - Izlet družin otrok iz jasli

Prvomajske počitnice v znamenju prijetnega oddiha in zabave v Zrečah

Ob prvomajskem prazniku se je naša družina z malim Victorjem in Giulio odpravila na nekajdnevni izlet v bližino termalnega središča Zreče, ki ga že več let organizirajo jasli Dijaškega doma Srečko Kosovel iz Trsta. V centru C.Š.O.D v Gorenju smo se pridružili osmim družinam, ki so se tako kot mi odločile za bivanje v Zrečah.

Medtem ko so vzgojiteljice iz jasli poskrbele za Victorja, Giulio in ostale malčke, smo imeli starši na razpolago vse jutro za oddih. Ker je bil lep, prijeten, topel, sončen dan, se nas je večina odpravila na sprehod po okolici Rogle, nekaj pa jih je šlo v terme Zreče. Popoldne pa smo vsi skupaj obiskali bližnjo kmetijo, kjer smo okusili vrsto domačih dobrot (med, salamo, kruh, gobe, vino, žganja ...), otroci pa so spoznavali domače živali, in sicer kokoši, piščančke, purane, race, krave, prašiče, ovce, koze in zajce.

V centru smo nato otroci in starši s pomočjo vzgojiteljic na skupni delavnici izdelali ljubke luči iz riževega papirja. Z njimi smo si razsvetljevali pot, ko smo se zvečer napotili do mlaja v bližini centra, kjer je bilo že vse pripravljeno za prvomajski kres. Pogled na plamene in na druge kresove, ki so goreli po bližnjih vzpetinah, je bil vznemirljivo lep.

Vreme v soboto, 1. maja, ni bilo tako lepo kot prejšnji dan - bilo je bolj primerno za toplice kot pa za sprehode v naravi, kljub temu smo se odločili za sprehod na Roglo. Tu smo doživeli razburljiv spust po strmini z bobom, ki je drvel po nastavljenih tirnicah. Popoldan pa smo se

vsil udeleženci prvomajskih počitnic v Zrečah zbrali v parku v bližini centra in se z vodenimi gibalnimi igrami zabavali in tekmovali. Vsi malčki so bili na koncu nagrajeni s posebnimi medaljami. Zabave pa še ni bilo konec, saj so po večerji mami- ce iz barvane lepenke izdelale kape v obliki živalskih glav, očetje pa so z njimi na glavi za otroke zaigrali »živalsko predstavo«.

Zadnji dan je bil posvečen pospravljanju in še krajši sprostitvi, medtem ko so bili malčki na sprehodu. Prvomajske počitnice v Zrečah so bile res prijetne in sproščujoče tako zaradi lepote kraja in pokrajine, kot tudi zaradi dobre organizacije bivanja. Dejstvo, da malčki preživijo jutro in del popoldneva z vzgojiteljicami pod

vodstvom katerih se sproščeno, a organizirano igrado na prostem, dovolijo potreben odih tudi za starše, ki si svobodno organizirajo ta del dneva. Popoldanske in večerne ure, ki jih udeleženci izleta preživijo skupaj, pod vodstvom izjemno pripravljenih in simpatičnih vzgojiteljic, v znamenju iger in raznorodnih pobud, omogočajo staršem boljše medsebojne stike, povežejo se med seboj in se sprijateljijo. Pri tem spoznajo, da so problemi, ki jih imajo pri vzgoji svojih otrok, skupni vsem - to spoznanje jih seveda olajša, sprosti in vlije nekaj več samozavesti.

Živio Zreče! Na svidenje prihodnje leto!

Družina Cosma

POZABLJENA OSEBNOST - Izvrstna plavalka iz Barkovelj je bila v tridesetih letih članica državne reprezentance

Slika ob sliki - zgodba

15. novembra 1960 se je v našem dnevniku pojavila osmrtnica, ki je oznanjala smrt Ivica Škerlj por. Jelušič. Do smrti je prišlo tri dni prej v Brooklynu, torej v New Yorku. Kdo je bila Ivica Škerlj?

Zajeten zavoj slik, ki je pred kratkim prispel iz New Yorka s prošnjo za osvetlitev njene dejavnosti pri nas, je bil precejšen izziv. Ivica je bila namreč izvrstna plavalka, večkrat državna prvakinja in članica italijanske državne reprezentance. Rodila se je v Trstu 12. julija 1915, družina pa je imela svoje korenine v Škrbini na Krasu. V družini je bilo pet sester in dva brata.

Slike vsebujejo različne tematike. Nekaj jih je bilo posnetih z družinskimi člani, nekatere ostajajo skrivnost, večina pa upodablja okolja, ki so vezana na delovanje te plavalke. Družina je gotovo nekaj časa živela v Barkovljah, kasneje pa na št. 2 Videmske ulice, torej prav na njenem začetku.

Iz večine slik izhaja, da je bila Ivica lepotica in se je svojega šarma tudi zavedala, čeprav je njena drža dostojna in resna.

Velika sreča za razkrivanje zanimive zgodbe se je skrivala kar v njeni vrstnici. Bianca Lokar, ki se je pri 95 letih še zelo dobro spominja: »Živela je v ul. Udine«, je povedala g.a Lokar (stari oče je bil iz Ajdovščine). »Bila je dobra šivilja in je tudi meni pripravila več oblek.«

Bianca Lokar je bila skupaj s številnimi Tržačankami in z Ivico Škerlj tudi sama odlična plavalka. Prednjačila je na 100 in 400 m prosto, kjer je osvojila veliko državnih naslovov in postavila številne rekorde. Tekla so leta med 1934 in 1938. Posebno v obdobju 1937-38 je Trst razpolagal s prvim »dream teamom« plavalck.

Dejstvo, da je družina živela v Barkovljah, je bilo odločilno, da se je Ivica hitro srečala z morjem. Kopalci so se v portiču, v bunkerju so imeli slačilnico, plavanje kot športno udejstvovanje pa vadili v tedanjem kopalnišču Excelsior. Aktivna društva so bila Edera, Societa' Ginnastica Triestina in Triestina nuoto. Prva in zadnja sta aktivni še danes, SGT pa je že v tistih letih opustila plavanje v korist drugih panog. Vsekakor je bila Ivica v prvih treh letih športnega udejstvovanja (1932 do 1934) članica Ginnastice, kasneje pa prestopila k Triestini. Bila je izrazita specialistka hrbtnega sloga, ki je tedaj predvideval le razdaljo 100 metrov. Stafete so plavali 3 x 100 m, brez delfina ali metuljčka, ki je bil na tekmovanjih še »off limits«, čeprav so ga tu pa tam izvajali demonstrativno in je bil vedno v središču velikega zanimanja strokovnjakov in gledalcev. Kronike navajajo samo moške izvajalce.

Celoten plavalni opus te plavalke, ki na novo vstopa v galerijo domačih »azzurrov«, bi lahko opredeli v tri sklope. Najprej so nastopi na italijanskih državnih prvenstvih, ki so se odvijala v poletnih mesecih, ker so imeli pokrita bazena samo v Milanu in Genovi. Drugo poglavje vsebuje članstvo v državni reprezentanci, katere je bila

Ivica Škerlj stalna članica in nastopala tako na 100 m hrbtno kot v štafetah. Ne gre prezreti, da je imela prav v Trstu zelo močno konkurentko v Grazi Ruzzier. Pretežno (še) neraziskano je delovanje ob Jadranu. Triestina je gojila tesne stike z društvi iz Jugoslavije. Ustanovili so to, kar bi bila danes »jadranska liga« in redno tekmovali v meddruštvenih srečanjih. Poleg Triestine so nastopale še Fiumana nuoto (tedaj v Italiji), Viktorija iz Sušaka, Jadran iz Splita, plavalno društvo iz Dubrovnika in Ilirija iz Ljubljane.

Pomorskih vezi z Dalmacijo iz Trsta ni bilo. Gostovanja v Splitu in Dubrovniku je Triestina opravljala na način, ki bi ga danes ocenili za nemoogočega. Do Reke so potovali z avtobusom, prestopili mejo in iz Sušaka odpluli proti jugu. Vsakič je ob avtobusni vožnji nastopilo tudi prenočevanje na ladji, kjer so plavalke in plavalci našli mesto kar na palubi ali v prostih koticah. Slik iz teh potovanj je precej in nasmejani obrazi udeležencev dokazujejo, da so bile izkušnje zabavne.

Iz zapisov na hrbtnih strani slik izhaja, da so bile tržaške plavalke 7. in 8. septembra 1936 v Splitu. 9. septembra so odplule proti Dubrovniku z ladjo »Kumanovo« in tam opravile drugo tekmovanje. Iz dne 12. septembra obstajata dve sliki posneti na parniku »Prestolonaslednik Petar« med plovbo proti Sušaku. Naslednje leto so plavalke 23. julija odplule iz Sušaka proti Splitu in se tam mudile štiri dni, morda pa opravile tudi srečanje z dubrovniškimi vrstnicami. Ekipa se je med 1. in 6. septembrom 1938 znova mudila v Dubrovniku.

Na državnem prvenstvu je Ivica Škerlj prvič nastopila leta 1932 in na 100 m hrbtno osvojila državni naslov s časom 1:42,6. Leta 1933 najbrž ni nastopala, naslov pa je spet osvojila leta 1934. Leta 1935 se je morala zadovoljiti z drugim mestom, znova pa je bila prvakinja v letih 1936, 1937, 1939 in 1941. Ob šestih posamičnih prvih mestih je osvojila tudi osem zmag v štafetah, zadnjega leta 1941. V obdobju 1932-1941 je njen najboljši dosežek 1:28,0.

Iz meddržavnih srečanj gre izluščiti dva dvoboja med Italijo in Jugo-

Z italijansko reprezentanco na srečanju v Celovcu (Ivica je točno nad št. 8). V ozadju nacistične zastave

slavijo. Prvo so izvedli v Ljubljani v kopalnišču Ilirije 14. in 15. avgusta 1935. Šlo je za velik dogodek, kot je zapisal športni kronist »Jutra«. Najprej obvestilo, da so jugoslovanske železnice za obiskovalce dvoboja iz cele Jugoslavije nudile polovično ceno, očitno pa je gledalce pritegnila tudi novost o »brezžični postaji«, ki bi tekmovanje oddajala. Ivica, zapisana kot Škerl, medtem ko je bila uradno Scherl, se je uvrstila na tretje mesto. Tekmovanje je bilo zvečer ob hladnem vremenu in tudi dežju.

Po pričevanju Biance Lokar je bila Ivica Škerlj zelo »patriotična« in klicati so jo morale Ivico in ne Giovanno. Plavalna zveza je imela tedaj za predsednika zelo »nevarno« osebnost. Vodil jo je general Lemetre, ki je bil kar predsednik fašističnega posebnega sodišča. Leta 1938 je jugoslovanska ekipa vrnila obisk in se z Italijo 12. septembra srečala v Trstu. V svojem poročilu »il Piccolo« omenja

veliko število Slovencev, ki so prišli navijati za svojo ekipo. Ni jasno ali so bili ti Slovenci iz Jugoslavije (kdo bi se leta 1938 zaradi plavalnega tekmovanja podal v Trst?) ali tržaški Slovenci, ki so v hudih časih prišli navijati za Jugoslavijo in hkrati izražati narodnostno pripadnost. Ljubljansko »Jutra« omenja krasno kopalnišče (Ausonia) in občinstvo »...med katerimi je bilo izredno število naših rojakov«. Pri navajanju rezultatov (4. mesto s časom 1:33) je Ivica napisana kot Škerlj.

Tistega večera je bil v »Ausonii« tudi filmar Aljoša Žerjal, ki je potrdil, da so bili prisotni Slovenci Tržačani: »Na plavalno srečanje me je peljal oče,« je povedal Aljoša Žerjal. »Spominim se, da so igrali državni himni in očeta sem vprašal za kaj gre. Močno me je vsčipnil in mi pritajeno povedal, da se med igranjem himn ne sme govoriti.« V Ausonii se je v okviru jadranske plavalne lige nekoč mudila tudi ljubljanska Ilirija. V tej priliki je Ivica zmagala, »Piccolo« pa je pisal, da »...tra gli spettatori si trovava oltre un centinaio di lubianesi giunti espressamente nella nostra città...«. Tudi v tem primeru sklepamo, da je šlo za v Trstu živeče Slovence. Podobno pri-

Sirena, ki je omamila Umberta Sabo, desno spodaj Ivica Škerlj (levo) s sestro Zofko v narodni noši

12.9. 1936 na parniku »Prestolonaslednik Petar« med Dubrovnikom in Sušakom

POZIV AVTORJA:

Za popolno sliko o delovanju Ivica Škerlj je na voljo še nekaj možnih virov, ki pa še niso dali stvarnih rezultatov. Bralce, ki bi vedeli karkoli o njej, naprošam, da bi to sporočili uredništvu ali na elektronski naslov: bruno.krizman@tin.it.

Ivica Škerlj

Iz zbirke ULTIME COSE

(1935-1943)

CAMPIONESSA di NUOTO

Chi t'ha veduta nel mare ti dice
SirenaTrionfatrice di gare allo schermo
della mia vita umiliata apparì
dispari.A te mi lega un filo, tenue cosa
infrangibile, mentre tu sorridi,

e passi avanti, e non mi vedi. Intorno

ti vanno amiche numerose, amici

giovani come te; fate gran chiasso

tra voi nel bar che vi raccoglie. E un giorno

un'ombra mesta ti scendeva - oh, un attimo! -

dalle ciglia, materna ombra che gli angoli

t'incurvò della bella bocca altera,

che sposò la tua aurora alla mia sera

Umberto Saba

sotnost tržaških Slovencev so v Trstu zabeležili dve leti prej, ko je gostovala ljubljanska opera. Gledališče je bilo polno Slovencev.

Poleg gostovanja v Ljubljani je Ivica Škerlj za reprezentanco leta 1935 plavala še v Milanu proti Českoslovaški in v Genovi proti Španiji (3. mesto v 1:32). V tej priložnosti so italijansko štafeto sestavljale tri Tržačanke: Lokar, Strukel in Škerlj! V Neaplju je proti Avstriji Ivica zmagala s časom 1:30,6, sodelovala pa tudi v mešani štafeti, kjer so bile znova vse plavalke iz Trsta.

Za leto 1936 ni znano, zakaj se nobena od tržaških plavalk ni udele-

žila olimpijskih iger. Raziskava pa je odkrila, da je šlo verjetno samo za stvar kakovosti. Na 100 m hrbtno, kjer je nastopala Ivica Škerlj, se je svetovna elita že vrtela okoli časa 1:18, torej bistveno bolje od njenih običajnih časov.

Čisto posebno je bilo gostovanje v Tunisu konec julija leta 1936. Bianca Lokar se ga dobro spominja: »Bile smo v Rimu in pot do Tunisa bi morale opraviti s hidroplanom. Nevihte na morju pa niso omogočale poleta. Ker je bilo v Rimu zelo toplo in soparno so nas poslali v planinsko kočino na Gran Sasso. Po treh dneh smo se vrnile v Rim in iz Ostie odletele.« V ekipi je bila tudi Ivica Škerlj.

»Kapot« z leopardovim vzorcem, ki je osvežil spomin Vere Fakin iz Škrbine

Nadaljevanje se lahko razbere iz triumfalističnih reportaž, ki jih je objavljala italijanski dnevnik iz Tunisa »L'Unione« in dnevnik »Le petit matin« v francoskem jeziku. Italijanski list je dogodku posvečal cele strani. »Le ondine italiane, superba espressione di dinamismo femminile« (naslov čez celo širino strani), »La balda compagna delle migliori ondine italiane«, »Come le azzurre d'Italia hanno trascorso la giornata«, itd. Ivica Škerlj (»la piccola e compita Scherr«) nastopa na več slikah. Navedeno je celo njeno vprašanje o kakovosti domačih plavalk, od kronista pa je zapisana kot »Ivizza«, torej kot mu je odgovorila. Francoski list je pisal o »Les grands galas nautiques« in o »des nageuses tombent du ciel« (plavalke padejo iz neba). Prihod hidroplana (letel je skoraj tri ure!) je pričakala velika množica. Oba časopisa sta prispela v Trst in se čudežno ohranila vse do danes.

24. avgusta 1941 je v Sanremu Ivica Škerlj dosegla svoj najboljši čas, vsaj med tistimi, ki so ostali zabeleženi. Na srečanju Italije proti Madžarski je sicer osvojila samo četrto mesto, vendar s časom 1:28,0. Ob tisti priložnosti je že izpadla večina nekdanjih vrhunskih tržaških plavalk iz 30. let. Pojavila pa se je nova velesila Etta Radivo-Ballaben, ki je postavila kar tri državne rekorde v prostem slogu. Lani preminula Ballaben je bila državna reprezentantka v plavanju, atletiki in košarki!

Zadnji nastop za državno reprezentanco je Ivica Škerlj opravila proti Madžarski v Budimpešti 8. in 9. avgusta 1942.

Iz kopice slik je izšel tudi dokument, ki priča o zgodovinskih dogodkih tistih let. 29. julija 1939 je Italija gostovala v Celovcu proti Avstriji, katero si je z »Anschlussom« že prisvojila Nemčija. Očitno je imela Avstrija v športnem smislu nekaj avtonomije, zastave ob bazenu pa so samo nacistične.

Redka pričevanja o plavalci omenjajo možnost, da se je zaradi svoje domoljubnosti in narodne zavesti nekajkrat znašla kar v Coroneu. Morda bo čas razkril tudi to zagonetko. Vsekakor je bila cela družina znana kot zelo zavedna. Na eni od slik iz njene dediščine nastopa dekle v partizanski uniformi in s titovko med dvema partizanoma, od katerih je eden ranjen. Žal ni bilo mogoče določiti, če je dekle ena od sester Škerlj. Podobnost bi nas lahko le usmerjala v to možnost.

Do zanimive ugotovitve je prišlo med intervjuvanjem daljne sorodnice v Škrbini. 79-letna Vera Fakin je na sliki iz leta 1942 spoznala Ivico in sestro Vido...še prej pa »...ah, ta kapot mi je dala Ivica. Mižerija, saj veste. Nič se ni vrglo proč...« Kapot, ali bolje jopič, je tisti z leopardovim vzorcem, ki ga Ivica nosi med sprehodom v Barkovljah.

Ivica je nekega dne očitno očarala tržaškega pesnika Umberto Saba. Ta je bil lastnik še danes obstoječe antikvarne knjigarne v ul. s. Nicolo'. Nasproti knjigarne je bil bar, v katerega so zahajali plavalci in plavalke Trie-

stine. Saba je redno prihajal tja po kavo, bil pa je molčec in nikogar ni pozdravljala. Nadelo so mu vzdevek »poeta mus«. Očitno pa mu je oko padlo na Ivico in v pesniški zbirki »Le ultime cose«, ki vsebuje dela iz obdobja 1935-1943 je tudi pesem »Campionessa di nuoto«, katero objavljamo v izvorniku. Priče so izjavile, da je bila »campionessa« prav Ivica.

Tekmovalno plavanje se je prekinilo leta 1942, naša junakinja pa je uživala sloves dobre šivilje. »Šivala je poročne obleke«, so povedali v Škrbini. Prišla je osvoboditev, ki je na športnem polju prinesla razcvet številnih dejavnosti, ki so se odvijale na razširjenem območju con A in B. Od leta 1946 naprej je naš dnevnik redno priobčeval prispevke o tekmovanjih v atletiki, nogometu in tudi plavanju, tekmovali pa so tudi leta 1945. »Corriere di Trieste« je 23. julija 1945 poročal o tekmovanju v Ausonii. Nastopala je tudi Ivica Škerlj, ki pa je velikokrat naletela na močno domačo konkurenco. Za zmagovalko Guanco je bila druga, vendar z zelo dobrim časom 1:32,4. Bila je še vedno članica Triestine.

Naš dnevnik je 6. avgusta 1946 poročal o plavalnem tekmovanju za pokal »L. Frausin« v Miljah za društva iz Milj, Trsta in Tržiča. Zelo veliko je bilo Križanov. Na tem tekmovanju (4. avgusta) najdemo edino pisano sled o Ivici Škerlj, tokrat kot članico PD Rojan. Kljub 31 letom je nastopala kot »mladinka« in zmagala na 50 m prosto s časom 36,2. Objavljenih je bilo še nekaj poročil o plavalnih tekmovanjih. Povsem romantičen je poziv udeležencem tekmovanja v Miljah naj se zberejo ob 8.30 na pomolu Pescheria za odhod s parnikom! Ivica Škerlj pa ne izsledimo več, ...čeprav pričevalec trdi, da je vrhunska plavalca pomagala pri organizaciji tedanje športne, pravili so jo fizikalne, dejavnosti.

Med anglo-ameriško vojaško upravo je Ivica spoznala Josipa Jelušiča, Hrvata po rodu, se z njim poročila in izselila v New York. Neozdravljivi boleznini je podlegla pri samo 45 letih. Namen tega pisanja je razkritje živahne dejavnosti v športni panogi, ki v modernejših časih dosega le mladinske kategorije. Ivica Škerlj uvršča v galerijo naših relativno najboljših športnic in jo vključuje tudi v seznam tržaških »azzurrov«, kjer je bila doslej neznana.

Bruno Križman

KOLESTARSTVO - 2. etapa Toura v znamenju padcev

Krvavi Armstrong, Schleck s poškodovanim komolcem

Etapo osvojil Francoz Chavanel, ki je tudi oblekle rumeno majico

BRUSELJ - Francoz Sylvain Chavanel (Quick Step) je zmagovalec druge etape kolesarske dirke po Franciji, po kateri je oblekel tudi rumeno majico vodilnega na Touru. Enaintridesetletnik je skupaj s še sedmimi kolesarji pobegnil že kmalu po startu, nato pa se kakšnih 20 km do cilja odlepil od zasledovalcev in po 201 km prvi prikolesaril v belgijski Spa. Prejšnji vodilni Švicar Fabian Cancellara ni »potegnil« za Chavanelom, saj so drugi člani njegove ekipe Saxo Bank čakali na moštvenega kolega Andyja Schlecka, ki je grdo padel na spolzkem pločniku in si poškodoval komolec. Eden od favoritov za končno zmago Luksemburčan Schleck je imel po padcu že več kot štiri minute zaostanka za najboljšimi, vendar so njegovi moštveni kolegi trdo garali, da so ga spet spravili nazaj «v igro».

Cancellara je drugo etapo, tako kot lanski zmagovalec Španec Alberto Contador in sedemkratni zmagovalec francoske pentlje Američan Lance Armstrong (tudi ta je padel v težkih razmerah, a brez posledic), končal v glavnini s 3:56 minute zaostanka za zmagovalcem in ima v skupni razvrstitvi zdaj 2:57 zaostanka za Chavanelom, tretji je Nmec Tony Martin (+ 3:10).

»Skoraj polovica glavnine je danes 'popadala' in kaj takega je nesprijemljivo,« je dodal vodja Armstrongove ekipe Johan Bruyneel.

»K sreči nisem vedel, kaj se dogaja za mano, čeprav sem nekaj slišal o padcih. Vse, kar lahko rečem, je, da sem dal danes vse od sebe,« je po zmagi dejal Chavanel, ki si je na istih cestah na letošnji aprilski dirki Liege-Bastogne-Liege poškodoval lobanjo.

Danes kolesarje čaka 213 km dolga etapa od Wanzeja do francoskega Arenberg Pte. du Hainauta.

Vrstni red 2. etape (Bruseljski - Spa, 201 km): 1. Sylvain Chavanel (Fra/Quick Step) 4:40:48 ure; 2. Maxime Bouet (Fra/Ag2r) + 3:56; 3. Fabian Wegmann (Nem/Milram); 26. Kristijan

Koren (Slo/Liquigas); 43. Ivan Basso (Ita/Liquigas); 51. Janez Brajkovič (Slo/Radioshack) vsi isti čas; 171. Simon Špilak (Slo/Lampre) + 13:38; 193. Grega Bole (Slo/Lampre) 19:03

Skupno: 1. Sylvain Chavanel (Fra/Quick Step) 10:01:25; 2. Fabian Cancellara (Švi/Saxo Bank) + 2:57; 3. Tony Martin (Nem/Columbia) 3:07; 4. David Millar (VBr/Garmin) 3:17; 5. Lance Armstrong (ZDA/Radioshack) 3:19; 6. Geraint Thomas (VBr/Sky) 3:20; 7. Alberto Contador (Špa/Astana) 3:24; 8. Levi Leipheimer (ZDA/Radioshack) 3:25; 9. Edvald Boasson Hagen (Nor/Sky) 3:29; 10. Linus Gerdemann (Nem/Milram) 3:32 ..; 12. Janez Brajkovič (Slo/Radioshack) isti čas; 19. Cadel Evans (Avs/BMC) 3:36; 23. Kristijan Koren (Slo/Liquigas) 3:39; 53. Ivan Basso (Ita/Liquigas) 3:52; 167. Simon Špilak (Slo/Lampre) 13:49; 188. Grega Bole (Slo/Lampre) 19:18 ..

»K sreči nisem vedel, kaj se dogaja za mano, čeprav sem nekaj slišal o padcih,« je dejal Sylvain Chavanel po včerajšnji etapi

ANSA

MOTOCIKLIZEM - Prvenstvo Yamaha

Emili 4. v Misanu

Po napaki v prvem krogu nadoknadil sedem mest - Četrti tudi na skupni lestvici

Na 4. dirki prvenstva Yamaha v Misanu Adriaticu je slovenski motociklist Mitja Emili osvojil 4. mesto. Na rezultat gleda z mešanimi občutki. Dirko je začel s 5. mesta, vendar se je zaradi napake na tretjem zavoju pred začetkom drugega kroga znašel na 11. mestu. S požrtvovalno in pogumno vožnjo se je v nadaljevanju povzpел na 4. mesto, pokazalo pa se je, da bi se brez začetne težave lahko mirno potegoval za končno 2. mesto. Po nedeljski dirki se je Emili na skupni lestvici s 5. povzpел na 4. mesto, vendar je njegov zaostanek za vodilnimi zdaj večji, kar pomeni, da mora na zadnjih dveh preizkušnjah odločno meriti na zmago.

V DOLINI - »24 ur športa« v okviru 45-letnice ŠD Breg

Nogomet in ne samo

Pri moških zmagal Živ Teksas, pri ženskah Gorjansko - Zbijali so žeblje, metali skrle in jedli lubenico

V dolinskem športnem centru Silvano Klabian je bilo v soboto in v nedeljo živahno celih 24 ur. V okviru Bregove pobude »24 ur športa«, ob 45-letnici dolinskega društva, so se nastopajočji pomerili v raznih športnih panogah. Osrednji dogodek pa je bil ženski in moški malonogometni turnir Bum Bum Cup 2010 (6. Memorial Mario Lupidi), na katerem je nastopilo 6 ženskih in 6 moških ekip. V ženski konkurenci so slavile zmago nogometnice z Gorjanskega, v moški pa igralci ekipe Živ Teksas. Ekipa s slovenskega Krasa je v finalu z 2:1 premagala Izolo, Živ Teksas pa je bil v finalu s 3:2 boljši od domačih Bum Bum Boysov.

Najboljši/a vratar/ka: Gregor Košuta, Tanja Barbieri; najboljši igralec/ka: Kevin Segulin, Nikol Stojanovič; najboljši strelec/ka: Matej Bernetič (9), Tea Grutschreber (11); najbolj simpaticni/a: Miha Gaberč, Petra Terčon; miss/mister turnirja: Martina Milič, Dean Avdič; pokal kiosk: Bum Bum Lady; največ doseženih golov: Gorjansko moški.

V namiznoteniški preizkušnji sta slavila zmago Nicolas Privileggi in Lina Čepak, v zbijanju žeblje sta bila najbolj spretna oba Martina Jarca, starejši iz Doberdoba in mlajši, ki ima tudi po očetu doberdobske korenine, ampak stanuje na Opčinah. Pri metanju skrl sta se izkazala Gianni Bove in Jessica Jarc, najhitreje pa je pojedla lubenico družina Pettirosso.

V Dolini so tekmovali tudi, kdo bo prvi, brez pomoči rok, pojedel lubenico. Na sliki spodaj zmagovalci moškega malonogometnega turnirja ekipa Živ Teksas

KROMA

NOGOMET - 2. Memorial Matej Lachi-Lah

V Križu še drugič zapored Gorjansko

Na 2. memorialu (nogomet 7:7 za neregistrirane igralce) v spomin na domačina Mateja Lachi-Laha je v Križu drugič zapored zmagala ekipa z Gorjanskega, ki je v finalu prepričljivo premagala Real Kras s 4:1. Na tretje mesto se je uvrstilo moštvo Dijaškega doma Srečko Kosovel, ki je bilo boljše od kriških Plavih. Končni izid je bil 3:2. Na turnirju je nastopilo osem ekip.

Za najboljšega igralca tur-

UM. KOTALKANJE Na DP poletovki 32. in 40.

V Bormiu se je končalo državno prvenstvo v umetniškem kotalkanju za mlajše kategorije. O nastopu poletovk smo že poročali, danes objavljamo končne izide. V kategoriji juniorese je Valentina Scamperle pristała na končnem 32. mestu, Martina Debernardi pa je bila štirideseta. Obe sta tekmovali tudi za kombinacijski naslov. Scamperlejeva je bila med 22 tekmovalkami 13., Debernardi je pa dvajseta. Prvakinja je postala Silvia Lambrusca.

Konc meseca, točneje od 22. do 25. julija, bo v Roccarasu državno prvenstvo za mladinke in članice, na njem bodo nastopile tudi Tanja Romano, Francesca Roncelli in Martina Pecchiar.

SKIROLL

Nekaj dobrih uvrstitev ŠD Mladina

Po sobotnem nastopu v šprintu so člani ŠD Mladina na 8. preizkušnji za italijanski pokal za skirollu v nedeljo nastopili še v tekmah v strmini. Kljub temu, da jim ta zvrst ne leži, so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Bolj pomembno bo konec tega tedna, ko jih v Montebelluni čaka državno prvenstvo v ravnini.

Najmlajše (1.000 m): 3. Tairin Tence 8:16,5. Začetniki (2.000 m): 2. Thomas Poletto 13:15,7. Začetnice (2.000 m): 3. Dana Tenze; 5. Maja Chenda. Dečki (3.000 m): 4. Luka Ghira 18:12,3. Deklice (3.000 m): 1. Jasna Vitez 23:40,0, 2. Jana Prašelj 27:20,6. Mladinci (4.000 m): 7. Niki Hrovatin 24:15. Člani (6.500): 17. Andrea Silverio 34:24,7; 20. Paolo Munari 35:23,6; 26. Eno Cossaro 37:49,5; 34. Pierino Di Leonardo 39:25,6; 41. Luigi Crosilla 42:54,1. Članice (4.000): 7. Patrizia Turchet 28:01,5; 8. Chiara Di Leonardo 30:40,3.

Pri Juventini nogomet, druženje in bazeni

Na nogometnem igrišču v Štandrežu je na desetdnevem taboru Juventine letos sodelovalo kar 44 otrok. Vaditelji Juventine so torej imeli polne roke dela. Otroci, veliko je bilo novincev, so v glavnem vadili nogometno tehniko, so med seboj tekmovali in se zabavali. Kot se v poletnem času spodobi, so imeli ob igrišču na razpolago bazen, v katerem so se lahko ohladili. Zadnji dan je bila na sporedu prijateljska tekma med Juventininimi odborniki in starši.

V Dolini športni teden

Prejšnji teden se je v Dolini zaključil dvotedenski občinski poletni center v sodelovanju s ŠD Breg, kjer se je vsak dan zbiralo približno 50 otrok. Udeleženci športnega tedna so lahko vsak dan izbirali športno panogo: preizkušali so se lahko v odbojki, nogometu in košarki. V jutranjih urah so se učili osnov ekipnih športov, popoldnevi pa so bili namenjeni predvsem igri. Tedenski program sta popestrila tudi dva izleta na kopanje v Sesljan. Otroci so vadili pod vodstvom Giorgio Stojkoviča (nogomet), Boruta Sile (košarka) in Samoe Mauro (odbojka).

Val v Doberdolu

Športni kamp s sodelovanjem ZSŠDI je privabil kar 43 otrok iz Doberdoba, s Poljan, iz Jamelj, Dola, Štandreža, Sovodenj, s Peči in iz Gorice. Vodil ga je Leon Hrovat ob pomoči prof. Renata Srebrničarja ter mladih odbojkaric Giulie Bressan, Giade Giuntoli in Mateje Zavadlav. Za prevoz je poskrbel Jurij Plesničar. Poleg odbojke so se otroci zabavali z nogometom, košarko, igro med dvema ognjema, vsak dan pa so potekale tudi atletske in gimnastične vaje ter igre. Popoldne so dejavnosti potekale v sprejemnem centru Gradina.

Čupa: osnovnošolci ...

Poletni meseci privabijo k Čupi vselej veliko otrok. Včeraj se je začela že tretja izmena jadrnega tečaja za osnovnošolce, 19. julija pa bo še četrta dvotedenski tečaj. V prvem in drugem tečaju se je jadrnih veččin učilo 18 otrok: naučeno znanje na kopnem so tečajniki pod vodstvom društvenih trenerjev in asistentov (Andreja Farneti, Veronike Milič, Lare Spinazzole, Ingrid Peric, Luke Sacher, Johane Milič, Olafa Samuleja in Janoša Jurinčiča) preizkušali vsak dan tudi na morju. Vsekozi je tečajnikom pomagala tudi ekipa, ki tekmuje v razredu 420.

... in srednješolci

»Zabave na morju« je ime tečaju Čupe, ki je namenjen izključno srednješolcem. V popoldanskem času so prejšnji teden štirje tečajniki učili veščin jadrnanja na deski, na razpolago pa so imeli tudi jadrnico open bic in FIV555 (jadrnica za pet odraslih). Prvo izmeno je vodila Veronika Milič, na drugi (začne se 19. julija) pa bo glavna trenerka Andreja Farneti. Prejšnji teden so v jutranjih urah priredili tečaj tudi za gojence Dijaškega doma v Gorici pod vodstvom Lare Spinazzole. Pri Čupi prirejajo po dogovoru tudi tečaje za odrasle na jadrnicah FIV555.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Karitas mesečno podpiše dvesto čekov

V Gorici več družin v stiski kot na Tržiškem

Zuttion: »Mesto težav niti ne opazi« - Lani nudili pomoč 1.000 Goričanom

V zadnjih tednih je nadškofijska Karitas nudila denarno pomoč 200 družinam iz raznih krajev goriške pokrajine, ki zaradi izgube delovnega mesta, mobilnosti ali dopolnilne blagajne drugače ne bi uspele priti do konca meseca; skoraj polovica jih je iz Gorice, kjer so negativni učinki gospodarske krize nepričakovani močni.

»Aprila lani je nadškofijska ustanovila solidarnostni sklad, iz katerega Karitas deli pomoč med socialno ogroženimi družinami. Trenutno jih imamo v oskrbi približno dvesto, od katerih jih je polovica iz Gorice, kar dokazuje, da je revščina vedno večji problem tudi v glavnem mestu pokrajine,« pojasnjuje direktor nadškofijske Karitas g. Paolo Zuttion. Po njegovih besedah so med prisilili pomoči tako tujci kot domačini, saj gospodarska kriza nikogar ne gleda v oči. »Začetno smo nudili pomoč predvsem priseljencem, v zadnjih časih pa se je do nas obrnilo tudi več domačinov, ki zdaj predstavljajo polovico naših oskrbovancev,« razlaga Zuttion in pravi, da družine v oskrbi mesečno prejema od 100 do 200 evrov.

»Prejemniki pomoči so se moralno obvezali, da nam bodo vrnilni denar, komaj bodo našli novo zaposlitev. Seveda za številne družine to ne bo nikakor lahko, saj se težave bodo nadaljevale tudi po zaposlitvi; ne glede na to zaenkrat delimo denar, ko bo čas za njegovo vračanja, pa bomo preverili, koliko družin dejansko tega ne zmore narediti,« razlaga Zuttion in opozarja, da poleg solidarnostnega sklada vodijo tudi druge projekte socialne pomoči. »Med ljudmi delimo hrano, razne osnovne dobrine in oblačila; skupaj z bankami zagotavljamo še mikrokredite do 3.000 evrov, ki jih prejemniki vračajo z nižjimi obrestmi. Lani smo na ta način skupno nudili pomoč približno 1.000 družinam iz Gorice, h katerim je treba pridružiti še vse družine iz drugih krajev pokrajine, tako da je v goriški pokrajini prejemnikov pomoči kar nekaj,« pravi Zuttion in glede solidarnostnega sklada pravi, da so pričakovali več prošelj s Tržiškega. »Ker je tržiško mesto okrožje izrazito industrijsko območje, smo bili prepričani, da v mestu ladjedelnih in okolici bo naša pobuda sprožila veliko zanimanja. V resnici

GORICA - Od začetka leta finančna straža prijavila dvajset oseb S ponarejenimi podatki do cele vrste socialnih olajšav

Osebe pokrajinskega poveljstva finančne straže je v prvih šestih mesecih letošnjega leta zasačilo dvajset oseb, ki so se z navajanjem ponarejenih podatkov o dohodkih dokopali do cele vrste socialnih olajšav in javnih prispevkov, namenjenih socialno ogroženim občanom.

Finančni stražniki so skupno preverili 71 prošelj za prispevke in razne vrste olajšav. Z navzkrižnim primerjanjem podatkovnih baz so preverili, kakšno je dejansko finančno stanje

družin, ki so bile deležne olajšav. Ugotovili so, da je dvajset oseb ponaredilo svoja potrdila o dohodkih z lažnimi podatki; s ponarejeno dokumentacijo so nato izjavile, da imajo nizke dohodke in da sodijo med upravičence za olajšave. Na ta način so si zagotovile brezplačne zdravstvene usluge, znižano najemnino bivanje v ljudskih stanovanjih, prispevke za materinstvo in razne oblike denarne pomoči. Največ kršitev je bilo pri prispevkih za nakup šolskih učbenikov, pri plačevanju šolnine na

univerzi in stroškov za šolske menze, s čimer so goljufi prihranili lepo vsoto denarja, saj pravice do popustov niso imeli. Finančni stražniki so vseh dvajset oseb prijavili zaradi lažnih izjav in goljufije na račun države. S poveljstva finančne straže pojasnjujejo, da je pojav iz socialnega vidika zelo škodljiv, saj tovrstni goljufi s svojim početjem oškodujejo tako državo kot socialno ogrožene družine in posameznike, ki bi resnično potrebovali socialno pomoč. (dr)

V vrsti za tople obroke pred menzo Karitas v Gorici

BUMBACA

se je izkazalo, da smo večino prošelj prejeli iz Gorice, kar pomeni, da je kriza močno udarila ravno v glavnem mestu pokrajine, čeprav tega na ulicah ni mogoče opaziti; številne družine so se znašle v težavah, ki so večinoma znane le socialnim službam, mesto njihove stiske pa na žalost sploh ne opazi,« razlaga Zuttion, ki se je pred dnevi srečal z direktorjem goriškega zdravstvenega podjetja Gianniem Cortiulo.

»Skupaj z zdravstvenim podjetjem sodelujemo že več let; v glavnem nudimo pomoč osebam s psihičnimi težavami. Prizadevamo si, da bi jih družba sprejela in da bi dobili priložnost za zaposli-

te v integracijo,« pravi Zuttion in nazadnje pojasnjuje, da Karitas že veliko let nudi pomoč tudi priseljencem. »V raznih stanovanjih v Gorici trenutno gostimo 15 priseljencev, ki so vložili prošnjo za azil, drugih 25 pa jih je nastanjenih v našem poslopju na Trgu Tommaseo,« zaključuje Paolo Zuttion. (dr)

GORICA - Opozicija utemljuje zavrnitev proračunske spremembe

Za socialo in trgovce drobiž

Portelli napoveduje obstrukcijo in peticijo v bran Telemare - Marinčič: Občinskemu svetu onemogočili izvajanje njegovih kompetenc

Portelli na zadnji seji mestnega sveta

BUMBACA

»Mestna uprava je fondu za blažitev stiske brezposelnih in njihovih družin namenila le nekaj več kot 60 tisoč evrov, torej slab odstotek zneska proračunske spremembe, ravno toliko tudi odškodninam in pomoči za trgovce, ki so utrpeli hude udarce zaradi krize in gradbišč. Dobili bodo drobiž, uprava pa bi rada javnost opeharila z vestjo, da bo zanje naredila veliko.« S to izjavo je načelnik svetniške skupine Demokratske stranke v goriškem občinskem svetu Federico Portelli včeraj utemeljil, zakaj je levosredinska opozicija na zadnji seji glasovala proti rebalansu. »Vsi smo bili proti, edino svetnik Aleš Waltritsch je pristal na igrice okrog proračuna, tako da ga je ob koncu župan označil za predstavnika dobre opozicije, medtem ko smo vsi ostali slabi,« je polemčno pristavil. Opozicija je na vseh občinskih sejah, kjer je bil govor o razporejanju proračunskih sredstev, odigrala konstruktivno vlogo, je še poudaril: »Trdili smo, da v času naraščajoče socialne stiske ni primerno zavreči ves zakladek v obnovno pločnikov. Vse naše predloge so zavrnil. Danes pa ugotavljamo, da so si jih prilastili - česar nam seveda ne priznavajo - in jim namenili nekaj denarja, vendar premalo. Kar je torej dobrega v proračunski spremembi, prihaja od nas. Ker pa smo v zameno za predloge prejeli klofute, bomo odslej ravnali drugače. Reagirali bomo z obstrukcijo v občinskem svetu.«

Ob Portelliju je včeraj bil Livio Bianchini za Levico in svobodo, ki je opozoril, da je večina v občinskem svetu izglasovala rebalans, ko pa je minila polnoč in so svetniki dobili dodatno sejnino, je izglasovala še prekinitev seje, čeprav so bile na dnevnem redu še nekatere pomembne točke. »Večina je naredila vse sama. Ker pa še vedno ni znano, katere posege bodo izvedli z denarjem iz zakladka, menimo, da je bila županova prisotnost v dvorani občinskega sveta nekoristna, odveč. Glasovali so, ne da bi sploh vedeli, kaj glasujejo,« je Bianchiniju pritrdil Portelli. »Očitno je, da so sejo pred tem odložili samo zato, da so poravnali politična razhajanja v večini,« je pojasnil Marko Marinčič iz Foruma za Gorico: »Proračunsko spremembo mora izglasovati občinski svet, ki ima dolžnost, da jo izboljša, ne pa občinski odbor. S tem, da so razpravo o vsebini ukrepov prenesli in bo odvisna od naknadnega dogovarjanja z rajoni, so občinskemu svetu onemogočili izvajanje njegovih kompetenc.«

Bianchini je še povedal, da je večina zavrnila zahtevo po finančni podpori za Telemare, ki snema potek občinskih sej, zato da jih občani lahko spremljajo. »Gre za nekaj tisoč evrov letno, z zavrnitvijo tega predloga pa so še enkrat dokazali, da odklanjajo nepristransko, korektno in formiranje,« je izjavil Marinčič, Portelli pa napovedal, da bodo v ta namen sprožili med ljudmi nabirko podpisov.

NOVA GORICA

Župan: »Zahteva sindikata neresna«

MIRKO BRULC

FOTO K.M.

Župani šestih goriških občin so soglasno zavrnil predlog Sindikata delavcev igralniške dejavnosti (SIDS) po katerem naj bi se občine začasno odrekle delu koncesijske dajatve v korist podjetja HIT. »Gre za neresno zahtevo in za nerazumevanje finančnih tokov. Njihova ponudba je nesprejemljiva, v veliko hujših težavah je bila, denimo, Iskra Avtoelektrika in druga podjetja, v katerih sindikati oziroma delavci niso nikoli zaposlili lokalne skupnosti, da bi reševale njihov gospodarski položaj, tukaj pa z nesodelovanjem z upravo peljejo družbo v brezizhodno položaj. Lokalne skupnosti pa so že prikrajšane zaradi slabega poslovanja družbe Hit,« je zadevo komentiral novogoriški župan Mirko Brulc.

Na rednem srečanju so se župani, odsoten je bil le Aleš Bucik, župan občine Renče-Vogrsko, v ponedeljek seznanili tudi z dejstvom, da še vedno niso znani rezultati ocenjevanja prijavljenih projektov v okviru Interrega - Cilj III, saj ustrezne službe že tretjič niso uspeli sprejeti končnih sklepov. Ker se s tem povzroča velika škoda, bodo o tem seznanili Ministrstvo za lokalno samoupravo ter zahtevali obravnavo na svetu regije.

V nadaljevanju so podprli sporazum o socialnem dialogu v regiji in se dogovorili, da znotraj projekta »S partnerskim sodelovanjem do socialnega dialoga« vzpostavijo stalno točko dogovarjanja med občinami, delodajalci in delojemalci, ob sodelovanju zavoda za zaposlovanje in centra za socialno delo. V jeseni naj bi dokument podpisali ter predstavili izvedbeni program. Župani so podprli sklepe novogoriškega mestnega sveta glede odliva sredstev Soških elektrarn izven območja regije, saj so nujno potrebna za nadaljnji razvoj območja, kjer so bila ustvarjena. Zadevo so obsodili toliko bolj, ker gre za podobne odlive, kot se je že večkrat zgodilo v primerih bank in zavovalnic, nenazadnje tudi Hita.

Predlog SIDS-a, po katerem naj bi se občine začasno odrekle delu koncesijske dajatve v korist podjetja Hit, so župani, kot rečeno, zavrnil kot nerealne, saj ne gre za dajatev, ki bi jo družba plačala občinam, pač pa za delež na dajatvi, ki jo Hit plačuje državi. Če bi se jim občine odpovedale, bi pač ostala v državnem proračunu. Pa tudi sicer se župani ne strinjajo s takim načinom reševanja. Za sanacijo je zadolžena uprava in kakršnikoli predlogi lastnikom morajo biti del sanacijskega programa uprave, pri čemer morajo imeti dovolj pretehtane in utemeljene izračune. »Znotraj le-teh so seveda tudi stroški dela oziroma zahteve sindikatov, ki pa se morajo zavediti, da so delavci del gospodarske družbe in da delijo njeno usodo, ne pa nekaj ločenega od nje. Neuspehe sanacije bodo najprej začutili oni sami,« so se strinjali župani, ki so izrazili tudi skrb nad nastalo situacijo v Hitu. »Prizadevali pa si bomo, da v novi strategiji pridemo do tega, da bodo obremenitve te dejavnosti nižje in da bo dejavnost delovala naprej z uspehi, ne glede na to, kdo bodo delavci tam,« dodaja Brulc, ki je kolege obvestil tudi o predstavitvi pripomb na strategijo razvoja igralništva v Sloveniji, ki naj bi bila dokončno oblikovana v jesenskem času. Meni, da so zahteve, ki so jih postavili na finančnem ministrstvu tudi prispevek k uspešni sanaciji, predvsem tista o zmanjševanju števila občin, ki so del t.i. zaokroženega turističnega območja, ki je deležen sredstev iz koncesijske dajatve. (km)

ŠTEVERJAN - V nedeljo se je zaključil 40. festival narodnozabavne glasbe

Iskrice najbolj »vžgale«, nagradi za openski Taims

Finalni del izpeljali kljub nalivu - Zamejstvo uspešno predstavljalo tudi koroški ansambel Korenine

Iskrice, povsem ženska zasedba iz Laškega pri Celju, so zmagovale 40. festivala narodnozabavne glasbe, ki se je v nedeljo zaključil v Števerjanu in na katerem sta se zelo dobro odrezala tudi ansambla iz zamejstva. Nagrado občinstva so namreč prejeli člani koroškega ansambla Korenika s pevci iz Šmihela nad Pliberkom, po drugi strani pa se openski Taimsu lahko pohvali z nagradama za melodijo in za najboljše besedilo.

Prosvetnemu društvu Frančišek Borgia Sedej, prireditelju tridnevnega festivala, je v nedeljo nekoliko ponagajalo vreme, saj se je v popoldanskih urah v Števerjanu ulil dež. Kljub nalivu so prireditelji uspeli izpeljati ves predvideni program, saj je festival potekal pod šotorom v Formentinijevem parku. Na letošnji festival, ki sta ga povezovala Jasna Kuljaj in Janez Dolinar, se je prijaviло 40 glasbenih sestavov; v petek in soboto se jih je na odru zvrstilo le 38, 17 pa jih je bilo pripuščeno na nedeljski finalni del prireditve, na katerem je med številnimi uglednimi gosti izstopal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš. Uvodoma je prisotne pozdravil predsednik društva F.B. Sedej Matej Pintar, ki je poudaril, da je števerjanski festival postal pomembna glasbena prireditev za ves slovenski prostor ne glede na državno mejo.

Ob zaključku nedeljskih nastopov je komisija za glasbo, ki so jo sestavljali Jože Burnik, Mihael Corsi, Danilo Čadež, Jan Leopoli, Bertl Lipusch, Tullio Možina, Denis Novato, Slavko Avsenik ml. in Matej Pintar, nagrado za najboljši ansambel in trofejo društva F.B. Sedej podelila Iskricam iz Laškega, ki so zapele skladbo Sedem let sva se ljubila in Šepni mi prav tiho. Nagrado občinstva so si priborili člani ansambla Korenika s pevci iz Šmihela nad Pliberkom, ki so zaigrali skladbo iz narodne zbirke Ob reki Dravci. Nagrado za najboljši kvintet je komisija podelila ansamblu Čepon s Horjula, za najboljši trio pa ansamblu lastnosti sodobni elektronskih in materialov. Ansambel Taims z Opčin je prejel nagrado za najboljšo melodijo, nagrado za

Iskrice se veselijo zmage s predsednikom društva F.B. Sedej Matejem Pintarjem (desno); pri nagrajevanju zmagovalec je sodeloval tudi minister Žekš (spodaj)

BUMBACA

najboljšega debitanta pa ansambel Vikend iz Velenja. Komisija za besedilo, ki so jo sestavljali Milan Jež, Leonard Katz, Franka Padovan

in Martina Valentinčič, je nagradila Sašo Martelanca za skladbo Spomin na majnice, ki jo je uglasbil Janez Beličič, izvajal pa ansambel Taims. Posebno

priznanje za najbolj karizmatičen nastop je prejela Barbara Žerjal, klarinetistka in pevka ansambla Donačka.

Nedeljski popoldan je posnel tržaški sedež slovenskega programa Rai, ki bo finale posredoval tudi RTV Slovenija. Obiskovalcem festivala je bil na voljo obširen bilten o prireditvi in njeni štiri-

ridesetletni zgodovini, ki ga je izdala Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, njeno naslovno stran pa je pripravil David Pintar. Odrsko sceno si je zamislil in izdelal priznani slovenski umetnik Jože Napotnik, za ozvočenje sta nazadnje poskrbela Mice Karov in Niko Klanjšček.

V hiši našli truplo

Novogoriški gasilci so včeraj v stanovanjski hiši v Šmihelu našli mrtvo 80-letno žensko. Zdravnica, ki je bila na kraju dogodka, na truplu ni našla znakov nasilja, je pa odredila sanitarno obdukcijo. Tujka krivda je v zvezi z obravnavanim primerom izključena, zato bodo novogoriški policisti v zvezi s tem napisali poročilo pristojnemu okrožnemu državnemu tožilstvu. (km)

Ponesrečenec okreva

Zdravstveno stanje 29-letnega Raffaeleja Sansona se izboljšuje. Mladenič, ki je v noči med petkom in soboto padel z grajskega obzidja v Gorici, je pri zavesti, koliko bo dolgo njegovo okrevanje, pa še ni znano, saj je v nesreči utrpel številne poškodbe. Dinamika padca ni še povsem jasna; zdi se, da se je mladenič ponesrečil sam in da njegovi prijatelji padca niso opazili.

Avto se je vnel na hitri cesti

Goriški gasilci so včeraj nekaj po 16. uri posredovali na hitri cesti Gorica-Vileš. Pri Gradšču se je namreč vnel avtomobil; iz motorja so se ognjeni zublji razširili na gume in na sprednji del vozila. Gasilci so ogenj pogasili, vsekakor pa je avto zdaj primeren le za odpad. K sreči se med požarom ni nihče poškodoval.

Vinjena v avtu z otrokoma

V nedeljskih zgodnjih dopoldanskih urah je v križišču za šempetrsko bolnišnico 31-letna domačinka z avtomobilom zapeljala preveč desno; njen avtomobil je zato zavozil preko žive meje in obstal na brežini. V avtomobilu sta bila tudi voznici otroka, stara okoli 6 let. Voznico, ki se je lažje telesno poškodovala, so odpeljali v bolnišnico, alkotest pa je pokazal, da je imela v času vožnje v organizmu 1,22 miligramov alkohola na liter krvi. (km)

V Foljanu kmalu krožišče

Med državno cesto št. 305 in pokrajinsko cesto št. 1 v Foljanu bodo pred koncem leta zgradili novo krožišče. Občina je namreč že razlatala potrebna zemljišča, tako da podjetje FVG Strade bo lahko v kratkem objavilo razpis za izbiro izvajalca del.

Pesnica in novinarka

Na Trgu Falcone e Borsellino v Tržiču bo nocoj ob 21. uri pesnica Mary Barbara Tolusso predstavila svojo zbirko pesmi »L'imbalsamatrice«, novinarka Barbara Schiaivullu pa svojo knjigo »Guerra e guerra«.

NOVA GORICA - Univerza Medregijski center za realizacijo visoko inovativnih laserjev

V okviru pobude Interreg Slovenija-Italija 2007-2013 je skupina partnerjev, ki jo vodi Univerza v Novi Gorici, uspela pridobiti financiranje projekta CITIUS. Ta predvideva postavitev medregijskega centra za ultrahitro fotonske tehnike v spektroskopiji. Aktivnosti so namenjene vzpostavitvi in delovanju čezmejnega grozda za realizacijo visoko inovativnih svetlobnih virov ter z namenom njihove uporabe pri raziskavah in razvoju na različnih področjih, izjemno pomembnih z vidika znanosti in tehnologije, zlasti pri študiju lastnosti sodobni elektronskih in materialov.

V prostorih Univerze v Novi Gorici bo tako nastal medregijski center za karakterizacijo sodobnih materialov, ki bo privabljal raziskovalce in inženirje iz celotnega območja, ki ga pokriva program Interreg, deloval pa bo tudi širše, saj bo edini tovrstni center v tem delu Evrope. Proračun projekta CITIUS znaša okrog 2,8 milijona evrov. Poleg Univerze v Novi Gorici predvideva financiranje aktivnosti še sinhrotrona v Trstu, CNR-INFN Luxor v Padovi, CNR-ISOF v Ferrari, Instrumentation technologies v Solkanu, Kontrolnega Sistema iz Sežane in biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Jedro projekta predstavlja izdelava laserskega izvora najnovejšega generacije in pripadajoče ultravisokovakuumske komore, v kateri bodo nameščeni vsi potrebni merilni instrumenti, ki bodo omogočali karakterizacijo optičnih in elektronskih lastnosti posameznih molekul in tankih slojev.

Projekt, ki bo trajal tri leta, bo predstavljal tudi pomemben prispevek k programu ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures), saj se bodo eksperimentalne metode, ki jih bo skupina partnerjev razvila, neposredno navezovale na iniciativo EUROFEL, ki v okviru ESFRI povezuje vse laserje na proste elektrone in med njimi tudi na novo nastajajočega v bližini tržaškega sinhrotrona. Slovesen začetek projekta bo jutri v prostorih Univerze v Novi Gorici v Ajdovščini, ob prisotnosti Danila Zavrtanika, predsednik univerze, in ministra Henrika Gjerkeša. (km)

NOVA GORICA - Nekdaj javno parkirišče prešlo v zasebno last

»Hud udarec za Kulturni dom, prostorska katastrofa za mesto«

Do nedavnega javno parkirišče, danes zasebno BUMBACA

Javno parkirišče za novogoriškim Kulturnim domom je pred nekaj tedni prešlo v last turškega lastnika bližnjega igralnega salona, kar je med nekaterimi novogoriškimi mestnimi svetniki na eni izmed zadnjih sej vzbudilo nemalo začudenja in ogorčenja. »Še posebej hud udarec to predstavlja za Kulturni dom, saj je s tem dokončno onemogočena načrtovana širitev odra te osrednje kulturne glasbene ustanove v občinski lasti, ki nima več niti svojega dostopa do odra,« je povedal svetnik Mitja Trtnik, ki je v imenu Liste Roberta Goloba in svetniške skupine LDS občinsko upravo vprašal, kdo je sprejel odločitev, da novogoriška mestna občina ne odkupi tako pomembnega zemljišča, ki je imela možnost uveljavljati predkupno pravico zanj. »To je prostorska katastrofa za mestno jedro, saj se to ne bi smelo zgoditi,« se je strinjala tudi svetnica Nada Gortnar Gorjan iz Liste za kakovost življenja.

V Novi Gorici je parkiranje že tako ali tako velik problem, dejstvo, da je parkirišče v mestnem jedru, ki je veljalo za javno, prešlo v zasebne roke, pa je dvignilo nemalo prahu. Še nedavno so ga lahko uporabljali tudi meščani, za parkiranje je bilo sicer treba plačati. »Nasproti tega parkirišča sta zdravstveni dom in lekarna brez enega lastnega parkirnega mesta. S tem posegom se je dostopnost do teh javnih ustanov tudi pomembno poslabšala, da ne govorim o Kulturnem domu - ka-

ko bodo nastopajoči in gostje sploh še lahko prišli do njega?« je izpostavila Gortnar Gorjanova. Občinski oddelek za splošne zadeve in oddelek za infrastrukturo in gospodarske javne službe sta svetnikom obrazložila, da se je občinska uprava o omenjenem parkirišču dolgo časa pogajala s prvotnim lastnikom, družbo Projekt, o tem, da občina dobi v svojo last, lastnik pa se je omeščal šele, ko je dobil na mizo predlog menjave zemljišč: parkirišče za Kulturnim domom bi zamenjali za zemljišče ob Projektu in Kidričevo ulico. Zamenjava zemljišč je bila nato dvakrat zapovrstjo na dnevnem redu sej mestnega sveta, in obakrat na predlog nekaterih svetnikov umaknjena. V tretje je bila umaknjena na predlog župana, saj Projekt ni bil več zainteresiran za menjavo. Občina je nato uveljavljala predkupno pravico, lastnik pa je na sestanku s predstavniki mestne občine izrecno zardil, da posel ne bo sklenjen, če bo kot kupec nastopala občina. »Po dvakratni zavrnitvi menjave na mestnem svetu, kar je razumel kot čisto nagajanje, mu tega niti ne gre zameriti,« sporočajo iz omenjenih občinskih oddelkov. Direktor podjetja, ki upravlja bližnje igralnico in novi lastnik parkirišča, Metin Gökdemir, pa je v dopisu občinski upravi zagotovil, da bo še naprej podpiral dejavnosti Kulturnega doma in omogočal nemoten dostop dostavnih vozil in potek vseh kulturnih prireditev v njem. (km)

GORICA - Včeraj na županstvu podpisali pogodbo

Za 73 milijonov evrov Iris prodal energetske sektor

Eni utrjuje svojo prisotnost v deželi, Acegas-APS cilja na združitev njenih komunalnih služb

Podjetje za javne storitve Iris je včeraj za 73 milijonov evrov prodalo svoj energetske sektor navezi med družbama Eni in Acegas-APS. Na goriškem županstvu so dopoldne pogodbo podpisali predsednik podjetja Iris Armando Querin, predsednik družbe Acegas-APS Massimo Paniccia in Enijev direktor trženja Angelo Zaccari.

»Družbi Eni in Acegas-APS sta novi lastnici - prva sedemdesetih odstotkov, druga tridesetih odstotkov - energetskega sektorja družbe Iris; prevzeli sta dejavnosti podjetja Isogas, distribucijo energije na območju goriške občine, dalje bosta odslej odgovorni za javno razsvetlavo in za oskrbo s plinom v raznih občinah goriške pokrajine, kjer bosta imeli približno 60.000 uporabnikov. Kar se po drugi strani tiče oskrbe z energijo, družbi prevzemata okrog 20.000 uporabnikov, za katere je doslej skrbelo naše podjetje,« pravi Querin in pojasnjuje, da je pri operaciji kot finančni »advisor« sodelovalo podjetje Arthur D. Little, kot pravni »advisor« pa odvetniški pisarni Pavia in Ansaldo.

»Naveza s tako pomembnim partnerjem, kot je Eni, bo nedvomno omogočila izboljšanje dosedanjih storitev. Zdaj si bomo prizadevali, da bi tudi na področju okoljskih storitev prišlo do združitve vseh komunalnih služb iz dežele Furlanije-Juljske krajine. Upamo, da bomo tudi s Pordenonom in Vidmom uspeli najti skupni jezik, kot smo to storili v Gorici, saj bi z združitvijo moči na področju komunalnih služb izboljšali storitve, poleg tega pa bi bili tudi bolj konkurenčni,« pravi predsednik družbe Acegas-APS Paniccia, Enijev direktor trženja Zaccari pa poudarja, da s prevzemom energetskega sektorja podjetja Iris utrjuje svojo prisotnost

in vlogo v Furlaniji-Juljski krajini. »Servno vzhodna Italija je za Eni strateško območje, v katerem je cela vrsta razvojnih možnosti,« razlaga Zaccari in opozarja, da Eni oskrbuje z energijo 6.500.000 družin iz vse Italije, kar naj bi zagotavljalo visoko raven storitev. Bančni partner naveze med Enijem in družbo Acegas-APS je bila skupina Unicredit.

Na podpisu pogodbe o prevzemu energetskega sektorja so bili prisotni župani iz Gorice Ettore Romoli, Krmina Luciano Patat, Romansa Alessandro Zanella in Moša Elisabetta Feresin. »Zaključila se je operacija, ki jo je bilo še pred nekaj leti nemogoče predvideti. Ko sem bil leta 2007 izvoljen za župana, je bil položaj podjetja Iris precej zaskrbljujoč. Od takrat naprej pa so župani iz občin goriške pokrajine premostili ideološka razhajanja in dosegli enotnost glede dogovora, ki so ga podprli tudi sindikati, čeprav so bili nad njim začetno skeptični. Tudi osebje energetskega sektorja družbe Iris je nazadnje razumelo težaven položaj in dokazalo veliko mero zrelosti,« je ob robu včerajšnjega podpisa poudaril goriški župan Romoli, ki je opozoril, da je Eni med najpomembnejšimi podjetji na državni ravni. Zaradi tega bo po njegovih besedah skupaj z družbo Acegas-APS nedvomno poskrbel za izboljšanje energetskega sektorja na območju goriške pokrajine. Po mnenju Romolija je bila prodaja energetskega sektorja družbe Iris zelo zrela in pametna odločitev, sploh pa je bil včeraj župan vidno zadovoljen nad pozitivnim zaključkom zadeve. Kako ne bi bil, saj bo dogovor o prodaji energetskega sektorja prinesel v blagajno goriške občine okrog 17 milijonov evrov. (dr)

Z leve Zaccari, Querin in Paniccia

BUMBACA

GORICA - Poletna ponudba Slovika

Ekstra tudi z intenzivnima tečajema angleščine in grščine

Mladi pred odhodom na poletno šolo v Ljubljano

BUMBACA

DOBERDOB - Demokratska stranka Fabio Vizintin novi tajnik doberdobskega krožka

V pokrajinsko skupščino je bila izvoljena tudi podžupanja Luisa Gergolet

Fabio Vizintin je novi tajnik doberdobskega krožka Demokratske stranke (DS). V okviru zadnje faze kongresa DS so 26. in 27. junija tudi v Doberdobu - kot drugod po goriški pokrajini - potekale volitve pokrajinskega tajnika in skupščine ter tajnika in vodstva krajevnega krožka. Kot smo že poročali, je bil na mestu pokrajinskega tajnika potrjen Omar Greco, ki ga je stranka enotno podpirala. V Doberdobu pa je prišlo do zamenjave: za tajnika tamkajšnjega krožka je bil namreč izvoljen Fabio Vizintin.

FABIO VIZINTIN

ljudje prinašali na površje,« zagotavljajo v goriških vrstah stranke.

Z izvolitvijo pokrajinskega tajnika in tajnikov krožkov se je na Goriškem zaključila zadnja faza kongresa DS, v okviru katerega je prišlo do razčlenjene notranje razprave in do prenove strankinih kadrov. DS so je tako dala nove smernice: zavzemala se bo za vzdržljiv razvoj teritorija v duhu Gotenburške in Lizbonske strategije ter za reševanje državnih in lokalnih problemov; ostro se bo zoperstavljala gradnji jedrske elektrarne v FJK in privatizaciji upravljanja vodovodnega omrežja; še naprej se bo zavzemala za pravice Slovencev v Italiji. Glede slednjega velja poudariti pomembno vlogo, ki jo odigrava koordinacija Slovencev in DS.

V Doberdobu, kjer DS sodeluje pri upravi občine, si bodo njeni predstavniki prizadevali v korist občanov in za skupni blagor. S tem v zvezi krajevni krožek napoveduje, da bodo organizirali niz javnih srečanj in sorodnih pobud z namenom, da prislusneje potrebam in pričakovanjem domačinov ter tako prispevajo k lokalnemu razvoju.

29-letni Fabio Vizintin iz Dola, doktor sociologije političnih pojavov, magister evropskih ved in odnosov z javnostmi, je lanskega junija postal politično aktiven, ko je bil izvoljen v občinski svet z najvišjim številom osebnih preferenc med kandidati liste Občinske enotnosti. Po volitvah je postal član DS in vstopil v vodstvo domačega krožka. Fabio Vizintin, ki je na tajniškem mestu nasledil Andreja Gergoleta, je postal tudi član novoizvoljene pokrajinske skupščine stranke, v katero je bila ob njem izvoljena še doberdobska podžupanja Luisa Gergolet.

»V Italiji in deželi Furlaniji-Juljski krajini je v zadnjih letih prišlo do težkih socialnih, ekonomskih in političnih razmer zaradi neodgovornega upravljanja desnosredinskih vlad. Demokratska stranka si je zato prevzela odgovornost, da bo gradila verodostojno politično alternativo v nelahkem obdobju. Na območjih, kjer je na vladi, pa bo naprej vestno in odgovorno upravljala ter namegnjala pozornost temam, ki jih bodo

Na pobudo izobraževanega konzorcija Slovika in združenja Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča je v nedeljo skupina mladih Goričanov odpotovala na mladinsko poletno šolo slovenskega jezika, ki jo organizira center za slovenščino kot drugi - tuji jezik.

Mladinska poletna šola slovenskega jezika, ki deluje v okviru filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je namenjena dijakom, starih od 13 do 17 let, ki se želijo naučiti slovensčine ali izpopolniti že pridobljeno znanje. Šolo obiskujejo predvsem mladostniki iz zamejstva in zdomstva, pa tudi sinovi in hčere tujih državljanov, ki se zaradi službenih ali drugih obveznosti preselijo v Slovenijo. Pouk poteka v dopoldanskem času, v popoldanskem času so organizirane dodatne dejavnosti, ogledi in ekskurzije. Dijaki so nastanjeni v dijaškem domu v Ljubljani in zanje skrbijo vzgojitelji.

»V okviru programa Ekstra, ki ga na Sloviku izvajamo v sodelovanju z združenjem Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča iz Gorice, smo pred-

videli vrsto poletnih dejavnosti: prejšnjo nedeljo so naši dijaki odpotovali v Ljubljano, kjer bodo dva tedna obiskovali poletno šolo slovenskega jezika. V nedeljo, 18. julija, pa bodo šli na Malto, kjer se bodo posvetili učenju angleščine. V prejšnjih dneh smo med drugim objavili razpis z opisom dejavnosti in pogoji za pristop k programu Ekstra; dijake in njihove starše vabimo, da nas obiščejo na našem sedežu v KB Centru in si ogledajo našo spletno stran za dodatne informacije,« pravi Matejka Grgič, znanstvena direktorica na Sloviku.

»Ekstra je obšolski program za dijake slovenskih višjih srednjih šol v Italiji, ki mladim ponuja možnost učenja, dodatnega in dopolnilnega izobraževanja, študijskega usmerjanja in druženja. S programom želimo prispevati k celoviti izobrazbi posameznikov, k spodbujanju osebne rasti in študijske uspešnosti, predvsem pa k poglobitvi šolske izobrazbe in spoznavanjem z dodatnimi študijskimi področji, med katerimi so jeziki bistvenega pomena. Temeljno po-

TRŽIČ - Maroni Med ministrov obiskom delili protestne letake

»Nočemo privilegijev in zahtevamo enakopravnost za tuje delavce.« Tako je pisalo na letakih, ki so jih včeraj popoldne delili v središču Trziča predstavniki sindikatov kovinarjev FIOM, FIM in UILM. Sindikalisti so se za mobilizacijo odločili zaradi obiska notranjega ministra Roberta Maronija, ki se je sinoči mudil na kratkem zasebnem obisku na Trziškem. Njegov prihod je sprožil val negodovanja in protestov, zato pa so krajevni veljaki Severne lige, ki je Maronija gostila, nekoliko spremenili program obiska. Odpadel je ogled središča Trziča, tako da so obisk omejili zgolj na večerjo v restavraciji Contando, ki so jo odprli nalašč za uglednega gosta. Ribje specialitete je tako skupaj z Maronijem okusilo približno sto izbrancev, med katerimi so bili župana iz Trziča in Ronk ter razni krajevni upravitelji.

Med mobilizacijo v središču Trziča so sindikalisti opozorili, da tujci s svojim delom prispevajo 10 odstotkov bruto domačega proizvoda, v naši deželi pa bivajo le v 3,2 odstotkih stanovanj ATER. Poleg tega so opozorili, da italijanska podjetja ne bi uspela shajati brez priseljencev, ki so v njih zaposleni. Zato so se sindikalisti odločno izrekli proti vsaki obliki diskriminacije tujcev ter proti njihovega izsiljevanju in izkoriščanju. »Priseljenci opravljajo tudi najtežja dela, pogosto pa so njihovi življenjski pogoji nečloveški, o čemer pričajo tudi nedavni dogodki iz kalabrijskega kraja Rosarno,« poudarjajo sindikalisti.

BUMBACA

NAŠ POGOVOR - Dajana Ljubičič po uspehu na goriškem tekmovanju Mittelmoda

»Kolekcija je nastajala na lutki: počutila sem se kot kipar ...«

Osemindvajsetletna oblikovalka je predstavila ročno sešite obleke iz recikliranega džinsa

Dajana Ljubičič pravi, da je dizajn za njo sinonim za pametne rešitve. Pametne rešitve, ki slonijo na dobrem konceptu.

»Mislim, da je prav to prepričalo žirijo Mittelmode, da je med zelo dobrimi kolekcijami izbrala ravno mojo iz recikliranega džinsa.«

Osemindvajsetletna slovenska oblikovalka je bila prvega julija na goriškem Trgu svetega Antona med nagrajenkami letošnjega tekmovanja Mittelmoda. Osvojila je nagrado Levi's, ki jo je slavna ameriška znamka namenila najbolj inovativni kolekciji iz denim materiala.

Kako dolgo se že premikate v svetu mode?

Začela sem pred skoraj desetimi leti kot model in delala za milansko agencijo. Gledanje vsega lepega, kar spada v svet mode, predvsem pa posebne energije in naboja, ki zaznamuje stiliste, me je še bolj privleklo vanj. Ob študiju na likovni akademiji sem se odločila še za Naravoslovnotehniško fakulteto, kjer študiram oblikovanje z Natašo Peršuh. Ona je bila moja mentorica tudi pri projektu Mittelmoda, ki se je pravzaprav začel kot šolski projekt: sešila sem prvo obleko in jo poslala v Gorico. Presenečena sem bila, da je bila izbrana ...zato pa sem morala sešiti še dodatnih pet.

Koliko časa ste potrebovali za izdelavo kolekcije?

Dva meseca pa pol, skoraj tri. Dejansko je to ročno delo. Vse sem sama sešila, kolekcija je narejena v celoti na roko. Zato je bilo delo tudi tako dolgotrajno. Res sem zelo garala: na to sem še najbolj ponosna.

Trud je bil poplačan z nagrado v višini 5.000 evrov: v kaj jih boste vložili?

Z njimi bom pokrila nekaj stroškov, ki so nastali med šivanjem, večino pa vložila v boljši šivalni stroj. Potem res ne bo veliko ostalo, morda le za kratke počitnice kje v bližini ...

Kako pa je potekal postopek oblikovanja modne kolekcije?

Tokrat ni bilo veliko tehničnega dela, na primer krojenja, ampak sem predvsem kreirala. Vse obleke so namreč sešite iz kavbojk. Odločila sem se za reciklažo. Danes veliko oblek mečemo stran, v resnici pa se lahko iz njih veliko naredi. Pri delu zato nisem uporabila novega denim blaga, temveč stare kavbojke. Raziskovala sem feeling džinsa, skušala sem razumeti, kako lahko džins, ki je nekoč pomenil delovno uniformo, spremenim v visoko modo.

Vsa kolekcija je nastajala na lutki: počutila sem se kot kipar, opazovala, kaj se rojeva, kako se obleka spreminja. Džins ima namreč svoje elemente, gumbe, šive, ki so vplivali na končno podobo obleke.

Uspeh na goriškem tekmovanju Mittelmoda ni bil prvi. Konec maja so vaše obleke predstavili tudi na ljubljanskem gradu.

To je bila kolekcija črnih večernih oblek, ampak težko rečem, da je res moja. Organizatorji so izbirali na podlagi skic ...obleke pa sem videla šele na modni reviji. Nujno se mi zdi, da oblikovalec sodeluje vsaj pri izbiri blaga, če že ne pri šivanju.

V čem pa bi se radi specializirali?

Levi's mi ponuja internship (staž; op. nov.) v Bruslju, kjer ima glavni sedež za evropski trg. Tam naj bi pripravila pol leta, čeprav se še dogovarjamo ...in ni še vse na papirju.

Kratkoročni cilji ostajajo torej usmerjeni v džins ...

Nedvomno, saj imam veliko novih idej. Na Mittelmodi sem predstavila tudi torbo iz džinsa, za katero sem dobila veliko ponudb. Mislim, da bom pripravila kolekcijo torb in dodatkov iz džinsa, kar se mi zdi lep zaključek projekta.

Kaj pa dolgoročni načrti in skrite sanje?

Sanje so vedno. Moja prva izobrazba je na področju industrijskega dizajna, zato si definitivno predstavljam, da bom nekega dne imela svoj studio. Ne vem, če bo to studio modnega dizajna, saj rada oblikujem tako rekoč vse: od stola do lutke ali obleke. Ko govorim o dizajnu, mislim namreč na vse: zame je dizajn sinonim za pametne rešitve, za katerimi stoji dober koncept.

Poljanka Dolhar

Posnetka z goriške modne revije: Dajana Ljubičič s svojim modelom, spodaj pa zmagovita kolekcija

FABIO TORTUL

NA VES GLAS

Further

The Chemical Brothers
Elektronika
Virgin Records

V današnji glasbeni rubriki bo ponovno na vrsti nova plošča, to je Further angleškega dueta The Chemical Brothers.

The Chemical Brothers sestavlja Tom Rowlands in Ed Simons, glasbenika in glasbena producenta iz Londona. Svojo glasbeno kariero sta »kemična brata« začela na univerzi v Manchesteru (mesto je v tistih letih veljalo za zelo ino-

vativno na glasbenem področju, tako da si je zaslužilo vzdevek Mad-chester), kjer sta se spoznala. Z imenom Dust Brothers sta začela z ustvarjanjem nove zvrsti elektronske glasbe, to je big beatom. S skupino Prodigy in Fatboy Slimom sta v naslednjih letih postala pionirja te glasbene zvrsti, ki je mešanica dance, tehno, acid-house, elektro, funky in rock ritmov. Leta 1995 sta fanta spremenila ime v Chemical Brothers in izdala svojo prvo ploščo Exit Planet Dust.

Further je naslov sedmega glasbenega izdelka dvojice, izdala sta ga junija letos in vsebuje osem komadov. Mnenja glasbenih kritikov so tokrat različna, nekateri menijo, da sta glasbenika izčrpala glasbeno iniciativo, drugi pa podpirajo glasbene izbire teh dveh angleških zvezdnikov ... Seveda bo najbolje, da si nabavite ploščo in kar sami presodite!

Rowlands in Simons sta se tokrat prvič odločila, da pri snemanju plošče sodelujeta redki gosti. Zraven sta povabila le ameriško pevko Stephanie Dosen, za ostale vokale pa je poskrbel Rowlands. Album uvaja umirjen »intro« Snow, v katerem pridejo takoj do izraza vokalne sposobnosti ameriške pevke. Takoj za tem je na vrsti celih dvanajst minut dolg prvi single Escape Velocity, tipičen »chemical« komad s stalnim povečanjem napetosti in nenehnim, hitrim beatom. Naslednji pesmi Another World in Dissolve sta nekoliko bolj elektro-pop obarvani, v komadu Dissolve pa se ponovno prikaže tipična »chemical« psihedeličnost. Horse Power spada med najboljše komade na plošči, tehno ritmi se prepletajo za celih šest minut; glasbeni potencial tega komada se prav gotovo približuje največji uspešnici »kemičnih bratov« Hey Boy, Hey Girl! Naslednji na vrsti je drugi single Swoon, bolj elektro komad, ki spominja na francoski duo Daft Punk. Ploščo zaključujeta še pesmi K+B in psihedelična Wonders of the Deep, ki spominja na ravno tako poslovilni komad albuma The Test (Come With Us).

Further je nekoliko manj komercialna plošča, ki verjetno ne bo žela vidnih uspehov na glasbenih lestvicah (kar nima negativnega prizvoka), predstavlja pa odličen nakup za ljubitelje stiriindesetletnih »kemičnih bratov«.

Rajko Dolhar

Festival Ljubljana 2010

V Križankah se je s koncertom Mahlerja v Ljubljani sinoči pričel Festival Ljubljana 2010. Ob tem so v predverju Križank predstavili tudi kip Bojana Kunaverja Pesem o zemlji, ki je nastal pod vplivom Mahlerjeve umetnosti. Koncert v Križankah je posvečen 150. obletnici rojstva Gustava Mahlerja in bo zaznamoval tudi začetek Mahlerjevega leta v Ljubljani. Drugo Mahlerjevo simfonijo Vstajenje bodo pod taktirko dirigenta Emmanuela Villaumeja izvedli orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor, zbor Consortium musicum, orkester Slovenske vojske ter solistki Sabina Cvilak in Martina Gojčeta Silič.

Pod okriljem Festivala Ljubljana in v sklopu LSPK je bila v Kazematah na ljubljanskem gradu še predstava in prostorska video inštalacija Ristanc. Projekt sta ustvarila romunska gledališka režiserka Nona Ciobanu in Peter Košir, ki je poskrbel za scenografijo in posnetke. Predstava in inštalacija je preplet med Vzhodom in Zahodom. Gledalec med sprehajanjem po scenografiji gleda projekcije in odkriva paradokse, ki tičijo predvsem v dojemanju razlik med vzhodnjaško in zahodnjaško kulturo. Glasbo za predstavo je napisal iranski skladatelj Kayhan Kalhor. V živo jo izvaja na kamancheh, perzijskem godalu, ki je predhodnik violine. V predstavo so vključeni še turški plesalec Ziya Azazi, pripovedovalec Igor Samobor, lutke Barbare Bulatović in poezija Juliana Tanase. Po besedah direktorja in umetniškega vodje Festivala Ljubljana Darka Brleka zaradi nižje kupne moči v času recesije za nakup šestih ali več festivalskih vstopnic velja 40-odstoten popust. Festival se bo zaključil 26. avgusta. (STA)

Drago Jančar tudi v nemščini in hrvaščini

Roman slovenskega pisatelja, dramatika in esejista Draga Jančarja Drevo brez imena bo kmalu izšel tudi v nemškem in hrvaškem prevodu. Izid nemške različice romana pri založbi Folio Verlag napovedujejo za september. Takrat bo pri založbi Modrijan izšel še najnovejši Jančarjev roman z naslovom To noč sem jo videl. V nemščino je Drevo brez imena (Der Baum ohne Namen) prevedla Daniela Kocmut. Pri založbi Modrijan so knjigo v zbirki Euroman izdali pred dvema letoma, v hrvaškem prevodu pa bo izšla pri založbi Meandar. Drevo brez imena je pripoved o možu, ki ga posrka preteklost. Arhivar Janez Lipnik nekega dne naleti na spomine serijskega ljubimca, čigar mednarodna »donjuanska« kariera se je začela med drugo svetovno vojno v Sloveniji. Lipnikovo zanimanje se kmalu razraste čez običajne meje. Zaradi erotičnih memoarov začne iskati: najprej po arhivu, nato po svojem spominu. Najde strašne stvari in se pusti zmesti. Jančar (1948) sodi med najpogostejše prevajane slovenske pisatelje. Piše novele, drame, eseje ter scenarije za televizijske igre in filme. Za svoje delo je prejel tri mednarodne in številne domače literarne nagrade. (STA)

Festival Maribor

Dogajanje v Mariboru bo septembra že tretje leto zapored zaznamoval Festival Maribor. Za letos je umetniški vodja Richard Tognetti pripravil 17 koncertnih sporedov in številne spremljevalne prireditve, ki jih tudi tokrat ne povezuje kakšna posebna tematska rdeča nit, se pa z njimi nadaljuje tradicija zadnjih treh let. Festival klasične glasbe bo od 3. do 12. septembra. Kot je povedal avstralski violinist, dirigent in skladatelj Tognetti, so v treh letih organiziranja festivala ustvarili neke tradicije, ki so se izkazale za uspešne in jim sledijo tudi letos. »Ponosen sem, da je na festivalu tudi letos veliko slovenskih glasbenikov in skladateljev, hkrati pa je veliko nastopajočih iz tujine, tudi od tako oddaljenih, kot je Avstralija,« je dejal. (STA)

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Nad Balkanom se zadržuje območje nizkega zračnega pritiska. Ob njem dotekajo nad Italijo severni tokovi. Nad Trivenetom je ozračje še nestabilno. Danes bo dolina hladnejšega zraka deloma vplivala tudi na vreme pri nas. V naslednjih dneh bodo od severovzhoda dotekali bolj suhi severovzhodni tokovi.

Nad Skandinavijo je plitvo ciklonsko območje s hladno fronto, ki sega do Alp in bo ponoči prešla naše kraje. S severozahodnimi vetrovi v višinah k nam doteka dokaj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.22 in zatone ob 20.57 Dolžina dneva 15.35

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 0.43 in zatone ob 14.30

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.30 najnižje -19 cm, ob 6.52 najvišje -6 cm, ob 10.40 najnižje -11 cm, ob 18.16 najvišje 34 cm
Jutri: ob 2.01 najnižje -297 cm, ob 8.15 najvišje 1 cm, ob 12.07 najnižje -8 cm, ob 18.59 najvišje 39 cm.

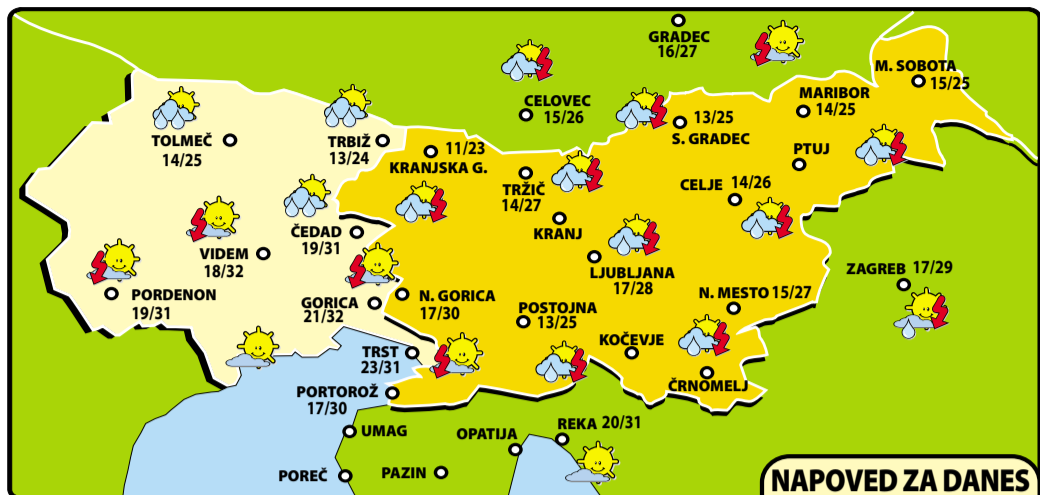
BIOPROGNOZA
 Občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Čez dan bo po nižinah počutje poslabšala tudi soparnost. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
 Morje je skoraj mirno, temperatura morja 25,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
 500 m 2 5 2000 m 12
 1000 m 21 2500 m 9
 1500 m 16 2864 m 5

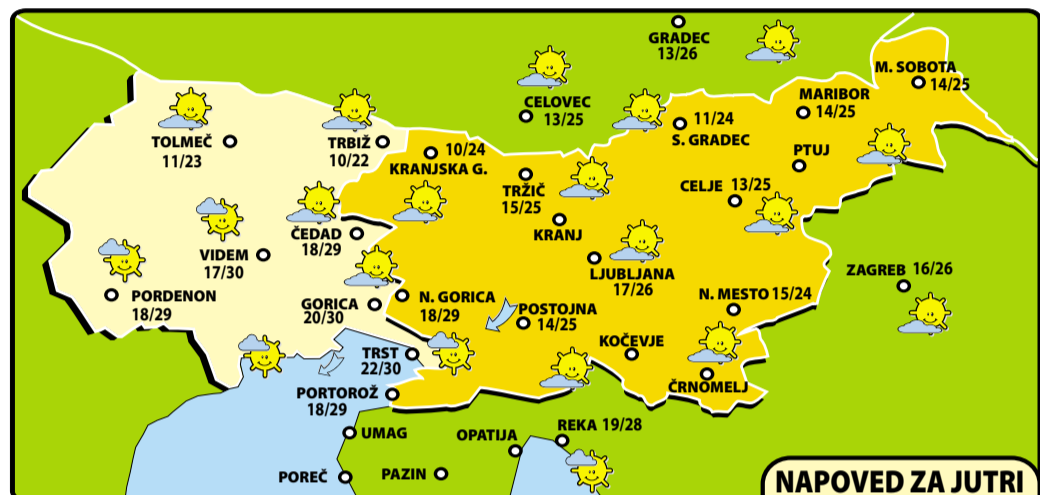
UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 8,5 in v gorah 9,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo prevladovalo spremenljivo vreme s plohami in kasšno nevihto. Ob morju bodo pihali krajevni vetrovi, zvečer pa bo zapihala zmerna burja.

Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo, čez dan in popoldne bodo nastale krajevne plohe in nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 19, najvišje dnevne od 24 do 31 stopinj C.

Po vsej deželi bo dopoldne prevladovalo zmerno oblačno vreme, popoldne bo nekaj več spremenljivosti. Ob morju bo še pihala zmerna burja, ki bo slabela. Popoldne bo verjetno zapihal zmolec.

Jutri bo sončno z občasno zmerno oblačnostjo. V četrtek bo pretežno jasno. Jutra bodo bolj sveža.

DOPIS IZ PARIZA - Za razpravo o nošenju burk se skrivajo manj znane resnice

Od kod diskriminacija

V Franciji se zadnja leta veliko razpravlja o tancih in burkah: religiozni znaki so od leta 2007 prepovedani v šolah, že nekaj mesecev pa je govora, da bi prepovedali burko v javnosti. Mediji in politiki te vsak dan prepričujejo, kako so ta pokrivala vedno bolj številna, tako da če se nisi s tem belil glave, se ti nato le postavi dvom, ali morda nimajo prav, ali nas morda te burke in tančice res ogrožajo. Rezultat? Lov na čarovnice je odprto! Pred kratkim me je na ulici nadrl moški, da smo v laični državi in naj se vrnem, od koder sem prišla. Zakaj? Ker sem imela okoli glave ruto. Mimo tega, da sem si dala ruto zaradi vetra, mislim da v svobodni državi imamo pravico do modnih izbir! Ne nazadnje moja ruta še zdaleč ni izgledala kot muslimanska tančica ali katerikoli religiozni znak, saj so bili lasje vidni! Po začetnem šoku - tako me je presenetilo, da sploh nisem razumela, kaj hoče - sem mu odvrnila, da prihajam iz Italije. Gospod me je samo debelo pogledal, nekaj zagodrnjal in nadaljeval svojo pot.

Čestitam, Sarkozy! To je dokaz, kako lahko razvijemo netoleranco, fobijo in rasizem; to je tudi rezultat »križarskih vojn«, ki jih je začel bivši ameriški predsednik Bush. Tako pritiskajo na ljudi, da sploh ne vidijo več realnosti, ampak samo strahove! Drugi razlog naraščanja diskriminacij je kriza identitete, ki že leta mori Francoze: ko je prevladovala politika »en narod, ena država«, je bilo vse jasno in enostavno; ko so odprli okno v realnost, se je vse pokazalo bolj pisano ter zapleteno. Nekateri, namesto da bi se odprli bogastvu multietnične družbe, se zatekajo v stare nerealne kategorije. Kajti multietnično še ne pomeni brez identitete: vsakdo ve, kaj je, in se ne boji sosedov. Toda vrni mo se k burki, ki zadnje čase tako buri duhove. Burka je morda res moteča, ker je oseba nerazpoznavna in torej se tu postavlja tudi problem varnosti; v Italiji je npr. prekrivanje obraza prepovedano z zakonom. Sicer pa je tu treba upoštevati nekatera dejstva: ta pokrivala niso tako številna, kot pravijo mediji, in večkrat jih nosijo spreobrnjene Francozinje! Zanimivo dejstvo, ker burka, nikab in druga tovrstna pokrivala so kulturni elementi, vezani na

Bodo burke res preplavile Pariz? Na spodnji sliki bolj ironičen pogled na zadevo

določena plemena in ne na religijo; koran predpisuje le dostojna oblačila, kar ekstremisti interpretirajo po svoje. Zakaj torej jih prevzemajo spreobrnjeni? Ker sledijo ekstremistom, ki s politiko strahu pridobivajo moč, ker iščejo izgubljeno identiteto, ker se zaradi negotovosti zatekajo k strogim predpisom; tu gre za kulturne, družbene in psihološke razloge. Pri vsem tem imajo pomembno vlogo tudi mediji. Naj vzamem kot primer drugo tematiko: letos je bilo veliko govora o napadih v Veliki Britaniji s hladnim orožjem. Mediji so o tem toliko govorili, da je izgledalo, da je bil prej mir in je danes iznenada izbruhnil problem. Ali res? Statistike kažejo obratno: napadov s hladnim orožjem je veliko manj, razlika je v tem, da jim mediji prej niso posvetili pozornosti. Včasih gre tudi za preusmerjanje pozornosti: ko se govori o burki ali napadih, se ne govori o drugih, predvsem ekonomskih problemih.

V Parizu so četrti, v katerih različne narodnosti živijo skupaj brez večjih težav. Sožitje bi bilo možno, ko ne bi politični interesi vodili v obratno smer.

Jana Radovič

ZDA - Tradicija od leta 1916
Tekmo v gołtanju hot dogov zasenčila aretacija prvaka

NEW YORK - Četrto zmago Joeya Chestnuta v tekmovalni gołtanju hot dogov na Coney Islandu v New Yorku je zasenčila aretacija njegovega večletnega tekmeca, Japonca Takeruja Kobajašija. 26-letni Chestnut je kljub prepričljivi zmagi ob proslavi praznika neodvisnosti zmogel le 54 hot dogov v desetih minutah, kar je 14 manj kot lani.

Naslov svetovnega prvaka v gołtanju hot dogov je četrtič zapored osvojil Američan Joey Chestnut z vzdevkom Žrelo, ki je v desetih minutah vase popravil 54 hot dogov in prepričljivo zmagal, saj je drugouvrščeni tekmovalc Tim Janus pogoltnil 43 hot dogov. Pred samo tekmo se je Chestnut bahal, da lahko preseže mejo 70 hot dogov v desetih minutah. Ta dosežek mu je preprečila vročina, saj se je živo srebro v nedeljo povzpelo prek 30 stopinj Celzija.

Samo tekmovalje je zasenčila aretacija šestkratnega svetovnega prvaka v gołtanju hot dogov, Japonca Takeruja Kobajašija, ki je nazadnje zmagal leta 2006. Kobajaši letos ni tekmoval, ker se je sprl z organizatorji tekmovalja. Kljub temu je poskušal prekiniti samo podelitev nagrad, kar pa mu je preprečila newyorška policija in ga aretirala. Chestnut je vseeno slavil svojo zmago, s katero si je priboril pas gorčične barve, ki velja za sveti gral tekmovalcev, ter 20.000 dolarjev denarne nagrade.

Priljubljeno tekmovalje v gołtanju vročih hrenovk poteka že od leta 1916, ko so štirje migranti na dan neodvisnosti skušali rešiti spor o tem, kdo od njih je najbolj domoljuben. Odločili so se, da se pomerijo v gołtanju hot dogov, zmagovalc pa je takrat pogoltnil 13 hot dogov.

Boj za dediščino Bobbyja Fischerja

REYKJAVIK - Ameriški šahist Bobby Fischer nima miru niti po smrti. Islandske oblasti so namreč dovolile izkop njegovih posmrtnih ostankov ter odvzem vzorca, da bi se ugotovilo, ali je pokojni oče devetletne filipinske deklince Jinky Young. Izkop je zahtevala njena mati Marilyn, ki trdi, da je imela z velemojstrom intimno razmerje.

V ZDA rojeni nekdanji šahovski svetovni prvak je umrl po daljši boleznini v bolnišnici v Reykjaviku 17. januarja 2008 v 64. letu starosti. Svetovno slavo mu je prinesel najslavnejši šahovski dvoboj, ki ga je odigral leta 1972 v Reykjaviku proti Borisu Spaskemu iz Sovjetske zveze in z zmago osvojil tudi naslov svetovnega prvaka.

Po Fischerjevi smrti, veljal je za enega najbolj nadarjenih šahistov vseh časov ter obenem slovel po zelo nenavadnem obnašanju in številnih kapricah, se je začel boj za njegovo zapuščino. Fischer namreč ni zapustil oporoke. Za zapuščino se bori tudi Filipinka, ki je dosegla izkop posmrtnih ostankov bivšega ljubimca. Vrhovno sodišče na tem otoku na severu Atlantika je minuli mesec dovolilo ekshumacijo trupla ter odvzem vzorca DNK zaradi testa očetovstva, s katerim bodo ugotovili, ali je resnično Jinkyjin oče, kot trdi deklčina mati. Izkop so opravili v nedeljo na pokopališču v bližini Selfossa na jugu otoka v navzočnosti zdravnika, duhovnika in lokalnega šerifa, ki je potrdil, da so po odvzemu vzorca Fischerjeve posmrtno ostanke znova pokopali. (STA)

V Lonjerju se je začel Artedem

Iris prodal energetske sektor podjetjema Eni in Acegas-APS

Naš pogovor s slovensko oblikovalko Dajano Ljubičič, zmagovalko nagrade Levi's

25

Šport
TORKOVA PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
OD 11. DO 18. STRANI

Primorski dnevnik

TOREK, 6. JULIJA 2010

št. 158 (19.865) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

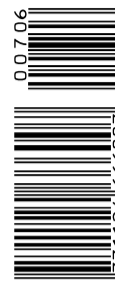
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Vlada pred ozkim grlom

MARTIN BRECELJ

Premier Silvio Berlusconi si je nekoliko oddahnil po včerajšnjem odstopu ministra Alda Branchera. Zahteva po njegovi odstavitvi, ki sta jo v parlamentu vložili Demokratska stranka in Italija vrednot, bi namreč lahko razbila vladno večino, saj so privrženci predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija napovedali, da bi na morebitnem glasovanju težko podprli ministra, ki se je takoj po prevzemu položaja skušal izogniti sodnemu procesu s sklicevanjem na sporno zakonsko določilo o upravičeni zadržanosti, tako da si je nakopal jezo samega državnega poglavarja Giorgia Napolitana.

Vendar se s tem nikakor niso končale težave za desno sredino in njeno vlado. V ospredju so predvsem trije vozli, ki se med seboj mestoma prepletajo, in sicer rebalans državnega proračuna z varčevalnimi ukrepi, zakonski osnutek o prisluškovanjih ter politični status Finijevih privržencev.

Varčevalni ukrepi so izzvali kopico protestov, in to tudi v vrstah vladne večine, saj so na bojno nogo proti njim stopili tudi desnosredinski krajevni upravitelji, večino popravkov v parlamentu pa so vložili senatorji iz vrst Ljudstva svobode in Severne lige. Premier se je včeraj sestel z gospodarskim ministrom Giuliom Tremontijem, da bi poiskala sprejemljivejšo rešitev, a vse kaže, da bo to težko doseči, saj se že govori o tem, da bo vlada zahtevala zaupnico.

Za Berlusconi in njegovo vlado predstavlja veliko preizkušnjo tudi osnutek o prisluškovanjih. Desna sredina ga skuša prikazati kot ukrep za zaščito pravice do zasebnosti, v javnosti pa se vse bolj uveljavlja prepričanje, da gre za pravi napad na sodne preiskave in na pravico do informiranosti. Svoj kritični glas je v tem smislu dvignil sam predsednik republike, v vladni večini pa so se tudi v tem primeru od spornega ukrepa ogradili predvsem Finijevi privrženci.

Jutri bo Berlusconi predvidoma obiskal Napolitana na Kvirinalu. Nekateri pravijo, da bo ob tej priložnosti napovedal odložitve obravnave osnutka o prisluškovanjih na september. Tako bi pridobil nekaj časa, a znova bi pustil svojemu zavezniku-nasprotniku Finiju, s katerim bi v resnici rad čim prej dokončno obracunil z izključitvijo iz stranke, če ne celo iz vladne večine. Fini v Berlusconijevih očeh očitno prerašča v najzahtevnejši politični izziv, pač v skladu z znanim italijanskim rekom: »Bog me varuj "prijatelj"ev; sovražnikov se bom že sam!«.

ITALIJA - Zaradi vpletenosti v korupcijski aferi je minister po 17 dneh vrgel puško v koruzo

Brancher odstopil, napetost v vladni večini

Opozicija slavi zmago - Vlada naj bi zahtevala zaupnico za varčevalne ukrepe

SKGZ - Sinoči zasedal razširjeni deželni svet

Tržaško srečanje predsednikov treh držav izjemna priložnost

OPČINE - SKGZ podpira pobudo za tržaško srečanje predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške, zamisel o njihovem skupnem obisku Narodnega doma in obeležja, ki spominja na eksodus Italijanov iz Istre. V vsakem primeru se bo slo-

venska manjšina 13. julija na mestu spomnila 90-letnice požiga Narodnega doma, je na sinočnji seji deželnega sveta SKGZ dejal predsednik Rudi Pavšič.

Na zasedanju je vodstvo SKGZ predstavilo načrt za nov način financi-

ranja manjšine, ki, kot je poudaril Pavšič, ne sme več temeljiti na preživelih načelih, ki so se uveljavila z rojstvom samostojne Slovenije. Pavšič pričakuje, da bo načrt zbudil odkrito razpravo.

Na 3. strani

MILAN - Tesen zaveznik premiera Silvia Berlusconija Aldo Brancher, prvi italijanski minister, pristojen za uveljavitev davčnega federalizma oz. za decentralizacijo, je včeraj po slabih treh tednih odstopil s položaja. Kot je pojasnil, želi na ta način omogočiti razjasnitev korupcijske afe-re, ki že ogroža stabilnost desnosredinske vlade.

Do Brancherjevega odstopa je prišlo v dogovoru s premierjem Berlusconiem. Opozicija, ki je zahtevala zanj nezaupnico, je včeraj slavila zmago. Berlusconi pa je napovedal, da bo vlada verjetno zahtevala zaupnico za varčevalni manevar.

Na 4. strani

Notranji minister

Maroni včeraj v Trstu

Na 2. strani

V Kopru predsedniki pristanišč mreže NAPA

Na 2. strani

Tigrasti komarji - sitna poletna nadloga

Na 9. strani

V Gorici narašča socialna stiska

Na 19. strani

Na Goriškem dvajset oseb hlinilo revščino

Na 19. strani

ŠTEVERJAN - Finalni del izpeljali kljub nalivu

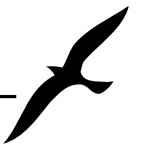
Iskrice zmagovalke jubilejnega festivala

gioielli - dragulji
malalan

Nova kolekcija **Fope Flex'it Solo**.
Čakamo Vas od 6. do 11. julija!
Samo za Vas v naši draguljarni.

Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Opčine, www.malalan.com

TRST - Podpis drugega protokola o integriranih varnostnih politikah

Notranji minister Roberto Maroni spodbuja »federalistično varnost«

Prvi protokol podpisal prejšnji minister Amato leta 2007 - V FJK letos zasegli 80 »mafijških« nepremičnin

TRST - Italijanski notranji minister Roberto Maroni in predsednik Dežele FJK Renzo Tondo sta včeraj na tržaški prefekturi podpisala drugi protokol o integriranih varnostnih politikah, ki posodablja dogovor iz leta 2007. Slednjega sta podpisala tedanji notranji minister Giuliano Amato in Riccardo Illy. Ukrepi za federalistično varnostno politiko spodbujajo sodelovanje med državnimi varnostnimi organi, deželami in krajevnimi upravami.

Drugi triletni protokol obnavlja cilje iz leta 2007: organizirati izobraževalne programe za policijsko osebje, združiti moči na področju preventive, izboljšati izmenjavo informacij med organi pregona, predvsem s povezavo med različnimi operativnimi centri (v načrtu je enotna telefonska številka za klice v sili, ki naj bi jo v FJK uvedli med prvimi v Italiji). Novost je točka, ki predvideva preučitev racionalne prerazporeditve sil javnega reda po deželnem ozemlju, pri čemer omenjajo možnost gradnje novih ali obnove starih objektov.

Goste je najprej nagovoril tržaški prefekt Alessandro Giacchetti, ki je izpostavil odlično sodelovanje z javnimi upravami. Predsednik FJK Renzo Tondo je pohvalil deželno odborico Federico Seganti, ki ohranja svoje pristojnosti na področju varnosti, odslej pa bo skrbela tudi za proizvodne dejavnosti. Področji sta med seboj povezani, meni Tondo, saj je razvoj podjetij odvisen tudi od varnostnih razmer in nepovezanosti s kriminalom.

Minister Roberto Maroni je v dveh letih podpisal že 42 tovrstnih protokolov, v FJK so rezultati pozitivni. Priznal je, da je postopek sprožil predhodnik Amato (»Tudi leva sredina naredi včasih kaj dobrega,« je komentiral Maroni). S federalističnim pristopom želijo zmanjšati število kaznivih dejanj (v prvi polovici tega leta so v FJK zabeležili 11% kaznivih dejanj manj kot lani) in učinkovito nadzorovati ozemlje. Maroni je še povedal, da so letos v deželi FJK zasegli že 80 »mafijških« nepremičnin (v skupni vrednosti 15 milijonov evrov), medtem ko bodo avgusta na Siciliji predali zaseženo hišo mafijca Bernarda Provenzana. Ob robu srečanja je Maroni zagotovil, da novih centrov za identifikacijo in izgon (CIE) v naši deželi ne bo, na vprašanje, ali bo odborica Seganti kandidirala za tržaško županjo, pa je odgovoril, da bi jo gotovo podprl. »Ko sodelujem v volilnih kampanjah, navadno zmagamo,« je pristavil.

Pred prefekturo so demonstrirali Krožek Miani, združenje Servola respira in sorodna gibanja. S transparenti, piščalkami in ropotuljami je okrog 20 protestnikov opozarjalo predstavnike oblasti na prazne obljube in nedoslednost deželne, pokrajinske in tržaške občinske uprave pri obravnavanju škedenjske železarnice. (af)

Z leve prefekt Alessandro Giacchetti, notranji minister Roberto Maroni, predsednik Dežele FJK Renzo Tondo in deželna odborica za varnost Federica Seganti

KROMA

KOROŠKA - Srečanje Gerhard Dörfler - Valentin Inzko

Dodatnih dvojezičnih tabel ob letošnjem jubileju ni pričakovati

CELOVEC/SARAJEVO - V vprašanju postavitev dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem v letošnjem jubilejnem letu 90. obletnice plebiscita (še) ni pričakovati rešitve. To je sporočil koroški deželni glavar Gerhard Dörfler (FPK) ob srečanju z visokim predstavnikom mednarodne skupnosti in posebnim odposlancem Evropske unije v Bosni in Hercegovini ter novoizvoljenem predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Valentinom Inzkom. Deželni glavar Koroške je ob tem označil napoved zveznega kanclerja Wernerja Faymanna (SPÖ), da naj bi poglavje zaključili (najkasneje) leta 2012, za »pametno odločitev«.

Inzko kot novoizvoljeni predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev o konkretnem časovnem roku sicer ni spregovoril, dejal pa je, »da mora most stati na dobrih temeljih, to pa da ne gre od danes na jutri!« Za dobro rešitev je potrebno dobro ozračje, je še dejal Inzko, ki je obenem pred-

KOROŠKI DEŽELNI GLAVAR GERHARD DÖRFLER

PREDSEDNIK NSKS VALENTIN INZKO

lagal ustanovitev »močne« delovne skupine, ki bi izdelala predlog za rešitev tega problema. Za izboljšanje klime na Koroškem pa si pričakuje do 10. oktobra, dneva 90. obletnice plebiscita leta 1920, »mali tsunami«, je še pristavil Inzko in dejal, da pri rešitvi topografskega vprašanja po njegovem vsekakor ne bo poražencev.

Do srečanja med Inzkom in Dörflerjem je prišlo konec tedna v Sarajevu, kjer se je mudila delegacija koroških gospodarstvenikov, katero je spremljal tudi deželni glavar Gerhard Dörfler

(FPK). Slednji je še poudaril, da je njegovo prvo srečanje z novim predsednikom Narodnega sveta koroških Slovencev potekalo v odprtem vzdušju.

Konec tedna pa je ugledni diplomat v pogovoru za koroški (slovenski in nemški) radio vnovič poudaril, da bo najprej treba urediti notranje manjšinske odnose in nato dobro klimo prenesti med deželane večinskega naroda. V dobrem ozračju, tako Inzko, bo mogoče odprta manjšinska vprašanja reševati lažje.

Ivan Lukan

SREČANJE

Josipović in Türk danes v Buzetu

LJUBLJANA - Prvič po uradnem obisku hrvaškega predsednika Iva Josipovića v Sloveniji 12. marca in torej tudi prvič po junijskem referendumu o arbitražnem sporazumu se bo predsednik republike Danilo Türk danes v Buzetu znova srečal s hrvaškim kolegom. Oba predsednika bosta namreč pokrovitelja srečanja slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov. Torkovo srečanje predstavnikov najuglednejših gospodarskih družb iz Slovenije in Hrvaške, ki se jim bodo pridružili še istrski in primorski župani ter poslanci z obeh strani meje, organizirajo Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva, občina Buzet ter Društvo za slovensko-hrvaško čezmejno sodelovanje in druženje na območju Eko parka Kras. Osebnost se ga bosta udeležila oba predsednika, ki bosta s tem tudi potrdila krepitev dobrih odnosov med državama na ravni vlad.

V prihodnjih dneh se sicer poleg torkovega obeta še eno, morda pa celo dve srečanja slovenskega in hrvaškega predsednika - ob sobotnem odprtju 61.

Dubrovnjskih poletnih iger, ki se ga bo na povabilo Josipovića udeležil Türk, in morda še 13. julija v Trstu, ko naj bi se Türk skupaj z Josipovičem in italijanskim predsednikom Giorgiom Napolitanom udeležil Concerta prijateljstva, ki ga prireja združenje Ravenna Festival, vodil pa ga bo znani italijanski dirigent Riccardo Muti.

Türk sicer svojega prihoda v Trst še ni potrdil, saj želi, da ob tej priložnosti trije predsedniki skupaj obiščejo Narodni dom, nekdanje središče Slovencev na Tržaškem, ki so ga fašisti zažgali 13. julija 1920. Kot so poudarili v Türkovem uradu, je namreč 90-letnica požiga Narodnega doma pomembna obletnica, saj spominja na začetek mnogih oblik nasilja, ki so zaznamovale 20. stoletje. Kot so včeraj povedali v uradu predsednika, pogovori o udeležbi še vedno potekajo. (STA)

V TREH DNEH Sedem reševalnih akcij s helikopterjem

LJUBLJANA - Dežurna posadka helikopterja Slovenske vojske je od petka do nedelje izvedla sedem reševalnih akcij. Pri tem je naletela 10 ur in 17 minut ter prepeljala sedem ponesrečencev, 16 reševalcev in 100 kilogramov medicinske opreme, so sporočili z ministrstva za obrambo. Sodelovanje v sistemu zaščite, reševanja in pomoči je ena izmed osnovnih nalog 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske. Za potrebe reševanja v gorah in težko dostopnih predelih je na vojaškem delu letališča Jožeta Pučnika na Brniku vsak dan v vidnem delu dneva v pripravljenosti helikopter.

Helikopter je opremljen z elektromotornim vitlom, ki omogoča dvig poškodovancev in reševalcev v helikopter, in z osnovno opremo za oživljanje, tričlanska posadka pa je v 15-minutni pripravljenosti na polet, so še navedli na ministrstvu.

PRISTANIŠČA - Včeraj v Kopru na sestanku štirih pristanišč mreže NAPA

Pisna zaveza za medsebojno podporo pri sprejemanju prostorskih razvojnih načrtov

KOPER - Štiri severnojadranska pristanišča, združena v mrežo NAPA, so včeraj v Kopru podpisala pismo o medsebojni podpori za potrditev in uresničitev prostorskih razvojnih načrtov posamičnih pristanišč. Predsedniki pristanišč so se strinjali, da bodo povečane pretovorne zmogljivosti pristanišč pozitivno vplivale na konkurenčnost severnojadranskega prostora. Združenje NAPA, v katerega so poleg koprškega (na arhivskem posnetku) vključena še pristanišča v Trstu, Benetkah in Ravenni, je včeraj dobilo novega predsednika. Po predsedniku uprave Luke Koper Gregorju Veselku bo naslednjih šest mesecev to funkcijo opravljal predsednik pristaniške oblasti v Ravenni Giuseppe Parrello.

Štirje predsedniki pristanišč so si na sestanku v Kopru poleg tega izmenjali informacije o prostorskih načrtih posameznega pristanišča. Po navedbah iz Luke Koper so vsa štiri

pristanišča trenutno v fazi potrjevanja prostorskih aktov, ki so podlaga za uresničitev obsežnih infrastrukturnih investicij. Strateški dokument, ki so ga predstavniki štirih pristanišč podpisali včeraj, bodo predstavili na sestanku o pristaniščih in njihovih zalednih povezavah jutri v Bruslju. Na sestanku, katerega pobudnik je generalna direkcija za mobilnost in transport pri Evropski komisiji, bo združenje NAPA predstavilo prednosti severnojadranske poti in svojo vlogo pri kreiranju evropske pristaniške politike.

Oktober lani predstavljen osnutek državnega prostorskega načrta za koprsko pristanišče predvideva gradnjo tretjega pomola in podaljšanje prvega in drugega pomola. Širitve načrtujeta tudi tržaško in beneško pristanišče, vse bolj otipljiva pa postajata tudi zamisel o povezovanju tržaškega in tržiškega pristanišča v skupno logistično platformo.

OPČINE - S sinočnjega zasedanja razširjenega deželnega sveta SKGZ

Ustanove nj se financirajo na podlagi vloge in delovanja

Predlog daje SKGZ v razpravo SSO in pričakuje odziv vseh dejavnikov v manjšini

OPČINE – Sistem javnega financiranja slovenske manjšine (iz Rima, Ljubljane in Dežele FJK), ki se je uveljavil ob rojstvu samostojne Slovenije leta 1991, je dotrajan in nevzdržen, zato ga je treba korenito spremeniti. V to je prepričana Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki je na včerajšnji seji svojega deželnega sveta ponudila manjšini v razmišljanje predloge (objavljamo jih v izvlečku) za spremembo financiranja manjšine. Predlog so že poslali Svetu slovenskih organizacij, pričakujejo pa odziv političnih strank in vseh dejavnikov pisane manjšinske skupnosti. »Predlog je drzen, ampak ne predrzen«, ga je ocenil predsednik goriške SKGZ Livio Semolič.

Za Rudija Pavšiča je skrajni čas, da se manjšinske ustanove financirajo na osnovi delovanja in njihove vloge v naši skupnosti in ne več po pripadnosti v t.i. rdeči ali beli tabor. Sedanji »status quo« je ne samo nepravilčen, ampak tudi spričo splošne finančne krize za manjšino škodljiv. To ni nobena revolucija, temveč politika malih in konkretnih korakov, neke vrste predlog zdrave pameti, je dejal Pavšič. Ne gre samo za potrebo po finančnih, temveč tudi po vsebinskih spremembah v manjšini. Glavni sogovornik SKGZ bo tudi pri teh zadevah SSO, ob ugotovitvi, da nakazani predlogi niso proti temu ali onemu, temveč koristni za vse. Zato Pavšič pričakuje, da bo soočenje po eni strani odkrito, po drugi

Predsedujoče omizje na sinočnjem zasedanju

KROMA

pa tvorno in vsebinsko, »saj je danes težko zagovarjati sklepe, ki so bili sprejeti pred skoraj dvajsetimi leti. In v tem času se je marsikaj spremenilo v Italiji, Sloveniji in v našem okolju.«

Senatorica Tamara Blažina je pozdravila pobudo krovne zveze in izrazilo upanje, da bodo javni razpravi resni-

čno sledila dejanja. Več pozornosti bo treba po njenem mnenju posvetiti prihodnosti kulturnih domov po naših vaseh, kjer imamo preveč dvojnikov. Deželni svetnik Igor Gabrovec je napovedal, da tudi SSO snuje svoje predloge o financiranju manjšine, končni rezultat vsega tega pa naj bi bila sinteza stališč

obeh krovnih organizacij. Dialog podpira tudi Igor Kocijančič, ki pa se boji takšnih kompromisov, ki bi dejansko izjalovili potrebo po spremembah. Po njegovem se lahko težnja po združevanju v naši kulturni stvarnosti že takoj uveljavlja na področju glasbenega šolstva.

S.T.

KVIRINAL Mirošič predal poverilno pismo

Veleposlanik Izток Mirošič

RIM - Novoimenovani slovenski veleposlanik v Rimu Izток Mirošič je včeraj predal akreditivna pisma italijanskemu predsedniku Giorgiu Napolitanu. Veleposlanik Mirošič je poudaril, da si bo prizadeval za nadaljnjo poglobitev in krepitev sodelovanja na vseh področjih, posebej pa je izpostavil problematiko izvajanja zaščitnega zakona in financiranja slovenske manjšine v Italiji. Izpostavil je potrebo, da slovenska manjšina dobi sistemsko dorečen in stabilen vir financiranja.

Napolitano in Mirošič sta v krajšem pogovoru izpostavila dobre odnose med sosednjima državama ter sodelovanje na gospodarskem področju. Pohvalila sta tudi dobro in v prihodnost usmerjeno sodelovanje na področju teritorialnega povezovanja Nove Gorice in Gorice ter se strinjala, da imata državi skupen interes za širitev Evropske unije na države Zahodne Balkane. Veleposlanik Mirošič je v pogovoru izpostavil tudi nekatera odprta vprašanja v zvezi z zaščito okolja v Tržaškem zalivu ter pozval k koordinirani presoji vplivov na okolje v skladu z mednarodnimi konvencijami.

Mirošič se bo udeležil petkovskega skupnega srečanja slovenskega ministra Boštjana Žekša in italijanskega vladnega podtajnika Alfreda Mantico s predstavnikoma Italijanov v Sloveniji in Slovencev v Italiji.

MANJŠINA - Dokument Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Predlogi za nov sistem javnega financiranja manjšinskih ustanov in kulturnih organizacij

- Dosedanji finančni sistem je bil določen leta 1991 in je v bistvu uveljavil logiko prispevkov po načelu »pol-pol« (z izjemo skupnih organizacij). To načelo se je v obsejni meri uveljavilo v Sloveniji in doberšni tudi na Deželi FJK.
- V poosamosvojitvenem obdobju Slovenije je obveljal princip, da se osrednje manjšinske ustanove (SSG, NŠK, GM, SLORI) v celoti ali skoraj financirajo iz italijanskih sredstev, ostale organizacije pa iz slovenskih. Tekom let (zaradi občasnih kriz in drugih zapletov) se je pričel tak sistem financiranja delno spreminjati. Tudi ustanove so pričele prejemati subvencije iz Slovenije, obveljal pa je princip uravnovešenja. Gre za to, da kdor prejme več iz italijanskih fondov, dobi manj iz Slovenije in obratno.
- Pri porazdelitvi sredstev velja naglasiti dejstvo, da krovni organizaciji nimata pravice obvezujočega mnenja ne na Deželi in niti v Sloveniji. Na Deželi sta članici posebne komisije, v Sloveniji delujeta kot posvetovalna subjekta. V obeh primerih se je uveljavilo načelo dogovorjenosti in torej skupnih predlogov, ki imajo veliko večjo težo od ločenih. Brez soglasja je težko kaj spremeniti, razen če tega ne odloči državni finančni dejavnik.
- Kljub jasno opredeljenim podporam se je pogostoma zgodilo, da so določene organizacije in ustanove porabile več, kot so imele na razpolago, v prepričanju, da se bo itak našla rešitev. Zgodilo se je tudi to, da so bile pri mašenju primanjkljavev manj pozorni penalizirane tiste organizacije, ki so se držale načela dobrega gospodarjenja.
- Dodatni problem pomenijo vzdrževanje, popravila in obnove kulturnih in športnih sedežev in središč. Ne zaščiten zakon in niti Slovenija ne predvidevata finančne podpore za popravila in obnovo sedežev oziroma stavb namenjenih družbenim uporabim. Teh je v naši manjšini veliko. V začetku devetdesetih let so bila za obnove namenjena precejšnja sredstva iz zakona za obmejna področja, potem pa ne več.
- V naših ustanovah in organizacijah se je z leti uveljavil sistem, ki včasih zavi-

ra potrebno rast. Naše osrednje organizacije in ustanove so zvečina (razen SSG) zasebnega značaja. Sodobnost jih sila v večjo fleksibilnost in v iskanje najprimernejših vsebinsko, finančnih in kadrovskih rešitev. Predsedniki ustanov in organizacij morajo biti izvoljeni na osnovi konkretnih programov in vizij. Njihovo delo in odgovornost morata biti primerno nagrajena. Ravnatelj posamezne ustanove ali organizacije naj bo zaposlen terminsko in s pogodbo za določen čas, ki se mu lahko (pogodba) obnovi. Za uslužbenca je treba skrbeti in jih spodbujati, da se stalno izpopolnjujejo. Naša bodočnost je v smeri kakovostnega kadra!

- Zgodovinsko so kulturne ustanove in nekatere večje organizacije (SSG, GM, SLORI, NŠK, ZSSDI, SDGZ, Kmečka zveza, in druge) sodile v okvir SKGZ. Leta 1992 so dobile status dvojnega članstva. Nov status pa v bistvu ni bil dovolj natančno definiran. »Dvojnost« organizaciji povzroča večkrat zmedo in jemlje posameznim subjektom jasne referenčne točke. Opazili smo tudi, da dvojnost rahlja odnose ustanove ali organizacije s krovnimi organizacijama, obenem pa beležimo nejasnosti tudi v obratni smeri, skratka, v odnosu krovnih organizacij do dvojnih članic. Problem zahteva nov razmislek.
- Določijo naj se kriteriji vrednotenja dejavnosti v smislu utrjevanja slovenskega jezika, razpoznavnosti, znanja, inovativnosti, ustvarjalnosti, razvojne vizije, presežanja krajevnih okvirov, čezmejnega povezovanja in medkulturnega dialoga.

PORAZDELITEV PO SKUPINAH IN SKLOPIH

SKUPINA A

Poklicne ustanove in organizacije, ki imajo pomembno vlogo pri širjenju in razvoju slovenskega jezika in kulture, pri potrditvi in ozaveščanju slovenske identitete med Slovenci v Italiji: SSG, NŠK, SLORI, Glasbena matica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Komel,

Primorski dnevnik (P.R.A.E. - Zadruga Primorski dnevnik) in Inštitut za slovensko kulturo
V sklopu tega seznama je potrebno pospešiti procese tesnega sodelovanja tudi s srednjeročnim ciljem »uravnovešenega združevanja« med Glasbeno matico in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo E. Komel ter med Narodno in študijsko knjižnico in Slorijem.
Med te ustanove sodi tudi Inštitut za slovensko kulturo, zaradi svojega izjemnega poslanstva pri ohranjanju in razvoju slovenske kulture na Videmskem in na deželni ravni. Primorski dnevnik in Slovensko stalno gledališče prejemata glavno sredstvo iz specifičnih vsedržavnih zakonov, ostale omenjene ustanove črpajo finančna sredstva, predvsem iz državnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

SKUPINA B

Referenčne organizacije in ustanove, ki delujejo na ljubiteljski ravni v deželnem ali pokrajinskem merilu. Posebno pozornost imajo pomembne organizacije v videmski pokrajini in zveze, ki se združujejo na deželni ravni.
ZVEZE-FEDERACIJE
ZSKD, Slovenska prosveta, ZSKP;ZSSDI, ZCPZ TS, ZCPZ GO, KD Ivan Trinko in SKS Planika.
Ob sredstvih za svoje delovanje, naj bi zveze prejemale tudi sredstva za potrebe svojih članic. Okrepiti je treba združevalno moč omenjenih zvez med obstoječimi kulturnimi dejavniki na deželni ravni.

SKLOPI - dejavnosti

- Vzgojna in izobraževalna dejavnost v slovenskem jeziku: Dijaški domovi in mladinski centri, Zavod za slovensko izobraževanje v Špetru, Združenje staršev osnovne šole in vrtca v Romjanu, Slovenski raziskovalni konzorcij SLOVIK in drugi
- Založništvo in mediji:
Novi Matajur, Most-Dom, Goriška Mohorjeva-Novih glas, Mladika Založništvo tržaškega tiska in drugi
- Kulturni centri in namenska središča:
Kulturni dom Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž Gorica, Kinoateljice in Narodni dom v Trstu.

- Socialne dejavnosti:
Sklad Mitja Čuk, Krut in drugi.
- Posebne izredne pobude in projekti namenjeni k utrjevanju in razvoju slovenske narodne skupnosti. Podpora pomembnejšim iniciativam, ki predstavljajo zanimive novosti oziroma so postale tradicionalni pomembni dogodki v mednarodnem merilu. Popravila, vzdrževanje in gradnja kulturnih, športnih in drugih sedežev, kjer se razvija organizirana dejavnost Slovencev v Italiji.
- Krovne organizacije:
Krovne organizacije prejmejo vsaka vsaj 5 odst. celotnega razpoložljivega finančnega budžeta, ki je namenjen organiziranosti Slovencev v Italiji.

RONKE - Jutri skupščina delničarjev

Na dnevnem redu dokapitalizacija letališča

RONKE - Jutri bo na letališču v Ronkah prva letna skupščina družbe Aeroporto FVG Spa, odkar je njeno lastništvo v celoti prevzela Dežela Furlanija-Juljska krajina. Kot je za agencijo ANSA napovedal predsednik letališke družbe Sergio Dressi, bo letošnji poslovni obračun po letih izgub predvidoma pozitiven.

Na dnevnem redu jutrišnje skupščine delničarjev bo poleg odobritve poslovnega obračuna za leto 2009 tudi predlog za dokapitalizacijo, poročilo nadzorne odbora in točka, ki zadeva nagrajevanje upraviteljev na osnovi novih predpisov vladnega proračunskega manevra (zakonski odlok št. 78/2010).

Lanski poslovni obračun letališke družbe se je zaključil s 450 tisoč evrov izgube, na skupščini pa bodo delničarji odločali o predlogu za dokapitalizacijo v višini treh milijonov evrov. To bo v celoti vplačala Dežela FJK, kar je že odobril deželni svet, čeprav družba Aeroporto FVG Spa formalno še ni v 100-odstotni deželni lasti. Manjkajo namreč še podpisi pristojnih oseb pri notarju, kar je potrebno za dokončni prenos 51-odstotnega lastniškega deleža letališke družbe od konzorcija javnih uprav in ustanov, ki bo razpuščen, na Deželo FJK. Kot se je izvedelo, bi morali te zadnje birokratske korake opraviti še pred sredino skupščine delničarjev, tako da bo lahko o dokapitalizaciji družbe Aeroporto FVG Spa odločal edini delničar, ki je zdaj Dežela Furlanija-Juljska krajina.

Kot je včeraj za agencijo ANSA povedal predsednik letališke družbe Sergio Dressi, bo še pred iztekom meseca pripravljen strateški načrt, na osnovi katerega naj bi letališče dobilo nov zagon. V načrtu bo tudi predvideno, da bo deželno letališče v letu 2011 doseglo cilj milijon potnikov.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽAŠKA POKRAJINA - Zaradi obstrukcije desnosredinske opozicije

Pokrajinski pravilnik: počasi z amandmaji

Nov pravilnik naj bi dokončno odobrili na dveh seja prihodnji teden

Pokrajinski svet je sinoči začel z glasovanjem amandmajev, ki so jih svetniki desnosredinske opozicije vložili k novemu pravilniku pokrajinske skupščine. Že na začetku seje pa se je že spet zapletlo. Ob izklicu prisotnosti se je znašlo v sejni dvorani le 12 svetnikov levosredinske večine, kar je opozicija izkoristila, zapustila dvorano in seja je bila nesklepčna. Predsednik Boris Pangerc je bil - po veljavem pravilniku - sejo prekiniti za deset minut.

Predsednica pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat je bila opravičeno odsotna, svetnik Demokratske stranke Paolo Salucci se je zakasnil. Še dobro, da je v času prisopihal v dvorano, sicer bi morali, po ponovno prekinutvi, sejo preložiti.

Na dnevnem redu je bilo glasova-

nje amandmajev k novemu pravilniku. Levosredinska uprava je o vseh izrekla negativno mnenje, kar je bilo pričakovati. Prav tako pa je bilo pričakovati obstrukcijo, za katero se je opozicija že spet odločila. Že glasovanje podamandmajev je - na zahtevo opozicijskih svetnikov - potekalo poimensko. A trije podamandmaji so bili v nekaj minutah zavrnjeni. Drugače je bilo s 110 predloženimi amandmaji. Upravni uradi so pri sestavi seznama upoštevali datum vložitev. Svetniki Nacionalnega zaveznitva pa so zahtevali, naj glasovanje poteka tako, kot predvideva veljavni pravilnik. Najprej bi se morali izreči o ukinitvenih amandmajih, nato o amandmajih, ki vnašajo spremembo v prvotno besedilo, šele zatem o dopolnilnih. Tako je potekalo glasovanje amandmajev ob odobritvi sta-

tuta, tako bi moralo potekati tudi ob odobritvi pravilnika.

Pokrajinska tajnica Rita Benini se je brž znašla in izluščila sedem ukinitvenih amandmajev. Tako je glasovanje lahko steklo. Seveda počasi, spet poimensko. Po četr ure so bili tudi ukinitveni amandmaji »ad acta«. Sledila je druga serija amandmajev, ki se je zavlekla v noč.

Levosredinska koalicija se je odločila, da »izsili« hitro odobritev novega pravilnika. V ta namen je po prvi predstavitveni seji pravilnika (bila je pretekli četrtek) in po sinočnji (ko so bili na vrsti amandmaji in podamandmaji) »rezervirala« še tri seje, ki naj bi bile potrebne za dokončno odobritev dokumenta. Prva, večerna, bo ta četrtek, naslednji dve pa v ponedeljek in naslednji četrtek. Ponedeljkova in druga četrtekova seja se bosta začeli že do-

polodne in bosta trajali - če bo zaradi obstrukcije to potrebno - vse do noči.

Na teh sejah bi morali najprej odobriti posamezne člene, zatem pa še celotno besedilo pravilnika. Opozicija je že na prvi seji nakazala, kaj namerava. Zahtevala bo glasovanje posameznih členov novega pravilnika po delih. Pravilnik šteje 84 členov. Pomeni: najmanj prav toliko glasovanj. V primeru glasovanja po delih, pa bi se število glasovanj podeseterilo. Na primer: samo 13. člen (o svetniških skupinah) šteje 12 odstavkov, 17. člen (o pristojnostih konference načelnikov skupin) jih šteje štirinajst, 20. člen (o delovanju stalnih komisij) pa kar 15 odstavkov.

Pokrajinski svet čaka torej ... maratonsko glasovanje.

M.K.

VEČERNO NAKUPOVANJE - Od četrta do sobote

Openski poletni večer

Pobudo že tretje leto zapored pripravlja konzorcij Skupaj na Opčinah

V četrtek, petek, soboto in nedeljo se nam tudi na Opčinah obeta priboljšek mestnemu življenju. Tu bodo namreč osrednje ulice zavzeli glasbeniki in drugi umetniki, v poznih večernih urah pa bo mogoče tudi nakupovati v različnih openskih trgovinah. Celotno dogajanje bo uokvirjeno v prireditve Openski poletni večer (Ri...scopriamo Opicina - una serata d'estate), ki jo že tretje leto zapored pripravlja konzorcij Skupaj na Opčinah, ki vidi bistvo prireditve predvsem v združevanju predmestnega okolja in prebivalcev. Dotični konzorcij bo tudi letošnje pobudo izvedel v sodelovanju z občinskim odborništvom za trgovino in kmetijstvo, več o prireditvi pa je na včerajšnji novinarski konferenci na sedežu omenjenega občinskega odborništvom povedala predsednica konzorcija Skupaj na Opčinah Laura Stojkovič.

Izvedli smo, da se bo na Opčinah dogajalo od četrta do sobote, sklepni del letošnje prireditve pa bo na sporedu v nedeljo, in sicer v dopoldanskem času. Uvod v prireditve Openski poletni večer bosta predstavljali dve slikarski razstavi; prvo bodo odprli v četrtek, 8. julija, ob 19.30 v konferenčni dvorani ZKB, drugo pa bodo uradno odprli v petek, 9. julija, in sicer ob 17.30 v Bambičevi galeriji. Osrednje dogajanje bo na sporedu v petek in soboto zvečer, ko bodo za promet zaprte glavne openske ulice, na katerih bo mogoče prisluhniti tudi žanrsko različnim glasbenim skupinam. V petek bodo na svoj račun prišli tudi ljubitelji psov, ki si bodo ob 19.30 lahko ogledali pasjo razstavo, med 19.30 in 22.30 pa bo dobro poskrbljeno tudi za otroke, ki bodo priča svojevrstnim akrobatikam in performansom. Najmlajši se bodo tega dne lahko preizkusili tudi v vožnji električnih avtomobilov, ki jih bo na razpolago dala Avtošola Bizjak, za lačne pa bo poskrbela ribarnica Il Brigantino, ki bo za to priložnost pripravila degustacijo ribjih jedi. Dogajanja bo precej tudi v soboto zvečer, ko bodo ob 19.30 ponovno zaprli openske ulice za vse jeklene konjičke. Poleg že omenjene pasje razstave bo mogoče uživati tudi ob pravi karibski atmosferi pri baru Canarin, po 20.30 ne gre zamuditi nastopa skupine Berimbava, še prej (ob 18.30), bodo gasilci v dvorani ZKB predavali na temo Varnost doma.

Osrednji protagonist celotne prireditve pa bodo tudi tokrat trgovci, ki bodo tako v petek kot tudi v soboto trgovine zaprli šele ob 22.30. Ljubitelji ugod-

nosti bodo tako poletne posezonske razprodaje lahko izkoristili v prijetnih večernih urah, ko popustita vročina in sopro. In navsezadnje moramo omeniti tudi sklepni del štiridnevne prireditve, ki se bo zgodil v nedeljo, ko bo na sporedu srečanje starodobnih avtomobilov. Tako imenovani oldtimerji se bodo v središču Opčin zbrali ob 10. uri, razstava starodobnih avtomobilov pa se bo sklenila ob 14. uri pri restavraciji Danu. (šč)

Prejšnja leta je bilo na Opčinah dogajanje zelo pestro

KROMA

DOLINSKA OBČINA - Poseg svetnice Rossane Petaros (Demokratska stranka)

Odškodnine za neurje v Boljuncu?

Zamašeni odtočni kanali botrovali k poplavi dvorišč in kletnih prostorov - Resoluciji svetnikov Novaka in Savrona (SSk)

V noči na soboto, 19. junija, je nevihta povzročila veliko škodo v Boljuncu in velike težave tamkajšnjim prebivalcem. Prizadeto je bilo predvsem območje vasi ob občinski cesti v Gabrnjah - tisti, ki pelje s križišča pred pokrajinsko cesto in trgom Gorica v smeri proti pokopališču - in v Zaboljuncu. Obilica dežja je zaradi zamašenih cestnih vodnih zbiralnikov preplavila zasebna dvorišča ter podzemne kletne prostore. Te podzemne kleti so bile deloma poplavljene z odpadkami kanalizacije, tako so morali lastniki z vedri odstraniti umazano vodo, ki jih me zasmradila prostore.

Na ta za prizadete Boljuncane ne ljub dogodek je na zadnji dolinski občinski seji spomnila občinska svetnica Demokratske stranke Rossana Petaros. Nakazala je tudi vzrok za nastalo škodo: zamašene cestne vodne zbiralnike. Ob tem je opozorila na nepravilno ravnanje občanov, ki se ne zmenijo, če listje z njihovih dreves konča v odtočne kanale in jih zamaši, pa tudi na neredno čiščenje cestnih odpadkov, na primer peska, kame-

Rossana Petaros

nja, papirja in drugega materiala, ki tudi prispeva k zapolnitvi obcestnih jaškov.

Svetnica Petaros je zato pozvala občinsko upravo, naj izdela pravilnik o rednem čiščenju in vzdrževanju cestnih vodnih zbiralnikov in odtočnih kanalov. S periodičnim čiščenjem bi se lahko izognili nevarnostim, kot je bila vremenska

na 19. junija, je dodala.

Županja Fulvia Premolin zadevo zelo resno vzela. Če je imel kdo od občanov večje stroške zaradi junijske poplave, naj se obrne na občinske urade. Ti bodo uredili dokumentacijo, da bi zavarovalnica krila morebitne stroške.

Na seji je svetnik Slovenske skupnosti Aljoša Novak opozoril na vse bolj zgoče vprašanje prekomerne hitrosti vozil v nekaterih vaških jedrih. Podrobno je opisal, kaj se dogaja v vasi Križpot. Po padcu meje se vse večje število voznikov iz Slovenije vozi proti Trsti preko nekdanjega mejnega prehoda pri Ospu. Tako pridejo prej v mesto. Večina vozil prihaja iz Hrvaške, nekaj je tudi slovenskih. Dokler je deloval mejni prehod, se je promet odvijal počasi in urejeno. Po odstranitvi te zapreke izkoristijo avtomobilisti dolgo ravno cesto, da pritisnejo na plin, kar predstavlja za domačine veliko nevarnost. Na cestnem odseku sicer tabla opozarja na omejitve hitrosti na 30 km/h, vozniki pa jo kratkoma spregledajo.

Novak je pozval občinsko upravo,

naj poišče primerno rešitev za omejitve hitrosti. Morda bi bila najbolj primerna namestitvev ležečih policajev ob vstopu v vas iz slovenske strani in s strani miljske občine v vasi Oreh (saj tudi po tej cesti privozijo vozila v vas s prekomerno hitrostjo), je predlagal svetnik Slovenske skupnosti.

Aljoša Novak je nadalje s strankarskim kolegom Markom Savronom predložil resoluciji o zvočnem onesnaženju v Frankovcu, Lakotiču, Krmenki, Boljuncu in Ricmanjih, to je na območju hitre ceste in predvsem novega odseka od Lakotiča proti Miljam. V resoluciji sta svetnika Slovenske skupnosti pozvala županjo, da poseže pri cestnem podjetju Anas, da bi postavila »manjkajoče zvočne pregrade na odsekih hitre ceste, ki prečkajo vasi dolinske občine.« Resolucija je bila odobrena soglasno, prav tako soglasno pa je bila odobrena tudi druga resolucija svetnikov SSK, ki poziva županjo, naj poseže pri predsednici Pokrajine Trst za redno vzdrževanje pokrajinskih cest.

M.K.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI - Stališče združenja Agricoltura biodinamica

»Ni dovolj dokazov, da GSO ne škodijo človeku«

Pogovor s tajnikom združenja Giannijem Bratolicem ter članoma Sočo Hafner in Michelejem Codogno

Gensko spremenjeni organizmi so lahko nevarni tudi za človeka. To ni dokazano, toda ni dokazano niti nasprotno. To je v bistvu eden izmed tolikih primerov, ko nad znanostjo prevlada tehnologija oziroma uporaba tehnologije v druge namene. Znanost skratka po eni strani nudi upanje, multinacionalke pa to upanje izkoriščajo. Toda glede na dejstvo, da je še vse v eksperimentalni fazi, bi morali nadaljevati z znanstvenim raziskovanjem, uporabo gensko spremenjenih organizmov pa preprečiti.

To je stališče tržaškega združenja Agricoltura biodinamica s sedežem v mestnem središču, ki širijo in spodbujajo informacije o biodinamiki. O problematiki uporabe GSO smo se pogovorili s tajnikom združenja Giannijem Bratolicem ter članoma Sočo Hafner Košuta in Michelejem Codogno, sicer raziskovalcem na tržaški univerzi.

Biodinamika je poseben način gojenja rastlin in živali, pri katerem privrženci upoštevajo vlogo rastline v kozmosu, so nam povedali. Namen biodinamike je pridobivati najkvalitetnejšo hrano za prehrano človeka in istočasno skrbeti za ohranjanje zdrave plodne zemlje. Temelje biodinamične metode pridelovanja na kmetijah je postavil Rudolf Steiner na znamenitem Poljedelskem tečaju leta 1924. Predstavil je povezavo med materialnim in živim principom, ki se odraža v sistemu življenja na zemlji. Temeljni poudarki bioško-dinamične metode so v tem, da je treba pri pridelavi rastlin in tudi pri delu z živalmi upoštevati vpliv kozmosa: Sonce določa ritem dneva, Luna ritem meseca. Upoštevati je treba tudi vplive klasičnih planetov (Merkur, Venera, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton) in vplive 12 ozvezdij. Vsaka rastlina torej zase pomeni celoto med kozmosom in tlemi in se razvija v sozvočju z zemljo in drugimi planeti in sploh vesoljem, so povedali člani združenja, saj se vsi biološki procesi rastlin harmonično razvijajo v skladu z okoljem, ki jih obdaja.

V tem okviru so gensko spremenjeni organizmi za člane združenja seveda nesprejemljivi, ker so po njihovem mnenju med drugim lahko nevarni. Vsaj premalo dokazov je, da niso nevarni, so poudarili. Soča Hafner je kot primer citirala članek iz revije Avra, v katerem so bile zapisane posledice uživanja hrane z GSO v neka-

Z leve: Michele Codogno, Soča Hafner Košuta in Gianni Bratolic

terih hrčkah. Ustrezen preizkus so opravili v nekem centru pri Skolkovem blizu Moskve. Druga generacija hrčkov je imela težave pri razvijanju in je bila manj plodna, člani tretje generacije pa so se razvijali zelo počasi in so postali neplodni, je poudarila.

Pri združenju so vsekakor brez predsodkov, je naglasil Codogno. Problem je v tem, da »sloni vse na zastarelih teorijah, primanjkuje pa eksperimentiranje v praksi«, je naglasil Codogno, po mnenju katerega imajo lahko genske informacije rastlin drugačne pomene, saj »lahko proizvajajo dve ali tri različne proteine«. Za uporabo GSO v kmetijstvu bi morali torej zanesljivo vedeti, kakšne so te informacije, je povedal Codogno. To kar v resnici primanjkuje, je dodal, so dokazi: nekatere posledice so znane, toda niso znane »vse« posledice in torej ni znano oziroma ni dokazano, ali so GSO v resnici škodljivi ali ne.

Gensko spremenjenih organizmov in njihove uporabe torej ni mogoče prepovedati, ugotavljajo pri združenju za biodinamiko. Toda morali bi nadaljevati s preizkusi in eksperimentiranjem ter poglobiti študije in raziskave. Vprašanja gensko spremenjenih organizmov se je treba skratka lotiti s strogo znanstvenega vidika, so še poudarili, kot se to dogaja z medicino.

A.G.

ŠOLSTVO - Včeraj zjutraj

Maturanti odpotovali

Po napornem šolskem letu, ki se je zaključilo z državnim izpitom, je nagrada-maturantski izlet, več kot dobrodošla

Na Opčinah so se nastavili našemu fotografu

KROMA

GASILCI - Sindikat UIL opozarja na pomanjkanje sredstev in osebja Gasilsko vozilo zgorelo med akcijo, potapljaška ekipa začasno ukinjena

V nedeljo zvečer se je tržaškim gasilcem v Ulici San Marco pri Sv. Jakobu pripetilo nekaj nenavadnega. Tokrat je zaradi kratkega stika med posegom zgorelo njihovo vozilo z rezervoarjem za vodo (na sliki). Gasilska sekcija sindikata UIL opozarja, da so gasilska vozila na Tržaškem dotrajana, pomanjkanje sredstev in delovne sile pa je zlasti v času poletnih dopustov več kot očitno. Nazadnje je pokrajinsko poveljstvo zaradi preskromnega števila gasilcev začasno ukinilo potapljaški oddelek.

»Tržaškemu pokrajinskemu poveljstvu primanjkuje delovne sile in učinkovitost ni zagotovljena, saj se včasih odpravi v akcijo premalo gasilcev,« piše v tiskovnem sporočilu sindikata. Slednji je včeraj razglasil stanje pripravljenosti. UIL še omenja, da je koncentracija industrijskih in morebitno nevarnih objektov na obrobju Trsta odločno previsoka, kar naj bi bilo v nasprotju z evropsko direktivo Seveso III, Trst pa naj bi bil zaradi tega prava »tempirana bomba«.

SODSTVO - Odvetniki in tožilec na delu Predhodna preiskava o dogodku v Zabrežcu

Predhodna preiskava o dogodku, ki je v dneh okrog 1. maja letos skalil praznično ozračje v Zabrežcu, je v teku. V noči na petek, 30. aprila, je prišlo do avtomobilskega zasedovanja, prekanja in pretepa, ko so karabinjerji miljskega poveljstva ukazali 26-letnemu domačinu Ivu Kosmaču, naj stopi s svojega dvorišča na cesto in opravi alkotest. Bilo je okrog 3. ure, Kosmač je zahtevo zavrnil, po njegovih besedah pa sta ga karabinjerja zatem s silo zvelkala na cesto, ga udarila z baterijsko svetilko po glavi in ga telesno poškodovala. Pred odhodom v pripor se je moral zdraviti v katinarski bolnišnici. Karabinjerja pa trdita, da ju je Kosmač, ki si je prislužil kazensko ovadbo, na dvorišču fizično napadel in ju lažje poškodoval, potem ko se ni ustavil na cestni kontroli.

Mladenica iz Zabrežca zastopa odvetnik Andrea Frassini. Le-ta je včeraj povedal, da je državnemu tožilstvu predstavil stališča svoje stranke, preiskavo pa je opravil tudi sam. Na podlagi trditve treh prič in strokovnega mnenja sodnega zdravnika je nekatere trditve karabinjerjev postavil pod vprašaj, tožilec pa bo moral ugotoviti, kaj se je dejansko zgodilo. Tožbe proti karabinjerjem zaenkrat niso vložili. Položaj Kosmačevega prijatelja, ki naj bi mu tisto noč pomagal se upirati karabinjerjem, še ni jasen. S. S.-ja iz Gropade zastopa odvetnik Grisoni: v začetku maja je fanta doletela ovadba zaradi sodelovanja, v dokumentih državnega tožilstva pa njegovo ime zaenkrat ni omenjeno. (af)

Reševanji v Tržaškem zalivu

V soboto in nedeljo je obalna straža opravila v Tržaškem zalivu dve reševalni akciji. V soboto ob 18.15 je prejela radijsko obvestilo v zvezi s poškodovano osebo na jadrnici z motornim pogonom pri Tankem rtiču, kakih sedem milj od obale. Čoln obalne straže je kmalu dohitel jadrnico. 50-letnico iz Benetk, ki si je pri padcu poškodovala roko in ramo, so prepeljali na Katinaro. V nedeljo pa so dvesto metrov od barkovljanske obale rešili skupino mladih, ki so najeli plovilo na nožni pogon, slednje pa se je potopilo.

ARTE DEN - Včeraj se je začela mednarodna likovna kolonija

Mali umetniki ustvarjajo svojevrsten portret Lonjerja

Vodi jih španski umetnik Jorge Raedo - Letošnji gostje že pridno ustvarjajo - Drevo plesna delavnica

Malčki v telovadnici Športno-kulturnega centra v Lonjerju

KROMA

Lonjer je od včerajšnjega dne v rokah umetnikov. Tistih pravih oziroma mednarodnih gostov letošnjega Artedna, ki so se v nedeljo pripeljali v Lonjer in tistih, ki si nadejajo, da bi se v okviru te že uveljavljene

mednarodne likovne telovadnice umetnosti čim bolj približali. V mislih imamo kakih dvajset osnovnošolcev, ki se je včeraj prvič zbralo na dopoldanski likovni delavnici, ki jo letos vodi španski umetnik Jorge

Raedo iz Zaragoze.

Jorge je bil pred tremi leti med protagonisti Artedna, tokrat pa se vrača kot mentor. Na svoji dosedanjih ustvarjalni poti se je preizkusil v marsičem: študiral je arhitekturo,

posvetil se je dramaturgiji in režiji, ustvaril številne scenografije in gledališke kostume, preizkusil se je v slikarstvu, ilustraciji in fotografiji, nazadnje pa je član barcelonskega združenja *What is A?*, ki se posveča likovni vzgoji najmlajših. Za lonjersko delavnico, pri kateri mu pomagajo člani domačega mladinskega združenja, si je zamislil uresničitve *Portreta Lonjerja*. Jorgeju je namreč najbolj pri srcu delo na teritoriju oz. delo, ki bi vključilo vso vas. Nadebudni umetniki bodo v teh dneh skušali spoznati vas, njene skrivne kotičke in znamenitosti, prebivalce in njihove značilnosti. Rezultat njihovega dela pa bo naposled uresničitve takega Lonjerja, v katerem bi se prepletalo risanje, arhitektura, kreativnost, domišljija in še marsikaj.

Večer je minil v znamenju petja in umetniškega branja. Za dobrodošlico letošnjim gostom - Valižanki Megan Broadmeadow, Benečanki Eleni Guglielmotti, Celovčanu Mirku Malleju, Nizozemki Femke Van Gent, Srbu Viktorju Randjeloviću in Italijanu Giorgio Degasperiju (članu skupine Zeroteatro) - je poskrbela mladinska lonjerska skupina Tončka Čok, ki jo vodi domačin Manuel Purger, takoj za tem pa sta svoje verzje ob glasbeni spremljavi ponudila Andrej Kralj in Tomaž Scarcia.

Ustvarjanje se bo danes seveda nadaljevalo, zvečer pa ga bo ob 20. uri dopolnila še plesna delavnica za vse z Dašo Grgič.

V knjigarni Lovat spoznavamo angleščino

V knjigarni Lovat (nad trgovino Oviessa na Drevoredu XX. Septembra) bo drevi ob 18. uri srečanje z angleščino Capo in Books, pri čemer sodeluje inštitut za angleški jezik Wall Street Institute. Tokrat bodo udeleženci slišali za barve, okuse in vonjave toskanske dežele Valdichiana, ki jih v knjigi *Under the tuscan sun* opisuje Frances Mayes. Pred srečanjem bo poskrbljeno za manjšo družabnost, vstop pa je prost.

Na nabrežju odpri razstavo Replay

Včeraj so v dvorani Giubileo na Nabrežju III. Novembra 9 odpri razstavo Replay, ki jo je uredilo združenje Carpe Artem v sodelovanju z občinskim odborništvom za kulturo. Do 26. julija bodo na ogled slike tržaških umetnikov Bianca Di Jasio in Federica Fumola - figure v gibanju, romantični akti, pa tudi pogledi na deževne dneve in čarobne pisave.

Koncert na Tartiniju

Na tržaškem konservatoriju Tartini bo jutri na sporedu tradicionalno sredino glasbeno srečanje. Ob 20.30 bo na oder stopil glasbenik, orglar Jacopo Brusa, ki bo občinstvu postregel s skladbami Keeja, Sweelincka, Bacha in številnih drugih. Vstop je prost, svojo prisotnost pa je potrebno predhodno najaviti na tel 040/6724911.

RICMANJE - Koncert

Pihalni orkester zaključil sezono

Topotanje v ritmu, bučni aplavzi in številni "bravo": s tem je številno občinstvo na četrtkovem koncertu razveselila godbenike in dirigenta Pihalnega orkestra Ricmanje. Dosegli so svoj cilj: zabavati ljudi. Koncertu na dvorišču hotela La Fontana v Ricmanjih je sledila številna publika. Pester program je lahko zadovoljil vsakega poslušalca, saj so se na zaključnem koncertu ricmanjske godbe vrstile filmska glasba, kot npr. skladbi *The pink panther* in *The magnificent seven*, Morriconejeve melodije in skladbe iz zadnje Disneyjeve uspešnice *Pirati s Karibov*. Zadovoljni so lahko bili tudi ljubitelji swinga in latino-ameriških ritmov, saj so jim postregli s pesmimi, kot so Benny Goodman *the king of swing*, *Moonlight serenade*, *La cucaracha*. Na koncertu je bilo slišati tudi klasično glasbo, npr. z uvodom iz dela Tako je govoril Zarathustra in tradicionalne koračnice, kot je naša Lojtrca. Prav vsak je odšel z ricmanjskega dvorišča z lepim občutkom v srcu, ki ga lahko daje glasba.

Ob tem gre omeniti tudi glasbeno šolo, ki je sicer za letošnje šolsko leto že zaprla svoja vrata junija in je že pripravljena sprejemati mlade upe med svoje učence. Zaključni nastop gojenec je dokazal, da otroci in mladi zelo hitro napredujejo v svoji glasbeni izobrazbi. Malčki iz pripravljalnega razreda so predstavili različne pesmi ob spremljavi klavirja, palčk in glockenspiela, kot *Moj očka ima konička dva*. Mladi instrumentisti pa so se predstavili v skupinah v duetih, tercetih, kvintetih ali ob spremljavi klavirja. Izvedli so znane pesmi in arije, kot so "Nessun dorma", "Panova piščal" in Šoštakovičev "Waltz št. 2", pa tudi prijetne, manj znane pesmi. Letos so se vsi zelo dobro izkazali. Večer je zaključil šolski mladinski orkester, ki je še dodatno poživljal ambient s svojimi zvoki. V Babni hiši je kar močno odmevalo. Vse to dokazuje, da so pri ricmanjskem Pihalnem orkestru in v šoli letos potrudili in lepo zaključili sezono. (MP)

ŠOLSTVO - Zaključni izlet učiteljev osnovnih šol na Tržaškem

Bralna značka in rudarji

Ogledali so si med drugim Prežihovo bajto s spominskim muzejem Prežihovega Voranca

Skupinska slika pred Prežihovo bajto

Letošnji zaključni izlet učiteljev osnovnih šol na Tržaškem, ki nam ga je kot že vrsto let ob posredovanju pedagoške svetovalke prof. Andreje Duhovnik omogočilo Ministrstvo za šolstvo Republike Slovenije, nas je vodil na Koroško v Mežiško dolino.

Tam kjer se Mežiška dolina najbolj razširi, na Prevaljah na osnovni šoli Frana Goloba bodo v naslednjem šolskem letu slovesno proslavljali 50. obletnico gibanja Bralna značka, ki sta si ga zamislila takratni prof. slovenskega jezika Stanko Kotnik in ravnatelj Leopold Suhodolčan. Naš prvi cilj je bila tako prevaljska osnovna šola, kjer imajo, v spomin na oba ustanovitelja bralnega gibanja, manjši muzej. Prva bralna značka, ki jo je 10 prevaljskim učencem 22. maja leta 1962 podelil pisatelj France Bevk, je bila poimenovana po koroškem pisatelju Prežihovemu Vrancu, Lovru Kuharju, zato smo svojo pot nadaljevali do Podgore, kjer smo si ogledali Prežihovo bajto s spominskim muzejem Prežihovega Voranca.

Mežiška dolina pod goro Peco in Uršjo goro pa je znana tudi po svojih rudnikih svinca in cinka. Naše potepanje po Koroški smo zato zaključili z obiskom rudnika v Mežicah. Spoznali smo življenje in delo rudarjev ali knapov, kot jim tudi pravijo. S pravim rudarskim vlakom smo se popeljali po sledeh rudarjenja v osrčje Pece. Po 3,5 kilometra dolgi vožnji po Glačnikovem rovu smo se peš sprehodili po rovih, kjer smo se ob razstavljenih eksponatih seznanili z zgodovino rudarjenja od začetka do zadnjih dni.

Polni lepih občutkov smo se v poznih večernih urah vrnili domov z obljubo, da se bomo v prihodnjem šolskem letu, ko bomo od časa do časa mogoče obupovali nad delom v razredu, pomislili na rudarje, ki so si morali vsakdanji kruh služiti v globini zemlje s krampom v roki in majhno karbitno svetilko na čeladi. (o.t.)

NARODNI DOM - Zanimiv projekt Zanimajo jih vaše družinske fotografije

Veliko ljudi hrani doma številne albume in škatle, polne fotografij. Najpogosteje gre za družinske fotografije, posnetke z izletov, domačih praznovanj, šolskih prireditev, a tudi iz vsakodnevnega življenja.

Družinske fotografije so lahko koristen pripomoček, ko želimo zarisati podobo in razvoj neke skupnosti. Tako razmišljajo tudi v Slovenskem informativnem centru, ki ga v Narodnem domu upravlja Narodna in študijska knjižnica. Zato so se odločili za projekt z delovnim naslovom Družinska fotografija, v sklopu katerega želijo zbrati družinske fotografije, ki so nastale na Tržaškem v obdobju 1950 - 1980.

Cilj projekta je, da s pomočjo družinske fotografije prikazemo družbene spremembe, ki so se dogajale na Tržaškem med 50. in 80. leti prejšnjega stoletja. Kako se je spreminjalo življenje tržaških Slovencev, kako vidni so bili zunanji vplivi (na primer tudi mode).

Na podlagi zbranih podob želijo urediti publikacijo, ki jo bo izdalo Založništvo tržaškega tiska.

Gradivo zbirajo v Slovenskem informativnem centru v Narodnem domu, od ponedeljka do petka, od 9.30 do 11.30. Vse fotografije bodo takoj preslikali in vrnili.

Za informacije lahko pokličete na telefonsko številko 040 3481248 (ponedeljek - petek 9.30-11.30, torek in četrtek 15.30-18.30) ali pišete na elektronski naslov info@infonardnidom.eu.

OPČINE - Zveza cerkvenih pevskih zborov

Zborovske duhovne pesmi Slovencev v Italiji

Predstavili posthumni založniški projekt Zorka Hareja - Nastop štirih organistov

Sourednica notne zbirke je bila Nadja Kralj

KROMA

Ob zaključku letnega orgelskega tečaja je Zveza cerkvenih pevskih zborov povezala s tradicionalnim koncertom udeležencev tudi predstavitev notne zbirke, ki je izšla v samozaložbi s prispevki Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Javnega sklada za kulturne dejavnosti in Dežele FJK.

»Zborovske duhovne pesmi Slovencev v Italiji« je zadnji založniški projekt nekdanjega predsednika ZCPZ, letos preminulega Zorka Hareja, ki je s to publikacijo zaobjel slovensko glasbeno ustvarjalnost na deželnem območju s skladbami avtorjev tržaške, goriške in videmske pokrajine. Z njim je zbirko uredila Nadja Kralj, ki je na prvi uradni predstavitvi v cerkvi na Opčinah govorila o dolgoletnem sodelovanju s Harejem, s katerim sta bila več let kolega na deželnem sedežu RAI in sta tudi po njegovi upokojitvi realizirala več glasbenih projektov in snemanj. Njemu je Kraljeva posvetila tu-

di niz osemindvajsetih radijskih oddaj, v katerih je Harej pripovedoval o svoji življenjski zgodbi in o večstranskem kulturnem angažmaju.

Načrt za novo notno zbirko ZCPZ je nastal pred tremi leti, ko jo je skladatelj in kulturnik povabil k sodelovanju, saj mu je vid že močno pešal. Ob skladbah uveljavljenih skladateljev (Adi Danev, Nino Špehonja, Antonio Qualizza, Dina Slama, Aleksander Vodopivec, a tudi Zorko Harej, Stanko Jeričijo, Stane Malič, Ubald Vrabec, Lojze Bratuž in drugi) sta urednika želela ovrednotiti tudi mlajše generacije in sta zato naročila nekaj skladb avtorjem kot so Marko Sancin, David Clodig in Aljoša Tavčar. Slednji je zbirko tudi računalniško oblikoval in notografski skupaj z Martino Feri.

Zbirka odraža ne samo Harejevo pozornost do mladih, a tudi njegovo globoko upoštevanje besedil, ki morajo biti po kvaliteti v enakovrednem razmerju z

glasbo. Zato zbirka vsebuje 21 skladb zamejskih avtorjev po besedilih zamejskih pesnikov (z izjemo dveh skladb po ljudskem besedilu). Akvarelno ilustracijo ovojnice je poklonil Edi Žerjal, za uredniško tajništvo pa sta poskrbela Alenka Hrovatin in Marko Tavčar. Sedanji predsednik ZCPZ je ob založniški dejavnosti, ki ponuja krajevnim zborom marsikatero spodbudo za obogatitev programov, poudaril tudi skrb za izpopolnjevanje kadrov, na primer z vsakoletnim tečajem za organiste. S sodelovanjem openskega župnika, ki omogoča odvijanje lekcij v cerkvi sv. Jerneja, so letošnji udeleženci vadili vsak teden na velikih Jenkovih orglah pod mentorstvom organista Mateja Lazarja.

Štirje openski organisti so nastopili na zaključnem koncertu, na katerem so prejeli diplome za letošnji trud. Mali Rok Dolenc očitno že kandidira za vlogo bodočega protagonista krajevnega glasbenega utripa, saj se z uspehom udeležuje v resni glasbi v vlogi pianista, v zabavnem repertoarju z igranjem na sintesajzer in še v cerkveni glasbi z dodatnim študijem orglarske umetnosti. Da je dolgoročna skrb za kvaliteto glasbe na tržaških korih utemeljena investicija je potrdil tudi Niko Trento, ki je prav tako doživel navdušujočo izkušnjo soočanja z mogočnim zvokom kraljice glasbil. Veličastni toni so od nekdanj najljubša zvočna razsežnost izkušenega organista Vinka Škerlavaja, ki je potrdil svoj temperament z izbiro registrov, s katerimi je obarval skladbe Tomca in Langlaisa. David Lenisa pa je za najdaljši program v četverici nastopajočih izbral večglasno meditacijo in koral Johanna Sebastiana Bacha.

Večer se je zaključil še s prijetnim presenečenjem, ko je mentor Matej Lazar, organist in vodja cerkvenega zbora v Dekanih, dopolnil poklon in spomin na pobudnika notne zbirke in mnogih drugih konstruktivnih glasbenih in izpopolnjevalnih projektov ZCPZ z izvedbo treh orgelskih preludijev, ki jih je Zorko Harej napisal po motivih znanih cerkvenih pesmi.

ROP

TRG GIOTTI - Nastopil je Giora Feidman

Kralj klezmer glasbe navdušil

Edinstven koncert judovske glasbe

Sugestivno prizorišče na Trgu Giotti pri sinagogi je v nedeljo zvečer gostilo čudovit koncert, ki je spadal v niz Erev/Laila. Na že deveti izvedbi tega festivala judovske kulture se je predstavil svetovno znani klarinetist Giora Feidman v spremstvu kitarista Jensa-Uwe Poppa ter kontrabasista Guida Jägerja.

Giora Feidman, poznan kot kralj klezmer glasbe, izhaja iz glasbene družine ukrajinsko-moldavskih pribežnikov v Argentino, kjer se je tudi rodil pred štiriinšestdesetimi leti. Opravil je klasično glasbeno izobrazbo in je dolgo let igral v telavivskem simfoničnem orkestru. Bogat v izkušnjah, z lahkoto prehaja iz enega žanra v drugega, iz klezmer v klasično, jazz in swing glasbo, tako da so ga mnogi režiserji prosili za sodelovanje, denimo

Spielberg za glasbeno kuliso filma Schindler's list. Prav tako ga obožuje režiser-klarinetist Woody Allen, ki je večkrat izjavil, da »je Feidman edini človek, kateremu zavidam«.

Feidman s svojim klarinetom govori, šepeta in iz njega izvljaja plesne korake. Tako je na odru, s prav tako skrbnimi in čutnimi glasbenikoma, izvedel edinstven, intimistični koncert. Z občinstvom je znal vzpostaviti pravo vez, tako da je publika očarana sledila dinamičnemu nastopu, kjer je zadonela tradicionalna klezmer glasba, med temi Hava nagyla, Happy nigun, Dona dona idr., kot tudi klasične skladbe. Zaslilo pa se je tudi namige na jazz glasbo z deli Gershwinia in Charlyja Parkerja, znano Cumparsito Rodrigueza in pa avtorska dela Guida Jägerja.

PAN

SKUPNA POBUDA - Pohod na Lipnik

Spomin in druženje

Pohod organizirata turistično društvo Porton iz Zazida in KD Primorsko iz Mačkolj

Tradicionalni pohod na Lipnik, ki ga organizirata člani domačega turističnega društva Porton iz Zazida in Kulturnega društva Primorsko iz Mačkolj je v nedeljo, 27. junija, doživel svojo šesto izvedbo. Ob krasnem sončnem vremenu se je prireditve udeležilo približno petdeset pohodnikov iz domačega kraja - Zazida - in vseh okoliških vasi. Mnogo je bilo seveda udeležencev iz dolinske občine, ki so s svojo udeležbo dali prireditvi poseben pečat. Med pohodniki je bilo kar nekaj novih obrazov, kar potrjuje, da je zamisel zanimiva tudi za posameznike, ki niso izrecno vezani na omenjena društva.

Ob tradicionalnem polaganju ven-

ca je nekaj misli podal predsednik SKD Primorsko Miloš Tul, ki je ob tej priložnosti poudaril predvsem pristnost in pomenljivost pobude, ki se je pred leti rodila iz naravne želje po skupnem spominu na dogodke, ki so v medvojnem času zapečatile usodo skupine mačkoljanskih mož in na tak način neizbrisljivo povezali majhni vasi, kot sta Mačkolje in Zazid. Pohvalil je tudi trud in zagnanost vseh tistih posameznikov, ki se vsa ta leta trudijo za neoporečno organizacijo in pripravo dogodka.

Prireditve se je kot po običaju nadaljevala na zažiški športni ploščadi, kjer so glavno besedo imeli kuharji. (LS)

DIJAŠKI DOM - Izlet družin otrok iz jasli

Prvomajske počitnice v znamenju prijetnega oddiha in zabave v Zrečah

Ob prvomajskem prazniku se je naša družina z malim Victorjem in Giulio odpravila na nekajdnevni izlet v bližino termalnega središča Zreče, ki ga že več let organizirajo jasli Dijaškega doma Srečko Kosovel iz Trsta. V centru C.Š.O.D v Gorenju smo se pridružili osmim družinam, ki so se tako kot mi odločile za bivanje v Zrečah.

Medtem ko so vzgojiteljice iz jasli poskrbele za Victorja, Giulio in ostale malčke, smo imeli starši na razpolago vse jutro za oddih. Ker je bil lep, prijeten, topel, sončen dan, se nas je večina odpravila na sprehod po okolici Rogle, nekaj pa jih je šlo v terme Zreče. Popoldne pa smo vsi skupaj obiskali bližnjo kmetijo, kjer smo okusili vrsto domačih dobrot (med, salamo, kruh, gobe, vino, žganja ...), otroci pa so spoznavali domače živali, in sicer kokoši, piščančke, purane, race, krave, prašiče, ovce, koze in zajce.

V centru smo nato otroci in starši s pomočjo vzgojiteljic na skupni delavnici izdelali ljubke luči iz riževega papirja. Z njimi smo si razsvetljevali pot, ko smo se zvečer napotili do mlaja v bližini centra, kjer je bilo že vse pripravljeno za prvomajski kres. Pogled na plamene in na druge kresove, ki so goreli po bližnjih vzpetinah, je bil vznemirljivo lep.

Vreme v soboto, 1. maja, ni bilo tako lepo kot prejšnji dan - bilo je bolj primerno za toplice kot pa za sprehode v naravi, kljub temu smo se odločili za sprehod na Roglo. Tu smo doživeli razburljiv spust po strmini z bobom, ki je drvel po nastavljenih tirnicah. Popoldan pa smo se

vsi udeleženci prvomajskih počitnic v Zrečah zbrali v parku v bližini centra in se z vodenimi gibalnimi igrami zabavali in tekmovali. Vsi malčki so bili na koncu nagajeni s posebnimi medaljami. Zabave pa še ni bilo konec, saj so po večerji mami- ce iz barvane lepenke izdelale kape v obliki živalskih glav, očetje pa so z njimi na glavi za otroke zaigrali »živalsko predstavo«.

Zadnji dan je bil posvečen pospravljanju in še krajši sprostitvi, medtem ko so bili malčki na sprehodu. Prvomajske počitnice v Zrečah so bile res prijetne in sproščujoče tako zaradi lepote kraja in pokrajine, kot tudi zaradi dobre organizacije bivanja. Dejstvo, da malčki preživijo jutro in del popoldneva z vzgojiteljicami pod

vodstvom katerih se sproščeno, a organizirano igrajo na prostem, dovoli potreben odih tudi za starše, ki si svobodno organizirajo ta del dneva. Popoldanske in večerne ure, ki jih udeleženci izleta preživijo skupaj, pod vodstvom izjemno pripravljenih in simpatičnih vzgojiteljic, v znamenju iger in raznoraznih pobud, omogočajo staršem boljše medsebojne stike, povežejo se med seboj in se spoprijateljijo. Pri tem spoznajo, da so problemi, ki jih imajo pri vzgoji svojih otrok, skupni vsem - to spoznanje jih seveda olajša, sprosti in vlije nekaj več samozavesti.

Živio Zreče! Na svidenje prihodnje leto!

Družina Cosma

POZABLJENA OSEBNOST - Izvrstna plavalka iz Barkovelj je bila v tridesetih letih članica državne reprezentance

Slika ob sliki - zgodba

15. novembra 1960 se je v našem dnevniku pojavila osmrtnica, ki je oznanjala smrt Ivica Škerlj por. Jelušič. Do smrti je prišlo tri dni prej v Brooklynu, torej v New Yorku. Kdo je bila Ivica Škerlj?

Zajeten zavoj slik, ki je pred kratkim prispel iz New Yorka s prošnjo za osvetlitev njene dejavnosti pri nas, je bil precejšen izziv. Ivica je bila namreč izvrstna plavalka, večkrat državna prvakinja in članica italijanske državne reprezentance. Rodila se je v Trstu 12. julija 1915, družina pa je imela svoje korenine v Škrbini na Krasu. V družini je bilo pet sester in dva brata.

Slike vsebujejo različne tematike. Nekaj jih je bilo posnetih z družinskimi člani, nekatere ostajajo skrivnost, večina pa upodablja okolja, ki so vezana na delovanje te plavalke. Družina je gotovo nekaj časa živela v Barkovljah, kasneje pa na št. 2 Videmske ulice, torej prav na njenem začetku.

Iz večine slik izhaja, da je bila Ivica lepotica in se je svojega šarma tudi zavedala, čeprav je njena drža dostojna in resna.

Velika sreča za razkrivanje zanimive zgodbe se je skrivala kar v njeni vrstnici. Bianca Lokar, ki se je pri 95 letih še zelo dobro spominja: »Živela je v ul. Udine«, je povedala g.a Lokar (stari oče je bil iz Ajdovščine). »Bila je dobra šivilja in je tudi meni pripravila več oblek.«

Bianca Lokar je bila skupaj s številnimi Tržačankami in z Ivico Škerlj tudi sama odlična plavalka. Prednjačila je na 100 in 400 m prosto, kjer je osvojila veliko državnih naslovov in postavila številne rekorde. Tekla so leta med 1934 in 1938. Posebno v obdobju 1937-38 je Trst razpolagal s prvim »dream teamom« plavalck.

Dejstvo, da je družina živela v Barkovljah, je bilo odločilno, da se je Ivica hitro srečala z morjem. Kopalci so se v portiču, v bunkerju so imeli slačilnico, plavanje kot športno udejstvovanje pa vadili v tedanjem kopalnišču Excelsior. Aktivna društva so bila Edera, Societa' Ginnastica Triestina in Triestina nuoto. Prva in zadnja sta aktivni še danes, SGT pa je že v tistih letih opustila plavanje v korist drugih panog. Vsekakor je bila Ivica v prvih treh letih športnega udejstvovanja (1932 do 1934) članica Ginnastice, kasneje pa prestopila k Triestini. Bila je izrazita specialistka hrbtnega sloga, ki je tedaj predvideval le razdaljo 100 metrov. Stafete so plavali 3 x 100 m, brez delfina ali metuljčka, ki je bil na tekmovanjih še »off limits«, čeprav so ga tu pa tam izvajali demonstrativno in je bil vedno v središču velikega zanimanja strokovnjakov in gledalcev. Kronike navajajo samo moške izvajalce.

Celoten plavalni opus te plavalke, ki na novo vstopa v galerijo domačih »azzurrov«, bi lahko opredeli v tri sklope. Najprej so nastopi na italijanskih državnih prvenstvih, ki so se odvijala v poletnih mesecih, ker so imeli pokrita bazena samo v Milanu in Genovi. Drugo poglavje vsebuje članstvo v državni reprezentanci, katere je bila

Ivica Škerlj stalna članica in nastopala tako na 100 m hrbtno kot v štafetah. Ne gre prezreti, da je imela prav v Trstu zelo močno konkurentko v Grazi Ruzzier. Pretežno (še) neraziskano je delovanje ob Jadranu. Triestina je gojila tesne stike z društvi iz Jugoslavije. Ustanovili so to, kar bi bila danes »jadranska liga« in redno tekmovali v meddruštvenih srečanjih. Poleg Triestine so nastopale še Fiumana nuoto (tedaj v Italiji), Viktorija iz Sušaka, Jadran iz Splita, plavalno društvo iz Dubrovnika in Ilirija iz Ljubljane.

Pomorskih vezi z Dalmacijo iz Trsta ni bilo. Gostovanja v Splitu in Dubrovniku je Triestina opravljala na način, ki bi ga danes ocenili za nemoogočega. Do Reke so potovali z avtobusom, prestopili mejo in iz Sušaka odpluli proti jugu. Vsakič je ob avtobusni vožnji nastopilo tudi prenočevanje na ladji, kjer so plavalke in plavalci našli mesto kar na palubi ali v prostih koticih. Slik iz teh potovanj je precej in nasmejani obrazi udeležencev dokazujejo, da so bile izkušnje zabavne.

Iz zapisov na hrbtnih strani slik izhaja, da so bile tržaške plavalke 7. in 8. septembra 1936 v Splitu. 9. septembra so odplule proti Dubrovniku z ladjo »Kumanovo« in tam opravile drugo tekmovalje. Iz dne 12. septembra obstajata dve sliki posneti na parniku »Prestolonaslednik Petar« med plovo proti Sušaku. Naslednje leto so plavalke 23. julija odplule iz Sušaka proti Splitu in se tam mudile štiri dni, morda pa opravile tudi srečanje z dubrovniškimi vrstnicami. Ekipa se je med 1. in 6. septembrom 1938 znova mudila v Dubrovniku.

Na državnem prvenstvu je Ivica Škerlj prvič nastopila leta 1932 in na 100 m hrbtno osvojila državni naslov s časom 1:42,6. Leta 1933 najbrž ni nastopala, naslov pa je spet osvojila leta 1934. Leta 1935 se je morala zadovoljiti z drugim mestom, znova pa je bila prvakinja v letih 1936, 1937, 1939 in 1941. Ob šestih posamičnih prvih mestih je osvojila tudi osem zmag v štafetah, zadnjega leta 1941. V obdobju 1932-1941 je njen najboljši dosežek 1:28,0.

Iz meddržavnih srečanj gre izluščiti dva dvoboja med Italijo in Jugo-

Z italijansko reprezentanco na srečanju v Celovcu (Ivica je točno nad št. 8). V ozadju nacistične zastave

slavijo. Prvo so izvedli v Ljubljani v kopalnišču Ilirije 14. in 15. avgusta 1935. Šlo je za velik dogodek, kot je zapisal športni kronist »Jutra«. Najprej obvestilo, da so jugoslovanske železnice za obiskovalce dvoboja iz cele Jugoslavije nudile polovično ceno, očitno pa je gledalce pritegnila tudi novost o »brezžični postaji«, ki bi tekmovalje oddajala. Ivica, zapisana kot Škerl, medtem ko je bila uradno Scherl, se je uvrstila na tretje mesto. Tekmovalje je bilo zvečer ob hladnem vremenu in tudi dežju.

Po pričevanju Biance Lokar je bila Ivica Škerlj zelo »patriotična« in klicati so jo morale Ivico in ne Giovanni. Plavalna zveza je imela tedaj za predsednika zelo »nevarno« osebnost. Vodil jo je general Lemetre, ki je bil kar predsednik fašističnega posebnega sodišča. Leta 1938 je jugoslovanska ekipa vrnila obisk in se z Italijo 12. septembra srečala v Trstu. V svojem poročilu »il Piccolo« omenja

veliko število Slovencev, ki so prišli navijati za svojo ekipo. Ni jasno ali so bili ti Slovenci iz Jugoslavije (kdo bi se leta 1938 zaradi plavalnega tekmovanja podal v Trst?) ali tržaški Slovenci, ki so v hudih časih prišli navijati za Jugoslavijo in hkrati izražati narodnostno pripadnost. Ljubljansko »Jutra« omenja krasno kopalnišče (Ausonia) in občinstvo »...med katerimi je bilo izredno število naših rojakov«. Pri navajanju rezultatov (4. mesto s časom 1:33) je Ivica napisana kot Škerlj.

Tistega večera je bil v »Ausonii« tudi filmar Aljoša Žerjal, ki je potrdil, da so bili prisotni Slovenci Tržačani: »Na plavalno srečanje me je peljal oče,« je povedal Aljoša Žerjal. »Spominim se, da so igrali državni himni in očeta sem vprašal za kaj gre. Močno me je vsčipnil in mi pritajeno povedal, da se med igranjem himn ne sme govoriti.« V Ausonii se je v okviru jadranske plavalne lige nekoč mudila tudi ljubljanska Ilirija. V tej priliki je Ivica zmagala, »Piccolo« pa je pisal, da »...tra gli spettatori si trovava oltre un centinaio di lubianesi giunti espressamente nella nostra città...«. Tudi v tem primeru sklepamo, da je šlo za v Trstu živeče Slovence. Podobno pri-

Sirena, ki je omamila Umberta Sabo, desno spodaj Ivica Škerlj (levo) s sestro Zofko v narodni noši

12.9. 1936 na parniku »Prestolonaslednik Petar« med Dubrovnikom in Sušakom

POZIV AVTORJA:

Za popolno sliko o delovanju Ivica Škerlj je na voljo še nekaj možnih virov, ki pa še niso dali stvarnih rezultatov. Bralce, ki bi vedeli karkoli o njej, naprošam, da bi to sporočili uredništvu ali na elektronski naslov: bruno.krizman@tin.it.

Questo sera alle ore 21 soltanto del festival del teatro alla Piccola Municipale

L'UNIONE-SP

SPETTACOLO DI GENTILEZZA E DI VIRTUOSITA' NEL QUADRO S

Le ondine italiane, superba espressione di saranno le ammirate protagoniste della impo

La manifestazione che si svolgerà questa sera sarà grandiosa, perché della compagnia Piccola Municipale di Trieste, diretta da Francesco Piccoli, si vedrà in scena la sua opera più recente, una commedia in tre atti intitolata "Le ondine".

Per i loro nomi, il regista genovese, e perché che in questa opera, Piccoli, prende a Firenze, fa una commedia, un'opera in tre atti, intitolata "Le ondine", che si svolge in un ambiente di vita sociale, dove si vedranno protagonisti, una donna, la moglie, e un'opera di grande interesse.

Spettacolo agiografico

La Piccola Municipale di Trieste, che ha appena concluso il suo ciclo di spettacoli, si prepara a dare un'opera di grande interesse, una commedia in tre atti, intitolata "Le ondine", che si svolge in un ambiente di vita sociale, dove si vedranno protagonisti, una donna, la moglie, e un'opera di grande interesse.

Al centro: il gruppo delle attrici e gli assistenti. ... A destra: Umberto Piccoli davanti al teatro, seduto.

Alcune foto della mostra sul teatro di Trieste, dal 1932 al 1938. Sono state realizzate per la Piccola Municipale di Trieste, che ha appena concluso il suo ciclo di spettacoli, si prepara a dare un'opera di grande interesse, una commedia in tre atti, intitolata "Le ondine", che si svolge in un ambiente di vita sociale, dove si vedranno protagonisti, una donna, la moglie, e un'opera di grande interesse.

Italijanski dnevnik »l'Unione« iz Tunisa je poročal triumfalistično

Ivica Škerlj

Iz zbirke ULTIME COSE

(1935-1943)

CAMPIONESSA di NUOTO

Chi t'ha veduta nel mare ti dice
SirenaTrionfatrice di gare allo schermo
della mia vita umiliata apparì
dispari.A te mi lega un filo, tenue cosa
infrangibile, mentre tu sorridi,

e passi avanti, e non mi vedi. Intorno

ti vanno amiche numerose, amici

giovani come te; fate gran chiasso

tra voi nel bar che vi raccoglie. E un giorno

un'ombra mesta ti scendeva - oh, un attimo! -

dalle ciglia, materna ombra che gli angoli

t'incurvò della bella bocca altera,

che sposò la tua aurora alla mia sera

Umberto Saba

sotnost tržaških Slovencev so v Trstu zabeležili dve leti prej, ko je gostovala ljubljanska opera. Gledališče je bilo polno Slovencev.

Poleg gostovanja v Ljubljani je Ivica Škerlj za reprezentanco leta 1935 plavala še v Milanu proti Českoslovaški in v Genovi proti Španiji (3. mesto v 1:32). V tej priložnosti so italijansko štafeto sestavljale tri Tržačanke: Lokar, Strukel in Škerlj! V Neaplju je proti Avstriji Ivica zmagala s časom 1:30,6, sodelovala pa tudi v mešani štafeti, kjer so bile znova vse plavalke iz Trsta.

Za leto 1936 ni znano, zakaj se nobena od tržaških plavalk ni udele-

žila olimpijskih iger. Raziskava pa je odkrila, da je šlo verjetno samo za stvar kakovosti. Na 100 m hrbtno, kjer je nastopala Ivica Škerlj, se je svetovna elita že vrtela okoli časa 1:18, torej bistveno bolje od njenih običajnih časov.

Čisto posebno je bilo gostovanje v Tunisu konec julija leta 1936. Bianca Lokar se ga dobro spominja: »Bile smo v Rimu in pot do Tunisa bi morale opraviti s hidroplanom. Nevihte na morju pa niso omogočale poleta. Ker je bilo v Rimu zelo toplo in soparno so nas poslali v planinsko kočino na Gran Sasso. Po treh dneh smo se vrnile v Rim in iz Ostie odletele.« V ekipi je bila tudi Ivica Škerlj.

»Kapot« z leopardovim vzorcem, ki je osvežil spomin Vere Fakin iz Škrbine

Nadaljevanje se lahko razbere iz triumfalističnih reportaž, ki jih je objavljala italijanski dnevnik iz Tunisa »L'Unione« in dnevnik »Le petit matin« v francoskem jeziku. Italijanski list je dogodku posvečal cele strani. »Le ondine italiane, superba espressione di dinamismo femminile« (naslov čez celo širino strani), »La balda compagna delle migliori ondine italiane«, »Come le azzurre d'Italia hanno trascorso la giornata«, itd. Ivica Škerlj (»la piccola e compita Scherr«) nastopa na več slikah. Navedeno je celo njeno vprašanje o kakovosti domačih plavalk, od kronista pa je zapisana kot »Ivizza«, torej kot mu je odgovorila. Francoski list je pisal o »Les grands galas nautiques« in o »des nageuses tombent du ciel« (plavalke padejo iz neba). Prihod hidroplana (letel je skoraj tri ure!) je pričakala velika množica. Oba časopisa sta prispela v Trst in se čudežno ohranila vse do danes.

24. avgusta 1941 je v Sanremu Ivica Škerlj dosegla svoj najboljši čas, vsaj med tistimi, ki so ostali zabeleženi. Na srečanju Italije proti Madžarski je sicer osvojila samo četrto mesto, vendar s časom 1:28,0. Ob tisti priložnosti je že izpadla večina nekdanjih vrhunskih tržaških plavalk iz 30. let. Pojavila pa se je nova velesila Etta Radivo-Ballaben, ki je postavila kar tri državne rekorde v prostem slogu. Lani preminula Ballaben je bila državna reprezentantka v plavanju, atletiki in košarki!

Zadnji nastop za državno reprezentanco je Ivica Škerlj opravila proti Madžarski v Budimpešti 8. in 9. avgusta 1942.

Iz kopice slik je izšel tudi dokument, ki priča o zgodovinskih dogodkih tistih let. 29. julija 1939 je Italija gostovala v Celovcu proti Avstriji, katero si je z »Anschlussom« že prisvojila Nemčija. Očitno je imela Avstrija v športnem smislu nekaj avtonomije, zastave ob bazenu pa so samo nacistične.

Redka pričevanja o plavalci omenjajo možnost, da se je zaradi svoje domoljubnosti in narodne zavesti nekajkrat znašla kar v Coroneu. Morda bo čas razkril tudi to zagonetko. Vsekakor je bila cela družina znana kot zelo zavedna. Na eni od slik iz njene dediščine nastopa dekle v partizanski uniformi in s titovko med dvema partizanoma, od katerih je eden ranjen. Žal ni bilo mogoče določiti, če je dekle ena od sester Škerlj. Podobnost bi nas lahko le usmerjala v to možnost.

Do zanimive ugotovitve je prišlo med intervjuvanjem daljne sorodnice v Škrbini. 79-letna Vera Fakin je na sliki iz leta 1942 spoznala Ivico in sestro Vido...še prej pa »...ah, ta kapot mi je dala Ivica. Mižerija, saj veste. Nič se ni vrglo proč...« Kapot, ali bolje jopič, je tisti z leopardovim vzorcem, ki ga Ivica nosi med sprehodom v Barkovljah.

Ivica je nekega dne očitno očarala tržaškega pesnika Umberto Saba. Ta je bil lastnik še danes obstoječe antikvarne knjigarne v ul. s. Nicolò. Nasproti knjigarne je bil bar, v katerega so zahajali plavalci in plavalke Trie-

stine. Saba je redno prihajal tja po kavo, bil pa je molčeč in nikogar ni pozdravljala. Nadelo so mu vzdevek »poeta mus«. Očitno pa mu je oko padlo na Ivico in v pesniški zbirki »Le ultime cose«, ki vsebuje dela iz obdobja 1935-1943 je tudi pesem »Campionessa di nuoto«, katero objavljamo v izvorniku. Priče so izjavile, da je bila »campionessa« prav Ivica.

Tekmovalno plavanje se je prekinilo leta 1942, naša junakinja pa je uživala sloves dobre šivilje. »Šivala je poročne obleke«, so povedali v Škrbini. Prišla je osvoboditev, ki je na športnem polju prinesla razcvet številnih dejavnosti, ki so se odvijale na razširjenem območju con A in B. Od leta 1946 naprej je naš dnevnik redno priobčeval prispevke o tekmovanjih v atletiki, nogometu in tudi plavanju, tekmovali pa so tudi leta 1945. »Corriere di Trieste« je 23. julija 1945 poročal o tekmovanju v Ausonii. Nastopala je tudi Ivica Škerlj, ki pa je velikokrat naletela na močno domačo konkurenco. Za zmagovalko Guanco je bila druga, vendar z zelo dobrim časom 1:32,4. Bila je še vedno članica Triestine.

Naš dnevnik je 6. avgusta 1946 poročal o plavalnem tekmovanju za pokal »L. Frausin« v Miljah za društva iz Milj, Trsta in Tržiča. Zelo veliko je bilo Križanov. Na tem tekmovanju (4. avgusta) najdemo edino pisano sled o Ivici Škerlj, tokrat kot članico PD Rojan. Kljub 31 letom je nastopala kot »mladinka« in zmagala na 50 m prosto s časom 36,2. Objavljenih je bilo še nekaj poročil o plavalnih tekmovanjih. Povsem romantičen je poziv udeležencem tekmovanja v Miljah naj se zberejo ob 8.30 na pomolu Pescheria za odhod s parnikom! Ivica Škerlj pa ne izsledimo več, ...čeprav pričevalec trdi, da je vrhunska plavalca pomagala pri organizaciji tedanje športne, pravili so jo fizikalne, dejavnosti.

Med anglo-ameriško vojaško upravo je Ivica spoznala Josipa Jelušiča, Hrvata po rodu, se z njim poročila in izselila v New York. Neozdravljivi boleznini je podlegla pri samo 45 letih. Namen tega pisanja je razkritje živahne dejavnosti v športni panogi, ki v modernejših časih dosega le mladinske kategorije. Ivica Škerlj uvršča v galerijo naših relativno najboljših športnic in jo vključuje tudi v seznam tržaških »azzurrov«, kjer je bila doslej neznana.

Bruno Križman

KOLESTARSTVO - 2. etapa Toura v znamenju padcev

Krvavi Armstrong, Schleck s poškodovanim komolcem

Etapo osvojil Francoz Chavanel, ki je tudi oblekle rumeno majico

BRUSELJ - Francoz Sylvain Chavanel (Quick Step) je zmagovalec druge etape kolesarske dirke po Franciji, po kateri je oblekel tudi rumeno majico vodilnega na Touru. Enaintridesetletnik je skupaj s še sedmimi kolesarji pobegnil že kmalu po startu, nato pa se kakšnih 20 km do cilja odlepil od zasledovalcev in po 201 km prvi prikolesaril v belgijski Spa. Prejšnji vodilni Švicar Fabian Cancellara ni »potegnil« za Chavanelom, saj so drugi člani njegove ekipe Saxo Bank čakali na moštvenega kolega Andyja Schlecka, ki je grdo padel na spolzkem pločniku in si poškodoval komolec. Eden od favoritov za končno zmago Luksemburčan Schleck je imel po padcu že več kot štiri minute zaostanka za najboljšimi, vendar so njegovi moštveni kolegi trdo garali, da so ga spet spravili nazaj «v igro».

Cancellara je drugo etapo, tako kot lanski zmagovalec Španec Alberto Contador in sedemkratni zmagovalec francoske pentlje Američan Lance Armstrong (tudi ta je padel v težkih razmerah, a brez posledic), končal v glavnini s 3:56 minute zaostanka za zmagovalcem in ima v skupni razvrstitvi zdaj 2:57 zaostanka za Chavanelom, tretji je Nmec Tony Martin (+ 3:10).

»Skoraj polovica glavnine je danes 'popadala' in kaj takega je nesprijemljivo,« je dodal vodja Armstrongove ekipe Johan Bruyneel.

»K sreči nisem vedel, kaj se dogaja za mano, čeprav sem nekaj slišal o padcih. Vse, kar lahko rečem, je, da sem dal danes vse od sebe,« je po zmagi dejal Chavanel, ki si je na istih cestah na letošnji aprilski dirki Liege-Bastogne-Liege poškodoval lobanjo.

Danes kolesarje čaka 213 km dolga etapa od Wanzeja do francoskega Arenberg Pte. du Hainaut.

Vrstni red 2. etape (Bruseljski - Spa, 201 km): 1. Sylvain Chavanel (Fra/Quick Step) 4:40:48 ure; 2. Maxime Bouet (Fra/Ag2r) + 3:56; 3. Fabian Wegmann (Nem/Milram); 26. Kristijan

Koren (Slo/Liquigas); 43. Ivan Basso (Ita/Liquigas); 51. Janez Brajkovič (Slo/Radioshack) vsi isti čas; 171. Simon Špilak (Slo/Lampre) + 13:38; 193. Grega Bole (Slo/Lampre) 19:03

Skupno: 1. Sylvain Chavanel (Fra/Quick Step) 10:01:25; 2. Fabian Cancellara (Švi/Saxo Bank) + 2:57; 3. Tony Martin (Nem/Columbia) 3:07; 4. David Millar (VBr/Garmin) 3:17; 5. Lance Armstrong (ZDA/Radioshack) 3:19; 6. Geraint Thomas (VBr/Sky) 3:20; 7. Alberto Contador (Špa/Astana) 3:24; 8. Levi Leipheimer (ZDA/Radioshack) 3:25; 9. Edvald Boasson Hagen (Nor/Sky) 3:29; 10. Linus Gerdemann (Nem/Milram) 3:32 ..; 12. Janez Brajkovič (Slo/Radioshack) isti čas; 19. Cadel Evans (Avs/BMC) 3:36; 23. Kristijan Koren (Slo/Liquigas) 3:39; 53. Ivan Basso (Ita/Liquigas) 3:52; 167. Simon Špilak (Slo/Lampre) 13:49; 188. Grega Bole (Slo/Lampre) 19:18 ..

»K sreči nisem vedel, kaj se dogaja za mano, čeprav sem nekaj slišal o padcih,« je dejal Sylvain Chavanel po včerajšnji etapi

ANSA

MOTOCIKLIZEM - Prvenstvo Yamaha

Emili 4. v Misanu

Po napaki v prvem krogu nadoknadil sedem mest - Četrti tudi na skupni lestvici

Na 4. dirki prvenstva Yamaha v Misanu Adriaticu je slovenski motociklist Mitja Emili osvojil 4. mesto. Na rezultat gleda z mešanimi občutki. Dirko je začel s 5. mesta, vendar se je zaradi napake na tretjem zavoju pred začetkom drugega kroga znašel na 11. mestu. S požrtvovalno in pogumno vožnjo se je v nadaljevanju povzpela na 4. mesto, pokazalo pa se je, da bi se brez začetne težave lahko mirno potegoval za končno 2. mesto. Po nedeljski dirki se je Emili na skupni lestvici s 5. povzpela na 4. mesto, vendar je njegov zaostanek za vodilnimi zdaj večji, kar pomeni, da mora na zadnjih dveh preizkušnjah odločno meriti na zmago.

V DOLINI - »24 ur športa« v okviru 45-letnice ŠD Breg

Nogomet in ne samo

Pri moških zmagal Živ Teksas, pri ženskah Gorjansko - Zbijali so žeblje, metali skrle in jedli lubenico

V dolinskem športnem centru Silvano Klabian je bilo v soboto in v nedeljo živahno celih 24 ur. V okviru Bregove pobude »24 ur športa«, ob 45-letnici dolinskega društva, so se nastopajočji pomerili v raznih športnih panogah. Osrednji dogodek pa je bil ženski in moški malonogometni turnir Bum Bum Cup 2010 (6. Memorial Mario Lupidi), na katerem je nastopilo 6 ženskih in 6 moških ekip. V ženski konkurenci so slavile zmago nogometarice z Gorjanskega, v moški pa igralci ekipe Živ Teksas. Ekipa s slovenskega Krasa je v finalu z 2:1 premagala Izolo, Živ Teksas pa je bil v finalu s 3:2 boljši od domačih Bum Bum Boysov.

Najboljši/a vratar/ka: Gregor Košuta, Tanja Barbieri; najboljši igralec/ka: Kevin Segulin, Nikol Stojanovič; najboljši strelec/ka: Matej Bernetič (9), Tea Grutschreber (11); najbolj simpatici/a: Miha Gaberč, Petra Terčon; miss/mister turnirja: Martina Milič, Dean Avdič; pokal kiosk: Bum Bum Lady; največ doseženih golov: Gorjansko moški.

V namiznoteniški preizkušnji sta slavila zmago Nicolas Privileggi in Lina Čepak, v zbijanju žeblje sta bila najbolj spretna oba Martina Jarca, starejši iz Doberdoba in mlajši, ki ima tudi po očetu doberdobske korenine, ampak stanuje na Opčinah. Pri metanju skrl sta se izkazala Gianni Bove in Jessica Jarc, najhitreje pa je pojedla lubenico družina Pettirosso.

V Dolini so tekmovali tudi, kdo bo prvi, brez pomoči rok, pojedel lubenico. Na sliki spodaj zmagovalci moškega malonogometnega turnirja ekipa Živ Teksas

KROMA

NOGOMET - 2. Memorial Matej Lachi-Lah

V Križu še drugič zapored Gorjansko

Na 2. memorialu (nogomet 7:7 za neregistrirane igralce) v spomin na domačina Mateja Lachi-Laha je v Križu drugič zapored zmagala ekipa z Gorjanskega, ki je v finalu prepričljivo premagala Real Kras s 4:1. Na tretje mesto se je uvrstilo moštvo Dijaškega doma Srečko Kosovel, ki je bilo boljše od kriških Plavih. Končni izid je bil 3:2. Na turnirju je nastopilo osem ekip.

Za najboljšega igralca tur-

UM. KOTALKANJE Na DP poletovki 32. in 40.

V Bormiu se je končalo državno prvenstvo v umetniškem kotalkanju za mlajše kategorije. O nastopu poletovk smo že poročali, danes objavljamo končne izide. V kategoriji juniorek je Valentina Scamperle pristała na končnem 32. mestu, Martina Debernardi pa je bila štirideseta. Obe sta tekmovali tudi za kombinacijski naslov. Scamperlejeva je bila med 22 tekmovalkami 13., Debernardi je pa dvajseta. Prvakinja je postala Silvia Lambrusca.

Konc meseca, točneje od 22. do 25. julija, bo v Roccarasu državno prvenstvo za mladinke in članice, na njem bodo nastopile tudi Tanja Romano, Francesca Roncelli in Martina Pecchiar.

SKIROLL

Nekaj dobrih uvrstitev ŠD Mladina

Po sobotnem nastopu v šprintu so člani ŠD Mladina na 8. preizkušnji za italijanski pokal za skirollu v nedeljo nastopili še v tekmah v strmini. Kljub temu, da jim ta zvrst ne leži, so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Bolj pomembno bo konec tega tedna, ko jih v Montebelluni čaka državno prvenstvo v ravnini.

Najmlajše (1.000 m): 3. Tairin Tence 8:16,5. Začetniki (2.000 m): 2. Thomas Poletto 13:15,7. Začetnice (2.000 m): 3. Dana Tenze; 5. Maja Chenda. Dečki (3.000 m): 4. Luka Ghira 18:12,3. Deklice (3.000 m): 1. Jasna Vitez 23:40,0, 2. Jana Prašelj 27:20,6. Mladinci (4.000 m): 7. Niki Hrovatin 24:15. Člani (6.500): 17. Andrea Silverio 34:24,7; 20. Paolo Munari 35:23,6; 26. Eno Cossaro 37:49,5; 34. Pierino Di Leonardo 39:25,6; 41. Luigi Crosilla 42:54,1. Članice (4.000): 7. Patrizia Turchet 28:01,5; 8. Chiara Di Leonardo 30:40,3.

Pri Juventini nogomet, druženje in bazeni

Na nogometnem igrišču v Štandrežu je na desetdnevem taboru Juventine letos sodelovalo kar 44 otrok. Vaditelji Juventine so torej imeli polne roke dela. Otroci, veliko je bilo novincev, so v glavnem vadili nogometno tehniko, so med seboj tekmovali in se zabavali. Kot se v poletnem času spodbodi, so imeli ob igrišču na razpolago bazen, v katerem so se lahko ohladili. Zadnji dan je bila na sporedu prijateljska tekma med Juventininimi odborniki in starši.

V Dolini športni teden

Prejšnji teden se je v Dolini zaključil dvotedenski občinski poletni center v sodelovanju s ŠD Breg, kjer se je vsak dan zbiralo približno 50 otrok. Udeleženci športnega tedna so lahko vsak dan izbirali športno panogo: preizkušali so se lahko v odbojki, nogometu in košarki. V jutranjih urah so se učili osnov ekipnih športov, popoldnevi pa so bili namenjeni predvsem igri. Tedenski program sta popestrila tudi dva izleta na kopanje v Sesljan. Otroci so vadili pod vodstvom Giorgio Stojkoviča (nogomet), Boruta Sile (košarka) in Samoe Mauro (odbojka).

Val v Doberdolu

Športni kamp s sodelovanjem ZSŠDI je privabil kar 43 otrok iz Doberdola, Poljan, iz Jamelj, Dola, Štandreža, Sovodnj, s Peči in iz Gorice. Vodil ga je Leon Hrovat ob pomoči prof. Renata Srebrničarja ter mladih odbojkaric Giulie Bressan, Giade Giuntoli in Mateje Zavadlav. Za prevoz je poskrbel Jurij Plesničar. Poleg odbojke so se otroci zabavali z nogometom, košarko, igro med dvema ognjema, vsak dan pa so potekale tudi atletske in gimnastične vaje ter igre. Popoldne so dejavnosti potekale v sprejemnem centru Gradina.

Čupa: osnovnošolci ...

Poletni meseci privabijo k Čupi vselej veliko otrok. Včeraj se je začela že tretja izmena jadrnega tečaja za osnovnošolce, 19. julija pa bo še četrta dvotedenska tečaj. V prvem in drugem tečaju se je jadrnih veččin učilo 18 otrok: naučeno znanje na kopnem so tečajniki pod vodstvom društvenih trenerjev in asistentov (Andreja Farneti, Veronike Milič, Lare Spinazzole, Ingrid Peric, Luke Sacher, Johane Milič, Olafa Samuleja in Janoša Jurinčiča) preizkušali vsak dan tudi na morju. Vsekozi je tečajnikom pomagala tudi ekipa, ki tekmuje v razredu 420.

... in srednješolci

»Zabave na morju« je ime tečaju Čupe, ki je namenjen izključno srednješolcem. V popoldanskem času so prejšnji teden štirje tečajniki učili veščin jadrnanja na deski, na razpolago pa so imeli tudi jadrnico open bic in FIV555 (jadrnica za pet odraslih). Prvo izmeno je vodila Veronika Milič, na drugi (začne se 19. julija) pa bo glavna trenerka Andreja Farneti. Prejšnji teden so v jutranjih urah priredili tečaj tudi za gojence Dijaškega doma v Gorici pod vodstvom Lare Spinazzole. Pri Čupi prirejajo po dogovoru tudi tečaje za odrasle na jadrnicah FIV555.

ŠTEVERJAN - V nedeljo se je zaključil 40. festival narodnozabavne glasbe

Iskrice najbolj »vžgale«, nagradi za openski Taims

Finalni del izpeljali kljub nalivu - Zamejstvo uspešno predstavljalo tudi koroški ansambel Korenine

Iskrice, povsem ženska zasedba iz Laškega pri Celju, so zmagovale 40. festivala narodnozabavne glasbe, ki se je v nedeljo zaključil v Števerjanu in na katerem sta se zelo dobro odrezala tudi ansambla iz zamejstva. Nagrado občinstva so namreč prejeli člani koroškega ansambla Korenika s pevci iz Šmihela nad Pliberkom, po drugi strani pa se openski Taimsu lahko pohvali z nagradama za melodijo in za najboljše besedilo.

Prosvetnemu društvu Frančišek Borgia Sedej, prireditelju tridnevnega festivala, je v nedeljo nekoliko ponagajalo vreme, saj se je v popoldanskih urah v Števerjanu ulil dež. Kljub nalivu so prireditelji uspeli izpeljati ves predvideni program, saj je festival potekal pod šotorom v Formentinijevem parku. Na letošnji festival, ki sta ga povezovala Jasna Kuljaj in Janez Dolinar, se je prijalo 40 glasbenih sestavov; v petek in soboto se jih je na odru zvrstilo le 38, 17 pa jih je bilo pripuščenih na nedeljski finalni del prireditve, na katerem je med številnimi uglednimi gosti izstopal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš. Uvodoma je prisotne pozdravil predsednik društva F.B. Sedej Matej Pintar, ki je poudaril, da je števerjanski festival postal pomembna glasbena prireditev za ves slovenski prostor ne glede na državno mejo.

Ob zaključku nedeljskih nastopov je komisija za glasbo, ki so jo sestavljali Jože Burnik, Mihael Corsi, Danilo Čadež, Jan Leopoli, Bertl Lipusch, Tullio Možina, Denis Novato, Slavko Avsenik ml. in Matej Pintar, nagrado za najboljši ansambel in trofejo društva F.B. Sedej podelila Iskricam iz Laškega, ki so zapele skladbo Sedem let sva se ljubila in Šepni mi prav tiho. Nagrado občinstva so si priborili člani ansambla Korenika s pevci iz Šmihela nad Pliberkom, ki so zaigrali skladbo iz narodne zbirke Ob reki Dravci. Nagrado za najboljši kvintet je komisija podelila ansamblu Čepon s Horjula, za najboljši trio pa ansamblu lastnosti sodobni elektronskih in materialov. Ansambel Taims z Opčin je prejel nagrado za najboljšo melodijo, nagrado za

Iskrice se veselijo zmage s predsednikom društva F.B. Sedej Matejem Pintarjem (desno); pri nagrajevanju zmagovalec je sodeloval tudi minister Žekš (spodaj)

BUMBACA

najboljšega debitanta pa ansambel Vikend iz Velenja. Komisija za besedilo, ki so jo sestavljali Milan Jež, Leonard Katz, Franka Padovan

in Martina Valentinčič, je nagradila Sašo Martelanca za skladbo Spomin na majnice, ki jo je uglasbil Janez Beličič, izvajal pa ansambel Taims. Posebno

priznanje za najbolj karizmatičen nastop je prejela Barbara Žerjal, klarinetistka in pevka ansambla Donačka.

Nedeljski popoldan je posnel tržaški sedež slovenskega programa Rai, ki bo finale posredoval tudi RTV Slovenija. Obiskovalcem festivala je bil na voljo obširen bilten o prireditvi in njeni št-

ridesetletni zgodovini, ki ga je izdala Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, njeno naslovno stran pa je pripravil David Pintar. Odrsko sceno si je zamislil in izdelal priznani slovenski umetnik Jože Napotnik, za ozvočenje sta nazadnje poskrbela Mice Karov in Niko Klanjšček.

V hiši našli truplo

Novogoriški gasilci so včeraj v stanovanjski hiši v Šmihelu našli mrtvo 80-letno žensko. Zdravnica, ki je bila na kraju dogodka, na truplu ni našla znakov nasilja, je pa odredila sanitarno obdukcijo. Tujka krivda je v zvezi z obravnavanim primerom izključena, zato bodo novogoriški policisti v zvezi s tem napisali poročilo pristojnemu okrožnemu državnemu tožilstvu. (km)

Ponesrečenec okreva

Zdravstveno stanje 29-letnega Raffaeleja Sansona se izboljšuje. Mladenič, ki je v noči med petkom in soboto padel z grajskega obzidja v Gorici, je pri zavesti, koliko bo dolgo njegovo okrevanje, pa še ni znano, saj je v nesreči utrpel številne poškodbe. Dinamika padca ni še povsem jasna; zdi se, da se je mladenič ponesrečil sam in da njegovi prijatelji padca niso opazili.

Avto se je vnel na hitri cesti

Goriški gasilci so včeraj nekaj po 16. uri posredovali na hitri cesti Gorica-Vileš. Pri Gradšču se je namreč vnel avtomobil; iz motorja so se ognjeni zublji razširili na gume in na sprednji del vozila. Gasilci so ogenj pogasili, vsekakor pa je avto zdaj primeren le za odpad. K sreči se med požarom ni nihče poškodoval.

Vinjena v avtu z otrokoma

V nedeljskih zgodnjih dopoldanskih urah je v križišču za šempetrsko bolnišnico 31-letna domačinka z avtomobilom zapeljala preveč desno; njen avtomobil je zato zavozil preko žive meje in obstal na brežini. V avtomobilu sta bila tudi voznici otroka, stara okoli 6 let. Voznico, ki se je lažje telesno poškodovala, so odpeljali v bolnišnico, alkotest pa je pokazal, da je imela v času vožnje v organizmu 1,22 miligramov alkohola na liter krvi. (km)

V Foljanu kmalu krožišče

Med državno cesto št. 305 in pokrajinsko cesto št. 1 v Foljanu bodo pred koncem leta zgradili novo krožišče. Občina je namreč že razlatala potrebna zemljišča, tako da podjetje FVG Strade bo lahko v kratkem objavilo razpis za izbiro izvajalca del.

Pesnica in novinarka

Na Trgu Falcone e Borsellino v Tržiču bo nocoj ob 21. uri pesnica Mary Barbara Tolusso predstavila svojo zbirko pesmi »L'imbalsamatrice«, novinarka Barbara Schiaivullu pa svojo knjigo »Guerra e guerra«.

NOVA GORICA - Univerza Medregijski center za realizacijo visoko inovativnih laserjev

V okviru pobude Interreg Slovenija-Italija 2007-2013 je skupina partnerjev, ki jo vodi Univerza v Novi Gorici, uspela pridobiti financiranje projekta CITIUS. Ta predvideva postavitev medregijskega centra za ultrahitro fotonske tehnike v spektroskopiji. Aktivnosti so namenjene vzpostavitvi in delovanju čezmejnega grozda za realizacijo visoko inovativnih svetlobnih virov ter z namenom njihove uporabe pri raziskavah in razvoju na različnih področjih, izjemno pomembnih z vidika znanosti in tehnologije, zlasti pri študiju lastnosti sodobni elektronskih in materialov.

V prostorih Univerze v Novi Gorici bo tako nastal medregijski center za karakterizacijo sodobnih materialov, ki bo privabljal raziskovalce in inženirje iz celotnega območja, ki ga pokriva program Interreg, deloval pa bo tudi širše, saj bo edini tovrstni center v tem delu Evrope. Proračun projekta CITIUS znaša okrog 2,8 milijona evrov. Poleg Univerze v Novi Gorici predvideva financiranje aktivnosti še sinhrotrona v Trstu, CNR-INFN Luxor v Padovi, CNR-ISOF v Ferrari, Instrumentation technologies v Solkanu, Kontrolnega Sistema iz Sežane in biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Jedro projekta predstavlja izdelava laserskega izvora najnovejšega generacije in pripadajoče ultravisokovakuumske komore, v kateri bodo nameščeni vsi potrebni merilni instrumenti, ki bodo omogočali karakterizacijo optičnih in elektronskih lastnosti posameznih molekul in tankih slojev.

Projekt, ki bo trajal tri leta, bo predstavljal tudi pomemben prispevek k programu ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures), saj se bodo eksperimentalne metode, ki jih bo skupina partnerjev razvila, neposredno navezovala na iniciativo EUROFEL, ki v okviru ESFRI povezuje vse laserje na proste elektrone in med njimi tudi na novo nastajajočega v bližini tržaškega sinhrotrona. Slovesen začetek projekta bo jutri v prostorih Univerze v Novi Gorici v Ajdovščini, ob prisotnosti Danila Zavrtanika, predsednik univerze, in ministra Henrika Gjerkeša. (km)

NOVA GORICA - Nekdaj javno parkirišče prešlo v zasebno last

»Hud udarec za Kulturni dom, prostorska katastrofa za mesto«

Do nedavnega javno parkirišče, danes zasebno BUMBACA

Javno parkirišče za novogoriškim Kulturnim domom je pred nekaj tedni prešlo v last turškega lastnika bližnjega igralnega salona, kar je med nekaterimi novogoriškimi mestnimi svetniki na eni izmed zadnjih sej vzbudilo nemalo začudenja in ogorčenja. »Še posebej hud udarec to predstavlja za Kulturni dom, saj je s tem dokončno onemogočena načrtovana širitev odra te osrednje kulturne glasbene ustanove v občinski lasti, ki nima več niti svojega dostopa do odra,« je povedal svetnik Mitja Trtnik, ki je v imenu Liste Roberta Goloba in svetniške skupine LDS občinsko upravo vprašal, kdo je sprejel odločitev, da novogoriška mestna občina ne odkupi tako pomembnega zemljišča, ki je imela možnost uveljavljati predkupno pravico zanj. »To je prostorska katastrofa za mestno jedro, saj se to ne bi smelo zgoditi,« se je strinjala tudi svetnica Nada Gortnar Gorjan iz Liste za kakovost življenja.

V Novi Gorici je parkiranje že tako ali tako velik problem, dejstvo, da je parkirišče v mestnem jedru, ki je veljalo za javno, prešlo v zasebne roke, pa je dvignilo nemalo prahu. Še nedavno so ga lahko uporabljali tudi meščani, za parkiranje je bilo sicer treba plačati. »Nasproti tega parkirišča sta zdravstveni dom in lekarna brez enega lastnega parkirnega mesta. S tem posegom se je dostopnost do teh javnih ustanov tudi pomembno poslabšala, da ne govorim o Kulturnem domu - ka-

ko bodo nastopajoči in gostje sploh še lahko prišli do njega?« je izpostavila Gortnar Gorjanova. Občinski oddelek za splošne zadeve in oddelek za infrastrukturo in gospodarske javne službe sta svetnikom obrazložila, da se je občinska uprava o omenjenem parkirišču dolgo časa pogajala s prvotnim lastnikom, družbo Projekt, o tem, da občina dobi v svojo last, lastnik pa se je omeščal šele, ko je dobil na mizo predlog menjave zemljišč: parkirišče za Kulturnim domom bi zamenjali za zemljišče ob Projektu in Kidričevo ulico. Zamenjava zemljišč je bila nato dvakrat zapovrstjo na dnevnem redu sej mestnega sveta, in obakrat na predlog nekaterih svetnikov umaknjena. V tretje je bila umaknjena na predlog župana, saj Projekt ni bil več zainteresiran za menjavo. Občina je nato uveljavljala predkupno pravico, lastnik pa je na sestanku s predstavnikoma mestne občine izrecno zardil, da posel ne bo sklenjen, če bo kot kupec nastopala občina. »Po dvakratni zavrnitvi menjave na mestnem svetu, kar je razumel kot čisto nagajanje, mu tega niti ne gre zameriti,« sporočajo iz omenjenih občinskih oddelkov. Direktor podjetja, ki upravlja bližnje igralnico in novi lastnik parkirišča, Metin Gökdemir, pa je v dopisu občinski upravi zagotovil, da bo še naprej podpiral dejavnosti Kulturnega doma in omogočal nemoten dostop dostavnih vozil in potek vseh kulturnih prireditev v njem. (km)

GORICA - Včeraj na županstvu podpisali pogodbo

Za 73 milijonov evrov Iris prodal energetske sektor

Eni utrjuje svojo prisotnost v deželi, Acegas-APS cilja na združitev njenih komunalnih služb

Podjetje za javne storitve Iris je včeraj za 73 milijonov evrov prodalo svoj energetske sektor navezi med družbama Eni in Acegas-APS. Na goriškem županstvu so dopoldne pogodbo podpisali predsednik podjetja Iris Armando Querin, predsednik družbe Acegas-APS Massimo Paniccia in Enijev direktor trženja Angelo Zaccari.

»Družbi Eni in Acegas-APS sta novi lastnici - prva sedemdesetih odstotkov, druga tridesetih odstotkov - energetskega sektorja družbe Iris; prevzeli sta dejavnosti podjetja Isogas, distribucijo energije na območju goriške občine, dalje bosta odslej odgovorni za javno razsvetlavo in za oskrbo s plinom v raznih občinah goriške pokrajine, kjer bosta imeli približno 60.000 uporabnikov. Kar se po drugi strani tiče oskrbe z energijo, družbi prevzemata okrog 20.000 uporabnikov, za katere je doslej skrbelo naše podjetje,« pravi Querin in pojasnjuje, da je pri operaciji kot finančni »advisor« sodelovalo podjetje Arthur D. Little, kot pravni »advisor« pa odvetniški pisarni Pavia in Ansaldo.

»Naveza s tako pomembnim partnerjem, kot je Eni, bo nedvomno omogočila izboljšanje dosedanjih storitev. Zdaj si bomo prizadevali, da bi tudi na področju okoljskih storitev prišlo do združitve vseh komunalnih služb iz dežele Furlanije-Juljske krajine. Upamo, da bomo tudi s Pordenonom in Vidmom uspeli najti skupni jezik, kot smo to storili v Gorici, saj bi z združitvijo moči na področju komunalnih služb izboljšali storitve, poleg tega pa bi bili tudi bolj konkurenčni,« pravi predsednik družbe Acegas-APS Paniccia, Enijev direktor trženja Zaccari pa poudarja, da s prevzemom energetskega sektorja podjetja Iris utrjuje svojo prisotnost

in vlogo v Furlaniji-Juljski krajini. »Servno vzhodna Italija je za Eni strateško območje, v katerem je cela vrsta razvojnih možnosti,« razlaga Zaccari in opozarja, da Eni oskrbuje z energijo 6.500.000 družin iz vse Italije, kar naj bi zagotavljalo visoko raven storitev. Bančni partner naveze med Enijem in družbo Acegas-APS je bila skupina Unicredit.

Na podpisu pogodbe o prevzemu energetskega sektorja so bili prisotni župani iz Gorice Ettore Romoli, Krmina Luciano Patat, Romansa Alessandro Zanella in Moša Elisabetta Feresin. »Zaključila se je operacija, ki jo je bilo še pred nekaj leti nemogoče predvideti. Ko sem bil leta 2007 izvoljen za župana, je bil položaj podjetja Iris precej zaskrbljujoč. Od takrat naprej pa so župani iz občin goriške pokrajine premostili ideološka razhajanja in dosegli enotnost glede dogovora, ki so ga podprli tudi sindikati, čeprav so bili nad njim začetno skeptični. Tudi osebje energetskega sektorja družbe Iris je nazadnje razumelo težaven položaj in dokazalo veliko mero zrelosti,« je ob robu včerajšnjega podpisa poudaril goriški župan Romoli, ki je opozoril, da je Eni med najpomembnejšimi podjetji na državni ravni. Zaradi tega bo po njegovih besedah skupaj z družbo Acegas-APS nedvomno poskrbel za izboljšanje energetskega sektorja na območju goriške pokrajine. Po mnenju Romolija je bila prodaja energetskega sektorja družbe Iris zelo zrela in pametna odločitev, sploh pa je bil včeraj župan vidno zadovoljen nad pozitivnim zaključkom zadeve. Kako ne bi bil, saj bo dogovor o prodaji energetskega sektorja prinesel v blagajno goriške občine okrog 17 milijonov evrov. (dr)

Z leve Zaccari, Querin in Paniccia

BUMBACA

GORICA - Poletna ponudba Slovika

Ekstra tudi z intenzivnima tečajema angleščine in grščine

Mladi pred odhodom na poletno šolo v Ljubljano

BUMBACA

DOBERDOB - Demokratska stranka Fabio Vizintin novi tajnik doberdobskega krožka

V pokrajinsko skupščino je bila izvoljena tudi podžupanja Luisa Gergolet

Fabio Vizintin je novi tajnik doberdobskega krožka Demokratske stranke (DS). V okviru zadnje faze kongresa DS so 26. in 27. junija tudi v Doberdobo - kot drugod po goriški pokrajini - potekale volitve pokrajinskega tajnika in skupščine ter tajnika in vodstva krajevnega krožka. Kot smo že poročali, je bil na mestu pokrajinskega tajnika potrjen Omar Greco, ki ga je stranka enotno podpirala. V Doberdobo pa je prišlo do zamenjave: za tajnika tamkajšnjega krožka je bil namreč izvoljen Fabio Vizintin.

FABIO VIZINTIN

ljudje prinašali na površje,« zagotavljajo v goriških vrstah stranke.

Z izvolitvijo pokrajinskega tajnika in tajnikov krožkov se je na Goriškem zaključila zadnja faza kongresa DS, v okviru katerega je prišlo do razčlenjene notranje razprave in do prenove strankinih kadrov. DS so je tako dala nove smernice: zavzemala se bo za vzdržljiv razvoj teritorija v duhu Gotenburške in Lizbonske strategije ter za reševanje državnih in lokalnih problemov; ostro se bo zoperstavljala gradnji jedrske elektrarne v FJK in privatizaciji upravljanja vodovodnega omrežja; še naprej se bo zavzemala za pravice Slovencev v Italiji. Glede slednjega velja poudariti pomembno vlogo, ki jo odigrava koordinacija Slovencev in DS.

V Doberdobo, kjer DS sodeluje pri upravi občine, si bodo njeni predstavniki prizadevali v korist občanov in za skupni blagor. S tem v zvezi krajevni krožek napoveduje, da bodo organizirali niz javnih srečanj in sorodnih pobud z namenom, da prislusneje potrebam in pričakovanjem domačinov ter tako prispevajo k lokalnemu razvoju.

29-letni Fabio Vizintin iz Dola, doktor sociologije političnih pojavov, magister evropskih ved in odnosov z javnostmi, je lanskega junija postal politično aktiven, ko je bil izvoljen v občinski svet z najvišjim številom osebnih preferenc med kandidati liste Občinske enotnosti. Po volitvah je postal član DS in vstopil v vodstvo domačega krožka. Fabio Vizintin, ki je na tajniškem mestu nasledil Andreja Gergolet, je postal tudi član novoizvoljene pokrajinske skupščine stranke, v katero je bila ob njem izvoljena še doberdobska podžupanja Luisa Gergolet.

»V Italiji in deželi Furlaniji-Juljski krajini je v zadnjih letih prišlo do težkih socialnih, ekonomskih in političnih razmer zaradi neodgovornega upravljanja desnosredinskih vlad. Demokratska stranka si je zato prevzela odgovornost, da bo gradila verodostojno politično alternativo v nelahkem obdobju. Na območjih, kjer je na vladi, pa bo naprej vestno in odgovorno upravljala ter namenjala pozornost tam, ki jih bodo

Na pobudo izobraževanega konzorcija Slovika in združenja Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča je v nedeljo skupina mladih Goričanov odpotovala na mladinsko poletno šolo slovenskega jezika, ki jo organizira center za slovenščino kot drugi - tuji jezik.

Mladinska poletna šola slovenskega jezika, ki deluje v okviru filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je namenjena dijakom, starih od 13 do 17 let, ki se želijo naučiti slovensčine ali izpopolniti že pridobljeno znanje. Šolo obiskujejo predvsem mladostniki iz zamejstva in zdomstva, pa tudi sinovi in hčere tujih državljanov, ki se zaradi službenih ali drugih obveznosti preselijo v Slovenijo. Pouk poteka v dopoldanskem času, v popoldanskem času so organizirane dodatne dejavnosti, ogledi in ekskurzije. Dijaki so nastanjeni v dijaškem domu v Ljubljani in zanje skrbijo vzgojitelji.

»V okviru programa Ekstra, ki ga na Sloviku izvajamo v sodelovanju z združenjem Slovenski dijaški dom Simona Gregorčiča iz Gorice, smo pred-

videli vrsto poletnih dejavnosti: prejšnjo nedeljo so naši dijaki odpotovali v Ljubljano, kjer bodo dva tedna obiskovali poletno šolo slovenskega jezika. V nedeljo, 18. julija, pa bodo šli na Malto, kjer se bodo posvetili učenju angleščine. V prejšnjih dneh smo med drugim objavili razpis z opisom dejavnosti in pogoji za pristop k programu Ekstra; dijake in njihove starše vabimo, da nas obiščejo na našem sedežu v KB Centru in si ogledajo našo spletno stran za dodatne informacije,« pravi Matejka Grgič, znanstvena direktorica na Sloviku.

»Ekstra je obšolski program za dijake slovenskih višjih srednjih šol v Italiji, ki mladim ponuja možnost učenja, dodatnega in dopolnilnega izobraževanja, študijskega usmerjanja in druženja. S programom želimo prispevati k celoviti izobrazbi posameznikov, k spodbujanju osebne rasti in študijske uspešnosti, predvsem pa k poglobitvi šolske izobrazbe in spoznavanjem z dodatnimi študijskimi področji, med katerimi so jeziki bistvenega pomena. Temeljno po-

TRŽIČ - Maroni Med ministrovim obiskom delili protestne letake

»Nočemo privilegijev in zahtevamo enakopravnost za tuje delavce.« Tako je pisalo na letakih, ki so jih včeraj popoldne delili v središču Trziča predstavniki sindikatov kovinarjev FIOM, FIM in UILM. Sindikalisti so se za mobilizacijo odločili zaradi obiska notranjega ministra Roberta Maronija, ki se je sinoči mudil na kratkem zasebnem obisku na Trziškem. Njegov prihod je sprožil val negodovanja in protestov, zato pa so krajevni veljaki Severne lige, ki je Maronija gostila, nekoliko spremenili program obiska. Odpadel je ogled središča Trziča, tako da so obisk omejili zgolj na večerjo v restavraciji Contando, ki so jo odprli nalašč za uglednega gosta. Ribje specialitete je tako skupaj z Maronijem okusilo približno sto izbrancev, med katerimi so bili župana iz Trziča in Ronk ter razni krajevni upravitelji.

Med mobilizacijo v središču Trziča so sindikalisti opozorili, da tujci s svojim delom prispevajo 10 odstotkov bruto domačega proizvoda, v naši deželi pa bivajo le v 3,2 odstotkih stanovanj ATER. Poleg tega so opozorili, da italijanska podjetja ne bi uspela shajati brez priseljencev, ki so v njih zaposleni. Zato so se sindikalisti odločno izrekli proti vsaki obliki diskriminacije tujcev ter proti njihovega izsiljevanju in izkoriščanju. »Priseljenci opravljajo tudi najtežja dela, pogosto pa so njihovi življenjski pogoji nečloveški, o čemer pričajo tudi nedavni dogodki iz kalabrijskega kraja Rosarno,« poudarjajo sindikalisti.

BUMBACA

NAŠ POGOVOR - Dajana Ljubičič po uspehu na goriškem tekmovanju Mittelmoda

»Kolekcija je nastajala na lutki: počutila sem se kot kipar ...«

Osemindvajsetletna oblikovalka je predstavila ročno sešite obleke iz recikliranega džinsa

Dajana Ljubičič pravi, da je dizajn za njo sinonim za pametne rešitve. Pametne rešitve, ki slonijo na dobrem konceptu.

»Mislim, da je prav to prepričalo žirijo Mittelmode, da je med zelo dobrimi kolekcijami izbrala ravno mojo iz recikliranega džinsa.«

Osemindvajsetletna slovenska oblikovalka je bila prvega julija na goriškem Trgu svetega Antona med nagrajenkami letošnjega tekmovanja Mittelmoda. Osvojila je nagrado Levi's, ki jo je slovita ameriška znamka namenila najbolj inovativni kolekciji iz denim materiala.

Kako dolgo se že premikate v svetu mode?

Začela sem pred skoraj desetimi leti kot model in delala za milansko agencijo. Gledanje vsega lepega, kar spada v svet mode, predvsem pa posebne energije in naboja, ki zaznamuje stiliste, me je še bolj privleklo vanj. Ob študiju na likovni akademiji sem se odločila še za Naravoslovnotehniško fakulteto, kjer študiram oblikovanje z Natašo Peršuh. Ona je bila moja mentorica tudi pri projektu Mittelmoda, ki se je pravzaprav začel kot šolski projekt: sešila sem prvo obleko in jo poslala v Gorico. Presenečena sem bila, da je bila izbrana ...zato pa sem morala sešiti še dodatnih pet.

Koliko časa ste potrebovali za izdelavo kolekcije?

Dva meseca pa pol, skoraj tri. Dejansko je to ročno delo. Vse sem sama sešila, kolekcija je narejena v celoti na roko. Zato je bilo delo tudi tako dolgotrajno. Res sem zelo garala: na to sem še najbolj ponosna.

Trud je bil poplačan z nagrado v višini 5.000 evrov: v kaj jih boste vložili?

Z njimi bom pokrila nekaj stroškov, ki so nastali med šivanjem, večino pa vložila v boljši šivalni stroj. Potem res ne bo veliko ostalo, morda le za kratke počitnice kje v bližini ...

Kako pa je potekal postopek oblikovanja modne kolekcije?

Tokrat ni bilo veliko tehničnega dela, na primer krojenja, ampak sem predvsem kreirala. Vse obleke so namreč sešite iz kavbojk. Odločila sem se za reciklažo. Danes veliko oblek mečemo stran, v resnici pa se lahko iz njih veliko naredi. Pri delu zato nisem uporabila novega denim blaga, temveč stare kavbojke. Raziskovala sem feeling džinsa, skušala sem razumeti, kako lahko džins, ki je nekoč pomenil delovno uniformo, spremeni v visoko modo.

Vsa kolekcija je nastajala na lutki: počutila sem se kot kipar, opazovala, kaj se rojeva, kako se obleka spreminja. Džins ima namreč svoje elemente, gumbe, šive, ki so vplivali na končno podobo obleke.

Uspeh na goriškem tekmovanju Mittelmoda ni bil prvi. Konec maja so vaše obleke predstavili tudi na ljubljanskem gradu.

To je bila kolekcija črnih večernih oblek, ampak težko rečem, da je res moja. Organizatorji so izbirali na podlagi skic ...obleke pa sem videla šele na modni reviji. Nujno se mi zdi, da oblikovalec sodeluje vsaj pri izbiri blaga, če že ne pri šivanju.

V čem pa bi se radi specializirali?

Levi's mi ponuja internship (staž; op. nov.) v Bruslju, kjer ima glavni sedež za evropski trg. Tam naj bi pripravila pol leta, čeprav se še dogovarjamo ...in ni še vse na papirju.

Kratkoročni cilji ostajajo torej usmerjeni v džins ...

Nedvomno, saj imam veliko novih idej. Na Mittelmodi sem predstavila tudi torbo iz džinsa, za katero sem dobila veliko ponudb. Mislim, da bom pripravila kolekcijo torb in dodatkov iz džinsa, kar se mi zdi lep zaključek projekta.

Kaj pa dolgoročni načrti in skrite sanje?

Sanje so vedno. Moja prva izobrazba je na področju industrijskega dizajna, zato si definitivno predstavljam, da bom nekega dne imela svoj studio. Ne vem, če bo to studio modnega dizajna, saj rada oblikujem tako rekoč vse: od stola do lutke ali obleke. Ko govorim o dizajnu, mislim namreč na vse: zame je dizajn sinonim za pametne rešitve, za katerimi stoji dober koncept.

Poljanka Dolhar

Posnetka z goriške modne revije: Dajana Ljubičič s svojim modelom, spodaj pa zmagovita kolekcija

FABIO TORTUL

NA VES GLAS

Further

The Chemical Brothers
Elektronika
Virgin Records

V današnji glasbeni rubriki bo ponovno na vrsti nova plošča, to je Further angleškega dueta The Chemical Brothers.

The Chemical Brothers sestavljata Tom Rowlands in Ed Simons, glasbenika in glasbena producenta iz Londona. Svojo glasbeno kariero sta »kemična brata« začela na univerzi v Manchesteru (mesto je v tistih letih veljalo za zelo ino-

vativno na glasbenem področju, tako da si je zaslužilo vzdevek Mad-chester), kjer sta se spoznala. Z imenom Dust Brothers sta začela z ustvarjanjem nove zvrsti elektronske glasbe, to je big beatom. S skupino Prodigy in Fatboy Slimom sta v naslednjih letih postala pionirja te glasbene zvrsti, ki je mešanica dance, tehno, acid-house, elektro, funky in rock ritmov. Leta 1995 sta fanta spremenila ime v Chemical Brothers in izdala svojo prvo ploščo Exit Planet Dust.

Further je naslov sedmega glasbenega izdelka dvojice, izdala sta ga junija letos in vsebuje osem komadov. Mnenja glasbenih kritikov so tokrat različna, nekateri menijo, da sta glasbenika izčrpala glasbeno iniciativo, drugi pa podpirajo glasbene izbire teh dveh angleških zvezdnikov ... Seveda bo najbolje, da si nabavite ploščo in kar sami presodite!

Rowlands in Simons sta se tokrat prvič odločila, da pri snemanju plošče sodelujejo redki gosti. Zraven sta povabila le ameriško pevko Stephanie Dosen, za ostale vokale pa je poskrbel Rowlands. Album uvaja umirjen »intro« Snow, v katerem pridejo takoj do izraza vokalne sposobnosti ameriške pevke. Takoj za tem je na vrsti celih dvanajst minut dolg prvi single Escape Velocity, tipičen »chemical« komad s stalnim povečanjem napetosti in nenehnim, hitrim beatom. Naslednji pesmi Another World in Dissolve sta nekoliko bolj elektro-pop obarvani, v komadu Dissolve pa se ponovno prikaže tipična »chemical« psihedeličnost. Horse Power spada med najboljše komade na plošči, tehno ritmi se prepletajo za celih šest minut; glasbeni potencial tega komada se prav gotovo približuje največji uspešnici »kemičnih bratov« Hey Boy, Hey Girl! Naslednji na vrsti je drugi single Swoon, bolj elektro komad, ki spominja na francoski duo Daft Punk. Ploščo zaključujeta še pesmi K+B in psihedelična Wonders of the Deep, ki spominja na ravno tako poslovilni komad albuma The Test (Come With Us).

Further je nekoliko manj komercialna plošča, ki verjetno ne bo žela vidnih uspehov na glasbenih lestvicah (kar nima negativnega prizvoka), predstavlja pa odličen nakup za ljubitelje štiridesetletnih »kemičnih bratov«.

Rajko Dolhar

Festival Ljubljana 2010

V Križankah se je s koncertom Mahlerja v Ljubljani sinoči pričel Festival Ljubljana 2010. Ob tem so v predverju Križank predstavili tudi kip Bojana Kunaverja Pesem o zemlji, ki je nastal pod vplivom Mahlerjeve umetnosti. Koncert v Križankah je posvečen 150. obletnici rojstva Gustava Mahlerja in bo zaznamoval tudi začetek Mahlerjevega leta v Ljubljani. Drugo Mahlerjevo simfonijo Vstajenje bodo pod taktirko dirigenta Emmanuela Villaumeja izvedli orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor, zbor Consortium musicum, orkester Slovenske vojske ter solistki Sabina Cvilak in Martina Gojčeta Silić.

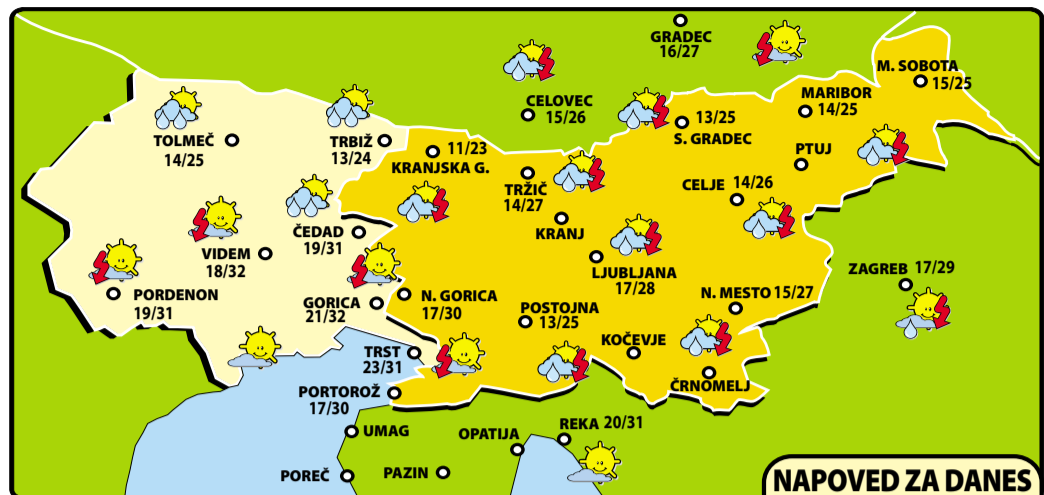
Pod okriljem Festivala Ljubljana in v sklopu LSPK je bila v Kazematah na ljubljanskem gradu še predstava in prostorska video inštalacija Ristanc. Projekt sta ustvarila romunska gledališka režiserka Nona Ciobanu in Peter Košir, ki je poskrbel za scenografijo in odkriva paradokse, ki tičijo predvsem v dojemanju razlik med vzhodnjaško in zahodnjaško kulturo. Glasbo za predstavo je napisal iranski skladatelj Kayhan Kalhor. V živo jo izvaja na kamancheh, perzijskem godalu, ki je predhodnik violine. V predstavo so vključeni še turški plesalec Ziya Azazi, pripovedovalec Igor Samobor, lutke Barbare Bulatović in poezija Juliana Tanase. Po besedah direktorja in umetniškega vodje Festivala Ljubljana Darka Brleka zaradi nižje kupne moči v času recesije za nakup šestih ali več festivalovskih vstopnic velja 40-odstoten popust. Festival se bo zaključil 26. avgusta. (STA)

Drago Jančar tudi v nemščini in hrvaščini

Roman slovenskega pisatelja, dramatika in esejista Draga Jančarja Drevo brez imena bo kmalu izšel tudi v nemškem in hrvaškem prevodu. Izid nemške različice romana pri založbi Folio Verlag napovedujejo za september. Takrat bo pri založbi Modrijan izšel še najnovejši Jančarjev roman z naslovom To noč sem jo videl. V nemščino je Drevo brez imena (Der Baum ohne Namen) prevedla Daniela Kocmut. Pri založbi Modrijan so knjigo v zbirki Euroman izdali pred dvema letoma, v hrvaškem prevodu pa bo izšla pri založbi Meandar. Drevo brez imena je pripoved o možu, ki ga posrka preteklost. Arhivar Janez Lipnik nekega dne naleti na spomine serijskega ljubimca, čigar mednarodna »donjuanska« karijera se je začela med drugo svetovno vojno v Sloveniji. Lipnikovo zanimanje se kmalu razraste čez običajne meje. Zaradi erotičnih memoarov začne iskati: najprej po arhivu, nato po svojem spominu. Najde strašne stvari in se pusti zmesti. Jančar (1948) sodi med najpogostejše prevajane slovenske pisatelje. Piše novele, drame, eseje ter scenarije za televizijske igre in filme. Za svoje delo je prejel tri mednarodne in številne domače literarne nagrade. (STA)

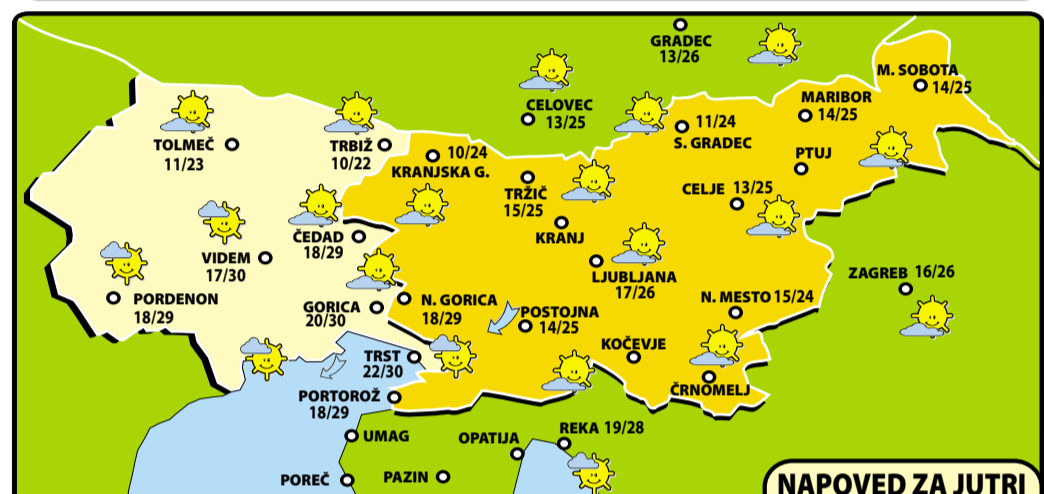
Festival Maribor

Dogajanje v Mariboru bo septembra že tretje leto zapored zaznamoval Festival Maribor. Za letos je umetniški vodja Richard Tognetti pripravil 17 koncertnih sporedov in številne spremljevalne prireditve, ki jih tudi tokrat ne povezuje kakšna posebna tematska rdeča nit, se pa z njimi nadaljuje tradicija zadnjih treh let. Festival klasične glasbe bo od 3. do 12. septembra. Kot je povedal avstralski violinist, dirigent in skladatelj Tognetti, so v treh letih organiziranja festivala ustvarili neke tradicije, ki so se izkazale za uspešne in jim sledijo tudi letos. »Ponosen sem, da je na festivalu tudi letos veliko slovenskih glasbenikov in skladateljev, hkrati pa je veliko nastopajočih iz tujine, tudi od tako oddaljenih, kot je Avstralija,« je dejal. (STA)

Po vsej deželi bo prevladovalo spremenljivo vreme s plohami in kakšno nevihto. Ob morju bodo pihali krajevni vetrovi, zvečer pa bo zapihala zmerna burja.

Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo, čez dan in popoldne bodo nastale krajevne plohe in nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 19, najvišje dnevne od 24 do 31 stopinj C.

Po vsej deželi bo dopoldne prevladovalo zmerno oblačno vreme, popoldne bo nekaj več spremenljivosti. Ob morju bo še pihala zmerna burja, ki bo slabela. Popoldne bo verjetno zapihal zmolec.

Jutri bo sončno z občasno zmerno oblačnostjo. V četrtek bo pretežno jasno. Jutra bodo bolj sveža.

Nad Balkanom se zadržuje območje nizkega zračnega pritiska. Ob njem dotekajo nad Italijo severni tokovi. Nad Trivenetom je ozračje še nestabilno. Danes bo dolina hladnejšega zraka deloma vplivala tudi na vreme pri nas. V naslednjih dneh bodo od severovzhoda dotekali bolj suhi severovzhodni tokovi.

Nad Skandinavijo je plitvo ciklonsko območje s hladno fronto, ki sega do Alp in bo ponoči prešla naše kraje. S severozahodnimi vetrovi v višinah k nam doteka dokaj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 5.22 in zatone ob 20.57 Dolžina dneva 15.35

BIOPROGNOZA
Občutljivi ljudje bodo imeli z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Čez dan bo po nižinah počutje poslabšala tudi soparnost. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 25,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m 2	5	2000 m 12
1000 m 21	2500 m 9	
1500 m 16	2864 m 5	

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 8,5 in v gorah 9,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

DOPIS IZ PARIZA - Za razpravo o nošenju burk se skrivajo manj znane resnice

Od kod diskriminacija

V Franciji se zadnja leta veliko razpravlja o tančicah in burkah: religiozni znaki so od leta 2007 prepovedani v šolah, že nekaj mesecev pa je govora, da bi prepovedali burko v javnosti. Mediji in politiki te vsak dan prepričujejo, kako so ta pokrivala vedno bolj številna, tako da če se nisi s tem belil glave, se ti nato le postavi dvom, ali morda nimajo prav, ali nas morda te burke in tančice res ogrožajo. Rezultat? Lov na čarovnice je odprto! Pred kratkim me je na ulici nadrl moški, da smo v laični državi in naj se vrnem, od koder sem prišla. Zakaj? Ker sem imela okoli glave ruto. Mimo tega, da sem si dala ruto zaradi vetra, mislim da v svobodni državi imamo pravico do modnih izbir! Ne nazadnje moja ruta še zdaleč ni izgledala kot muslimanska tančica ali katerikoli religiozni znak, saj so bili lasje vidni! Po začetnem šoku - tako me je presenetilo, da sploh nisem razumela, kaj hoče - sem mu odvrnila, da prihajam iz Italije. Gospod me je samo debelo pogledal, nekaj zagodrnjal in nadaljeval svojo pot.

Čestitam, Sarkozy! To je dokaz, kako lahko razvijemo netoleranco, fobijo in rasizem; to je tudi rezultat »križarskih vojn«, ki jih je začel bivši ameriški predsednik Bush. Tako pritiskajo na ljudi, da sploh ne vidijo več realnosti, ampak samo strahove! Drugi razlog naraščanja diskriminacij je kriza identitete, ki že leta mori Francoze: ko je prevladovala politika »en narod, ena država«, je bilo vse jasno in enostavno; ko so odprli okno v realnost, se je vse pokazalo bolj pisano ter zapleteno. Nekateri, namesto da bi se odprli bogastvu multietnične družbe, se zatekajo v stare nerealne kategorije. Kajti multietnično še ne pomeni brez identitete: vsakdo ve, kaj je, in se ne boji sosedov. Toda vrnimo se k burki, ki zadnje čase tako buri duhove. Burka je morda res moteča, ker je oseba nerazpoznavna in torej se tu postavlja tudi problem varnosti; v Italiji je npr. prekrivanje obraza prepovedano z zakonom. Sicer pa je tu treba upoštevati nekatera dejstva: ta pokrivala niso tako številna, kot pravijo mediji, in večkrat jih nosijo spreobrnjene Francozinje! Zanimivo dejstvo, ker burka, nikab in druga tovrstna pokrivala so kulturni elementi, vezani na

Bodo burke res preplavile Pariz? Na spodnji sliki bolj ironičen pogled na zadevo

določena plemena in ne na religijo; koran predpisuje le dostojna oblačila, kar ekstremisti interpretirajo po svoje. Zakaj torej jih prevzemajo spreobrnjeni? Ker sledijo ekstremistom, ki s politiko strahu pridobivajo moč, ker iščejo izgubljeno identiteto, ker se zaradi negotovosti zatekajo k strogim predpisom; tu gre za kulturne, družbene in psihološke razloge. Pri vsem tem imajo pomembno vlogo tudi mediji. Naj vzamem kot primer drugo tematiko: letos je bilo veliko govora o napadih v Veliki Britaniji s hladnim orožjem. Mediji so o tem toliko govorili, da je izgledalo, da je bil prej mir in je danes iznenada izbruhnil problem. Ali res? Statistike kažejo obratno: napadov s hladnim orožjem je veliko manj, razlika je v tem, da jim mediji prej niso posvetili pozornosti. Včasih gre tudi za preusmerjanje pozornosti: ko se govori o burki ali napadih, se ne govori o drugih, predvsem ekonomskih problemih.

V Parizu so četrti, v katerih različne narodnosti živijo skupaj brez večjih težav. Sožitje bi bilo možno, ko ne bi politični interesi vodili v obratno smer.

Jana Radovič

ZDA - Tradicija od leta 1916

Tekmo v gołtanju hot dogov zasenčila aretacija prvaka

NEW YORK - Četrto zmago Joeya Chestnuta v tekmovalni gołtanju hot dogov na Coney Islandu v New Yorku je zasenčila aretacija njegovega večletnega tekmeca, Japonca Takeruja Kobajašija. 26-letni Chestnut je kljub prepričljivi zmagi ob proslavi praznika neodvisnosti zmogel le 54 hot dogov v desetih minutah, kar je 14 manj kot lani.

Naslov svetovnega prvaka v gołtanju hot dogov je četrtič zapored osvojil Američan Joey Chestnut z vzdevkom Žrelo, ki je v desetih minutah vase popravil 54 hot dogov in prepričljivo zmagal, saj je drugouvrščeni tekmovalc Tim Janus pogoltnil 43 hot dogov. Pred samo tekmo se je Chestnut bahal, da lahko preseže mejo 70 hot dogov v desetih minutah. Ta dosežek mu je preprečila vročina, saj se je živo srebro v nedeljo povzpelo prek 30 stopinj Celzija.

Samo tekmovalje je zasenčila aretacija šestkratnega svetovnega prvaka v gołtanju hot dogov, Japonca Takeruja Kobajašija, ki je nazadnje zmagal leta 2006. Kobajaši letos ni tekmoval, ker se je sprl z organizatorji tekmovalja. Kljub temu je poskušal prekiniti samo podelitev nagrad, kar pa mu je preprečila newyorška policija in ga aretirala. Chestnut je vseeno slavil svojo zmago, s katero si je priboril pas gorčične barve, ki velja za sveti gral tekmovalcev, ter 20.000 dolarjev denarne nagrade.

Priljubljeno tekmovalje v gołtanju vročih hrenovk poteka že od leta 1916, ko so štirje migranti na dan neodvisnosti skušali rešiti spor o tem, kdo od njih je najbolj domoljuben. Odločili so se, da se pomerijo v gołtanju hot dogov, zmagovalc pa je takrat pogoltnil 13 hot dogov.

Boj za dediščino Bobbyja Fischerja

REYKJAVIK - Ameriški šahist Bobby Fischer nima miru niti po smrti. Islandske oblasti so namreč dovolile izkop njegovih posmrtnih ostankov ter odvzem vzorca, da bi se ugotovilo, ali je pokojni oče devetletne filipinske deklke Jinky Young. Izkop je zahtevala njena mati Marilyn, ki trdi, da je imela z velemojstrom intimno razmerje.

V ZDA rojeni nekdanji šahovski svetovni prvak je umrl po daljši boleznini v bolnišnici v Reykjaviku 17. januarja 2008 v 64. letu starosti. Svetovno slavo mu je prinesel najslavnejši šahovski dvoboj, ki ga je odigral leta 1972 v Reykjaviku proti Borisu Spaskemu iz Sovjetske zveze in z zmago osvojil tudi naslov svetovnega prvaka.

Po Fischerjevi smrti, veljal je za enega najbolj nadarjenih šahistov vseh časov ter obenem slovel po zelo nenavadnem obnašanju in številnih kapricah, se je začel boj za njegovo zapuščino. Fischer namreč ni zapustil oporoke. Za zapuščino se bori tudi Filipinka, ki je dosegla izkop posmrtnih ostankov bivšega ljubimca. Vrhovno sodišče na tem otoku na severu Atlantika je minuli mesec dovolilo ekshumacijo trupla ter odvzem vzorca DNK zaradi testa očetovstva, s katerim bodo ugotovili, ali je resnično Jinkyjin oče, kot trdi deklčina mati. Izkop so opravili v nedeljo na pokopališču v bližini Selfossa na jugu otoka v navzočnosti zdravnika, duhovnika in lokalnega šerifa, ki je potrdil, da so po odvzemu vzorca Fischerjeve posmrtno ostanke znova pokopali. (STA)